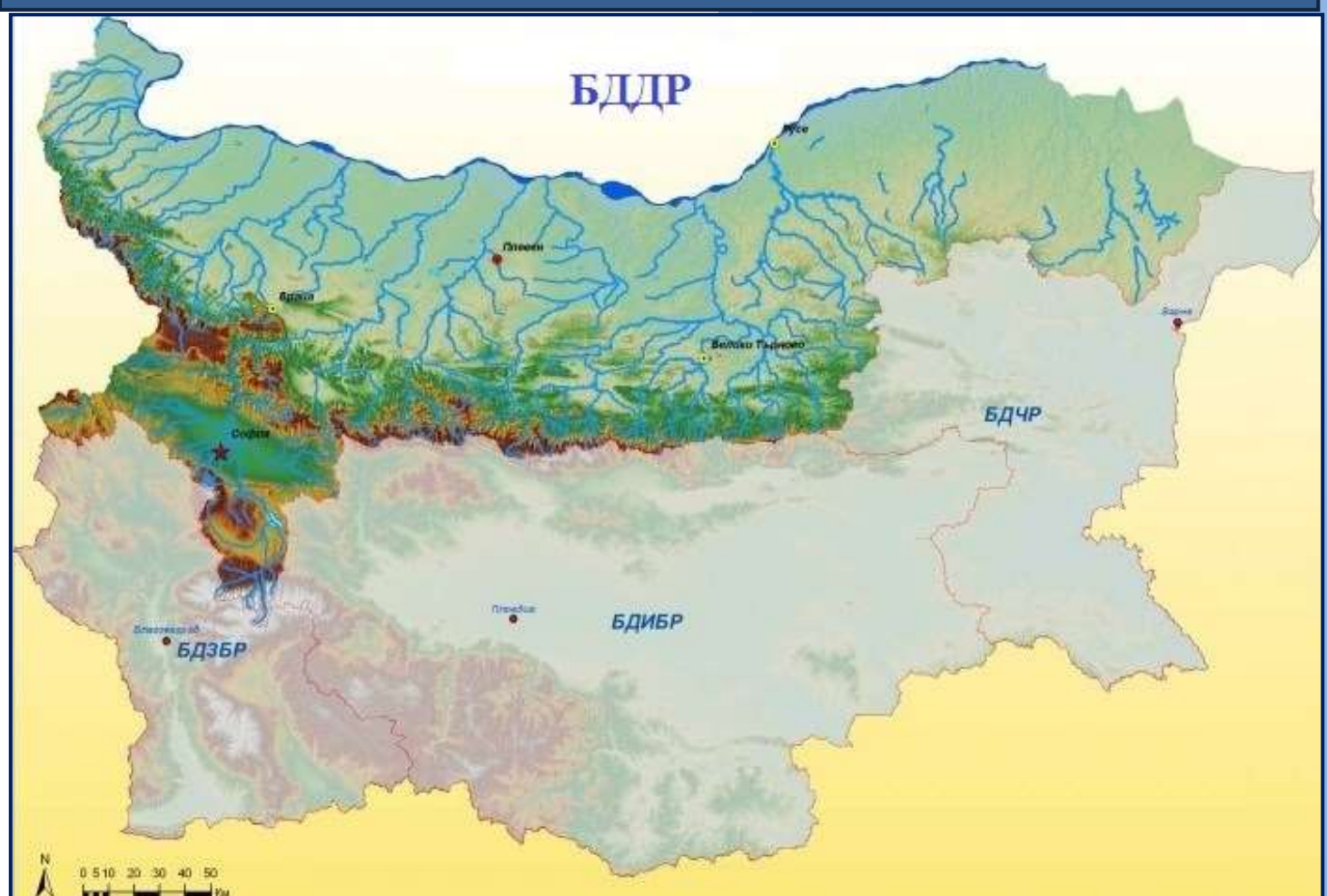

2016-2021

ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЪ В ДУНАВСКИ РАЙОН 2016-2021

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	9
1. СЪДЪРЖАНИЕ, ОСНОВНИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ВРЪЗКА НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ (ДРБУ) С ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	10
<i>1.1. СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ.....</i>	<i>10</i>
<i>1.2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ.....</i>	<i>20</i>
<i>1.3. ВРЪЗКА НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ С ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....</i>	<i>30</i>
2. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ.....	31
<i>2.1. КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА</i>	<i>31</i>
2.1.1. КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ	31
2.1.2. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ	36
<i>2.2. ВОДИ.....</i>	<i>50</i>
2.2.1. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ	50
2.2.2. ПОДЗЕМНИ ВОДИ.....	62
<i>2.3. ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ</i>	<i>68</i>
2.3.1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА НА ТЕРИТОРИЯТА НА БДДР	68
2.3.2. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОЧВИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА БДДР	69
<i>2.4. ЛАНДШАФТ</i>	<i>82</i>
<i>2.5. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА</i>	<i>85</i>
2.5.1. ФЛОРА - АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФЛОРАТА И РАСТИТЕЛНОСТТА НА ТЕРИТОРИИТЕ, ПОПАДАЩИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ...	85
2.5.2. ФАУНА- АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФАУНАТА НА ТЕРИТОРИИТЕ, ПОПАДАЩИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ	96
2.5.3. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ	101
2.5.4. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И ИНВАЗИВНИ ВИДОВЕ	116
2.5.5. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ.....	122
2.6. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	126
2.7. ОТПАДЪЦИ	127
2.8. ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ПУРБ	135
2.9. ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ: ШУМ, ВИБРАЦИИ, ЛЪЧЕНИЯ И ДРУГИ	147
2.10. НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ.....	151
2.11. РАЗВИТИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ	155
3. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ	158

3.1. ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ ЗА ВОДОЧЕРПЕНЕ ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ ЧОВЕШКА КОНСУМАЦИЯ.....	158
3.2 ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ С ЦЕЛ ОПАЗВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИ ЗНАЧИМИ ВОДНИ ВИДОВЕ.....	160
3.3. ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ВОДИ ЗА РЕКРЕАЦИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОПРЕДЕЛЕНИТЕ КАТО ЗОНИ ЗА КЪПАНЕ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 2006/7	161
3.4. ЗОНИ, ЧУВСТВИТЕЛНИ КЪМ БИОГЕННИ ЕЛЕМЕНТИ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ЧУВСТВИТЕЛНИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 91/271/ЕИО И ЗОНИ, ОБЯВЕНИ КАТО УЯЗВИМИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 91/676/ЕИО	161
3.4.1. ЧУВСТВИТЕЛНИ ЗОНИ	161
3.4.2. УЯЗВИМИ ЗОНИ	161
3.5. ЗОНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ЧУВСТВИТЕЛНИ С ЦЕЛ ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ, ПРИ КОИТО ПОДДРЪЖКАТА ИЛИ ПОДОБРЯВАНЕТО НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВОДИТЕ Е ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ОПАЗВАНЕТО ИМ, ВКЛЮЧИТЕЛНО СЪОТВЕТНИТЕ ОБЕКТИ ПО “НАТУРА 2000”, ОПРЕДЕЛЕНИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 92/43/ЕИО И ДИРЕКТИВА 79/409/ЕИО.	162
3.5.1. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, ОБЯВЕНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ И БИОЛОГИЧНИ ВИДОВЕ, В КОИТО ПОДДЪРЖАНЕТО ИЛИ ПОДОБРЯВАНЕТО НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВОДИТЕ Е ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ТЯХНОТО ОПАЗВАНЕ	162
3.5.2. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ, ОБЯВЕНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ И БИОЛОГИЧНИ ВИДОВЕ, В КОИТО ПОДДЪРЖАНЕТО ИЛИ ПОДОБРЯВАНЕТО НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВОДИТЕ Е ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ТЯХНОТО ОПАЗВАНЕ	163
4. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ.....	163
4.1. ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ	163
4.1.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ	163
4.1.2. КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ	165
4.2. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ	166
4.2.1. ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С КОЛИЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ	166
4.2.2. ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ	166
4.2.3. ХИДРОМОРФОЛОГИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ И ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ	167
4.2.4. ИНФОРМАЦИОННИ ПРОБЛЕМИ	168
4.3. ПОДЗЕМНИ ВОДИ	168
4.3.1. КОЛИЧЕСТВЕНО СЪСТОЯНИЕ	168
4.3.2. ХИМИЧНО СЪСТОЯНИЕ	170
4.4. ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ	172
4.5. ЛАНДШАФТ	177
4.6. БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА	178
4.6.1. ФЛОРА	178
4.6.2. ФАУНА	179
4.6.3. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	180
4.6.4. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ	180

4.7.КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	181
4.8.ОТПАДЪЦИ И ТЕХНИТЕ МЕСТОНАХОЖДЕНИЯ.....	181
4.9.МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	182
4.10.НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ.....	182
5. ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДРБУ, И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ В ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2016-2021 Г.....	184
5.1. ЕКОЛОГИЧНА НАСОЧЕНОСТ НА ПУРБ.....	184
5.2. ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДРБУ, И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ В ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2016-2021 Г.....	192
6. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ВКЛЮЧИТЕЛНО БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ, МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ, КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ.....	205
6.1 ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ	206
6.2. ВОДИ.....	208
6.2.1 ПОВЪРНОСТНИ ВОДИ	208
6.2.2. ПОДЗЕМНИ ВОДИ	211
6.3.ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ.....	215
6.4. ЛАНДШАФТ	217
6.5. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА	218
6.6. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО.....	222
6.7. ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ПУРБ	222
6.8. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	222
6.9.НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ	223
6.10. ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ- ШУМ, ВИБРАЦИИ, ЛЪЧЕНИЯ	224
6.11. ТРАНСГРАНИЧНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ДРУГИ ДЪРЖАВИ.....	225
7. МЕРКИТЕ, КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ.....	225
7.1. МЕРКИ ЗА ОТРАЗЯВАНЕ В ОКОНЧАТЕЛНИЯ ВАРИАНТ НА ПУРБ	226
7.1.1. ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ.....	226
7.1.2. ВОДИ	226
7.1.3. ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ.....	229
7.1.4. ЛАНДШАФТ	229
7.1.5. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА	229

7.1.6. ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ПУРЪ	230
7.1.7. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО	231
7.1.8. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	231

7.1.9.

Списък на използваните съкращения
--

НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ	231
7.2. МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ	231
7.2.1. ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ	231
7.2.2. ВОДИ	232
7.2.3. ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ	233
7.2.4. ЛАНДШАФТ	234
7.2.5. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФАУНА, ФЛОРА	234
7.2.6. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО	237
7.2.7. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	237
7.2.8. НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ	237
8. ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ, КАТО ТЕХНИЧЕСКИ НЕДОСТАТЪЦИ И ЛИПСА НА НОУ-ХАУ	238
9. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА БДДР	241
10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	247
11. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА	248

IUCN	Международен съюз за защита на природата
БАН	Българска академия на науките
БАБХ	Българска агенция по безопасност на храните
БД	Басейнова дирекция
БДДР	Басейнова дирекция Дунавски район
БЕК	Биологични елементи за качество
БПК₅	Биохимична потребност от кислород
БПС	Благоприятен природозащитен статут
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ВТ	Водно тяло
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадни води
ДР	Дунавски район
ДРБУ	Дунавски район за басейново управление
ЕАОС	Европейска агенция по околната среда
ЕО	Екологична оценка
ЕП	Екологичен потенциал
ЕК	Европейска комисия
ЕРИПЗ	Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители
ЕС	Европейски съюз
ЗВ	Закон за водите
ЗЗ	Защитени зони
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗТ	Защитени територии
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда

ИАРА	Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
ИВТ	Изкуствени водни тела
ИЗП	Използвана земеделска площ
ИП	Инвестиционно предложение
ИСЧ	Изключително слаби честоти
КАВ	Качество на атмосферния въздух
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадъчни води
МВЕЦ	Малки водни електроцентрали
МДК	Максимално допустими концентрации
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МКОРД	Международната комисия за опазване на река Дунав
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НАСЕМ	Национална Автоматизирана Система за Екологичен Мониторинг
НАСККАВ	Национална Автоматизирана Система за Контрол на Качеството на Атмосферния въздух
НЕМ	Национална екологична мрежа
НИГГГ-БАН	Национален институт по геофизика, геодезия и география - БАН
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НП	Национален парк
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСА	Национална стратегия за адаптация

НСИ	Национален статистически институт
НСУРВС	Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор
НЦЗИ	Национален център по здравна информация
ОП	Оперативна програма
ОС	Оценка на съвместимост
ПАВ	Полициклични ароматни въглеводороди
ПБВ	Питейно-битово водоснабдяване
ПВТ	Повърхностни водни тела
ПГ	Парникови газове
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПоМ	Програма от мерки
ПП	Природен парк
ППП	Планове, програми, проекти
ПРЗ	Препарати за растителна защита
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПС	Прагови стойности
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейна вода
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУРЪ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РБУ	Район за басейново управление
РДВ	Рамкова директива за водите
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РОУКАВ	Райони за Оценка и Управление на Качеството на Атмосферния Въздух

РЧ	Високи радиочестоти
СГН	Средно годишна норма
СДН	Средно денонощна норма
СЗО	Световна здравна организация
СМВТ	Силно модифицирани водни тела
СОЗ	Санитарно-охранителни зони
СР	Средни честоти
СКОС	Стандарти за качество на околната среда
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТЕЦ	Топлоелектрически централи
УОЗ	Устойчиви органични замърсители
ФПЧ₁₀	Фини прахови частици с диаметър под 10 микрона
ФПЧ_{2.5}	Фини прахови частици с диаметър под 2.5 микрона
ФХЕК	Физикохимични елементи за качество
ХБМ	Хидробиологичен мониторинг
ХТС	Хидротехнически съоръжения
ЮНЕСКО/ UNESCO	Организация на обединените нации за образование, наука и култура

ВЪВЕДЕНИЕ

Екологичната оценка на планове и програми е превантивен инструмент за оценяване на евентуалните значителни въздействия върху околната среда в резултат от прилагането на планове и програми от интернационално, национално, регионално и местно равнище. Оценката се извършва едновременно с разработването на ПУРБ като органите, отговорни за одобряването на Плана трябва да се съобразят със становището.

ПУРБ подлежи на задължителна екологична оценка по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Възлагането на изготвянето на ЕО на ПУРБ е в изпълнение на изискванията на чл.83, ал. 1 от ЗООС, като условията и реда за това са регламентирани в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Обхватът и съдържанието на Доклада по екологична оценка на ПУРБ на ДР са съобразени със Заданието за обхват и сържание на ДЕО на ПУРБ, становище № ЕО-21/19.07.2016 на Министъра на околната среда и водите и резултатие от проведените консултации по реда на чл.19 от Наредбата за ЕО.

Докладът за ЕО е оформен като единен документ със съдържание, съгласно изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС и в съответствие със степента на детайлност на плана, като е съобразен със заключенията и предложенията от доклада за ОС. В доклада за ЕО подробно са анализирани значимите видове натиск и въздействие в резултат от човешката дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води в ДРБУ; резултатите от провеждания мониторинг и оценка на състоянието на повърхностните води, подземните води и зоните за защита на водите; програмата от мерки към ПУРБ за постигане на целите за опазване на околната среда и оценени предвидените мерки за опазване и подобряване на водните ресурси и въздействието върху околната среда и човешкото здраве, както и вероятността за значително въздействие върху околната среда на територията на други държави, предвид задълженията на страната ни по международно, европейско и национално законодателство.

За изготвяне на ЕО е ползван опита на независимите експерти, на които е възложено извършването на екологичната оценка на проекта на ПУРБ, както и нормативните изисквания за извършване на екологична оценка в Закона за опазване на околната среда и Наредбата за ЕО. Съгласно тези изисквания:

- Докладът за екологична оценка е оформен като единен документ, който включва съдържателна част по чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда; списък на експертите и ръководителя на екипа, изготвили доклада за екологична оценка; декларации на всеки от експертите (по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за ЕО);
- Справка за проведени консултации и изразените при консултациите мнения, предложения, както и за начина на отразяването им; приложения;

Консултации по доклада за ЕО по реда и сроковете на чл. 19а и 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на ЕО на планове и програми, в това число:

- задължителни консултации в процеса на изготвяне на доклада за ЕО, в т.ч. по заданието за определяне на обхвата на оценката с МОСВ (на основание чл. 19а, т. 1 от Наредбата за ЕО), Министерство на здравеопазването (относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенните аспекти на околната среда, на основание чл. 19а, т. 2 от Наредбата за ЕО) и други специализирани ведомства – например Регионалните инспекции по околна среда и води (РИОСВ), попадащи в териториалния обхват на ПУРБ, и др. (на основание чл. 19а, т. 3 от Наредбата за ЕО);
- консултации по доклада за ЕО и проекта на плана по реда, определен с чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от Наредбата за ЕО;
- отразяване на резултатите от обществените консултации в ЕО и изготвяне на документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересованите и засегнати органи или лица.
- Като самостоятелно приложение към доклада за екологична оценка е изготвено нетехническо резюме, в обем не по-малък от 10 на сто от обема на доклада. Резюме не съдържа технически термини, написано е на разбираем за широката общественост език и съдържа необходимите нагледни материали – карти, снимки, схеми.

1. СЪДЪРЖАНИЕ, ОСНОВНИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ВРЪЗКА НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ (ДРБУ) С ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

1.1. СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Информацията в Проекта на ПУРБ в Дунавски район за басейново управление на водите за периода 2016-2021г. е представена в общо 12 раздела. Представен е /по-долу/ кратък обзор на самия ПУРБ, както следва:

Раздел 1. Описание на характеристиките на Дунавски район за басейново управление

Направено е общо описание и характеристика на ДРБУ, което включва: демографска и икономическа характеристика; физико-географска характеристика; изменение на климата.

Актуализирани са характеристиките на повърхностните води, в т.ч.: идентифициране на “категориите” повърхностни води; актуализация на типологията на повърхностните води; определяне на референтни условия за типовете повърхностни води; определяне

на водните тела за всяка категория повърхностни води; определяне на силномодифицирани и изкуствени водни тела.

Актуализирани са характеристиките на подземните води, в т.ч.: идентифициране на подземните води; характеризирани на подземните водни тела, вкл. тяхното определяне.

Раздел 2. Кратък преглед на значимите видове натиск и въздействие в резултат от човешката дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води

Направен е преглед на натиска върху повърхностните и подземните води, като са определени: движещите сили на антропогенния и природния натиск; категория и вид натиск; потенциални въздействия на видовете натиск.

Актуализиран е прегледа на натиска върху повърхностните и подземните води, в т.ч. оценка на натиска от точкови източници; дифузни източници, включително преглед на ползването на земите; физични изменения / хидроморфологични изменения при повърхностните води; инвазивни видове; климатични изменения; водовземане от подземни води.

Извършен е анализ на въздействието и определяне на водните тела, за които съществува риск да не постигнат поставените цели за опазване на околната среда. За водните тела, които са в добро състояние, целите са за запазване / поддържане на доброто им състояние и през периода 2016-2021г.

Определени са значими проблеми в управлението на водите в РБУ.

Раздел 3. Актуализация на регистъра на зоните за защита на водите

Съгласно изискванията на ЗВ всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети, като за постигане на тези цели се определят зони за защита на водите.

Актуализирани са регистрите на зоните за защита на водите, регламентирани в чл. 119а, ал 1, т. 1 – 5 от ЗВ:

- Зони за защита на води предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ПБВ);
- Зони с води за къпане;
- Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи (уязвими зони и чувствителни зони);
- Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми;
- Защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.

Раздел 4. Мониторинг и оценка на състоянието на повърхностните води, подземните води и зоните за защита на водите

Описани са разработените програми за мониторинг на повърхностните и подземните води в актуализирания ПУРБ, които са изготвени въз основа на оценката на риска, състоянието на водните тела в актуализирани граници, както и оценката на ефекта от изпълнението на мерките за периода на първия ПУРБ.

Изготвена е оценка на състоянието на повърхностните води:

- Екологично състояние на повърхностните води. Класификационна система за оценка на екологично състояние е разписана в глава 5, „Класифициране и представяне на състоянието на повърхностните води“и Приложения 4, 5, 6 и 7 по чл.12 в “Наредба Н-4 за характеризирание на повърхностните води“. Ползвани и обработени са натрупани мониторингови данни от изпълнение на програмата за мониторинг на водите по време на първия ПУРБ, резултати от мониторинг на река Дунав по транс-националната програма за мониторинг на МКОРД, резултати от третата експедиция за обследване на р.Дунав JDS-3 (2013 г.), както и междинни резултати от изпълнението на научна разработка „Интеркалибриране на методите на анализ на биологичните елементи за качество за типовете повърхностни води на територията на РБългария, съответстващи на общи Европейски типове от Географските групи по интеркалибрация“.

- Химично състояние на повърхностните води. Оценката се извършва сравнителен анализ на средногодишните измерени концентрации по всяко ПВ и определените СКОС, съгласно Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители, от 09.11.2010 г., приета с ПМС № 256 от 01.11.2010 г. Ползвани са набор от мониторингови данни от изпълнение на програмата за контролен и оперативен мониторинг по време на първия ПУРБ, резултати от мониторинг в транснационалната мониторингова мрежа с пунктове на р.Дунав и големите притоци, резултати от проведената третата експедиция – за обследване на р.Дунав JDS-3; резултати от изпълнявания собствен мониторинг по комплексни разрешителни и условия на разрешителен режим в областта на приоритетните вещества.

Изготвена е оценка на състоянието на подземните води:

- Химично състояние на подземните води. Оценката е извършена чрез прилагане на одобрен подход разработен в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕС, Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване, Наредба №1 за проучване, ползване и опазване на подземните води, Ръководство №18 към РДВ за оценка на състоянието и тенденциите и Ръководство №17 към РДВ за предотвратяване или ограничаване на преките и непреки отвеждания. Използва ни са резултатите от мониторинга, изпълняван по националната програма за периода 2010-2014г. и от мрежите за собствен мониторинг на титулярите на разрешителни за същия период – 2010-2014г.

- Количествено състояние на подземните води. В съответствие с Директивата за подземните води оценка на състоянието е извършена само за водните тела, определени в риск. За подземните водни тела, за които е установено, че няма риск автоматично са класифицирани като такива в добро състояние. Използвани са наличните данни от мониторинга на количественото състояние на подземните води и данни от собствения мониторинг на водните нива във водовземни съоръжения за водовземане на подземни води.

Планирани са програми за мониторинг в зони за защита на води предназначени за ПБВ и уязвимите зони. Направена оценка на състоянието на зоните за защита на води предназначени за ПБВ.

Оценен е ефекта от мерките за повърхностните и подземните води планирани в първия ПУРБ.

Раздел 5. Списък на целите за опазване на околната среда

Съгласно чл. 156а, ал. 1 от ЗВ цели за опазване на околната среда (екологични цели) се определят по отношение на повърхностните и подземните води и по отношение на зоните за защита на водите, и са насочени към:

- предотвратяване на влошаването и постигане на добро количествено и качествено състояние/потенциал на подземните и повърхностните води;
- постигане на целите на законодателството, по силата на което е определена или обявена зоната за защита на водите.

В случаите, когато за едно водно тяло са поставени повече от една цел, се приема най-строгата.

Актуализираните цели за опазване на околната среда при повърхностните води по отношение на количеството и качеството на водите са определени за (чл. 156а, ал. 1, т. 1 от ЗВ):

- предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела;
- опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане на добро състояние на водите;
- опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води;
- предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества.

Съгласувани са целите за повърхностните води с целите при управлението на риска от наводнения.

Актуализираните цели за опазване на околната среда при подземните води по отношение на количеството и качеството на водите са определени за (чл. 156а, ал. 1, т. 2 от ЗВ):

- недопускане или ограничаване отвеждането на замърсители в подземните води и предотвратяване влошаването на състоянието на всички подземни водни тела;
- опазване, подобряване и възстановяване на всички подземни водни тела, осигуряване на баланс между водовземаването и подхранването на подземните води и постигане доброто им състояние;
- идентифициране и насочване в обратна посока на всяка значима и устойчива тенденция за повишаване на концентрацията на всеки замърсител с цел непрекъснато намаляване замърсяването на подземните води.

За зоните за защита на водите целите за опазване на околната среда се определят от законодателството, по силата на което е определена или обявена зоната – за ПБВ; за отдых, водни спортове и/или за къпане; зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи; зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; защитени територии и зони, определени или обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове.

Актуализацията на екологичните цели на зоните за защита на води на повърхностни води, предназначени за ПБВ е извършена въз основа на направената им оценка на състоянието (категоризация) по основни физико-химични показатели, специфични замърсители, приоритетни вещества и микробиологични показатели - Наредба № 12 от 18.06.2002г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

Екологичните цели за зоните за отдых, водни спортове и/или за къпане са съобразени със стандартите за качество по показателите за оценка на състоянието им, включени в следните наредби за съответния тип повърхностни води: Наредба № 5 от 30.05.2008г. за управление качеството на водите за къпане - оценка и класификация на водите за къпане (лоши, удовлетворителни, добри или отлични) по отношение на микробиологични показатели (чревни ентерококи и ешерихия коли); Наредба № Н-4 от 14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води - отлично и добро екологично състояние по отношение на основни физико-химични показатели и специфични замърсители; Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители - добро химично състояние по отношение на приоритетни вещества.

Регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се интегрират с целите за: защита на водите от еутрофикация; опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; опазване на водите в защитените територии и защитените зони, обявени за опазване на водозависими видове и местообитания.

В чл. 156в - 156е от ЗВ са регламентирани случаите, в които се допускат изключения от така определените цели и от сроковете за тяхното постигане, без това да се счита за нарушение на РДВ или на ЗВ. Тези изключения включват:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда;
- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда;
- временно влошаване на състоянието на водните тела, в резултат от естествени или непреодолими причини/обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени;
- непостигане на добро състояние поради ново изменение на физичните характеристики на повърхностното водно тяло в резултат на нови дейности за устойчиво човешко развитие със социално-икономически ефект или непостигане на добро състояние на подземните води поради изменение на нивото им.

Оценена е степента на изпълнение на целите от първия план и анализ на причините за непостигането им.

Раздел 6. Кратък преглед на икономическия анализ на водовземането

Чл. 192а от ЗВ изисква за всеки РБУ да бъде разработен икономически анализ на водоползването за целите на икономическото регулиране, което се основава на принципа за възстановяване на разходите за водни услуги и на принципа „замърсителят плаща“. Основните цели и функции на икономическия анализ на водоползването са:

- оценка на важността на водата за основните икономически сектори и социално-икономическото развитие на речния басейн на базата на анализ на значимите водоползвания за отделните сектори;
- изграждане на общ икономически профил на речния басейн, определящ основните видове водоползвания, оказващи значим натиск върху количеството и качеството на водите;
- оценка на тенденциите във водоснабдяването, търсенето на води и необходимите инвестиции;
- оценка на настоящите нива на възстановяване на разходите за водни услуги.

Основните цели на актуализацията на икономическия анализ на водоползването са:

- Да се съпостави сегашното развитие спрямо ситуацията от предходния ПУРБ (съдържащ данни за периода 2003-2007) по основните компоненти на анализа;
- Да се определи доколко са реализирани направените в първия ПУРБ прогнози за периода 2008-2012 г. и какви са причините, довели до високо или ниско ниво на точност на прогнозата.

Актуализираният икономически анализ на водоползването включва:

- идентифициране на значимите водоползватели по икономически сектори, подсектори и отрасли (селско стопанство, индустрия в т.ч.: преработваща промишленост и произв. и разпр. на ел.енергия, услуги и домакинства);
- определяне на количествата и дяловете на използваната вода в ДРБУ и в отделните подбасейни по сектори и отрасли;
- определяне на иззета вода по видове доставчици;
- оценка на основните показатели за водоснабдяване, канализация и пречистване на питейни и отпадъчни води, загуби по водопреносните мрежи, режим на водоснабдяване и причините за това;
- определяне на заустените отпадъчни води в ДРБУ по сектори и степен на пречистване;
- социално и икономическо значение на водоползването;
- оценка на реализирането на направените в първия ПУРБ прогнози за периода 2008-2012 г.

Раздел 7. Кратък преглед на програми от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда

Програмите от мерки (ПоМ) за опазване и възстановяване на водите в ДРБУ са разработени като са взети предвид (чл. 156м от ЗВ):

- анализите при актуализация на характеризирание на района за басейново управление
- преглед на въздействието от човешка дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води и идентифицираните значими проблеми при управление на водите (Раздел 2 от плана);
- актуализираните цели за опазване на околната среда на повърхностните и подземните води, както и зоните за защита (Раздел 5 от плана).

Всяка ПоМ включва основни, а при необходимост и допълващи мерки (чл. 156м от ЗВ). При актуализацията им са отчетени въведените изисквания в ЗВ през периода на прилагане на първия ПУРБ 2010 – 2015г.

Основните мерки осигуряват изпълнението на минималните задължителни изисквания по отношение на:

- прилагане на закони, подзаконовни актове и други нормативни документи в областта на околната среда, имащи отношение към водите;
- осигуряване прилагане на принципа за по-пълно възстановяване на разходите за водни услуги, включително и за ресурса и опазване на околната среда;
- подпомагане на ефективното и устойчивото използване на водите за постигане на целите за опазване на околната среда;
- опазване на водите за питейно-битово водоснабдяване;

- регулиране на водовземанията на пресни повърхностни и на подземни води, завиряване на пресни повърхностни води;
- регулиране на изкуственото подхранване на подземните води;
- предотвратяване и намаляване на други значителни неблагоприятни въздействия върху състоянието на водите с цел осигуряване на съвместимост между хидроморфоложките условия за водните тела, определени като изкуствени или силно модифицирани и постигането на изискваното екологично състояние или добрия екологичен потенциал;
- прекратяване замърсяването на повърхностни води с приоритетни вещества и за постепенно намаляване на замърсяването с други вещества, които могат да възпрепятстват постигането на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела;
- предотвратяване на значителни загуби на замърсители от технически инсталации и за предотвратяване и/или намаляване въздействието на аварийни замърсявания в резултат от наводнения;
- постигане на добро химично състояние на подземните води и опазването им от замърсяване и влошаване.

Допълващите мерки са предназначени и се прилагат към основните мерки за постигане на целите за опазване на околната среда и могат да бъдат: законодателни, административни, икономически и/или финансови, споразумения в областта на околната среда, контрол на емисиите, кодекси за добра практика, възстановяване и създаване на влажни зони, контрол на водовземането, управление на потреблението, ефективност и повторно използване на водите в промишлеността, строителни проекти, обезсоляващи инсталации, проекти за възстановяване или реконструкция, изкуствено подхранване на подземните води, образователни проекти, проучвателни, развойни и демонстрационни проекти и други мерки.

Допълнителни мерки се планират когато данните от мониторинга или други данни показват, че целите за опазване на околната среда за дадено водно тяло не могат да бъдат постигнати чрез предвидените мерки и/или в поставения срок (чл. 156о от ЗВ).

Мерките се планират така, че да се насочат към значимите източници на натиск, чието въздействие е в основата на констатираните значими проблеми при управление на водите в ДРБУ.

Извършен е преглед на изпълнението на програмите от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда от първия план.

Актуализирани са ПоМ за постигане на целите за опазване на околната среда. Планираните мерки са избрани от единен каталог от мерки, разработен на национално ниво. Мерките са структурирани в отделни програми, като една мярка в зависимост от екологичния си ефект може да участва в повече от една програма/подпрограма. ПоМ са насочени към справяне с идентифицираните проблеми при управлението на водите в ДБРУ, и по конкретно към:

- Предотвратяване и намаляване на органичното замърсяване от точкови и дифузни източници на замърсяване;
- Предотвратяване и намаляване на биогенното (хранителното) замърсяване от

точкови и дифузни източници на замърсяване;

- Предотвратяване и намаляване на замърсяването със специфични замърсители и приоритетни вещества от точкови и дифузни източници на замърсяване;
- Предотвратяване и намаляване на хидроморфологичните изменения чрез регулиране на оттока, осигуряване на непрекъснатост на реката и предотвратяване и намаляване на изменения на речното легло;
- Предотвратяване и намаляване на промени в количеството на подземните води посредством регулиране на водоземанията от подземни води и регулиране на изкуственото подхранване на подземните води за възстановяване или увеличаване ресурсите на подземните водни тела;
- Предотвратяване и намаляване на промени в качеството на подземните води
- Сметчане на ефекта от климатичните промени, вкл. адаптиране към климатичните изменения и справяне със засушаването;
- Опазване на зоните за защита на водите;
- Ефективно и устойчиво използване на водите.

Определени са мерки в ПУРБ, имащи значение за постигане и на целите в Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН).

Извършене е икономически, инвестиционен и институционален анализ на ПоМ.

Раздел 8. Актуализация на регистъра на всички подробни програми и планове в обхвата на Дунавски район за басейново управление, отнасящи се за отделни подбасейни, сектори, проблеми или типове води

В този раздел е представена връзката между ПУРБ и други стратегии, планове и програми на басейново, национално, регионално и местно ниво.

Актуализираният регистър включва:

- Оперативни програми, национални планове, програми, стратегии;
- Регионални стратегически документи;
- Областни стратегии, планове и програми;
- Общински стратегии, планове и програми;
- Планове за управление на защитени територии и защитените зони;

Раздел 9. Информирание на обществеността и консултации

Съгласно изискванията на чл.168а от ЗВ, при разработването, извършването на прегледа и актуализирането на планове за управление на речните басейни се осигурява информация на обществеността за планираните мерки и достигнатите резултати от тяхното прилагане.

За всеки район на басейново управление се публикуват и обявяват на обществеността за консултации и писмени становища:

1. график и работна програма за разработването на плана за управление на речния басейн и обществените обсъждания, които е необходимо да се проведат;
2. междинен преглед на установените проблеми, свързани с управление на водите;
3. проект на план за управление на речния басейн.

Постъпилите становища по време на обществените консултации са неразделна част от документацията към ПУРБ.

При провеждане на консултациите БДДР прилага различни форми и подходи, в т.ч: предоставяне на конкретна информация, информиране чрез интернет страница на БДДР, заседания на Басейновия съвет, въвличане на медиите в процеса на информиране на обществеността, изготвяне и разпространение на информационни материали и анкети.

Раздел 10. Трансгранична координация при актуализацията на План за управление на речните басейни 2016-2021 г. в Дунавски район за басейново управление

Трансграничната координация при актуализацията на ПУРБ е разгледана в следните аспекти:

- Координация в рамките на Международния басейн на р.Дунав:

Дейностите по прилагането на РДВ в международния басейн на р.Дунав се координират от Международната комисия за опазване на река Дунав (МКОРД), която обединява и координира усилията на 14 страни, всяка от които покрива повече от 2000 км² от Дунавски басейн. МКОРД организира и ръководи разработването на общ План за управление на международния басейн на р.Дунав (Danube River basin management plan - DRBMP), който е насочен към постигане на целите на РДВ в Дунавски басейн.

В изпълнение на изискванията на РДВ и на Закона за водите, БДДР активно участва във всички дейности и инициативи, организирани и/или координирани от МКОРД, вкл. в разработването и актуализацията на DRBMP, чрез: участие в експертните групи към МКОРД; информационен обмен: предоставяне на информация за целите на актуализация на DRBMP и достъп и ползване на обща информация и методически документи; участие в общи инициативи и проекти на МКОРД; координация на ПУРБ в ДРБУ с DRBMP.

- Двустранна координация със съседни страни (Р Румъния и Р Сърбия).

Раздел 11 Компетентен орган за управление на водите

Управлението на водите в Република България се осъществява на национално и басейново ниво, съгласно разписаните компетентни органи и правомощия на ведомствата в Глава първа „Общи положения“ и Глава десета „Управление на водите от ЗВ.

- Управление на водите на национално ниво се осъществява от: Министерският съвет, Министерство на околната среда и водите, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на здравеопазването, Министерство на земеделието и храните, Министерство на енергетиката.

Народното събрание приема Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор, с която се определят основните цели, етапи, средства и методи за развитие на водния сектор.

Интегрирането на политиката по водите и отрасловите политики във водния сектор се извършва от Координационен съвет по водите (чл. 10д от ЗВ).

- Управление на водите на басейново ниво се осъществява от: Басейнови дирекции (БД) към Министерство на околната среда и водите и Басейнов съвет, който е държавно-обществена консултативна комисия за подпомагане дейността на БД.

Раздел 12. Лица за връзки и процедурите за получаване на документация и информация за програмите от мерки и данните от мониторинга

Определени са лицата за връзки за получаване на документация и информация за програмите от мерки и данните от мониторинга:

- по отношение на мерките, свързани със законодателството и международни ангажименти в областта на водите;
- по отношение прилагането на ПУРБ и управлението на водите в Дунавски район.

Представени са процедурите за получаване на документация и информация за програмите от мерки и данните от мониторинга.

В Проекта на ПУРБ за Дунавски район за басейново управление на водите 2016-2021г. са представени приложения и карти към Раздели 1,2, 3, 4, 5, 6, 7 и 9.

1.2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

В съответствие с чл.4 на Рамковата директива за водите се определят екологични цели при тяхното управление и сроковете за постигането им, като основната цел е дългосрочно устойчиво управление на водите с висока степен на защита на водната среда. Общата цел на РДВ, която следва да бъде постигната за всички повърхностни и подземни водни тела, е постигане на добро състояние до 2015г. Особено важен момент е въвеждането на принципа за предотвратяване на допълнително влошаване на състоянието. В актуализирания план, програмата от мерки предвижда конкретни действия, които следва да се предприемат, за да бъдат постигнати поставените екологични цели. Програмата от мерки е основен инструмент за устойчиво управление на водите чрез интегриране на тяхното опазване и ползване в различни области -

енергетика, промишленост, селско стопанство, туризъм, транспорт, както и в областта на регионалната политика.

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на повърхностните води е извършена на база:

- оценки на екологично и химично състояние на актуализираните водните тела, вкл. определяне на показатели с отклонения от СКОС;
- отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им,
- отчитане на извършените промени при актуализация на границите на повърхностните водни тела.

За повърхностните водни тела в добро екологично състояние (добър екологичен потенциал) и **добро химично състояние** планираната цел за опазване на околната среда е: „Запазване на добро екологично и химично състояние“(към 2021г. и 2027г.).

За повърхностните водни тела в по-ниско от добро екологично състояние/ добър екологичен потенциал и/или химично състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

➤ към 2015г.: „Предотвратяване влошаването на екологичното състояние/ Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал. Опазване, подобряване и възстановяване на повърхностното водно тяло. Предотвратяване на замърсяването и запазване на доброто химично състояние“;

➤ към 2021г. и към 2027г. - в зависимост от обосноваване на изключение от постигане на целите:

- „Постигане на СКОС за добро екологично състояние/добър екологичен потенциал (за *показателите с отклонения*) до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние“, или:
- „Постигане на СКОС за умерено екологично състояние/умерен екологичен потенциал (за *показателите с отклонения*) до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Намаляване на концентрацията на показателите с отклонения. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатирани отклонения в СКОС“; или
- „Постигане на СКОС за добро екологично състояние (за *показателите с отклонения*) до 2021/2027г. Постигане на СКОС за добро екологично състояние (за *показателите с отклонения коригирани с фонова концентрация*) до 2027г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Постигане на СКОС за добро химично състояние (за *показателите с отклонения*) до 2027г. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатирани отклонения в СКОС“.

Планираните в първия ПУРБ изключения са анализирани съобразно настоящите условия, при което измененията при прилагане на изключения спрямо първия ПУРБ са както следва:

- **Прилагане на същото изключение** (определено в ПУРБ 2010), но за по-голям брой водни тела:

Причина: Мултиплициране на изключенията върху всички „нови“ (актуализирани) водни тела, получени от едно „старо“ ВТ, за което е приложено изключението. В някои случаи сроковете за прилагане на изключения са преразгледани съобразно настоящите условия.

- **Промяна на вида на приложеното в ПУРБ 2010 изключение** - *“удължаване на сроковете за етапно постигане на целите“* е заменено с *„определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда“* или обратното.

Причина: Неправилно определени изключения в първия ПУРБ и/или налична нова информация, вкл. резултати от научна разработка “Проучване и оценка на химичното състояние на повърхностните води”. Изведени са фонові концентрации на химични елементи по поречия, придружени с неопровержими доказателства за наличие на естествен фон (*новоопределените изключения са мултиплицирани върху новите водни тела, образувани от съответните стари ВТ, за които са били приложени изключенията*).

- **Планирани нови изключения** от постигане на целите за опазване на околната среда за актуализираните повърхностни водни тела (стартирало е изпълнението/прилагането на основни мерки, но екологичният ефект от прилагането им ще се отрази върху състоянието на повърхностното водно тяло след 2015г; природно фоново замърсяване на повърхностните води; съгласно резултати от научни разработки; поради икономически необосновани разходи; планирани потенциално възможни изключения от поставените цели за водни тела, поради очаквани изменения на физичните им характеристики в резултат на дейности, свързани с осигуряване на питейно водоснабдяване).

Съгласно член 4(1)(а)(iii) на РДВ, по отношение на **силномодифицираните и изкуствени водни тела**, се определят „специфични цели“. На основание на строгите критерии за определянето на изкуствени или силно модифицирани водни тела (член 4(3) на РДВ), в приложение към Раздел 1 на ПУРБ е представен списък на повърхностните водни тела в Дунавски РБУ, като са описани установените антропогенни въздействия, въз основа на които те са определени като СМВТ и ИВТ. Съпоставката на СМВТ от ПУРБ 2010г. спрямо ПУРБ 2016-2021г. сочи, че СМВТ са 43 броя при общ брой на ВТ 166 за първия планов период спрямо 51 броя при общ брой ВТ – 256 за втория планов период. ИВТ са 12 броя в първия планов период срещу 5 броя за периода 2016-2021г.

За Дунавски район дейностите за постигане на целите за повърхностните води, заложи в ПУРБ, са съгласувани с дейностите и мерките, заложи в плана за управление на риска от наводнения (ПУРН), като съгласуването се извършва **в две направления:**

- Включване в ПУРН на мерки, които допринасят за постигане на целите, поставени в ПУРБ;

- Съобразяване на поставените цели в ПУРБ с целите съгласно ПУРН и с необходимите дейности/мерки за тяхното постигане.

Мерките, предвидени за постигането на целите на ПУРН, изискват прилагането на различни по вид дейности, някои от които оказват неблагоприятно въздействие върху водите, вкл. водните екосистеми. Те могат да бъдат:

- Структурни (технически) мерки, осигуряващи необходимото ниво на защита, в т.ч. реконструкция и/или изграждане на защитни съоръжения (диги, корекции, прагове); осигуряване на необходимата проводимост на речните корита и др.;
- Неструктурни мерки, включващи административни и законодателни мерки; мерки, повишаващи информираността и подготвеността на населението, вкл. системи за ранно предупреждение и др.;
- Мерки за естествено водозадържане – възстановяване на влажни зони като естествени ретензионни обеми, залесяване; възстановяване на стари корита (ре-меандриране).

Дейността за намаляване на риска от наводнения е в интерес на обществото и това дава основание за водните тела, в границите на които ще се предвидят структурни мерки, причиняващи физични модификации, при необходимост **да се планират изключения от постигане на целите** за опазване на околната среда при условията на чл. 146е от ЗВ.

Целите за опазване на околната среда по отношение на количественото и химично състояние на подземните води са насочени към:

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела (ПВТ) е извършена на база:

- Оценка на химичното състояние, включително определяне на показатели с отклонения от стандартите за качество на околната среда (СКОС);
- Оценка на количественото състояние на ПВТ;
- Отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им.

В резултат на направената оценка, са поставени следните цели за химично и количествено състояние на подземните водни тела:

➤ **За подземни ВТ в добро химично и количествено състояние** са планирани следните цели за опазване на околната среда:

- Към 2015 г.: „Постигане и запазване на добро количествено и химично състояние“;
- Към 2021 г. и 2027 г.: „Запазване на добро количествено и химично състояние“.

➤ **За подземни ВТ в лошо химично и добро количествено състояние** са планирани следните цели за опазване на околната среда:

- Към 2015г.: „Постигане и запазване на добро количествено състояние и Предотвратяване влошаването на химично състояние“;
- Към 2021 г. или 2027 г. в зависимост от обосноваване на изключение от постигане на целите:

- Запазване на добро количествено състояние; Предотвратяване на влошаването на химичното състояние по показател с отклонение от СКОС (СКОС коригиран с фонов концентрация) и Запазване на добро химично състояние по останалите показатели или
- Запазване на добро количествено състояние и Постигане и запазване на добро химично състояние”.

В ПУРБ 2010-2015 г. са планирани следните изключения от постигане на целите за опазване на околната среда в ДРБУ:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда до 2027 г.

- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда.

Въз основа на анализ на настоящите условия се предлагат следните изменения при прилагане на изключения спрямо първия ПУРБ:

Изключения от постигане на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела

В ПУРБ 2016-2021 г. са преразгледани обосновките при прилагане на изключения от постигане на целите в първия план, като са отчетени: наличието на необходимите условия за прилагане на изключения съгласно изискванията на чл.156в ÷ 156ж от ЗВ, вкл. изпълнението на планираните в първия ПУРБ мерки; оценката на състоянието на водните тела и наличието на нова информация относно причините за непостигане на целите.

При актуализацията са приложени следните изключения:

- Прилагане на същото изключение, което е определено в ПУРБ 2010 – 2015г., а именно: удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда; определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда
- Промяна на вида на приложеното в ПУРБ 2010 – 2015 г. изключение за някои ПВТ-причината за тази промяна е отстраняване на неточности и грешки при определяне на изключения в първия план;
- Планирани нови изключения - удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда; определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда.

При актуализацията на целите за опазване на околната среда, в ПУРБ 2016 - 2021 г. са планирани изключения от постигане на екологичните цели за подземни водни тела, както следва:

- Удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда, по причина, че „естествените условия не позволяват подобряване на състоянието на водното тяло в определения срок“ (чл.156в, т. 1, б. „в“) -. Определените Подземни ВТ са с отклонения предимно по показател нитрати - замърсител с антропогенен произход. Замърсяването е резултат от активни земеделски дейности в миналото, и независимо, че влошаването е прекратено и е налице тенденция на подобряване, е необходим по-дълъг период от време за достигане на добро състояние;
- Определяне на по-малко строги цели, тъй като е установено, че „естествените условия са такива, че постигането на целите за опазване на околната среда е невъзможно“ (чл.156г от ЗВ) -. За тези ПВТ има информация, че замърсителите с установени превишения са от естествен (фонов) произход.

След направената актуализация на оценката на количественото състояние на подземните води е установено, че в резултат на взетите мерки при прилагане на ПУРБ 2010 – 2015 г., всички ПВТ са в добро количествено състояние, т.е. постигнали са целите за добро количествено състояние до 2015 г. Поради това, в актуализирания ПУРБ 2016-2021 г. няма планирани изключения от постигане на целите по отношение на количественото състояние на подземни ВТ.

Цели за опазване на околната среда на зоните за защита на водите

За зоните за защита на водите целите за опазване на околната среда се определят от законодателството, по силата на което е определена или обявена зоната – за питейно-битово водоснабдяване (ПБВ); за отдых, водни спортове и/или за къпане; зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи; зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; защитени територии и зони, определени или обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове.

Зони за защита на води, предназначени за ПБВ

В изпълнение на чл.119а, ал.1, т.1 от ЗВ е извършена актуализация на екологичните цели на зоните за защита на повърхностните води, предназначени за ПБВ, съобразена със състоянието им по основни физико-химични показатели, специфични замърсители, приоритетни вещества и микробиологични показатели съгласно **Наредба №12/2002г.** за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. От общо 72 зони, в добро състояние са оценени 71 (категория А1 и А2), като не достигаща добро състояние е само една зона (категория А3) - с код BG1DSWIS1109 и име РВ "Каменно здание" на р. Перловска.

за зоните, определени в категория А1 или А2 - *Поддържане и предотвратяване влошаването на повърхностните води за пиене*

за зоната, определена в категория А3 – *„Достигане на стойност по показател/показатели с отклонения, съответстващ на стандарта за качество на повърхностни води за пиене най-малко за категория А2”*.

Актуализацията на екологичната цел на зоните за защита на подземни води, предназначени за ПБВ е извършена въз основа на направената оценка на химичното състояние на ПВТ по основни физико-химични показатели и специфични параметри – Наредба № 1 от 10 октомври 2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води и Наредба № 9 от 16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели

Определени са следните цели:

За зони, определени в добро химично състояние - *„Запазване на добро химично състояние на зоната”*;

За зони, определени в лошо химично състояние – за 2015г.: *„Предотвратяване влошаването на химично състояние на зоната”*; за 2021г./2027г.: *„1. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние на зоната по показател с отклонение от СКОС; 2.Запазване на добро химично състояние на зоната по останалите показатели ” и ” 1. Постигане на СКОС за показател с отклонение за добро химично състояние на зоната до 2027г. (СКОС коригиран с фонов концентрация) 2. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние по другите показатели”*.

Зони за отдых, водни спортове и/или за къпане

Екологичната цел на зоната с води за къпане с име „Язовир Пчелина 2” (код BG3242661710017001) е определена по отношение на основни физико-химични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества, а именно: *„Достигане*

на стойност по показатели биологична потребност от кислород, нитратни и нитритни йони, общ фосфор, общ азот, макрозообентос и фитобентос, съответстващи на стандарта за качество на повърхностни води за умерен потенциал и добро химично състояние“.

Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи

Специфични екологични цели за тези зони не се определят. Регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се интегрират с целите за защита на водите от еутрофикация.

Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

Специфични екологични цели за тези зони не се определят. Регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се интегрират с целите за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

Защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, вкл. обекти от НЕМ «Натура 2000», определени съгласно Директива 92/43/ЕИО и Директива 79/409/ЕИО.

За тези зони на територията на ДРБУ не са определяни специфични екологични цели, поради следните причини:

- отсъствие на стойности за БПС в издадените заповеди за обявяване на защитени територии и зони, свързани с водозависими местообитания и видове;
- отсъствие на определени стойности за параметрите, свързани с води, постигането на които определят БПС в докладите за водозависимите видове и природни местообитания;
- в наличните планове за управление на защитените зони не са определени цели, които имат отношение към състоянието на водите за съответния воднозависим вид/природно местообитание, т.е. не могат да се взаимстват заложените цели.

На този етап регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се приемат като цели за опазване на водите в защитените територии и защитените зони, обявени за опазване на водозависими видове и местообитания.

Оценка на степента на изпълнение на целите от първия план

Оценката на степента на изпълнение на целите от първия план е извършена за всички актуализирани повърхностни водни тела.

В ПУРБ 2010 – 2015г. за зоните за защита на водите не са определяни специфични екологични цели, обвързани със стойности по биологични елементи за качество, основни физико-химични показатели, специфични замърсители, приоритетни вещества или микробиологични показатели. Регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните и подземните води, са приложени и като цели за опазване на зоните за защита на водите. Предвид горното, изпълнението на целите за опазване на околната среда за зоните за защита на водите

съвпада с изпълнението на целите за повърхностните и подземните водни тела в обхвата на съответните зони.

Степента на постигане на целите по отношение на химичното и количествено състояние на подземните води в резултат на изпълнение на мерки при прилагане на ПУРБ 2010 – 2015 г., е подробно описана в ПУРБ до 2021 г.

Кратък преглед на програми от мерки за постигане на целите за опазване на околната

Преглед на изпълнението на основни мерки за постигане на целите за опазване на околната среда от първия план:

➤ Изграждане/доизграждане на канализационни системи: канализационна мрежа и ПСОВ. Планираните в ПУРБ 2010 основни мерки включват:

- ✓ изграждане на 140 бр. ГПСОВ за населените места от 2000 до 10 000 е.ж.;
- ✓ изграждане на 25 бр. ГПСОВ за населените места над 10 000 е.ж.;
- ✓ разширение, реконструкция и модернизация за отстраняване на азот и фосфор на 8 бр. ПСОВ които вече са изградени, за агломерации над 10 000 е.ж.;
- ✓ разширение, реконструкция и модернизация на 3 бр. ПСОВ, които вече са изградени, за агломерации от 2 000 до 10 000 е.ж.;
- ✓ доизграждане на 6 бр. ПСОВ, с вече изградено механично стъпало за агломерации над 10 000 е.ж.

През 2012г. списъкът на агломерациите с над 2000 е.ж. е прецезиран, като е използвана информация на Националния статистически институт от извършено преброяване на населението през 2011г. Съгласно тези данни към 2015г. в ДРБУ попадат 137 агломерации с над 2 000 е.ж., които са разпределени както следва (фигура 7.1.1):

- ✓ 95 агломерации с големина от 2 000 до 10 000 е.ж., от които 88 не разполагат с необходимата канализационна система за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места;
- ✓ 42 агломерации с големина над 10 000 е.ж., от които 18 не разполагат с необходимата канализационна система за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места.

➤ Закриване на общински депа, които не отговарят на екологичните изисквания:
мярка с код BG1MB049 - Закриване на общинските депа за битови отпадъци

Резултатите от изпълнението на мярката в периода на прилагане на първия план 2010-2015г. в ДРБУ показват, че от общо 77 бр. общински депа предвидени за закриване :

- ✓ закрити и рекултивирани депа - 14 бр.;
- ✓ депа в процес на рекултивация - 18 бр.;
- ✓ нерекултивирани депа от предвидените - 45 бр.

Отделно от предвидените за закриване в първия план 77 бр. депа, в изпълнение на гореописаната мярка на територията на ДРБУ е постъпила информация допълнително за:

- ✓ закрити и рекултивирани депа - 22 бр.;
- ✓ депа в процес на рекултивация - 6 бр.

Следващ етап от закриването и рекултивацията на общинските депа се явява изграждането на Регионални системи за управление на отпадъците (РСУО), които обслужват няколко общини.

➤ Учредяване на санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водоизточници и съоръженията за питейно-битово-водоснабдяване (ПБВ): мярка с код BG1MB002 -
Определяне и изграждане на СОЗ около водоизточници и съоръженията за питейно-битово-водоснабдяване

✓ Учредяване и изграждане на СОЗ около водоизточници и съоръжения за ПБВ от подземни води. В ПУРБ 2010 – 2015г. са планирани 3351 бр СОЗ за учредяване и изграждане. При прилагане на първия план са определени 336 зони .

✓ Учредяване и изграждане на СОЗ около водоизточници и съоръжения за ПБВ от повърхностни води. В ПУРБ 2010 – 2015г. са планирани 76 бр. СОЗ за учредяване и изграждане. При прилагане на първия план са определени 7 зони.

Прилагане на допълнителни мерки в съответствие с чл.156о от ЗВ

/чл.11 (5) от РДВ /

В периода на действие на ПУРБ 2010 са приложени и други допълнителни мерки , в случаите, когато има основание да се счита, че целите за опазване на околната среда за дадено водно тяло не могат да бъдат постигнати чрез предвидените в ПУРБ мерки и /или в поставения срок

Прилагането на такива мерки е извършено на база данни от мониторинг или друга информация, основно – информация за съществуващи или нови източници на натиск. В тази връзка е предприето следното :

- *Изследване на причините за възможното неизпълнение*
 - Извършва се ежегодна оценка на състоянието на водите в Дунавски РБУ на база на получените резултати от мониторинг с

оглед своевременно регистриране на евентуални негативни тенденции.

- Извършване на проучвателен мониторинг в случай на констатиране на отклонения при анализа на резултатите от мониторинг (*извършеният проучвателен мониторинг е описан в Раздел 4 на ПУРБ*)
 - Извършване на проверки, вкл. съвместно с РИОСВ, при наличие на замърсяване и/или при съмнения за нерегламентирано заустване на замърсители
 - Поддържане и актуализация на информацията за антропогенния натиск и идентифициране на конкретни проблеми, влияещи върху състоянието на водните тела
- *Актуализиране на програмите за мониторинг на повърхностни и подземни води* – в процеса на прилагане на ПУРБ преразглеждане и изменение на програми е извършено както следва :
- Актуализиране на програмите за мониторинг във връзка с оценка на ефекта от прилагане на мерките – Заповед РД-182/26.02.2013 на Министъра на ОСВ
 - Актуализиране на програмата за мониторинг на води, повлияни от земеделски дейности (мониторинг на съдържанието на нитрати) – Заповед РД-635/13.08.2013г. на Министъра на ОСВ. С актуализацията е разширена мрежата за мониторинг
 - В началото на 2015г е предложена нова актуализация на програмите за мониторинг на повърхностни води на база резултатите от извършения преглед на антропогенния натиск и оценката на риска от непостигане на екологичните цели. Целта на актуализацията беше допълване на наличните данни от мониторинга с оглед по-коректна оценка на състоянието и планиране на необходими мерки. По финансови причини актуализираната програма не беше изпълнена.

- Преразглеждане и допълване на условията за мониторинг при издаване /преиздаване на комплексни разрешителни
- *Преразглеждане и изменение на разрешителни* – В процеса на прилагане на ПУРБ е извършено в следните случаи:
 - Преразглеждане на разрешителни за изземване на наносни отложения (баластра) с цел намаляване на хидроморфологичния натиск – в периода 2010- 2011 г.
 - Преразглеждане на разрешителни за водовземане от подземни води – В периода 2013-2015г. е извършено преразглеждане на разрешителни за водовземане от ПВТ, за които са констатирани недостатъчни свободни водни количества, респ. потенциален риск за количественото състояние. Изменени са 56 бр. разрешителни за водовземане (намаляване на разрешените за водовземане годишни обеми)
- *Допълнителни предприети мерки извън планираните в ПУРБ*
 - Прилагат се превантивни мерки за недопускане на допълнително влошаване чрез оценка на потенциалните въздействия, вкл. кумулативен ефект от натиска на най-ранен етап - инвестиционно предложение. Мярката се изпълнява се от началото на 2011г.
 - В процедурата по издаване на разрешителни е включен задължителен етап за извършване на преценка на съответствието на заявеното водовземане и/или ползване с предвижданията на действащия ПУРБ. В случаите на установено несъответствие е отказано издаването на съответното разрешително.

1.3. ВРЪЗКА НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ С ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

В раздел 8 на проекта на ПУРБ за втория планов период са представени стратегии, планове и програми на национално, регионално и местно ниво, имащи отношение с разработения проект на ПУРБ – Дунавски район на управление на водите за периода 2016-2021г.

В проекта на втория план за управление на речните басейни в Дунавски район са разгледани целите на релевантни стратегии, планове и програми на територията на Република България, действащите стратегически документи на областно, регионално и местно ниво, които имат пряко отношение към управление на околната среда и водите, както и с планове за управление на ЗЗ и ЗТ в района и чийто срокове за действие съвпадат частично или изцяло със сроковете на разработения проект. При изготвянето на Плана е направен анализ на 181 стратегии, програми, планове и други документи (23 броя Национални стратегии, планове и програми имащи отношение към водите, 147 броя областни, регионални и общински стратегии, планове и програми и 11 броя планове за управление на защитени територии, както и стратегиите и планове на ЕС, касаещи управлението на Международния речен басейн на р. Дунав. Всеки план, програма или стратегия оказват в различна степен въздействие върху водите на територията на Дунавски район за управление на водите. Анализът е отчетен при разработване на Програмата от мерки в ПУРБ. По този начин се постига интегриране на принципите на управление на природните ресурси и опазване на водите и устойчивото им ползване в различни области: енергетика, промишленост, селско стопанство, рибовъдство, регионална политика, туризъм и др.

В таблица (приложение 8.1 на ПУРБ) е представена в резюме информация за релевантните стратегии, планове и програми и срок на действие. Разгледаните национални стратегии, планове и програми не влизат в противоречие с ПУРБ 2016-2021г. и са съобразени при изготвянето му.

2. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

2.1. КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

2.1.1. КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ

2.1.1.1. Характеристика на основните климатични елементи

Територията на Дунавски район (ДР) за басейново управление попада основно в една от трите климатични области на страната - умереноконтиненталната (около 97%). Много малка част от района (около 3%) влиза в границите и на преходно-континенталната климатична област (фиг.1-1 от приложение 4).

Значителните морфографски и орографски различия на района в южната и югозападната му част, както и преобладаващото влияние на Исландските циклони и Източноевропейските антициклони, допринасят за формиране на климатични специфики в различни локалитети от територията на този басейнов район.

Студената и сравнително суха зима в умерено-континенталната област на ДР се обуславя от преобладаването на антициклонални обстановки, когато в условия на радиационно изстиване и температурни инверсии температурите на въздуха са най-

ниси за извънпланинската част на района, в сравнение с останалите извънпланински части на страната. (ср. януарски температури от -1 до -3 $^{\circ}\text{C}$) (фиг.1-2 от приложение 4). С увеличаване на надморската височина над 1000-1200м средните януарски температури се понижават още повече и по върховете на Стара планина и Витоша достигат -7 - -8 $^{\circ}\text{C}$. Абсолютните минимални температури са най-ниски в котловините на Западна Средна България и в Предбалкана.

През лятото над района преобладават субтропични въздушни маси, поради което температурите на въздуха в Дунавската равнина са високи (юли 22-24 $^{\circ}\text{C}$) и не се различават съществено от температурите в Горнотракийската низина (фиг.1-2 от приложение 4). По-интензивни захладжания настъпват през първата половина на сезона, когато нахлуванията по студените фронтове на атлантическите циклони са най-чести. Абсолютните максимални температури, които се случват предимно през юли и август, достигат над 42-43 $^{\circ}\text{C}$. С увеличаване на надморската височина температурите се понижават – в котловините на Западна Средна България те са около 18-20 $^{\circ}\text{C}$, а във високопланинските пояси - около 8-9 $^{\circ}\text{C}$. Броят на дни с температурни инверсии през този сезон е голям, но те са краткотрайни и инверсионният слой е тънък – обхваща само дъната на речните долини и на котловините.

Пролетта и есента са с приблизително еднакви температури в равнинните и хълмистите райони на ДР. Разликите между температурите на април и октомври са няколко десети от градуса, като най-често април е по-топъл. С увеличаване на надморската височина есента става по-топла от пролетта, като разликите нарастват във височина, и в среднопланинския и високопланинския пояс на Стара планина и на Витоша октомври е по-топъл от април с 3-4 $^{\circ}\text{C}$.

В ДР се наблюдават едни от най-големите годишни температурни амплитуди – между 23 и 26 $^{\circ}\text{C}$. В планините стойностите са около 19 $^{\circ}\text{C}$ (фиг.1-3 от приложение 4).

Валежите в цялата област са максимални през м.юни (в отделни станции – май), а минимални – през февруари, или март. Този вътрешногодишен ход не зависи от надморската височина. Годишните суми в равнинните и в хълмистите райони са от 520 до 650 мм, а в планините – от 750 до 1300 мм. Увеличението на валежите е свързано освен с надморската височина, още с изложението на склона и с местоположението на планината. По северните склонове на Стара планина валежите са по-големи, отколкото по Северните склонове на Витоша. Причина за това е добре изразеният орографски ефект върху нахлуващите от северната част на хоризонта през топлото полугодие студени и влажни въздушни маси. Местата в Западна Средна България са в известна степен във валежна сянка, тъй като влагата във въздуха кондензира по наветрените склонове на Стара планина (фиг.1-4 от приложение 4).

Проливни и интензивни валежи. За климатичните условия на България валеж с количество над 20-25 мм в денонощие се счита за проливен, а такъв, с количество над 0.18 мм за минута (30 л/сек/ха) – за интензивен. Честотата на проливните валежи върви синхронно с техния годишен режим, както и с пространственото им разпространение,

т.е. в местата с най-много валежи падат и най-проливните дъждове. Често това са сресщветрените предпланински райони, а не най-високите планински части. Тези условия са добре изразени по северните склонове на Стара планина, където се проявява орографският ефект, а също се наблюдават и най-големите годишни валежни суми. Там проливни извалявания се случват в 7-10 дена годишно. Наред с това, по тези места са отбелязани и най-много интензивни дъждове (ст.Валевци, Средна Стара планина, над 150 случая годишно). По-малко проливни валежи се наблюдават в места с малки годишни суми на валежите – подветрени и орографски засенчени локалитети, както и в Североизточна България, където дните с проливни валежи са 2-3 на година.

Снежна покривка. Средният годишен брой на дни със снежна покривка в Дунавската равнина и високите котловини в западната част на района е около 40-50. По-нисък е броят им в най-североизточната част на ДР, както и в тясната ивица на крайдунавските низини, разположени в средната и източната част на Дунавската равнина – до 30 дена годишно. Най-много са дните със снежна покривка във високата част на планините – 190 – 200 дена за година. По всички склонове със северно изложение снежната покривка се задържа по-дълго, отколкото по тези, с южно изложение, но липсата на станции по южните склонове пречи за установяване на точните разлики (фиг.1-5 от приложение 4).

Периодът, през който е възможно образуването на снежна покривка, е в пряка зависимост от надморската височина. В Дунавската равнина и ниските части на Предбалкана първата снежна покривка се образува през средно първото десетдневие на декември. В Източна Стара планина и Добруджа първата снежна покривка се образува през през второто десетдневие на декември. В планините (над 600-800 м н.в.) се формира през ноември, а с увеличаване на надморската височина (над 1500-1700 м) – през втората половина на октомври. В районите, където първата снежна покривка се натрупва през първото десетдневие на декември, последната снежна покривка се наблюдава през второто десетдневие на март, т.е. периодът с възможно образуване на снежна покривка е малко повече от три месеца. В Добруджа и Източна Стара планина последната снежна покривка е през първото десетдневие на март, а възможният период на образуване е два месеца и половина. В планините (над 600-800 м) последната снежна покривка се наблюдава през последното десетдневие на март и целия април, а за местата с надм. Височина над 1500-1700 м – през май.

Средната максимална височина на снежната покривка в Дунавската равнина и високите котловини в средната част на западна България не надхвърля 15 см и се достига най-често през третото десетдневие на януари и първото десетдневие на февруари. С увеличаване на надморската височина средната максимална височина на снежната покривка расте и датите на достигането ѝ се изместват към март. На 1000 м н.в.тя е около 25 см и се наблюдава през второто десетдневие на февруари, на 1400 м н.в. – около 60 см през последното десетдневие на февруари, във високопланинските области над 2000 м н.в. – 120-190 см през второто и третото десетдневие на март.

Абсолютната максимална височина на снежната покривка в Дунавската равнина и във високите котловини на Западна България най-често надхвърля 100 см, а в планините – от 130-150 до 350-450 см.

Засушавания. В равнинните и хълмистите райони засушаванията (период от поне 10 дена без валеж) се случват средно от 5 до 12 пъти годишно. Те са най-чести и продължителни през есента. Най-рядко засушавания се проявяват през пролетта. На много места вътрешногодишното им разпределение не е добре изразено и те са възможни през всички сезони. Най-редки са засушаванията в Предбалкана - 5-6- пъти годишно. Средната продължителност на засушаванията в Дунавската равнина е около 16 дена. В някои случаи те продължават и над месец. Честотата на такива засушавания през есента е 1 път на всеки 3-5 години. През останалите сезони в равнините те се случват 1 път на 5-10 години, а в Предбалкана и във високите котловини на Западна България – още по-рядко. Най-висок риск от засушаване по територията на ДР се наблюдава в крайдунавските низини и централната част на Дунавската равнина.

Общините с риск от засушаване са показани на фиг.1-6 от приложение 4.

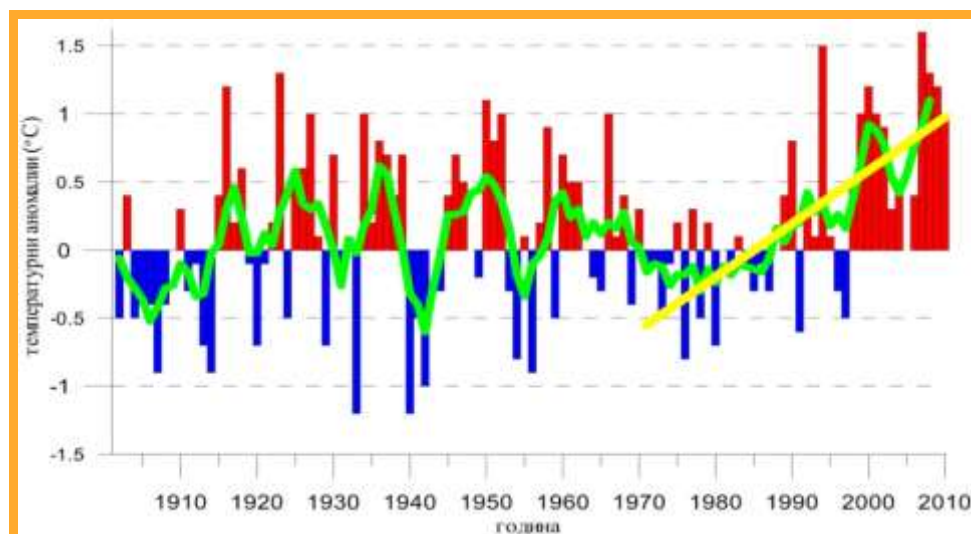
Анализите на многогодишните климатични данни показват следните факти за промяната на климата в глобален аспект:

- повишението на средногодишните температури на въздуха през 20-ти век е най-голямо спрямо предишните векове за последните 1000 години;
- средната глобална приземна температура на въздуха се е увеличила с 0,74 °C през периода 1906-2005 година;
 - над 10 от последните 15 години са измежду най-топлите от началото на регулярните инструментални метеорологични наблюдения, започнали около 1850 година;
 - снежната покривка постепенно намалява в повечето региони на света, особено през пролетта;
 - максималната продължителност на периода, през който земята е замръзнала, е намаляла с около 7% през втората половина на 20-ти век;
 - годишната температура на въздуха, осреднена за Европа, се е повишила с 0,8 - 1,0 °C, а изминалите последни две десетилетия са били най-топлите на континента за периода на инструменталните измервания;
 - през 20-ти век валежите над Северна Европа са се увеличили с 10 до 40%, докато в някои региони от Южна Европа те са намалели с 20%.

В България по отношение на промените на климата се наблюдава следното:

- налице е тенденция към затопляне – последното десетилетие е по-топло от предходното, което от своя страна е по-топло от десетгодишния период преди него (фиг.2.1-1).
- увеличава се честотата на екстремните метеорологични явления;
- увеличават се случаите с проливни валежи;
- увеличава се броят на дни с гръмотевични бури и градушки в по-хладни десетдневия през април и септември;

- намалява годишната амплитуда между максималната и минималната температура на въздуха, като минималната температура се повишава по-бързо от максималната;
- намалява дебелината на снежната покривка.

Фиг.2.1-1. Аномалии на температурата на въздуха в България по десетилетия
(Източник: Екологична оценка на ОП ОС 2014-2020, МОСВ)

-червено-положителна аномалия на ср.год.температура на въздуха спрямо климатичната норма за периода 1961-1990г.

-синьо-отрицателна аномалия на ср.год.температура на въздуха спрямо климатичната норма за периода 1961-1990г.

-зелено-филтър (пъляща средна) за определяне на вариациите в аномалиите на ср.год. температура на въздуха

-жълто-линеен тренд в аномалиите на ср.год.температура на въздуха

Въз основа на тези данни за досегашните промени на климата са разработени модели за прогнозиране на бъдещите климатични изменения, обусловени от дейността на човека. Моделите симулират взаимодействията в климатичната система и изчисляват характеристиките на бъдещия климат въз основа на възможните бъдещи емисии на парникови газове и аерозоли в атмосферата. Прогнозирането на бъдещите емисии е свързано с прогноза за икономическото развитие на света, която може да има твърде разнопосочен и неопределен характер. Затова в климатологията се използват различни типове сценарии, отразяващи различни варианти на бъдещото развитие на човешката дейност. Въз основа на това се извършва многовариантно предвиждане на бъдещите изменения на климата, което не би следвало да се определя като прогноза, а само като предвиждане на „климатичния отговор“ при съответните сценарии.

Резултатите от прогнозирането на климатичните промени в България за следващите сто години, получени чрез прилагане на регионалния модел ALADIN, предвиждат затоплянето в страната през 2050 г. да бъде с 0.75-1.5 °C според най-оптимистичния сценарий (RCP2.6) и с 2.5-3.5 °C според най-песимистичния сценарий (RCP8.5). През 2070 г. нарастването на температурата се предвижда да бъде още по-значимо – с 1.5-2.5 °C според оптимистичния сценарий и с 3.5-4.5 °C според песимистичния сценарий. В

края на XXI век очакваните промени на температурата на въздуха са показани на фиг.1-8 от приложение 4. Отклонението на средната годишна температура през 2014 г. спрямо климатичната норма за 1961-1990г. се вижда на фиг.1-9 от приложение 4. За територията на ДР то е в рамките на 0.7-0.8, 0.9-1.0, 1.1-1.2, 1.3-1.4 и 1.5-1.6 °С, съответно за различните области на района.

По отношение на валежите, оптимистичният сценарий не превижда съществени промени към 2050-2070 г. Песимистичният сценарий, обаче, предвижда към този времеви хоризонт редуциране на валежите със 100-200 мм. Според този сценарий ще настъпят промени и в режима на валежите - те ще намалеят през вегетационния период, но ще нарастнат през студения сезон. Очакваните промени в количеството на валежите към края на XXI век са показани на фиг.1-8 от приложение 4. Отклонението на годишната валежна сума за 2014 г. спрямо кл.норма за 1961-1990г. се вижда на фиг.1-10 от приложение 4. За територията на ДР то е в рамките на интервалите 131-140, 141-150, 151-160, 161-170, 171-180 и 181-190 мм %, съответно за различните области на района.

В обобщение: на базата на проведените дългогодишни инструментални наблюдения в страната върху средната годишна температура на въздуха и върху валежите, може да се направи изводът, че в България през следващите десетилетия се очаква затопляне, както и редуциране на валежите, особено през топлото полугодие. Намалването на валежните количества ще доведе до промяна на водните ресурси. При най-песимистичните сценарий се очаква понижаване на речния отток в страната до 40-50%. Високите температури на въздуха, в съчетание с валежния дефицит през летния сезон, ще доведат до по-високи стойности на транспирацията и евапотранспирацията през този период от годината. Всичко това ще увеличи риска от засушаване.

2.1.2. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

2.1.2.1. Климатични фактори за замърсяване/самоочистване на атмосферата

Климатът има важно значение за степента на замърсяване на атмосферата, респ. за нейното самоочистване. В зависимост от местните климатични условия, при постъпването в атмосферата на вредни вещества с еднакви свойства и в еднакви количества, замърсяването и над райони с различни климатични характеристики, или в един и същи район, но в различни периоди, може съществено да се различава.

Параметрите на климата определят степента на устойчивост на атмосферата на антропогенни въздействия, като показват каква е потенциалната възможност тя да бъде замърсявана и способността ѝ да се самоочиства. За оценка на възможното замърсяване/самоочистване на въздушния басейн, при определени параметри на вредните емисии, се използва показателят климатичен потенциал на замърсяване/самоочистване на атмосферата. Тай представлява съвкупността от климатични параметри, определящи бързината и ефективността на разсейване на примесите в атмосферата. Стойностите му трябва да се вземат под внимание при

планиране на строителството на промишлени мощности и експлоатацията на промишлени обекти, при проектиране на населените места, на рекреационно-туристическите зони и селскостопанските масиви, при прогнозиране замърсяването на атмосферата, и т.н.

Основните метеорологични фактори, от които зависи потенциалът на замърсяване/самоочистване на атмосферата, са нейният ветрови режим, вертикална стратификация и валежно-влажностен режим.

За оценка на климатичния потенциал за атмосферно замърсяване/самоочистване може да се използва методиката за балово оценяване устойчивостта на геосистеми, като се приложат следните две групи климатични показатели:

1) За характеризиране на климата като фактор на самоочистване на атмосферата:

- Брой на дни с вятър над 14 m/sec
- Брой на дни с валеж над 10 mm
- Отношение на броя на дни с валеж през студеното полугодие към броя на дни с валеж през топлото полугодие

- Годишна сума на валежа

2) За характеризиране на климата като пречка за очистване на атмосферата:

- Брой на случаи с тихо време
- Брой на дни с инверсии

Параметрите на всеки един от тези показатели се оценяват балово по три-степенна скала – благоприятни (бал 3), средно благоприятни (бал 2) и неблагоприятни (бал 1). Наред с това е необходимо да се има предвид и преобладаващата посока на ветровете, както и разположението на замърсяващите източници спрямо тях.

Комплексните балови оценки в областните градове на ДР район са, както следва:

- София – 9 (при максимално благоприятна 18)
- Перик – 10 (при максимално благоприятна 18)
- Видин – 7 (при максимално благоприятна 12)
- Монтана – 8 (при максимално благоприятна 12)
- Враца – 13 (при максимално благоприятна 18)
- Плевен – 11 (при максимално благоприятна 18)
- Ловеч – 5 (при максимално благоприятна 9)
- Габрово – 8 (при максимално благоприятна 12)
- В. Търново – 10 (при максимално благоприятна 18)
- Русе – 14 (при максимално благоприятна 18)
- Разград – 6 (при максимално благоприятна 12)
- Търговище – 9 (при максимално благоприятна 15)
- Шумен – 9 (при максимално благоприятна 15)
- Силистра – 8 (при максимално благоприятна 15)

2.1.2.2. Качество на атмосферния въздух

Замърсителите във водите, които могат да произхождат от атмосферни отлагания, най-често са: азот, сяра, живак, олово, кадмий, мед, цинк, техните съединения, пестициди, хербициди и други токсини. Достигането им до водните обекти може да бъде чрез директно отлагане върху водната повърхност, или индиректно - от земната повърхност, чрез отток или филтрация към водните обекти.

Съдържанието на тези замърсители във въздушната среда се проследява от пунктовете на Националната Автоматизирана Система за Контрол на Качеството на Атмосферния Въздух (НАСККАВ) към ИАОС при МОСВ. НАСККАВ следи качеството на атмосферния въздух (КАВ) за цялата страна, разделена на 6 района. Територията на ДР басейнов район попада в три от тях – Северен (частично), Югозападен (частично) и Софийски (изцяло) (фиг.1-13 от приложение 4). Мониторирането на атмосферните замърсители се извършва чрез автоматични измервателни станции и/или ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ, както и чрез диференциална оптична атомноабсорбционна спектрофотометрия.

Настоящата оценка на КАВ се основава на най-новия Национален Доклад за Състоянието и Опазването на Околната Среда на ИАОС, приет на заседание на Министерския съвет на 25.05.2016 г. Анализите на доклада са базирани на данни за 2014 г.

Фини прахови частици (ФПЧ). Те се емитират в атмосферата или директно (първични ФПЧ), или се формират в нея допълнително (вторични ФПЧ). Главните прекурсори газове за вторичните частици са SO₂, NO_x, NH₃ и летливи органични съединения.

В зависимост от размера си фините прахови частици се разделят на: ФПЧ₁₀ - частици с диаметър под 10 микрона и ФПЧ_{2.5} – частици с диаметър под 2.5 микрона.

За ФПЧ₁₀ през 2014 г. се отбелязва нарушение на средноденоношната им норма (СДН) във всички Райони за Оценка и Управление на Качеството на Атмосферния Въздух (РОУКАВ) в страната. За територията на Дунавския басейнов район броят на превишенията на СДН на ФПЧ₁₀ може да се види на фиг.1-14 от приложение 4. Той е най-голям във Видин, Монтана, Ловеч и Плевен, където превишението на СДН е най-високо за страната – около 2-3 пъти над нормата. По отношение на средногодишната норма (СГН) най-големи превишения в ДР отново се наблюдават в Монтана и Видин, но над нормата са също и Ловеч, Плевен, София, Перник, Никопол, Русе (фиг.1-15 от приложение 4).

Замърсяването с ФПЧ₁₀ има ясно изразен сезонен характер. Превишенията на нормата за ФПЧ₁₀ се наблюдават предимно през зимния период, поради използване на твърди горива в битовото отопление. Неблагоприятните метеорологични условия – ниска скорост на вятъра, мъгли, температурни инверсии, също влияят върху концентрациите на ФПЧ₁₀. Регистрираните превишения през зимния период са приблизително 7 пъти повече отколкото през летния.

ФПЧ_{2.5}. През 2014 г. този индикатор е контролиран в 7 пункта от територията на ДР – София-Хиподрума, София-Копитото, Витиня, Перник-Църква, Русе и В.Търново. От тях само в Перник, София-Хиподрума и Русе са наблюдавани неголеми превишения на допустимата норма. Там е налице тенденция на намаление на концентрациите на ФПЧ_{2.5} в периода 2011-2014 г.

Серен диоксид. Емитира се при изгаряне на горива, съдържащи сяра.

През 2014 г. не се наблюдава превишение на ПДК за серен диоксид в пунктовете от на територията на ДР.

Азотен диоксид. Образува се основно от окислението на азотен оксид (NO). Високотемпературни горивни процеси (от двигатели на коли и електроцентрали) са главните източници на азотни оксиди (NO и NO₂). По-голямата част от емисиите на NO_x са емисии на NO, а от 5 до 10% са NO₂. Изключения правят дизеловите автомобили, които емитират повече от 70% NO₂ от NO_x.

През 2014 година в нито един от наблюдателните пунктове няма превишения на СЧН над допустимия брой, както и на нормата за средногодишна концентрация.

Полициклически ароматни въглеводороди (ПАВ). Бензо(а)пиренът е ПАВ, който се изолира в проби от ФПЧ₁₀. Получава се при непълно изгаряне на различни горива. Основните източници на бензо(а)пирена са битово отопление (най-вече изгарянето на дърва, въглища и отпадъци), производството на кокс и стомана, както и пътният трафик. Други източници са пожарите. Бензо(а)пиренът е канцерогенен.

През 2014 г. в 7 от 15 пункта, измерващи ПАВ в страната е регистрирано превишение на целевата СГН. От тях 5 са на територията на ДР – Гара Яна, София/Павлово, Монтана, Плевен и Перник (Фиг.1-16 от приложение 4). Във времеви аспект, в Монтана се наблюдава тенденция на повишаване на концентрациите на ПАВ за 2013-2014 г. (Фиг.1-17 от приложение 4).

Тежки метали и арсен. Арсенът, кадмият, оловото и никелът се емитират основно като резултат от различни индустриални дейности и изгаряне на въглища. Въпреки, че атмосферните концентрации на тези метали са относително ниски, те допринасят за отлагането и нарастването на съдържанието на тежки метали в почви, седименти и организми. Тежките метали не се разлагат в околната среда, а биоакумулират.

Олово. Изпуска се в атмосферата от естествени и антропогенни източници. Естествените емисии включват прах от почвите, морски спрей, вулканичен прах и горски пожари. Основните антропогенни източници на олово са производството на цветни метали, желязо, стомана и цимент. Приносът на емисии от олово в петролните горива е елиминиран в Европа с помощта на законодателството и изцяло се използва безоловен бензин.

В ДР през 2014 г. няма данни за превишение на нормата.

Кадмий. Изпуска се в атмосферата от естествени и антропогенни източници. Основните естествени източници са почвен прах и пожари. Антропогенните източници на кадмий са производството на цветни метали, желязо, стомана и цимент, изгаряне на изкопаеми горива, изгаряне на отпадъци. Кадмийт е силно устойчив в околната среда и биоаккумулира. В по-силно замърсени райони ре-суспендираният прах (от превозни средства или от вятър вдигащ частиците кадмий) може значително да допринася за повишаване на концентрацията на кадмий във въздуха.

В ДР през 2014 г. няма данни за превишение на нормата.

Никел. Към емисиите на никел към атмосферата могат да допринасят естествени източници като прах, вдиган от вятъра и др. Основните антропогенни източници на никел са изгаряне на масла за отопление, корабоплаване или производство на електроенергия, добив и производство на никел, изгаряне на отпадъци, производство на стомана, галванопластика и изгаряне на горива. Никелът и съединенията му могат да бъдат остро и хронично токсични към флората и фауната във водите.

През 2014 г. не се наблюдава превишение на съдържанието на никел в атмосферния въздух.

Арсен. Арсенът не е тежък метал, но се поставя в групата на тежките метали поради високата си токсичност. Изпуска се в атмосферата от естествени и антропогенни източници. По-голямата част от антропогенните емисии идват от металургични пещи и изгаряне на горива. Пестицидите са били важен източник на арсен, но рестрикциите в различните страни са намалили ролята му. Органичните арсенови съединения са много устойчиви в околната среда и биоаккумулират в хранителната верига. Арсенът е високотоксичен към водния свят.

Средногодишните концентрации на арсен през 2014 г. са под ПДК.

Въглероден оксид. Емитира се от непълно изгаряне на изкопаеми горива и биогорива. Пътният транспорт е бил значителен източник на емисии, но въвеждането на катализатори е намалило значително емисиите. Най-високи концентрации са измерени в градски области, през пиковите часове на деня. Времето на живот в атмосферата на въглероден оксид е около три месеца. Той бавно оксидира във въглероден диоксид, образувайки и озон, допринасяйки за атмосферната фонова концентрация на озон. CO₂ е един от основните фактори на парниковия ефект и съответните промени на климата.

Стойностите на CO₂ във всички пунктове на ДР през 2014 са под ПДК.

Бензен. Получава се при непълно изгаряне на горива. Бензенът е добавка към бензина и над 80% от емисиите му се дължат на автомобилен трафик в Европа. Други източници са битовото отопление и рафинирането на нефт, а също и пренасянето, разпределението и съхранението на бензини. Изгарянето на дърва може да бъде значителен локален емитер на бензен. Разлагането на бензен в атмосферата става главно чрез фотохимична деградация, допринасяща за формирането на озон. Бензенът е канцероген.

Стойностите на бензен в ДР през 2014 са под ПДК.

Съгласно законовите разпоредби на Закона за чистотата на атмосферния въздух и подзаконовите му нормативни актове, всички общини с установено влошено състояние качеството на атмосферния въздух, следва да изготвят и изпълняват Програми за намаляване емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на КАВ.

Таблица 2.1.2.2 – 1 Програми за намаляване намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на КАВ

№	Община	Документ	Основание за изготвяне	статус	Постигнат резултат за периода 2011-2014	Мерки имащи отношение към минимизиране на замърсяването на повърхности и подземни води.
1	Община Видин	Програма за намаляване нивата на $FP_{CH_{10}}$ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в Община Видин за периода 2015-2020г. и План за действие	Недостигане на необходимите резултати от програмата за периода 2011-2014г.	актуална	Намаляване на замърсяването със 17%	1. Намаляване на неорганизираните емисии от - строително ремонтни дейности, битово отопление, почистване на улици
			Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски			2. Поддръжка на отводнителните съоръжения - дъждовна канализация и крайпътни канавки с цел регламентирано отвеждане на замърсени от неорганизираните емисии води
2	Община Враца	ПРОГРАМА за намаляване на нивата на $FP_{CH_{10}}$ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух (приета с решение №1125	Недостигане на необходимите резултати от програмата за периода 2011-2014г.	актуална	Непостигане на нормите	1. Намаляване на неорганизираните емисии от - строително ремонтни дейности, битово отопление, почистване на улици

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

		на ОбСъвет Враца) 2015-2020	Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски			2. Поддръжка на отводнителните съоръжения - дъждовна канализация и крайпътни канавки с цел регламентирано отвеждане на замърсени от неорганизираните емисии води 3.Провеждане на залесителни мероприятия
3	Община Добрич	Актуализация на програма за намаляване на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми на вредни вещества за периода 2014-2017г.	Недостигане на необходимите резултати от програмата за периода 2011-2014г. Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски	изтичаща	Недостигане на нормите	1.Актуализиране на програмата 2.Въвеждане на мерки, ограничаващи неорганизираните емисии от бита, ремонтните дейности и поддържането и почистването на уличната мрежа 2. Поддръжка на отводнителните съоръжения - дъждовна канализация и крайпътни канавки с цел регламентирано отвеждане на замърсени от неорганизираните емисии води 3.Провеждане на залесителни мероприятия

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

4	Община Монтана	Програма за намаляване нивата на ФПЧ ₁₀ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в Община Монтана за периода 2016-2018г. И План за действие	Непостигането на необходимите резултати и невъзможността за спазване на установените норми за съдържанието на ФПЧ ₁₀ и ПАВ в атмосферния въздух, въпреки изпълнението на конкретни мерки за ФПЧ ₁₀ в съответствие с Плана за действие за периода 2011-2014 г.	актуална	непостигане на нормите за ФПЧ ₁₀ и ПАВ	1. Намаляване на неорганизираните емисии от - строително ремонтни дейности, битово отопление, почистване на улици
			Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски			2. Поддръжка на отводнителните съоръжения - дъждовна канализация и крайпътни канавки с цел регламентирано отвеждане на замърсени от неорганизираните емисии води
						3. Провеждане на залесителни мероприятия
5	Община Никопол	ПРОГРАМА за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на нормите за ФПЧ ₁₀ в Никопол 2011-2014	Включена в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски	изтекла	Непостигане на нормите	1. Актуализиране на програмата

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

6	Община Плевен	ПРОГРАМА за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на нормите за КАВ на територията на гр.Плевен по показателите ФПЧ ₁₀ и ПАВ с План за действие за периода 2016-2020	Непостигането на необходимите резултати и невъзможността за спазване на установените норми за съдържанието на ФПЧ ₁₀ и ПАВ в атмосферния въздух, въпреки изпълнението на конкретни мерки за ФПЧ ₁₀ в съответствие с Плана за действие за периода 2011-2014 г.	актуална	Непостигане на нормите	1. Намаляване на неорганизираните емисии от - строително ремонтни дейности, битово отопление, почистване на улици
			Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски			2. Поддръжка на отводнителните съоръжения - дъждовна канализация и крайпътни канавки с цел регламентирано отвеждане на замърсени от неорганизираните емисии води
						3.Провеждане на залесителни мероприятия
7	Община Русе	ПРОГРАМА за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на нормите съдържанието им в атмосферния въздух на територията на Община Русе за периода 2015-2020	Непостигането на необходимите резултати и невъзможността за спазване на установените норми за съдържанието на ФПЧ ₁₀ в атмосферния въздух, въпреки изпълнението на конкретни мерки за ФПЧ ₁₀ в съответствие с Плана за действие за периода 2011-2014 г.	актуална	Частично постигане на нормите	1. Намаляване на неорганизираните емисии от - строително ремонтни дейности, битово отопление, почистване на улици

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

			Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски			2. Поддръжка на отводнителните съоръжения - дъждовна канализация и крайпътни канавки с цел регламентирано отвеждане на замърсени от неорганизираните емисии води
						3.Провеждане на залесителни мероприятия
8	Община Свищов	Програма за намаляване на нивата на замърсяване и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух на гр.Свищов за показателите сероводород (H ₂ S) и серовъглерод (CS ₂), с период на действие 2015-2018г.	Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски	актуална	неприложимо	Изпълнение на мерките от програмата
9	Община Севлиево	Актуализация на програма за намаляване на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми на вредни вещества за периода 2015-2017г.	непостигането на необходимите резултати и невъзможността за спазване на установените норми за съдържанието на ФПЧ ₁₀ и ПАВ в атмосферния въздух, въпреки изпълнението на конкретни мерки за ФПЧ ₁₀ в съответствие с Плана за действие за периода 2012-2014 г.	актуална	Частично постигане на нормите	1. Намаляване на неорганизираните емисии от - строително ремонтни дейности, битово отопление, почистване на улици

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

			Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски			2. Поддръжка на отводнителните съоръжения - дъждовна канализация и крайпътни канавки с цел регламентирано отвеждане на замърсени от неорганизираните емисии води
						3. Провеждане на залесителни мероприятия
10	Община Силистра	ПРОГРАМА за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на нормите за ФПЧ ₁₀ в Силистра 2016-2021г.	непостигането на необходимите резултати и невъзможността за спазване на установените норми за съдържанието на ФПЧ ₁₀ и ПАВ в атмосферния въздух, въпреки изпълнението на конкретни мерки за ФПЧ ₁₀ в съответствие с Плана за действие за периода 2012-2014 г.	актуална	Частично постигане на нормите	1. Намаляване на неорганизираните емисии от - строително ремонтни дейности, битово отопление, почистване на улици
			Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски			2. Поддръжка на отводнителните съоръжения - дъждовна канализация и крайпътни канавки с цел регламентирано отвеждане на замърсени от неорганизираните емисии води
						3. Провеждане на озеленителни мероприятия

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

11	Община Сливен	Актуализация на Програма за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества с период на действие 2014-2020г.	Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски	Разработен проект на актуализация на Програмата	неприложимо	1.Актуализиране на програмата
11	Община Велико Търново	Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух за периода 2015-2020	Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски	Разработен проект на актуализация на Програмата	неприложимо	1.Актуализиране на програмата
12	Община Горна Оряховица	Програма за управление и подобряване качеството на атмосферния въздух (КАВ) в община Горна Оряховица и План за действие 2015-2020г.	Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски	Разработен проект на актуализация на Програмата	неприложимо	1.Актуализиране на програмата
14	Община Ловеч	ПРОГРАМА за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на нормите за КАВ на територията на	Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски	изтекла	неприложимо	1.Актуализиране на програмата

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

		гр.Ловеч по показател ФПЧ-10 за периода 2011- 2015				
15	Община Шумен	ПРОГРАМА за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на нормите за КАВ на територията на гр.Шумен по показател ФПЧ-10 за периода 2011- 2014	Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ - район Севрен/Дунавски	изтекла	неприложимо	1.Актуализиране на програмата
16	Столична Община	Програма за управление качеството на атмосферния въздух в Столична община за периода 2015-2020	Включване в заповед №РД-969 от 21.12.2013г. На МОСВ за утвърждаване на списък на районите за оценка на КАВ – Агломерация Столична	Разработен проект на актуализация на Програмата	неприложимо	1.Актуализиране на програмата

2.2. ВОДИ

2.2.1. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Дунавският район за басейново управление на водите (ДРБУ) обхваща обща площ от 47 235 кв.км. (42,5% от територията на страната) и включва над 700 реки, обединени в 11 водосборни басейна: горните течения на Ерма и Нишава, поречие Реки западно от Огоста (Тополовец, Видбол, Войнишка, Скомля, Арчар, Лом, Цибрица), Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом, Дунавски добруджански реки и река Дунав. Съгласно биогеографското райониране на Европа, територията на ДРБУ попада в Екорегия 12 – Черноморска провинция (Pontic province).

В ДРБУ са идентифицирани повърхностни води от категориите „реки“ и „езера“. В резултат от актуализацията на типологията на повърхностните води, извършена по „Система Б“ и съгласно Приложение 1 на Наредба Н-4 от 14.09.2012г., е налице редуциране на типовете реки и езера: за категория „река“ 12-те типа в първия ПУРБ на ДРБУ се редуцират на 7 типа, а за категория „езеро“ – 12-те типа в първия ПУРБ се редуцират на 8. Съобразно утвърдения национален подход е извършена актуализация на границите на повърхностните водни тела (ПВТ), като е определено и съответствието между стари и нови типове повърхностни води, на база дължина на главните речни сегменти за категория „река“ и площ на езерата за категория „езеро“. В резултат на територията на ДРБУ са идентифицирани общо 256 повърхностни водни тела, от които 249-категория „река“ и 7- категория „езеро“.

Поради съществено изменени характеристики на ПВТ от категория „реки“ в резултат на физични промени от човешка дейност (построени язовири във водосбора им), 25 от тях са определени като силномодифицирани ВТ и в изпълнение на изискванията на чл. 2, ал. 3 от Наредба № Н-4/2012г. същите са приравнени към категория „езеро“ по отношение на типологията, методите за оценка, статистическата обработка и отчитането им в съответното поречие като езерен тип. В следствие на това приравняване броят на ВТ от категория „езеро“ е отчетен като 32, а за категория „река“ се разглеждат останалите 224.

На територията на ДРБУ са идентифицирани следните трансгранични водни тела:

- река Дунав - северна граница на Р България и гранична река с Р Румъния (водно тяло с код BG1DU000R001);
- река Тимок от поречие „реки западно от река Огоста“ - част от западната граница на Р България и гранична река с Р Сърбия (водно тяло с код BG1WO100R001);
- реките Ерма и Нишава, които пресичат границата на Р България с Р Сърбия (водни тела с кодове съответно BG1ER100R001 и BG1NV200R1001).

По отношение на хидрографския обхват ДРБУ почти изцяло се припокрива с географското понятие за Северна България. Малките различия са породени от включването на водосборите на реките Нишава и Ерма и южната част от водосбора на р. Искър (от изворите до Искърското дефиле) и изключване на водосборите на Добруджанските реки, които се вливат в Черно море.

ДРБУ включва всички Дунавски притоци, образували своите речни мрежи и течения на територията на България и вливащи се в р. Дунав на българска територия. Изключение правят р. Нишава и нейните главни притоци р. Ерма, Габерска и Височица, които заустват в р. Дунав на територията на РСърбия.

Поради голямата им извитост, за Дунавския водосбор са характерни „големи по дължина и средно големи по площ” водни течения. Речната мрежа е с гъстота от 0,1 до 3,8 км/км² и се увеличава с нарастването на надморската височина. Стара планина, чиито северни склонове дават началото на повечето реки в ДРБУ, е най-водообилна във високите си части: Западна Стара планина - Чипровска и Берковска планини и в Централната част около в. Ботев. Годишните суми на валежитетук превишават 1000-1200 мм, което съчетано със силно развита речна мрежа в условията на планински релеф, обуславят високите модули на речния отток, превишаващи 20-25 l/s.km² в тези части на Стара планина. Подобни и по-високи стойности имат модулите на средногодишния отток в района на водосбора на р. Горни Искър - по Северните склонове на Рила пл., - 35-40 l/s.km². Гъстотата на речната мрежа достига и надвишава 3 км/км².

Модулът на оттока в придунавската част на равнината е под 0,5-1 l/s.km², гъстотата на речната мрежа - под 0,1-0,2 км/км². В Североизточна България вследствие на окаerstenостта на района, речните течения на Добруджанските реки фактически изчезват и остават само сухи долини и корита, в които вода тече само при продължителни интензивни дъждове.

Очертаната закономерност в изменението на овлажнеността по течението е нарушена за р. Искър на юг от Стара планина. Там посоките на изменение на овлажнеността се променят съобразно понижението на склоновете на долините и Софийската котловина, модулът на оттока достига до 2 l/s.km², а гъстотата на речната мрежа - до 0,8 км /км².

В по-ниските части на Дунавския район максимумът на пролетното пълноводие се измества към март - април вследствие на по-ранното снеготопене, като запазва максималната си процентна стойност, но намалява отточния максимум над 40-50 мм, за р. Русенски Лом под 10 мм.

Пълноводието е най-добре изразено във високопланинските райони - през месеците април-май. В ниските райони то се разпластява във времето, като се увеличава неговата продължителност и намалява високата му част.

Маловодието е през летните и есенни месеци: от юни-юли до октомври-ноември, като минимумът е най-често през август-октомври.

Режимът на повърхностните води най-общо може да се представи зонално чрез 3 характерни пояса: I-ви пояс с най-висок модул на оттока над 20 l/s.km² обхваща горното течение на реките и е разположен в най-високите и най-водообилните части на Стара планина (р. Берковска над Берковица – 32,5 l/s.km², Бели Осъм 26,2 l/s.km², Бели Вит – Тетевен 26,8 l/s.km², Острешка над с.Острец 30,4 l/s.km²). Пролетното пълноводие е през месеците V-VI и маловодието – през юли-септември. Втората зона обхваща частта от водосборите, разположени по склоновете и предпланинските вериги на Стара планина. Модулът на оттока е между 10 l/s.km² и 20 l/s.km² пълноводието настъпва по-късно, а маловодието започва по-рано. В третата зона, която обхваща равнинната част, модулът е под 10 l/s.km² и намалява към устията на реките. Пълноводието обикновено е през V-VI месец, а маловодието може да продължи и до октомври, но оттокът значимо спада и много притоци пресъхват.

По данни от регулярни наблюдения, измервания и изчисления в НИМХ-БАН, годишният ресурс на регистрирания повърхностен отток за 2014 г. е оценен на 10228 *10⁶ m³, което сравнено със средномногогодишните норми за периодите 1961÷1990 г., 1971÷2000 г. и 1981÷2010 г. е съответно с 65%, 84% и 94% повече.

Анализът на водоползването в ДРБУ за периода 2008-2013 г. извежда като значим водоползвател индустрията, а особено значими са преработващата промишленост и домакинствата. Общо използваната вода с включено охлаждане (на средногодишна база за периода 2008-2013 г.) е 2816808 хил.м³/г, като най-голям процент на изменение в сравнение с предходен период (в посока намаляване на потреблението) се отчита за поречията Дунав, Искър, Осъм (повече от 20 %), за Реки западно от Огоста, Вит и Ерма (между 10 и 20%), и останалите – под 10%. Общо иззетата вода с включено охлаждане е 3145015 хил.м³/г, което е 52,3% от общото количество за страната. Увеличение на потреблението (до 10%) се наблюдава за поречия Нишава, Русенски Лом и Огоста. Общото водопотребление без охлаждане за Дунавския район е 239125 хил.м³/г; в т.ч. Селско стопанство – 13437 хил.м³/г; Услуги - 24406 хил.м³/г; Домакинства - 134229 хил.м³/г. Водопотреблението за индустрията с включено охлаждане е 2644736 хил.м³/г, като използваната вода за охлаждане в Дунавски район има сравнително постоянен дял в общото количество използвана вода за целия период на анализ – около 91%, като тези количества се формират основно от мощностите на АЕЦ Козлодуй. Анализът на данните за използваната вода за охлаждане показва моносекторно потребление от индустрията и основно от отрасъл производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива. Следва да се отбележи тенденция за спад във водопотреблението в ДРБУ по отрасли и речни водосбори в сравнение с предишни периоди. Анализът на изнесените данни сочи положителен баланс на водния ресурс, което е предпоставка за задоволяване на нуждите от вода в ДРБУ към настоящия момент.

По отношение източника на водоснабдяване, разпределението на общо използваната вода е както следва: с доставчик обществено водоснабдяване - 186 392 хил.м³/г; от „напоителни системи“ - 12 072 хил.м³/г; от собствено снабдяване - 2 607 545 хил.м³/г; от друго водоснабдяване - 8 340 хил.м³/г; повторно използвана вода - 2 460 хил.м³/г.

Следва да се отбележи, че в Дунавски район няма отчетено водовземане на непресни води.

Общественото водоснабдяване в ДРБУ е свързано с осигуряване на вода за нуждите на населението на 2278 населени места, респ. от 105 общини в 10 области, попадащи изцяло и 21 общини и 8 области, попадащи частично в РБУ, обслужвани от 25 ВиК дружества. По данни за периода 2008-2013 г., 99.64% от населението в ДР е свързано с общественото водоснабдяване, а делът на използваната вода с доставчик ВиК в района за същия период е 48,9% от използваната вода от обществено водоснабдяване в страната. През посочения период доставената вода за домакинствата от ВиК дружества е средно по 107 л/ден/човек, като се отчита намаление на използваната вода от ВиК през 2008-2013 г. спрямо предходния период с 4.7%. В същото време 4.62% от населението е с режим на водата, в т.ч. - 4.40% на сезонен и 0.22% - на целогодишен воден режим. Причината за това не може да бъде свързана с недостига на водни ресурси поради това, че стойностите на експлоатационния воден индекс WEI+ са под 10% за цялостния период 2003-2013 г., т.е. няма данни за воден стрес. Сезонният режим в Дунавски район се дължи на липсата на изградени обеми за съхранение на повърхностните води в няколко речни басейна. Целогодишният воден режим е само в отделни малки населени места и неговото преодоляване може да се постигне с подобряване на водоснабдителната инфраструктура.

Недостиг на вода и засушаване

Недостигът на вода се дължи на дългосрочен съществуващ дисбаланс между предлагането и търсенето на вода. Причините за това може да са в следствие от:

- намаляване или изчерпване капацитета на водоизточниците;
- много висок дял на загубите на вода по пътя до потребителите, което води до неоправдана свръхексплоатация на водоизточниците;
- повишаване на търсенето на вода за определени населени места и/или сектори на икономиката, което не може да се покрие с наличния капацитет на водоизточниците;
- голям дял от използвания обем на води за напояване (за ДРБУ се отчита нарастване с 55% от 2000г. до 2011г.).

В България засушаванията са ежегодно явление, а интензивна пролетна или лятна суша е с честота веднъж на три години. Намаляването на водните ресурси, пресъхване на реките и недостиг на вода за водоснабдяване на населението най-често се наблюдава в североизточните и крайдунавските райони.

По отношение нивото на водния стрес за Дунавски район за басейново управление, към момента при използване на ресурса от р. Дунав вкл. и охлаждане на АЕЦ – не се отчита наличието на такъв (3,9%), но при използването само на вътрешния ресурс, вкл. охлаждане, нивото му се повишава и попада в категорията „нисък воден стрес“ (11,7%).

Дължина на **водопроводната мрежа** към 2013 г. е 28567 км, а загубите при транспорта на вода от общественото водоснабдяване за Дунавския район се изчисляват на 271129 хил.м³ (59.20% от това за страната). Населението, свързано с пречиствателни станции за питейни води е 50.28% и се обслужва от общо 18 такива с проектен капацитет от 1637.25 хил. м³/ден, в т.ч. - 8 едностъпални и 10 двустъпални.

Дължината на **канализационната мрежа** е 3880 км и обхваща 72.49% от населението в района на БУ. Следва да се отбележи малкия дял на селищата с канализация – едва 4.67%.

Пречистване на отпадъчни води ползват 83.90% от жителите на ДРБУ, от тях със собствено пречистване на отпадъчните води са 27.51%, а 56.39% са свързани с пречиствателни станции за отпадъчни води. Общият брой на ПСОВ е 26, в т.ч. едностъпални – 6, двустъпални – 12, с третично пречистване – 8.

Анализът на въздействията и оказвания натиск в резултат от човешката дейност върху състоянието на водите в Дунавски район, дава основания да се идентифицират следните **основни категории натоварвания** върху повърхностните води:

- Натиск от точкови източници на замърсяване;
- Натиск от дифузни източници на замърсяване;
- Натиск от физични изменения /Хидроморфологичен натиск;
- Натиск от инвазивни видове;
- Натиск от климатични изменения.

В резултат на анализ на данните от ежегодния мониторинг, вкл. оценката на степента на постигане стандартите за качество, като водещи и **значими на ниво РБУ** по отношение на негативното им влияние върху състоянието на водите в Дунавски район се оценяват следните източници на натиск:

- Точкови източници (заустване на непречистени/недостатъчно пречистени битови и промишлени отпадъчни води);
- Дифузни източници – предимно натиск от земеделски дейности;
- Хидроморфологичен натиск (изменение на физичните характеристики на водните тела).
- Натиск от инвазивни видове - поради значимо въздействие върху отделни водни тела.

Точкови източници на замърсяване на повърхностните води са:

➤ **Зауствания на отпадъчни води с преобладаващ битов характер** (с разрешителни по ЗВ) от: Канализационни системи; Канализационни мрежи (КМ) и

локални пречиствателни станции за битови отпадъчни води (ЛПСОВ) (разрешителни по ЗВ, които към 31.12.2012 г. са в срок на действие);

➤ **Зауствания от промишлени отпадъчни води** (с разрешителни по ЗВ или ЗООС) от Инсталации с изпускане и пренос на замърсители (ЕРИПЗ); Други инсталации, не включени в ЕРИПЗ; Градски или промишлени площадки за депониране на отпадъци, не включени в ЕРИПЗ; Зауствания на обекти за отглеждане на аквакултури. Анализът на наличните данни показва, че по този показател най-голям дял имат промишлените ОВ от следните отрасли: хранително-вкусова промишленост (37%), добив и преработка на полезни изкопаеми (14%), металургия, машиностроене и металообработваща (12%) и химическа промишленост (10%).

За определяне на **дифузия натиск** върху повърхностните водни тела от особено значение е **ползването на земята** във водосборната площ на ПВТ. **Дифузни източници на замърсяване** на повърхностните води са:

➤ **Земеделieto** и съпътстващите го дейности във водосборната площ на ПВТ използвана земеделска площ (ИЗП) - обработваема земя и отглеждани земеделски култури във водосборната площ на повърхностното водно тяло; дял на ИЗП, върху която са приложени торове във водосбора на повърхностното водно тяло; дял на ИЗП, върху която са внасяни препарати за растителна защита във водосбора на повърхностното водно тяло; складове за препарати за растителна защита). Основното натоварване е от биогенните елементи (азот- и фосфорсъдържащи вещества), но така също и от специфични химични замърсители (класифицирани като приоритетни и опасни вещества). Под въздействие на дифузно замърсяване от земеделски източници са предимно повърхностните водни тела разположени в равнинните райони.

➤ **Животновъдство** като дейност се свързва с потенциален риск от замърсяване с биоразградими органични вещества, което може да натовари водите с биогенни елементи (азот и фосфор) и да повлияе неблагоприятно стойностите на показателя БПК₅. Поради ограниченото развитие на пасищното отглеждане на животни в ДРБУ, натискът върху водните тела от този вид дейност е незначителен. При спазване на Добрите земеделски практики, дифузното и точковото замърсяване на повърхностните и подземните води в резултат от животновъдството би било минимално.

➤ **Добивът на подземни богатства** във водосборната площ на ПВТ е потенциален дифузен източник на замърсяване на повърхностните води с неразтворени вещества, нефтопродукти и метали. В това число сериозни проблеми поражда самото пречистване, извеждане и заустване на замърсените руднични води във водни обекти или просмукването им в подземните води. На територията на ДРБУ пример за такова замърсяване е река Малък Искър в участъка след Рудодобивния комплекс „Елаците - Мед”. За изоставените мини към находище Кремиковци, както и тези във високите части на водосбора на р. Огоста би могло да се предполага, че могат да се явят значими дифузни източници на замърсяване за съответните водни тела.

➤ **Ерозията** се разглежда като потенциален дифузен източник на замърсяване със суспендирани вещества, биогенни вещества (азот и фосфор), торове и приоритетни вещества от пестициди.

Потенциални дифузни източници на замърсяване на повърхностните води са също: **депата за битови, строителни и производствени отпадъци**, които не отговарят на екологичните изисквания; **атмосферните отлагания**, натоварващи със замърсители водосборната площ на повърхностните водни тела; **транспортът, вкл. автомобилен** (магистрала и първокласни пътища) и **воден транспорт** (корабоплаване) – най-често се идентифицира натоварване с определени замърсители (антрацен, кадмий, мед, флуорантен, олово, никел, цинк), постъпващи във водосборната площ на водното тяло. В Дунавски РБУ корабоплаване се осъществява по р. Дунав. Професионалните плавателни съдове създават емисии от PAH's (Polycyclic Aromatic Hydrocarbon's), тежки метали и други субстанции, получени от следните източници: боядисване (Покриване); поставяне на аноди, предпазващи от корозия; емитирането на мръсни води; санитарни отпадъчни води от домакинствата на плавателните съдове.

Хидроморфологичният натиск се обуславя от физичните изменения на водните обекти в резултат на човешката дейност и се проявява в две направления – хидроложки и морфологични изменения. Основните дейности, генериращи хидроморфологичен натиск върху водните тела в **Дунавски район за басейново управление**, са:

- Водовземане (вкл. свързаното с него изграждане на съоръжения);
- Производство на електроенергия чрез Водно-електрическа централа (ВЕЦ);
- Защита от наводнения;
- Изземване на наносни отложения;
- Корабоплаване (за р. Дунав).

Всяка от тези дейности поражда различни (многопосочни) въздействия върху физичните характеристики на водните обекти, като степента на въздействие се определя от местоположението, конкретната конструкция, реализация и експлоатация на съответните дейности и съоръжения.

Натиск от водовземане (изменение на оттока) - водовземане от повърхностни води се извършва за питейно водоснабдяване, за напояване, за промишлени нужди, за производство на електроенергия и за други цели. За 189 от общо 256 повърхностни водни тела в ДРБУ са издадени разрешителни за водовземане, т.е. 74% от водните тела са подложени на натиск, който влияе на хидроложките параметри на водните тела. Съгласно ЗВ, с най-голям дял са издадените разрешителни за производство на електроенергия (27%), следвани от тези за риборазвъждане и аквакултури (18%) и промишлени нужди и напояване (по 17%). Най-нисък е дялът на издадените разрешителни за питейно-битови нужди (12%).

Анализът на данните за разпределението на черпените водни количества от повърхностни води по цели на ползване в ДРБУ за 2012 г. сочи, че с най-голям дял е Производство на електрическа енергия (ВЕЦ) - 7921,603 млн м³, следвано от Охлаждането (при производство на електрическа енергия) - 2259,505 млн м³. Делът на черпенето за питейно битово водоснабдяване е едва 2,59%. Относително големият дял на водите, използвани за охлаждане при производство на електроенергия, се формира от водните количества, използвани за охлаждане при работата на АЕЦ „Козлодуй“. Заустването им обратно в р. Дунав повлияват негативно водното тяло най-вече с изменението на температурния режим след точката на заустване. Следва да се отбележи, че количествата, използвани за производство на електроенергия чрез ВЕЦ не могат да се разглеждат като реално водовземане, тъй като водите се връщат обратно в реката. Въпреки това ВЕЦ оказват сериозен натиск върху хидрологичния режим в дадения участък, който се изразява в значителното намаляване на водното количество/оттока в участъка между водовземането и заустването при деривационните ВЕЦ, нарушаване на непрекъснатостта на реката, изменение на водното ниво след ВЕЦ, промяна на скоростта на течението/завираване в участъка над мястото на водовземане. Анализът на изчислените средномногогодишни ресурси за повърхностни води в Дунавски РБУ за периода 1961 – 2011 г. са 5 947.646 млн.м³. Делът на реално черпените водни количества от средномногогодишните ресурси (без ВЕЦ и охлаждане на АЕЦ) за 2012 г. (511.446 млн.м³) е едва 8.6%, което определя натиска от водовземане от повърхностни води като незначим за Дунавски РБУ. **Регулирането на оттока** е в зависимост от естествения режим на водните източници и нуждите от потребление на вода. В Дунавски РБУ няма прехвърляне на повърхностни води между съседните райони за басейново управление, както и вътрешно-басейнови прехвърляния на води.

Натискът от морфологични изменения се обуславя от дейностите, свързани със защитата от наводнения, осигуряване на проводимост на речното легло, осигуряване на условия за корабоплаване, урбанизация, изграждане на транспортни връзки и др. Променяйки условията за естествено развитие на водните екосистеми, хидроморфологичните изменения влияят негативно и върху екологичното им състояние. Основните дейности, предизвикващи морфологичен натиск, са:

- *Изграждане на диги и корекции на реки* - понастоящем дейностите в тези участъци се свеждат до тяхната поддръжка и извършване на ремонтно възстановителни работи. В отделни участъци се извършват укрепителни дейности и се изграждат нови защитни съоръжения във връзка с наводненията от последните години.
- *Изземването на наносни отложения се извършва с цел* осигуряване проводимост на речното корито, както и за добив на баластра. С такава дейност е свързано и драгирането с цел осигуряване на условията за корабоплаване по р. Дунав. Съгласно изменение на ЗВ от август 2015 г., са налице ограничения за изземване на наносни отложения, като се забранява изземване от водните обекти (за р. Дунав и водохранилищата има въведени ограничения) с изключение на случаи, при които това е необходимо за поддържане проводимостта на речното легло.

➤ *Миграционни бариери* - образуват се при изграждане на съоръжения за водовземане, ВЕЦ, язовири.

Като най-сериозен източник на хидроморфологичен натиск в Дунавския район се оценява изграждането на МВЕЦ, главно поради многостранното негативно въздействие върху водите и водните екосистеми и кумулативния ефект на оказвания натиск, респ. въздействие. Най-голямо натоварване с ВЕЦ има в горните и средни течения на реките Искър и Янтра, в горните течения на Огоста, Вит, Осъм. Натиск от ВЕЦ в поречията на реките Русенски Лом и Дунавските Добруджански реки не е идентифициран. В 74 от всички 256 водни тела има издадени разрешителни за ВЕЦ, а действащи ВЕЦ има в 44 водни тела. По-голямата част от разрешителните, които все още не са реализирани, са издадени преди влизане в сила на първия ПУРБ (2010 г). След въвеждане на ограничителни режими при издаването на разрешителни за ВЕЦ в ПУРБ и в Закона за водите, броят на издадените разрешителни за изграждане на нови ВЕЦ чувствително намалява.

Анализът на изнесените данни за хидроморфологичното натоварване в Дунавски РБУ показва, че най-засегнати са поречията на реките Искър, Янтра, Огоста, Осъм и Вит. Следва да се отбележи, че като цяло водовземането от повърхностни води не представлява значим натиск, предвид съотношението на изетите водни количества и изчисленото средно-многогодишно количество на повърхностните води. Не бива обаче да се пренебрегва локалното негативно влияние, която се проявява в местата на водовземните съоръжения, особено при тези без изградени рибни проходи. Изградените съоръжения се явяват миграционни бариери и изменят характеристиките на речното течение, вкл. скорост и отток в участъка преди и след водовземането.

Натиск от инвазивни видове - за количественото измерване на този натиск върху повърхностните води, вкл. определяне на преки и косвени въздействия е необходимо да се извърши по-обстойна оценка на риска от инвазивни видове в България и по-специално за р. Дунав. Към момента извършването на подобна оценка е затруднен главно поради факта, че мониторингът на инвазивни видове във водните екосистеми е слабо развит в България. За Дунавския район за басейново управление са идентифицирани следните категории инвазивните видове: чужд инвазивен вид (ЧИ); чужд, потенциално инвазивен вид (ЧПИ); местен инвазивен вид (МИ). Отбелязват се и видовете, включени в „Списък с най-опасните инвазивни чужди видове, застрашаващи биоразнообразието на Европа“.

Натиск от климатични изменения – Макар, че климатичните промени са част от глобалните промени, те имат конкретни регионални измерения, като наблюдаваните в Югоизточна Европа следва да се съотнесат и за територията на България. Измененията на климата се дефинират с промяната на обичайните атмосферни условия в продължение на десетилетия или на по-дълъг период от време, т. напр. повишаването на средната температура в региона с 1.3°C от пред-индустриалния период до сега. Този процес ще оказва все по-силно влияние върху количеството и режима на оттока на реките подхранвани от тях, в т.ч. и на р. Дунав. Последствията от това ще засегнат и нашата страна.

Констатира се нарастване на щетите от екстремни хидро-климатични явления, като наводнения, екстремно високи температури, бури предизвикани от извънтропични циклони в северните части на континента, суши, градушки и др. В бъдеще се очаква те да се случват по-често и да са по интензивни. Климатичните промени са част от глобалните промени и това още повече усилва неблагоприятните последствия от метеорологичните, климатичните и хидроложките бедствия поради факта, че те се реализират в райони, които са все по-гъсто населени, застроени, стопански усвоени и икономически обвързани.

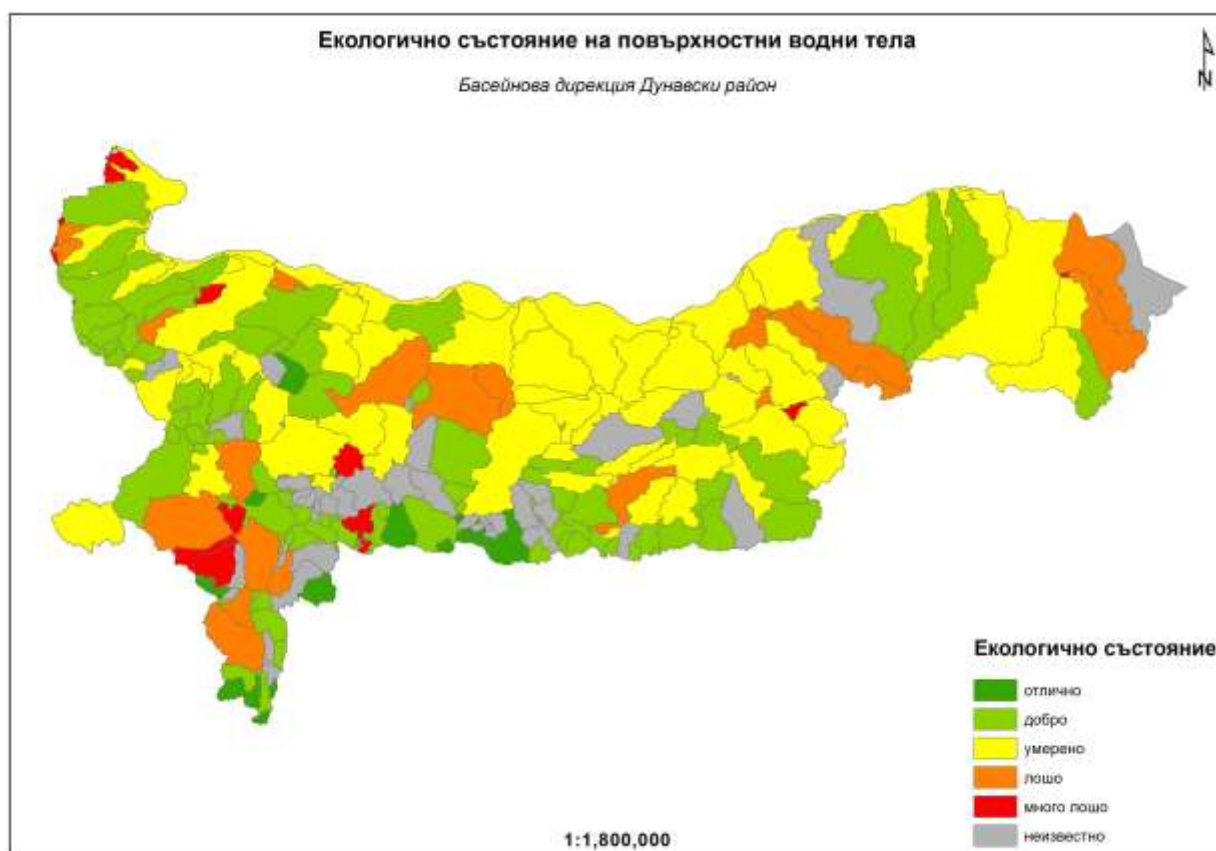
Понастоящем **мониторингът на повърхностните води** се извършва по програма съгласно Заповед 182/26.02.2013 г. и Заповед № РД-167/31.03.2016 г. Към 2013 г. мрежата за мониторинг на повърхностни води включва общо в 202 пункта, в т.ч. 170 на реки и 32 на язовири. В програмата за контролен мониторинг се наблюдават 142 пункта, а в програмата за оперативен - 60 пункта. Хидробиологичен мониторинг (ХБМ) през 2013 година е проведен на 128 пункта от категория „река“ и на 31 пункта от категория „езеро“. Към 2015 г. общата мрежа за мониторинг е разширена, като обхваща вече 245 пункта. В програмата за ХБМ на повърхностни води на територията на ДРБУ са включени **195 ПВТ категория „река“ и 35 – категория „езеро“**.

В съответствие с чл.171, ал. 2, т. 2 от ЗВ е изготвена програма за хидрометричен мониторинг, която понастоящем се изпълнява от Регионалните лаборатории към ИАОС. През 2014 и 2015 г. са проведени съответно 43 и 44 измервания на водно количество на 15 пункта от територията на БДДР.

В подсистемата за физикохимичен мониторинг на повърхностни води през първото шестмесечие на 2016 г. са взети общо 648 броя проби от 233 пункта (съгласно Заповед № РД-167/31.03.2016 г. броят на пунктовете понастоящем е редуциран на 124). За 2016 г. в съответствие със Заповед № РД-167/31.03.2016г. на министъра на околната среда и водите ИАОС изпълнява мониторинг на реки в ДР (на *макрозообентос* – планирани 114 пункта, посетени – 23; *макрофити* – планирани 84, посетени – 7; *фитобентос* – планирани 81, посетени -16), мониторинг на езера/язовири (за анализ на *хлорофил-а*), мониторинг на *фитопланктон* в езера/язовири и мониторинг на *риби* в реки. Данните от провеждания мониторинг от лабораториите към ИАОС са основа при определяне на **екологичното състояние/потенциал на повърхностните води**. **Оценката им** се базира на адаптирани/разработени методи за пробовземане и анализ на повечето БЕК, с утвърдени в Наредба № Н-4/2012 г. за характеризирание на повърхностните води петстепенни типово- специфични класификационни скали за всеки от биологичните елементи за качество и тристепенна скала за физикохимичните елементи за качество. В Приложение към Наредбата е въведен и национален списък на специфичните замърсители, с определени за тях СКОС (Приложение № 7 към Наредба № Н-4/2012 г.).

От всички 256 повърхностни водни тела, оценка на екологичното състояние е направена на 214 от тях, а 42 нови водни тела не са оценени поради липса на данни от мониторинг. Анализът на резултатите от оценката на екологичното състояние показва,

че 7,4% от тях са в отлично състояние/максимален потенциал, 41,8%, т.е 107 тела са в добро състояние, 56 или 21,9% , са в умерено състояние, 8,6% или 22 водни тела са в лошо състояние, а останалите 10 водни тела – 3,9% са в много лошо състояние

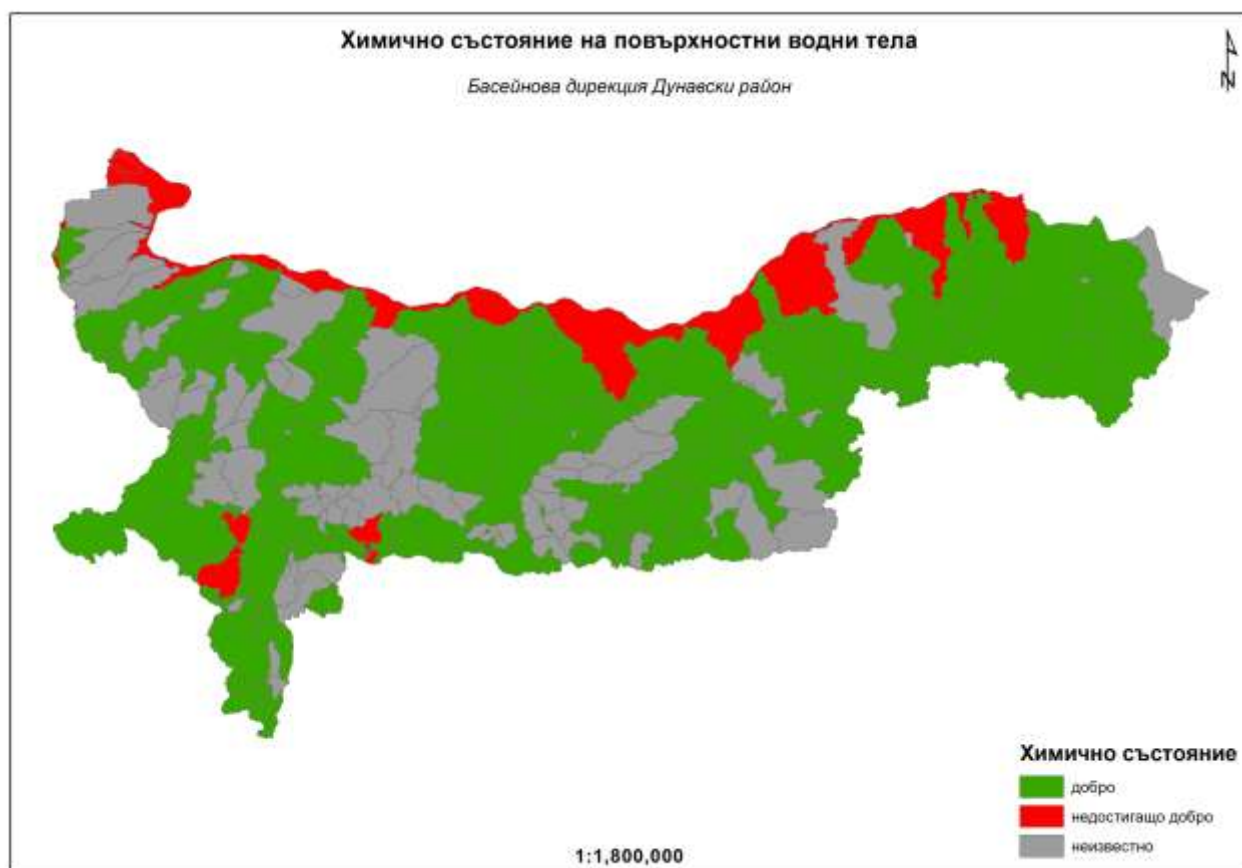

Оценката на химичното състояние на повърхностните води показва, че от общо 256 ПВТ на територията на Дунавски район, 165 водни тела (64,45 %) са в добро химично състояние, 6 водни тела (2,34 %) са оценени в недостигащи добро химично състояние, а останалите 85 водни тела (33,20 %) не са оценени и са определени в неизвестно химично състояние. Причините за липсата на оценка на химичното състояние на значителен процент от водните тела и определянето им в неизвестно химично състояние, е факта, че за 90% от тези водни тела липсват данни от мониторинг на приоритетни вещества, а останалите 10% са в процес на определяне на състоянието, поради очакване на резултати от мониторинг в биота и седимент.

- Екологично състояние на повърхностните води. Класификационна система за оценка на екологично състояние е разписана в глава 5, „Класифициране и представяне на състоянието на повърхностните води“и Приложения 4, 5, 6 и 7 по чл.12 в “Наредба Н-4 за характеризирание на повърхностните води“. Ползвани и обработени са натрупани мониторингови данни от изпълнение на програмата за мониторинг на водите по време на първия

ПУРБ, резултати от мониторинг на река Дунав по транс-националната програма за мониторинг на МКОРД, резултати от третата експедиция за обследване на р.Дунав JDS-3 (2013 г.), както и междинни резултати от изпълнението на научна разработка „Интеркалибриране на методите на анализ на биологичните елементи за качество за типовете повърхностни води на територията на РБългария, съответстващи на общи Европейски типове от Географските групи по интеркалибрация“.

- - Химично състояние на повърхностните води. Оценката се извършва на база сравнителен анализ на средногодишните измерени концентрации по всяко ПВ и определените СКОС, съгласно Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители, от 09.11.2010 г., приета с ПМС № 256 от 01.11.2010 г. Ползвани са набор от мониторингови данни от изпълнение на програмата за контролен и оперативен мониторинг по време на първия ПУРБ, резултати от мониторинг в транснационалната мониторингова мрежа с пунктове на р.Дунав и големите притоци, резултати от проведената третата експедиция – за обследване на р.Дунав JDS-3; резултати от изпълнявания собствен мониторинг по комплексни разрешителни и условия на разрешителен режим в областта на приоритетните вещества.

Екологичният потенциал река Дунав е оценен на база резултатите от анализите от съвместната експедиция по река Дунав JDS 3. След прегледа на анализираният БЕК-макрозообентос, фитобентос, фитопланктон, макрофити и риби се установяват различни оценки на екологичния потенциал по стойности за съответните метрики - от умерен до много добър. Основавайки се на принципа на РДВ „one out, all out”, окончателната оценка по БЕК за водното тяло на река Дунав е **умерено състояние**.

На основание резултатите от измерените концентрации и пропуските от непълното изпълнените анализи на 33+8 ПВ в периода на първия цикъл на ПУРБ, оценката на **химично състояние** на водното тяло на река Дунав в българо-румънския участък е **недостигащо добро**. Следва да се отбележи, че в българския участък не са констатирани превишени СКОС за анализираният ПВ. В пунктовете от мрежата за контролен мониторинг няма измерени високи концентрации над МДК.

2.2.2. ПОДЗЕМНИ ВОДИ

Характеристика на подземните води

Територията на Дунавски район за басейново управление на водите включва две основни морфоструктурни единици: Дунавската равнина и северните склонове на Старопланинската верижна система.

Изхождайки от главните физико-географски и геоложки фактори, които предопределят разпространението, произхода, количеството, режима и динамиката на различните видове подземни води, България се разделя на три хидрогеоложки региона: Мизийски, Балканиден и Рило-Родопски, като района на управление на Басейнова дирекция Дунавски район обхваща Мизийския и Балканидния хидрогеоложки регион.

Мизийски хидрогеоложки регион по площ съвпада е морфоложката област - Дунавската хълмиста равнина, и тектонската област - Мизийската плоча. В строежа на Мизийския хидрогеоложки регион се различават два структурни етажа: долен – нагънат (фундамент) и горен - ненагънат, който представлява платформена покривка. За региона като цяло е характерно следното:

- Етажно разположение (един под друг) на водоносните хоризонти в Мезозойско-кайнозойската покривка;

- Вертикална хидрохимична зоналност на подземните води. с горна зона с активен водообмен и с пресни ненапорни и напорни води от инфилтрационния генетичен цикъл; средна зона със забавен водообмен и повишена минерализация и температура на водите (водите са напорни и са от смесен произход - стари морски и инфилтрационни) и долна зона с води практически без водообмен, имат висока минерализация и висока температура;

- По линиите на тектонски разседи и разломи на редица места се осъществява хидравлична връзка между водоносните хоризонти, които иначе са добре изолирани един от друг (с изключение на участъците с хидрогеоложки прозорци);

-Значително площно разпространение на докватернерните водоносни хоризонти, като някои от тях (малмо-валанжският и с малки изключения и среднотриаският) имат повсеместно разпространение.

Балканидният хидрогеоложки регион обхваща пространството между Рило-Родопския регион от юг и Мизийския от север. И двете му граници са дълбочинни разломи. Региона се разделя на 4 зони (области): Предбалкан, Балкан, Средногорие и Крайще. Всяка област се различава по време на гънкообразуване, тектонски стил и по фациеса на утаените и магмените скали. Сложният тектонски строеж на Балканидния регион, сложните му релефни форми и дълбоката дренираност на планинските нагънати системи създават специфични условия за залягането, формирането, режима и динамиката на подземните води. Отличителните белези на Балканидния хидрогеоложки регион са следните:

-Наличие на многобройни гънкови антиклинални и синклинални структури, в чиито строеж взимат участие водоносни хоризонти. В някои случаи гънковите структури са изолирани помежду си (няма хидравлична връзка) и се явяват самостоятелни басейни на подземните води, а в други са хидравлически свързани - образуват общ басейн, като водата на дадения водоносен хоризонт преминава от една структура в друга;

-Широко разпространение на грабеновите структури, които са запълнени главно с плиоценски и кватернерни отложения. В хидрогеолошко отношение котловините се явяват самостоятелни басейни със значителни водни ресурси на пресни ненапорни и напорни води;

-Отсъствие на високоминерализирани води, с малки изключения.

Според хидрогеоложкото райониране на България разглеждания район за басейново управление на водите обхваща по-голямата част от Северобългарската артезианска област, която включва първостепенните геоструктурни единици като Северобългарското сводово издигане, Ломската падина, целия Предбалкан и северните склонове на Западнобалканската тектонска зона.

Пресните подземни води от зоната на активния водообмен се използват в най-голяма степен за различните видове водоснабдявания. Някои отличителни черти на Дунавският район са свързани с:

1. В североизточната част на България (Лудогорието) са формирани обширни карстово-пукнатинни водоносни хоризонти сред дебелите до няколко стотин метра малм-валанжински и барем-аптски варовикови седименти. В южните и централни части на Северобългарското сводово издигане те образуват два етажно разположени водоносни хоризонта, разделени от дебелослойните хотривски мергели, а на север, поради фациални изменения образуват общ карстово-пукнатинен водоносен хоризонт. Всред дебелопластовите отложения се очертават зони на по-интензивно окарствяване и съответно по-висока продуктивност.

Източно от водосбора на р. Русенски Лом липсва постоянен повърхностен отток, което е причина в този край единствен източник за водоснабдяване да са подземните води.

2. Ломският артезиански басейн и сарматският водоносен хоризонт

Двата водоносни хоризонта са характерен за територията на северозападна България.

В Ломският артезиански басейн влизат части от средните и долни течения на реките Арчар, Лом, Цибрица, Огоста, Скът. В този басейн са формирани два значителни

водоносни хоризонта – понтски и сарматски и един по-слабо водоносен – дакромански. Понтският хоризонт е в пясъчливи пластове и съдържа порови води, а сарматският е изграден от различни видове седиментни скали (варовици, пясъчливи варовици, пясъци), поради което водите в него са от смесен тип – пукнатинно-карстови-порови. Зоната на подхранване на понтския водоносен хоризонт се очертава като дъгообразна ивица в южната част на басейна. На север хоризонта е покрит от по-млади отложения и той придобива напорен характер. Дренирането на хоризонта се извършва в р. Дунав. Сарматският водоносен хоризонт има разпространение от р. Тимок до р. Искър. Неговите води дават началото на множество извори, като по-нататък той подхранва реките по цялото им протежение.

3. Планинският карст е развит предимно в района на Предбалкана. Водообилни карстови басейни са формирани във варовиците и доломитите на средния триас и в карбонатния фациес на горна юра - долна креда. Такива са карстовите басейни в поречие Огоста, във Врачанския Балкан (поречия Огоста и Искър), в Тетевенския антиклинорий (поречие Вит). Разтоварването на басейните се извършва чрез големи карстови извори, но водните маси са твърде неравномерно разпределени през годината – големи дебити през зимно-пролетния период и много по-малки през лятно-есенния период.

4. В Дунавският район по северната му граница протича р. Дунав. Българският бряг на реката в по-голямата си част е висок, но съществуват участъци, в които са запазени речните тераси, известни като Крайдунавски низини. В алувиалните отложения са формирани водоносни хоризонти с доста добри филтрационни показатели. Пряката хидравлична връзка с реката помага за привличане на извънредно големи количества речни води към високодебитни крайбрежни водовземни съоръжения – кладенци тип “Раней” и вертикални тръбни кладенци. Редица низини имат подземно подхранване от прилежащите към тях обширни водоносни хоризонти. Всички сравнително големи крайдунавски градове - Видин, Оряхово, Свищов, Русе, Силистра и др. се водоснабдяват с подземни води от Крайдунавските низини.

Първоначално и допълнително характеризиране на подземните водни тела

В ПУРБ са определени 50 броя подземни водни тела (ПВТ).

В резултат от присъединяването и обединяването на някои от прехвърлените от ЧРБУ тела към подземни водни тела на ДРБУ, за първия ПУРБ е извършено ново разпределяне на подземните водни тела по слоеве, както следва:

- Първи слой - кватернерни и неогенски водоносни хоризонти с порови води;
- Втори слой - неогенски водоносни хоризонти с порови води;
- Трети слой - неогенски водоносни хоризонти с карстови и карстово-порови води;
- Четвърти слой - горно-кредни водоносни хоризонти;
- Пети слой - водоносни хоризонти от триас-юра-креда;
- Шести слой - горна юра - долна креда – малм-валанжски водоносен хоризонт.

Във връзка с установени технически грешки и съобразявайки се с направените забележки на ЕК (2014 г.) са актуализирани границите на подземните водни тела (минимални промени на 14 броя), като сновните причини за това са:

- Премахване на технически грешки и несъответствия, вкл. изчистване „бели петна”;
- Минимизиране на фрагментирането.

При актуализирането на характеристиките на подземните водни тела са приложени утвърдени на национално ниво подходи, подробно описани и представени в ПУРБ 2016 - 2021.

Информация за хидравличната връзка на ПВТ с повърхностни води и с водни и сухоземни екосистеми

В ПУРБ са идентифицирани всички повърхностни водни тела, с които ПВТ има хидравлична връзка и е оценена степента на взаимодействие между подземните и свързаните с тях повърхностни води (посоката и степента на взаимовръзката за първите от повърхността ПВТ).

Идентифицирани са природните местообитания зависими от подземни води и кои сухоземни екосистеми са пряко зависими от подземните води.

Трансгранични подземни водни тела в Дунавски РБУ

При изготвянето на ПУРБ 2016-2021-Проект на територията на Дунавски РБУ като трансгранични с Р. Румъния са определени 2 броя ПВТ, разположени в слоеве 3 и 6 - „Карстово-порови води в Неоген - Сармат - Добруджа” с код BG1G000000N049 (международен код BG02/R02) и „Карстови води в Малм-Валанжския басейн” с код BG1G0000J3K051 (международен код BG04/R04).

В ПУРБ 2016-2021 не са определени трансгранични подземни водни тела с Р.Сърбия.

Направена е оценка на натиска и въздействието върху трансграничните ПВТ на територията на България, като вероятността за въздействие върху тях от съседни държави е оценена като минимална.

Няма опасност от въздействия върху ПВТ в съседни държави, определени като трансгранични в резултат от натиск и въздействия на територията на България.

Промени и напредък спрямо ПУРБ 2010-2015 по отношение на характеризиране на подземните води:

Броя на ПВТ от първия ПУРБ е останал непроменен.

За характеризирането на ПВТ е използвана по-голяма по обем информация, съставени са подробни карти.

В ПУРБ 2016 са определени потенциални трансгранични ПВТ с Р. Сърбия.

Значими видове натиск и въздействие в резултат от човешката дейност върху състоянието на подземните води

При анализа на антропогенния натиск, въздействащ върху качеството (химичното състояние) на подземните водни тела във втория ПУРБ са разгледани точковите и дифузните източници на замърсяване, включително натиска от реинжектиране на води в подземните водни обекти. В риск да не постигнат добро състояние поради натиск само от точкови източници са оценени 2 подземни водни тела - подземно водно тяло „Порови води в Кватернера - Айдемирска низина“ с код BG1G0000QAL012 и подземно водно тяло „Порови води в Кватернера - р. Вит“ с код BG1G0000QAL018. Направени е анализ на дифузията натиск, като е установено че 32 бр. подземни водни тела (64%) са оценени като натоварени от дифузни източници. В 9 подземни водни тела (18%)

площта, засегната от дифузно замърсяване, надвишава 90 % от разкритата площ на водното тяло.

Оценката на натиска от водовземане показва, че 9 броя ПВТ са подложени на значим натиск.

В ПУРБ е извършена оценка на натиска от климатични изменения, като натискът е оценен на база сценариите за изменение на валежите върху зоната на подхранване (разкритата част) на подземните водни тела.

На база анализа на натиска и въздействието е извършена оценка на риска за количественото и за химичното състояние на подземните водни тела.

Мониторинг и оценка на състоянието на подземните води

Във втория ПУРБ е актуализирана програмата за мониторинг на химичното и на количественото състояние на подземните води, като е приложена одобрената методика за планиране на мрежите и програмите за мониторинг на подземните води.

В актуализирания ПУРБ са разработени програми за мониторинг на подземните води въз основа на оценката на риска и на , състоянието на водните тела. и др. С цел преодоляване на пропуските от първия ПУРБ еса увеличени броя на пунктове за наблюдение за подземните води и анализирания показател за определяне състоянието на водните тела, както и оптимизиране честота на мониторинг.

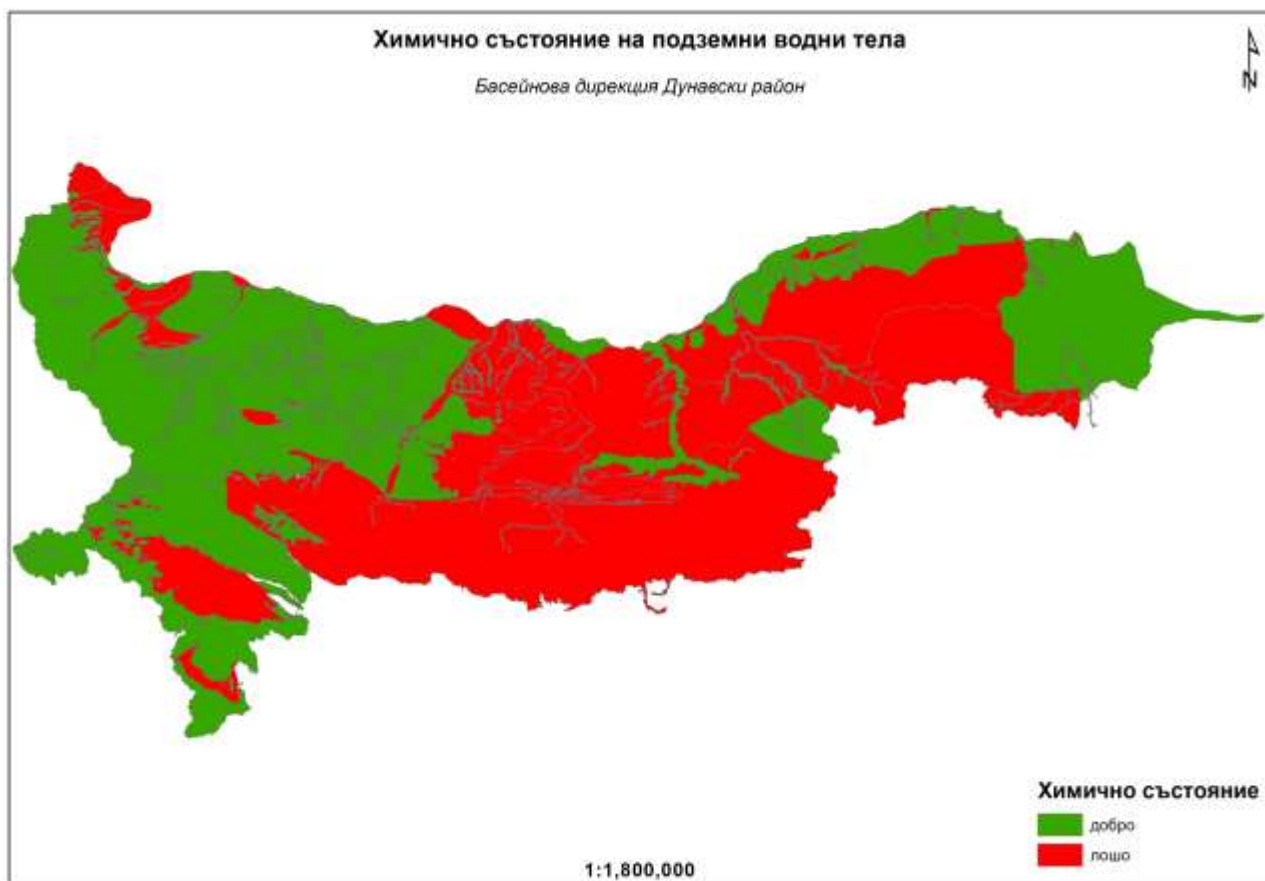
Актуализираната програмата за мониторинг на количественото състояние на подземните води предвижда за телата, в които няма налични мониторингови пунктове и за тези с недостатъчен брой такива, мярка за „изграждане на нови пунктове за мониторинг на подземни води“. Предвидени са за изграждане общо 59 бр. нови пунктове за наблюдение на 33 ПВТ.

Химично състояние

Получените резултати от оценката на химичното състояние показват, че 22 тела са в „лошо“ химично състояние. Веществата с установени концентрации над стандартите за качество и праговите стойности са: нитрати, фосфати, амоний, хром, желязо и манган.

На територията на Дунавски РБУ има подземни водни тела, за които са установени естествено повишени нива на показателя манган (водни тела с кодове: BG1G0000QAL022, BG1G0000QAL009, BG1G0000QAL021, BG1G0000NQ030 и BG1G000000N033).

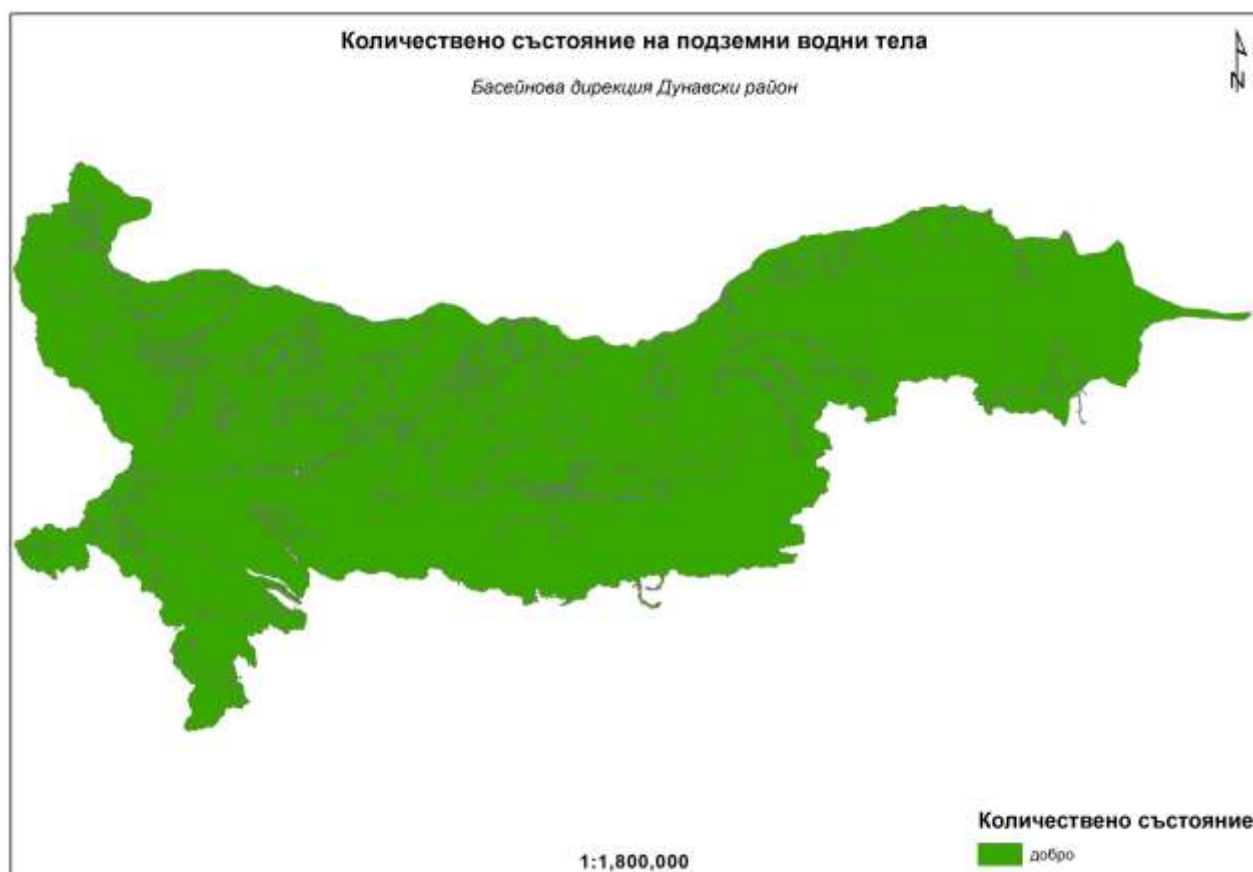
При актуализацията на ПУРБ в добро химично състояние са оценени 56% от ПВТ, докато през 2010 са били 64 %. В лошо химично състояние са оценени 44% от ПВТ (в първия ПУРБ са оценени 36% от всички ПВТ).

Количествено състояние

Оценка на количественото състояние е извършена само за ПВТ, определени в риск, като са използвани данни от мониторинга на количественото състояние и данни от собствения мониторинг на водните нива във водовземни съоръжения за черпене на подземни води. Оценката е извършена на база одобрен подход. Определянето на количественото състояние е извършено въз основа на 4-ри теста, подробно описани в ПУРБ 2016-2021.

В актуализирания ПУРБ всички ПВТ (100 %) са оценени е добро количествено състояние, докато в ПУРБ 2010-2015 г. 14% от ПВТ са оценени в лошо количествено състояние.

Мониторинг и оценка на състоянието на зоните за защита на водите

В ПУРБ 2016-2021 всички 50 броя подземни водни тела са определени като зони за защита на водите, от които се извлича вода за питейно-битово водоснабдяване. Програмата за мониторинг е подробно описана в Раздел 4.

В Раздел 4 на ПУРБ 2016- 2021 е представена и Програмата за мониторинг по нитратната директива — пунктове, показатели и честота.

На база данните от проведения мониторинг е изготвена оценка на състоянието на зоните за защита за води предназначени за пиене към 2014 година. Оценката е извършена на база утвърдения национален подход за определяне на зоните за защита. В добро състояние са оценени зоните, които отговарят на изискванията/показателите за постигане на екологичните цели, съгласно подхода. Оценката на състоянието на зоните за защита на подземните води е представена в Раздел 4.

2.3. ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ

2.3.1. Характеристика на земните недра на територията на БДДР

Геоложкия строеж и тектонските особености на територията на България са резултат от процесите, предизвикали образуването на Алпо-Хималайската геотектонска структура.

Геоложкият строеж на Дунавската равнина е платформен, с ясно обособена основа (фундамент) и надстройка. Тя е част от Мизийската плоча. Основата е изградена от стари

нагънати палеозойски метаморфни скали. Над нея е разположена геоложки по-младата надстройка, изградена от дебели седиментни пластове с мезозойска и неозойска възраст. На повърхността по-голямата част от надстройката е припокрита от кватернерни наслаги - лъос и наносни материали. Оформени са две основни геоструктури - Северобългарска подутина (антеклиза), отличаваща се с бавно издигане на земните пластове и тяхното разрушаване под въздействието на външните земни сили и Ломска депресия (синеклиза), характеризираща се с бавно минимално потъване и удебеляване на пласта наслаги.

Този геоложки строеж е формиран през палеозойската ера, когато земите на днешната Дунавска равнина са били дъно на воден басейн и в него са се утаявали различни видове наслаги. Образуваните нови земни пластове са били нагънати през херцинския орогенен (планинообразуващ) етап. По-късно повърхността е издигната над морското равнище и постепенно под действието на външните земни сили е заравнена (пенепленизирана). През мезозойската и неозойската ера Мизийската плоча не е била подлагана на нагъване. Била е подложена само на бавни издигания и потъвания (колебателни движения). През неогена на територията на днешната Дунавска равнина имало водни басейни (малки езера), в които се утаявали наслаги. След последвалото издигане настъпили нови промени – образувала се лъосовата покривка.

Лъос в България има единствено в Дунавската равнина. Той заема една продълговата тясна ивица южно от Дунав. Средната дебелина на лъосовите наслаги е около 30-60 м. Край река Дунав мощността (дебелината) на лъосовата покривка е до около 100 м, а край границата с Предбалкана изтънява и достига само до 3-4 м. В нея са формирани специфичните лъосови форми на земната повърхност.

Широко разпространение имат седиментните скали с различна възраст. Това са предимно карбонатни скали, представени от обикновени варовици, песъкливи варовици, черупчести варовици. Песъкливите варовици са разпространени в Провадийското, Роякското и Моминото плато. Широкото разпространение на варовиците е предпоставка и за големите площи заети от повърхностни и подземни карстови форми на релефа.

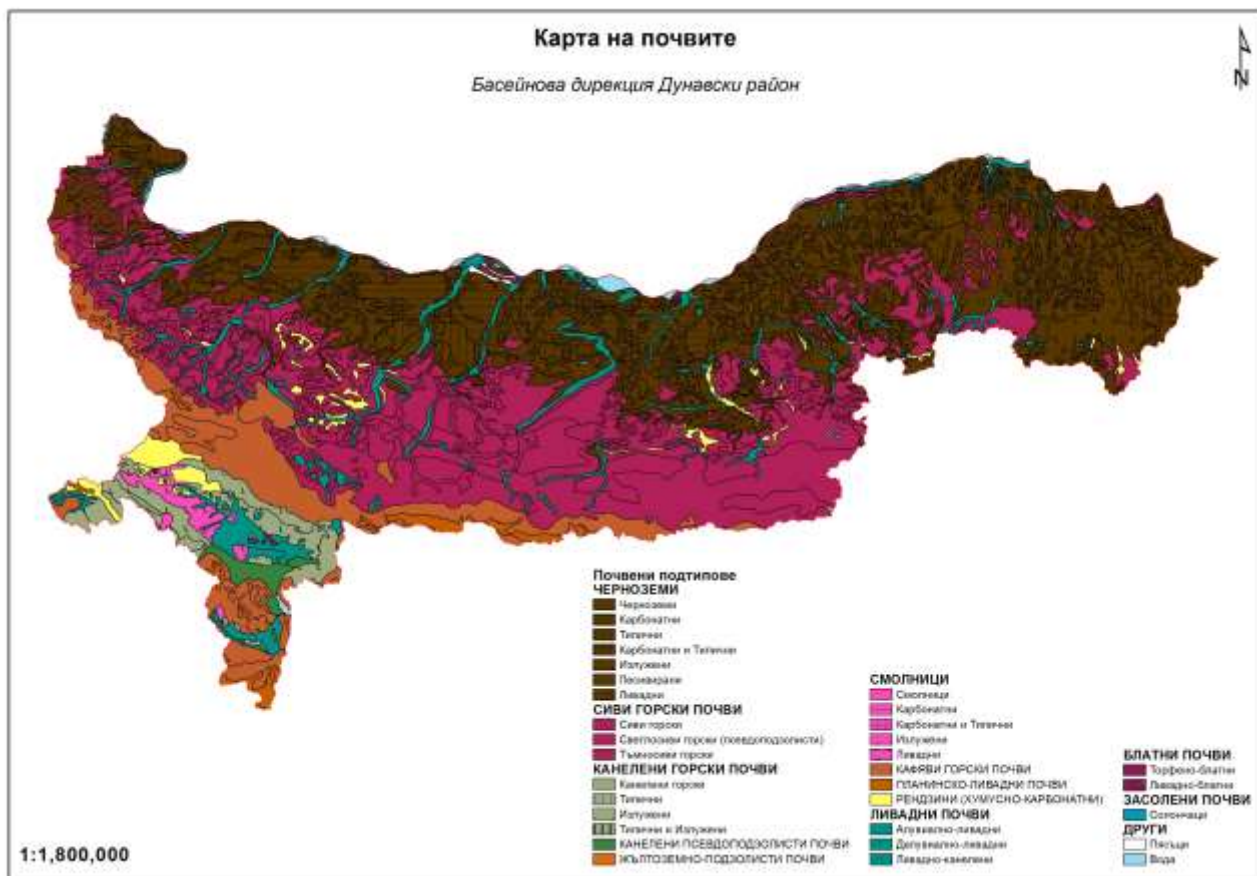
Широко разпространение се пада и на мергелите, които са разположени твърде често под варовиците и лъоса.

Най-слабо разпространени на земната повърхност на територията на БДДР са магмените скали. Те са представени само от базалта в могилите между Сухиндол и Свищов.

2.3.2. Характеристика на почвите на територията на БДДР

Територията на България се характеризира с голямо разнообразие на почвената покривка. Формирането и разпространението на отделните почви се определя изключително от спецификата на физикогеографските условия и сложните съчетания между тях.

Почвата като компонент на ОС е незаменим, ограничен и практически невъзстановим природен ресурс, което налага опазването му от вредни въздействия и унищожаване, както и неговото устойчиво ползване.

Като източник на данни за типа почви е използван слой за цялата страна, изготвен по проект „Интегрирано управление на водите в Република България“ (ИСА). Съгласно класификацията на ФАО почвените типове, характерни за територията на страната, са обединени и класифицирани по новата номенклатура. За територията на страната почвите са групирани в общо 15 типа почви, като почвите във всеки ордер са с определени характеристики, морфологични особености, състав и свойства.

За БДУВ Дунавски район с най-висок % са почвите от типа **Черноземи** - **39.54 %** и тип **Лесивирани почви** - **17.87 %**. Характеристиката на тези почвени типове е представена в **Приложение 4: Съществуващо състояние на компонентите на околната среда**.

Общо от цялата територията, включена в БДУВ Дунавски район, използваната площ за земеделски нужди (ИЗП) е **19,070,674.9дка**, от които обработваемата земя е **17,350,964.3 дка**. ИЗП включва: обработваемите земи, трайните насаждения, постоянно затревените, оранжерийните площи и семейните градини. Правилното използване на обработваемата земя и постигането на добри количествени и качествени резултати на произвежданата продукция изисква прилагането на конкретни, диференцирани подходи при интензивното и рационално използване на природните ресурси съобразено с характерните природни условия за района.

Политиката и мерките за устойчиво управление на земите и почвите на европейско ниво са включени основно в Почвената стратегия и Пътната карта за ресурсна ефективност. Страните - членки прилагат мерки за опазване на почвите от 8 идентифицирани „заплахи“ - ерозия, киселяване, засоляване, уплътняване, намаляване на почвеното органично вещество, замърсяване, запечатване и свлачища. Компетентни органи са няколко институции – Министерство на околната среда и водите, Министерство на земеделието и храните и Министерство на регионалното развитие и благоустройство, както и регионалните им структури.

Програмата за мониторинг е изцяло съобразена с последните изисквания на ЕК и ЕАОС, с добрите практики в редица европейски страни, както и с националното законодателство. Пунктовете за мониторинг на почвите са постоянни и са определени в зависимост от източника и вида на замърсяването.

Наблюденията по I ниво предоставят данни за оценка състоянието на почвите по следните показатели - тежки метали и металоиди, общ азот, фосфор, органичен въглерод, активна реакция на почвата (pH) електропроводимост, нитратен азот, общ въглерод и устойчиви органични замърсители. Наблюденията по II ниво са ориентирани към регионални проявления на деградационни процеси – киселяване и засоляване. Процеси на ерозия - водоплощна и ветрова се наблюдават чрез специално разработени математически модели за оценка и прогноза. Почвеното запечатване се оценява на база статистически данни и картиране на земното покритие (проект Корин Земно покритие). Анализът на данните от Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда 2014г, докладите за състоянието на околната среда за 2014 и 2015г. на РИОСВ и от проведения мониторинг на почвите по НАСЕМ на териториите, включени в Дунавски район за управление на водите показва:

- **Замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди**

Основни източници на почвените замърсявания с тежки метали и металоиди са земеделието, атмосферните отлагания, минните обекти и индустриалните предприятия в района, както и автотранспорта. В резултат на локалните и дифузни замърсявания на почвите настъпват трайни промени в състоянието им, а от там и в качеството на произвежданата продукция. Имайки предвид, че почистването на почвите е един много дълготраен процес, а резултатите от анализите на мониторинга, показват тенденцията на замърсяването с олово, кадмий и цинк към задържане.

Дифузното замърсяване се оценява и чрез определяне на концентрациите на тежки метали и металоиди - Zn, Cu, Pb, Cd, Ni, Co, Cr, Hg, As в почвени проби.

Всяка година се взимат почвени проби от 1/4 от общият брой пунктове от Националната мрежа, докато през пет години (2005 и 2010 г.) е извършвано пълно пробовземане от всички 397 пункта. Получените данни от анализите са оценени по нормите от Наредба №3 за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите, в сила от 12.08.2008 г.

За Дунавски район за басейново управление на водите пунктовете, в които има отчетени по-високи стойности на тежки метали и металоиди в почвите от максимално допустимите концентрации по Наредбата са за:

- Област София

Съгласно направено изследване за съдържанието на тежки метали, освен това на медта, цинка и оловото е под максимално допустимите за обработваеми земи, промишлени терени и зелени площи според Наредба № 3. Съдържанието на мед в почвите от повечето мониторингови точки е над максимално допустимите концентрации за съответното ползване. Прави впечатление съдържанието на арсен в почвите от землището на с. Челопеч, в необработваеми земи. Завишаването на количества на тежки метали и металоиди в почвата зависи и от количествата на почвената влага. За това има вероятност то да се дължи на по-високата концентрация в по-малко вода, поради липсата на валежи, отколкото от действителното им завишаване. Пунктовете за 2014 г., в които има завишени концентрации на тежки метали в двете дълбочини на пробовземане: 0-20/20-40 см за обработваемите земи и 0-10/10-40 см за пасища и ливади са при с. Бели Искър-установено съдържание на никел е над допустимото и при с. Антон – съдържание на мед е над допустимата норма. Тенденцията за района е към задържане и намаляване на концентрациите им спрямо базовото състояние.

- Област Велико Търново

От териториите, контролирани от РИОСВ Велико Търново, се извършва пробонабиране и анализ на почвите от 6 пункта: гр. Стражица, община Стражица и селата Батошево и Буря, община Севлиево, с. Разпоповци, община Елена, с. Морава, община Свищов и с. Стефан Стамболово, община Полски Тръмбеш. Изследвано е съдържанието на мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен, живак. След анализ на резултатите е видно, че съдържанието им в почвата е под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата.

- Област Плевен

През 2015 година Регионална лаборатория (РЛ) -Плевен е извършила пробонабиране от 8 пункта. Установените съдържания на тежки метали и металоиди са под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с Наредба № 3.

- Област Враца

През 2015 г. на територията на област Враца е извършено пробонабиране от 5 пункта за почвен мониторинг в т.ч.: гр. Враца, с. Лик, общ. Мездра, с. Рогозен, общ. Хайредин, с. Крива бара, общ. Козлодуй и с. Ракево, общ. Криводол. Установено е превишаване на МДК на мед (определени с Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата) в една от пробите от пункт– гр. Враца. Поради настъпилите промените в икономиката и селското стопанство в региона се забелязва тенденция на намаляване на натоварването на почвите с тежки метали и арсен.

- **Област Монтана**

За територията, контролирана от РИОСВ-Монтана са определени 11 бр. пунктове за почвен мониторинг – I ниво. Като цяло през последните години все повече се налага тенденцията за намаляване на замърсяването на почвите. Съдържанието на тежки метали в почвата е под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с Наредба № 3.

- **Област Русе**

На територията на РИОСВ–Русе са регламентирани 33 пункта за наблюдение състоянието на почвите. При извършените анализи до момента не са регистрирани наличия на тежки метали над ПДК.

• **Натиск по отношение запасеност на почвите с биогенни елементи**

Запасеността на почвите с биогенни елементи се определя чрез концентрациите на общ азот, органичен въглерод и общ фосфор, както и съотношението между органичен въглерод и общ азот. Съдържанието и съотношението на биогенните елементи в почвата имат пряка връзка с почвеното плодородие и с храненето на растенията.

Съгласно чл.10 (1) от Наредба №4 за мониторинг на почвите са разработени схеми за мониторинг, включващи параметри на наблюдение. Оценката на запасеността на почвите се прави в пет степенна скала според съдържанието на орг. С, общ N, Р и съотношението между органичния въглерод и общия азот в почвите (C/N). Съотношението C/N е индикация за благоприятните условия за съществуване и развитие на почвеното биоразнообразие и за стабилност на структурата на почвите. Стойностите на наблюдаваните показатели в изследваните почвите от района са в рамките на средните за страната стойности. Резултатите от изследването на почвите от района показват сравнително добри възможности за възпрепятстване на мобилността на замърсителите, попаднали в почвите.

Усвояването на биогенните елементи е възможно само при наличие на вода, т.е. нивото на овлажняване на почвите има определяща роля за усвояването на биогенните елементи. При недостиг биогенните елементи могат да се внесат като торове, но отново степента на усвояването им е в непосредствена зависимост от наличието на вода в коренообитаемия почвен слой.

За условията в България е необходимо вземането на спешни мерки за подобряване на условията на поддържане оптимална влажността на почвата по-продължително време през вегетационния период чрез прилагане на високотехнологични решения за напояване. Продължават да са актуални препоръките за реструктуриране земеделието и специализиране на отделни региони за отглеждане на определени култури при оптимални условия свързани с техните изисквания и в съответствие с наличните агроклиматични ресурси и при най-малки допълнителни инвестиции.

Натискът по отношение запасеност на почвите с биогенни елементи е от селското стопанство и от небелансираната употреба на торове.

- **Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита (пестициди)**

Складовете с негодни за употреба пестициди са обект на ежегодна инвентаризация от ИАОС/МОСВ и информацията за състоянието на складовете се съгласува с БАБХ/МЗХ. Тези места се делят на 3 вида - централни складове, складове за негодни за употреба пестициди и ББ кубове (стоманобетонени контейнери). Във връзка с наличието на складове със залежали и/или забранени продукти за растителна защита, в рамките на Националната система за мониторинг на почвите допълнително се обследват райони /площадки в близост до тях - места, в които се очаква замърсяване на прилежащите терени, в следствие на течащи покриви, разградени постройки и излагане на продуктите на атмосферните влияния. През последните години са установени трайни положителни тенденции по отношение на цялостния процес на управление на складовете за излезли от употреба продукти за растителна защита /забранени, с изтекъл срок на годност и др. пестициди/.

ИАОС поддържа национален регистър на местата със забранени и с изминал срок на годност продукти за растителна защита (<http://eea.government.bg/flexviewers/pesticides/>). Информацията се актуализира чрез провеждането на ежегоден мониторинг на тези обекти.

На територията на РИОСВ – Плевен (Плевенска и Ловешка област) има 74 склада, от които 5 са централизиранни, както и 3 площадки с общо 54 контейнери Б-Б куб, съдържащи негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита (ПРЗ), заведени в регистъра на ИАОС за негодни и излезли от употреба ПРЗ. Не е констатирано замърсяване на почви с негодни ПРЗ.

Няма данни за замърсяване с негодни за употреба ПРЗ на територията на РИОСВ – Монтана.

Всички складове на територията на РИОСВ – В. Търново са в добро състояние.

Няма констатирани течове от покривните конструкции и от съхраняваните в складовете пестициди на територията на РИОСВ Враца, с изключение на този в с. Попица, където е установено частично нарушаване целостта на постройката.

Общата констатация за състоянието на съоръженията за съхраняване на негодни и излезли от употреба пестициди и ПРЗ, разположени на контролираната от РИОСВ Враца, София, Монтана, Плевен и Русе територия е, че няма замърсяване на почвите.

- **Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, включително с нефтопродукти**

През 2015 г. в определените пунктове за мониторинг на тежки метали е проведено и изпитване по отношение на остатъчни количества органохлорни пестициди, полихлорирани бифенили и полициклични ароматни въглеводороди в почвите. По отношение на устойчивите органични замърсители резултатите от изследванията на почвените проби от пунктовете за мониторинг по НАСЕМ за съдържание на устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти не показват превишения спрямо допустимите норми. Измерените съдържания на наблюдаваните устойчиви органични замърсители в периода 2005 – 2014 г. са в пъти по-ниски от максимално допустимите

концентрации, което се дължи основно на промените в българското земеделие през последните години с намалена употреба на химикали и торове. Заключение е, че няма опасност от евентуално замърсяване и увреждане на околната среда и човешкото здраве. Изключение правят само два пункта в страната, в чиито граници установените завишения са резултат от замърсяване в миналото. При пункта при с. Долни Богров (София) е отчетено минимално завишение на един от хлорорганичните пестициди (ДДТ) в почвата с 0,8 пъти над МДК при норма 0,5 mg/kg. Полихлорираните бифенили са под границата на откриване, а 98,9% от полиароматните въглеводороди са под МДК.

- **Засоляване, вкисляване, уплътняване и запечатване на почвите**

През 2014 и 2015 години продължава провеждането на почвен мониторинг – II ниво „Контрол и опазване на почвите от засоляване и вкисляване” в пунктовете на територията на РИОСВ Враца, Монтана, Велико Търново, Плевен, София и Русе.

Засоляването на почвите е процес, при който се увеличава съдържанието на водоразтворимите соли в почвата и/или съдържанието на обменен натрий в количества, влияещи негативно на свойства, респективно на продуктивния ѝ потенциал. Степента на развитие на процесите на засоляване се определя от климатичните, хидроложките и стопански условия. Процесите на засоляване са от значение за териториите на областите Велико Търново и Плевен. Голяма част от засолените почви са ниви, които не се обработват поради силно намалено почвено плодородие. Засолените почви са под формата на петна в асоциация с почви, които са с високо естествено плодородие и съществува риск от тяхното площно разрастване.

Мониторингът на процеса на засоляване на почвите се провежда в 12 броя постоянни стационара, които са представителни за засолените почви. Измерват се 8 показателя – водоразтворими Na^+ , Cl^- , SO_4^{2-} , HCO_3^- и CO_3^{2-} обменен Na^+ , сорбционен капацитет на почвата и подземните води. Периодичността на пробовземане е два пъти годишно. В повечето от пунктовете се наблюдават сезонни изменения в съдържанието на водоразтворимите соли – измиване на солите по дълбочина – през пролетния период и леко увеличаване – през есенния сезон.

Антропогенното засоляване в урбанизираните територии бележи тенденция на увеличаване. По-уязвими на засоляване са тежките по механичен състав почви. Засоляването се отразява неблагоприятно на растителността, много често води до алкализиране на почвите и дехумификация и по този начин е и предпоставка за развитие на ерозионни процеси.

Данните от проведените почвени изпитания в пунктовете за наблюдение и контрол на засоляването на почвите в района на БД Дунавски район потвърждават, че не се установява засоляване на почвите на територията на РИОСВ-Враца, Монтана, Плевен, Велико Търново, София и Русе.

Контролът на почвите по показател вкисляване. Вкисляването на почвите е проблем за обработваемите земи. Вкисляването на почвите е естествено протичащ процес, чийто интензитет зависи от генетична обусловеност и от антропогенни фактори и се

характеризира с понижаване на рН на почвата, поява на обменна киселинност, обедняване на почвата с бази, молибденов дефицит и подтисната микробиологична активност. Вкисляването се съпътства от промяна в подвижността и достъпността на редица почвени елементи, които оказват пряко и косвено влияние върху системата почва-растение-човек. Едностранчивото торене с азотни торове е основен фактор за вкисляването на почвите в България.

По почвен мониторинг II-ро ниво – **“Вкисляване”** са определени различен брой пунктове за наблюдение на територията на отделните регионални инспекции. Резултатите от извършените анализи на изследваните почвени проби от отделните пунктове показват вкисляване в пункт с. Велчево и в пункта при с. Главаци, общ. Криводол. Данните от наблюденията от извършения мониторинг сравнени с данните от предишните години свидетелстват за очертаване на трайна тенденция на вкисляване на почвите, но не се констатира вредна киселинност.

Резултатите за останалите пунктове показват, че вкисляването на почвите е под допустимия минимум. Резултатите от извършените наблюдения върху показателите, характеризиращи вредната киселинност от териториите, контролирани от посочените РИОСВ показват, че степента на вредно вкисляване е слаба до отсъствие на доказателства за наличие на вкисляване. Степента на наситеност с бази през годините също не се изменя, като остава сравнително ниска.

По данни от наблюденията върху процесите на вкисляване в мрежата за мониторинг по киселинност на почвите в обработваемите земи у нас свидетелстват за очертаване на трайна тенденция към запазване на обменната киселинност в антропогенно вкислените почви, въпреки намаленото потребление на хидролитично кисели минерални торове.

През 2015 г. не са изпълнявани проекти и мероприятия за подобряване състоянието на установени засолени или вкислени почви.

Уплътняването на почвите е процес, засягащ основно земеделските земи. Главна причина е неправилната обработка на земите чрез използване на тежка механизация при висока влажност на почвите. Процесът на уплътняването на почвите е включен като заплаха в Европейската стратегия за опазване на почвите. Поради спецификата на земеделието в страната на този етап няма статистически данни за наличие на процес на уплътняване на почвите.

През последните години почвеното запечатване се оценява като глобална заплаха за унищожаване на почвите. Това са почви, използвани и трайно застроени за селищно изграждане, промишлено и инфраструктурно строителство, търговски и транспортни участъци, пътна и железопътна мрежа и др. За България процентът на трайно застроените площи представлява около 5 % от общата територия. Темпът на нарастване на почвеното запечатване е по-слаб, но в същото време общата численост на населението намалява. Процесът е по-силно изразен за крайбрежните райони и курортните селища, където строителството бележи най-висок ръст.

- **Ерозия на почвите**

Почвите в района на БД Дунавски район са подложени на деградация вследствие глобалната промяна на климата, повишаването на температурата, проливните дъждове и дългите засушавания. Ерозията е процес, който механично уврежда почвите, като унищожава хумусния слой, което води до намаляване на почвеното плодородие ежегодно. Податливостта на почвите към ерозия изцяло зависи от климатичните особености, начините на земеползване и земеделските практики. Причинители на почвената ерозия са водата и вятърът, които механично разрушават и отнасят почвените частици.

За района на Великотърновска и Габровска област на ветрова ерозия са подложени над 80 хил. дка. Земи, предимно в равнинните и обезлесените части на Свищовска, Павликенска и Полскотъръмбешка общини. Обикновено на 4-5 години веднъж през пролетта силни ветрове и суховеи отнасят стотици тонове плодородна почва, което довежда до загуби на хумус, торове и засети култури. В полупланинската част на региона на наклонени терени, водната ерозия е в по-малка степен изразена поради естественото затревяване и самозалесяване на земите, които не се обработват.

На територията на Плевенска област няма сериозни проблеми по отношение на почвената ерозия. Единствено равнинният характер на областта е причина за проява на ветрова ерозия, която нанася щети, налагащи противоерозионни мероприятия. По брега на р. Дунав има брегова ерозия и свлачищни процеси, особено в Община Никопол. Що се касае до област Ловеч, тя е сред най-застрашените по отношение на почвени загуби от водна ерозия в земеделските земи (по 4,6% годишно) и сред областите с най-висок риск от проява на площна водна ерозия на почвата на земеделските земи (10 – 12 t/ha у).

По брега на р. Дунав има брегова ерозия и свлачищни процеси, особено в Община Оряхово. На територията на община Оряхово има заблатени почви в землищата на гр. Оряхово, с. Остров и с. Селановци. Свлачищни процеси се наблюдават и в Община Медра. В района на Искърското дефиле се наблюдава водна ерозия.

На контролираната от РИОСВ Монтана територия няма сериозни проблеми по отношение на почвената ерозия.

По сериозни проблеми на територията на РИОСВ – София създава извършвания нерегламентиран добив на баластра от коритата на реките, което води до развитие на регресивна ерозия нагоре по течението им, в това число и физическо унищожение на намиращите се в съседство земеделски земи. Данните са получени въз основа на валидирани и адаптирани за условията на България модели за прогнозиране, на факторите и интензитета на водоплощната ерозия. Получените резултати са най-достовърни за териториите до 1200 м н.в.

Данните представени в Годишния доклад за състоянието на ОС за 2015г. за състоянието на земеделските земи във всички общини на трите области са подредени по степен на риск от водоплощна ерозия. Прави впечатление, че всички общини имат площи без ерозионен риск, преобладават площи със слаб до умерен ерозионен риск.

Най-висока интензивност на ерозионните процеси има в земеделските земи на област Ловеч (19,9 т/ха/г). В област Ловеч се наблюдават и най-големите почвени загуби в страната за 2014 г. - 6 319 759 т/год. Следват София област с над 3 120 000 т/год. С най-висока интензивност на ерозионен риск са обработваемите земи във водосборите на Янтра - 12,5 т/ха/г, а най-големи почвени загуби генерират обработваемите земи във водосборите на реките Янтра, Дунав и Русенски Лом (над 1 500 000 т/год).

Средногодишният интензитет на водоплощната ерозия на земите със земеделско предназначение варира в зависимост от начините на земеполване от 6 т/ха/год при пасищата, 7 т/ха/год при нивите до 20 т/ха/год при трайните насаждения, като се установява тенденция към увеличаване на площите със слаб и висок ерозионен риск и намаляване на площите със среден ерозионен риск.

Мониторинг на ерозионните процеси се извършва от МЗХ чрез математическо моделиране за оценка и прогноза на ерозионните процеси. За разлика от водоплощната ерозия, която е характерна за планински и хълмисти условия, ветровата ерозия се проявява главно при големи и открити равнини – предимно обезлесени. Наблюдението на интензитета и размера на площите, подложени на ерозия се извършва от ИАОС към МОСВ. През 2015 г. не са финансирани проекти против ерозията и не са известни такива, които се изпълняват на контролираните от РИОСВ – Враца, Монтана, София, Плевен и Велико Търново и Русе територии.

- **Свлачища**

Свлачищата в България са обособени в няколко свлачищни района. Най-голям от тях е Черноморският свлачищен район. Свлачищата са регистрирани в райони, в които не са извършвани проектно-проучвателни работи и съответно не са изпълнявани укрепителни мероприятия.

Свлачищата нанасят щети върху инженерната инфраструктура и облика на територията във всички области в страната. Проявата или активизирането им се дължат, както на природни (особености в цялостното геолого-тектонско развитие и морфология на районите; интензивност на валежите; морска абразия, щормови вълнения, ерозия, изветрителни процеси и др.), така и на техногенни фактори (въздействия в резултат на човешка дейност – извършване на дълбоки изкопи, прокаране на пътища, добив на полезни изкопаеми, претоварване на горната част на терена от насипи или ново строителство; състояние на изградените ВиК мрежи и експлоатацията им в потенциално-опасни свлачищни райони и др.).

От регистрираните 1 865 бр. свлачища, 1 168 свлачища са в урбанизирани територии. Останалите 697 свлачища са разпространени по републикански и общински пътища, и частично в земеделски и горски територии.

Свлачищата са разпределени както следва:

- 1 048 бр. свлачища, в областите Видин, Монтана, Враца, Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново, Русе, Силистра и Търговище (28 нововъзникнали през 2014 г.);

- 482 бр. свлачища, в областите София-град, София-област, Перник, Кюстендил, Благоевград, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Хасково и Кърджали (25 нововъзникнали през 2014 г.).

През 2014 г. най-много новопоявили се свлачища има в област Велико Търново – 14 бр. В областите Враца и София област се появяват по 6 бр. нови свлачища, които имат обща площ около 11 ha.

За периода 2005 – 2014 г. се наблюдава тенденция за увеличаване броя на свлачищата и засегнатата територия като проявата на свлачищна активност е основно през пролетния сезон след снеготопене и след интензивни валежи. Поради промените в климата и регистрираните през последните години валежи от дъжд през зимния сезон се наблюдава тенденция на увеличаване на свлачищната активност през зимните месеци (януари и февруари), както и увеличаване на свлачищната активност като цяло спрямо предходната година.

- **Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост**

Разработването на находищата на подземни богатства на територията на разглежданите РИОСВ се извършва по открит начин, което води до нарушаване на терените. При кариерите за добив на скални материали рекултивацията се осъществява след пълното изземване на полезното изкопаемо, поради което рекултивационните работи по време на експлоатация са само частични. При кариерите за добив на пясък има възможност да се извършва и поетапна рекултивация. След приключване на дейности по търсене и/или проучване на подземни богатства, титулярите на разрешенията извършват рекултивация на площите. Фирмите-концесионери имат съгласувани от МОСВ проекти за рекултивация, съгласно които рекултивационните дейности се изпълняват съпътстващо, с експлоатацията на находището или след приключване на добива. Във връзка с опазването и екологосъобразното използване на земните недра по отношение на състоянието на компонент „почви” при извършването на дейностите по концесиите за добив не са допуснати замърсявания на почвите при извършването на добивните работи и управлението на минните отпадъци. Нарушените терени, подлежащи на рекултивация, са от кариери, рудници, хвостохранилища, насипища, депа за отпадъци и други нарушени терени.

На територията на РИОСВ-Русе се осъществява добив на строителни материали по открит кариерен способ. През 2015 г. няма извършвана рекултивация на нарушени терени от минно-добивната дейност. На територията на Инспекцията се експлоатират 18 броя кариери, които в момента не са изчерпили природните богатства и не подлежат на рекултивация.

В Годишният доклад за състоянието на ОС на РИОСВ Велико Търново за 2015г. няма представена информация за територии, засегнати от добивната дейност в района.

През 2015г. в РИОСВ София са внесени проекти за рекултивация на следните обекта за провеждане на добивна дейност в района:

- Обект „Насипище запад“ и обект: „Повърхностно пропадане над блок 19“. Извършена е рекултивация на първия обект, докато дейностите по втория обект са на етап подготовка;
- реализирани са проекти през 2015 г. за рекултивация на нарушени терени на следните обекти: „Закриване и рекултивация на съществуващо общинско депо за битови отпадъци в ПИ 000154, с. Чуковезер, общ. Драгоман“; „Рекултивация на съществуващо сметище на община Ботевград“; „Работен проект за техническа и биологическа рекултивация на общинско депо за битови отпадъци, община Костинброд“.

На територията на РИОСВ Монтана са разположени 3 броя хвостохранилища и 2 броя шламоохранилища:

- Хвостохранилище „Голям Буковец“, със собственик SOLVAY „България Флуорит“ ЕООД и площ 263 881 м² е в добро състояние. Същото е рекултивирано технологично и биологично. Короната е равна, проходима и изправна. Хранилището за тежки метали се използва като част от обогатителния комплекс на флуоритова суровина. Има 2 концесии за добив на флуор за срок от 35 г. Има изготвен план за управление на минните отпадъци на находище „Лукина падина“, съгласуван с писмо изх. № Е-26-Б-113/07.03.2014 г. на МИЕ;
- Хвостохранилища „Мечи дол“ и „Чипровци“ (хранилища за тежки метали), със собственик МИЕ „Чипровец“ ЕАД и оператор „ЕКО Медет“ ЕООД, гр. Панагюрище са в незадоволително състояние. Короните са равни, проходими и изправни. Рекултивирани са технологично и биологично. Хидроканалът на хвостохранилище „Мечи дол“ е обрасъл с храсти и е затруднено нормалното отвеждане на водите. Необходимо е да се отстранят храстите и скалните маси, затлачващи отводнителния канал. Във връзка с продължаващата ерозия някои от бетоновите бурета на въздушния откос са наклонени и преобърнати към реката- бетоновия канал следва да се почисти. Трябва да се възстанови откоса към реката и да се укрепи петата на откоса по цялата дължина на хвостохранилище „Чипровци“.
- Шламоохранилище към „Монолит“ АД е разположено на работна площадка в цех „Пъстрина“, а шламоохранилище към „Мрамор Беркстон“ АД, гр. Берковица е разположено на работна площадка в двора на едноименното предприятие. И на двете шламоохранилища утаения хвост от рязането на скалните блокове (мрамор и варовик) се изгребва периодично и се използва за рекултивиране.

Моментното им състояние е добро.

За териториите, които контролира РИОСВ Враца, поради добив на нерудни полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) остават нарушени терени, които впоследствие ще бъдат рекултивирани съгласно представени от концесионерите проекти за рекултивация. В инспекцията няма актуална информация за нарушени терени (земи и почви) от добивната промишленост.

На територията на РИОСВ-Враца са разположени две хвостохранилища – „Лютаджик“ и „Елисейна“, които след приключване дейността на „Елисейна“ ЕАД са

рекултивирани. На хвостохранилище "Лютаджик" се осъществява мониторинг на води на изход колектор и дренажни води от стената. Не са констатирани отклонения от нормите на изследваните показатели.

РИОСВ – гр. Плевен не разполага с актуална информация за нарушени терени (земи и почви) от добивната промишленост. РИОСВ Плевен осъществява контрол върху дейностите по предоставените разрешения за търсене и проучване и за проучване и по предоставените концесии за добив и върху действащи и закрити съоръжения за минни отпадъци, включително на изоставените във връзка с изпълнението на условията на решенията, разрешителните и становищата, издадени при условията и по реда на законодателството за опазване на околната среда.

Тенденцията е към намаляване на замърсяването от такива нарушени терени поради факта, че се осъществява поетапно закриване и рекултивация на нерагламентираните сметища в района. За периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2015 г. на територията на РИОСВ-Русе е извършена рекултивация на сметищата в град Борово, град Исперих, с. Калипетрово, Община Силитра, село Айдемир, Община Силистра, град Цар Калоян, град Ветово.

Нерегламентираните сметища и локалните замърсявания са потенциален източник на замърсяване на почвите, поради което регионалните инспекции осъществяват непрекъснат контрол с цел предотвратяването им или при необходимост своевременното им почистване. През 2015 г. е констатирано, че все повече земеделските производители, които имат регистрирани животновъдни обекти са наясно, че формираният от животновъдната дейност торов отпад трябва да се съхранява и да се използва (оползотворява) след престояването му съгласно правилата за добра земеделска практики.

Възстановяването на нарушените терени се извършва по проекти, съгласувани с МОСВ.

- **Промяна предназначението на земята от земеделска за неземеделски цели**

Една от основните цели поставени в "Пътната карта за ефективното използване на ресурсите в Европа" (COM(2011) 571) е значително намаляване темповете на усвояване на земята.

Промяната на предназначението на земята от земеделска за неземеделски цели е проблем, който има пряко значение за опазване на почвите от нарушаване и замърсяване и водещо до почвено запечатване. Почвеното запечатване е сред основните екологични индикатори от списъка на Европейската агенция по ОС (ЕАОС) при оценяването на загубите на земи. Проблемът касае почви, използвани и трайно застроени за селищно изграждане, търговско, промишлено и инфраструктурно строителство.

Промяната на предназначението на земята от земеделска за неземеделски цели е проблем, който има пряко значение за опазване на почвите от нарушаване и замърсяване и водещо до почвено запечатване. Почвеното запечатване е сред основните екологични индикатори от списъка на Европейската агенция по ОС (ЕАОС) при оценяването на загубите на земи. Проблемът касае почви, използвани и трайно

застроени за селищно изграждане, търговско, промишлено и инфраструктурно строителство. Трайно застроените площи представляват около 5% от територията на страната.

2.4. ЛАНДШАФТ

Съгласно класификационната схема на ландшафтите в България (Петров. П, География на България, 1997 г.), изготвена съгласно класифицирането на природно-териториалните комплекси в България, ландшафтната система включва 4 класа (равнинни, междупланински равнинно-низинни, котловинни и планински ландшафти) и техните 13 типа, 30 подтипа и 77 групи ландшафти.

В разглеждания Дунавски район се срещат ландшафти от класовете равнинни ландшафти (разпределени в 4 типа и 16 групи), котловинни ландшафти (разпределени в 2 типа и 7 групи) и планински ландшафти (разпределени в 5 типа и 15 групи).

От клас Равнинни ландшафти се срещат следните типове и групи ландшафти:

- **Тип ландшафти на умереноконтиненталните ливадно-степни и гористи низини**
 - група ландшафти на ливадно-степните алувиални низини със средна степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на ливадно-блатните алувиални низини със сравнително малка степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на гористите низини върху речните острови;
 - група ландшафти на гористите низини върху възвишенията на заливната тераса със сравнително малка степен на земеделско усвояване.
- **Тип ландшафти на умереноконтиненталните степни, ливадно-степни и лесостепни равнини.**
 - група ландшафти на черноземно-степните равнини на льосови скали с висока степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на черноземно-степните равнини върху карбонатни скали със средна степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на черноземните ливадно-степни равнини на льосови скали с висока степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на черноземните ливадно-степни равнини на карбонатни скали със средна степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на лесостепните равнини на льосови скали с висока степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на лесостепните равнини върху варовикови скали със средна степен на земеделско усвояване.

- **Тип ландшафти на умереноконтиненталните гористи плата и възвишения в равнините.**
 - група ландшафти на гористите плата върху склонови наслаги със сравнително слаба степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на гористите плата върху варовикови скали със средна степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на гористите хълмове върху льосови скали със средна степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на гористите хълмове върху варовикови скали.
- **Тип ландшафти на открития (голия) карст в умереноконтиненталните равнини (разпространени фрагментарно).**
 - група ландшафти на равнинния открит карст в седиментни карбонатни скали с карни повърхнини;
 - група ландшафти на открития карст по склоновете на каньоновидните долини, пресичащи равнини от седиментни карбонатни скали.

От клас Котловинни ландшафти се срещат следните типове и групи ландшафти:

- **Тип ландшафти на умереноконтиненталните ливадно-степни и лесо-ливадно-степни котловинни дъна.**
 - група ландшафти на ливадно-степните хълмисти дъна на вътрешнопланинските котловини с неспоени кватернерни наслаги и с висока степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на лесо-ливадно-степните хълмисти дъна на вътрешнопланинските котловини върху кедни седименти със средна степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на лесо-ливадно-степните възвишения върху масивни и метаморфни скали сред равните дъна на вътрешнопланинските котловини със сравнително малка степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на ливадно-степните дъна на междупланинските котловини върху неспоени кватернерни наслаги с висока степен на земеделско усвояване;
 - група ландшафти на ливадно-степните дъна на междупланинските котловини с палеогенни и неогенни песъчливо-глинести наслаги и с висока степен на земеделско усвояване.
- **Тип ландшафти на субсредиземноморските ливадно-степни и лесо- ливадно-степни котловинни дъна.**

- група ландшафти на ливадно-степните дъна на междупланински котловини с неспоени кватернени наслаги и с висока степен на земеделско усвояване;
- група ландшафти на лесо-ливадно-степните възвишения сред равните дъна на междупланински котловини от масивни и метаморфни скали със сравнително малка степен на земеделско усвояване.

От клас Планински ландшафти се срещат следните типове и групи ландшафти:

- **Тип ландшафти на субсредиземноморските нископланински гори:**

- група ландшафти на нископланинските ксерофитнохрастови гори, върху мрамори и варовици.

- **Тип ландшафти на умереновлажните планински гори. От този тип се срещат няколко ландшафтни групи:**

- група ландшафти на среднопланинските широколистни гори върху безкарбонатни седиментни скали;
- група ландшафти на среднопланинските широколистни гори върху масивни и метаморфни скали;
- група ландшафти на среднопланинските широколистни гори върху варовикови скали;
- група ландшафти на среднопланинските иглолистно-широколистни гори върху безкарбонатни седиментни скали;
- група ландшафти на среднопланинските иглолистно-широколистни гори върху масивни и метаморфни скали;
- група ландшафти на среднопланинските иглолистно-широколистни гори върху варовикови скали;
- група ландшафти на високопланинските иглолистни гори върху интрузивни скали;
- група ландшафти на високопланинските иглолистни гори върху вулкански скали.

- **Тип ландшафти на високопланинските ливади.**

- група ландшафти на високопланинските субалпийски ливади и храсти върху интрузивни скали;
- група ландшафти на високопланинските субалпийски ливади и храсти върху кристалинни шисти и гнайси;
- група ландшафти на високопланинските алпийски ливади върху интрузивни скали.

- **Тип ландшафти на голите планински скали:**

- група ландшафти на планинските скали и сипеи в структурно-ерозионен релеф от интрузивни скали;

- група ландшафти на планинските скали и сипеи в структурно-ерозионен релеф от карбонатни скали.
- **Тип ландшафти на планинския открит (гол) карст:**
- група ландшафти на планинските скали и сипеи в структурно-ерозионен релеф от карбонатни скали.

2.5. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА

2.5.1. ФЛОРА - АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФЛОРАТА И РАСТИТЕЛНОСТТА НА ТЕРИТОРИИТЕ, ПОПАДАЩИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Съгласно геоботаническото райониране (по Бондев, 1997. г) България се поделва на три области- Европейска широколистна горска област, Евроазиатска степна и лесостепна област и Средиземноморска склерофилна горска област, с 5 провинции, 28 окръга и 80 района. В разглеждания район за Басейново управление на водите, може да се направи следната класификация на флората:

1. Илирийска (Балканска) провинция;

- **Лудогорски окръг**

Лудогорски окръг обхваща територията от средното течение на р. Янтра до западните покрайнини на Добрич, включвайки Поповските, Разградските и Самуиловите височини и Лудогорското плато.

В него преобладават ксеротермни церови и смесени благуново-церови гори. В понижените места на посочените височини, при северно изложение съществуват отделни екземпляри или групи от мизийски бук, обикновен горун, габър. Характерно е участието на сребролистната липа. Тук са налице и различни флорни елементи, включително и степни.

- **Поповско-Разградски район**

В него преобладават ксеротермни благуново-церови гори с немалко участъци и ксеромезофитни горски екосистеми с участие на сребролистна липа, на места и горун, а по-ограничено - мизийски бук.

- **Лудогорски район**

Заема източната част на окръга. Характеризира се предимно с мезоксерофитни церови гори и по-слабо участие на благуна. На места церовите гори са примесени със сребролистна липа, обикновен горун и габър. На отделни места е проникнал и келявият

габър, като в северозападната част на района той доминира. Тук също проникват степни флорни елементи, почти същите по състав, както при предходния окръг.

- **Дунавски хълмисто-равнинен окръг**

Този окръг заема големи пространства в южната част на Дунавската равнина - от средното течение на р. Янтра до границата със Сърбия. По-голямата част от територията е заета от селскостопански земи, но около 30% от площта са ксеротермни церово-благунови и блугуново-церови гори - предимно издънкови и нискоствъблени. На много места в тези гори особено на варовити терени по хълмовете се е настанил келявият габър. На места са се формирали вторично ксеротермни храсталачни съобщества от драка, също и ксеротермни тревни фитоценози от садина (*Chrysopogon gryllus*), белизма (*Dichantium ischaetum*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*) и едногодишни треви (терофити) като псилурус (*Psilurus incurvus*), някои детелини и др. В мерите около селищата са формирани мезоксерофитни тревни формации с преобладаване в тях на пасищен райграс (*Lolium perenne*), белизма, луковична ливадина и нерядко тростот (*Cynodon dactylon*), пача трева (*Polygonum aviculare*) и пр. На по-влажните места край реките съвсем ограничено се срещат остатъци от гори с доминиране в тях на дръжкоцветен дъб, клен (*Acer campestre*), бряст, мекиш (*Acer tataricum*) и др. На места тези терени са превърнати в ливади с мезофитна тревна растителност. По-специфични видове в този окръг са редица степни флорни елементи и особено съответни ендемити и субендемити като ковачевия (*Chamaecytisus kovacevii*) и дунавския зановец (*Ch. danubialis*), хилядолистния воден морач и др.

- **Павликенски район**

Отличава се с това, че освен церово-благунови гори на варовитите терени са разпространени и формациите на косматия и виргилиевия дъб, а също вторични съобщества на келявия габър, на драката и ксеротермни тревни формации на садина, белизма и луковична ливадина.

- **Плевенски район**

Характерно за него е, че най-южните остатъчни гори са предимно смесени церово-благунови, по на север, те са по-сухолюбиви с доминиране на благун, на места и келяв габър, а в най-северните участъци (северно от Плевен) горите са почти само от цер.

- **Монтански район**

Равнинните участъци тук също са покрити с остатъчни гори от цер с благун, но в хълмистите части (Пъстрина) и по склоновете югозападно от Червен бряг преобладават силно деградирани гори от космат и виргилиев дъб, на места с цер и най-вече с келяв габър и ксеротермни тревни формации от садина, белизма, луковична ливадина и др.

- **Видински район**

Преобладават смесените гори от цер с благун, но в северозападния край на места се срещат почти чисти церови гори. Обикновено на места при по-сухи местообитания преобладава благунът, а в понижените участъци при по-голяма влага - церът. В района на с. Градец, също между Димово и р. Дунав на северни склонове се забелязват и отделни дървета или групи с дървета от мизийски бук. В този район се срещат деградирани горски ценози с доминиране на келявия габър, както и на ксеротермна тревна растителност от садина, белизма и луковична ливадина.

- **Предбалкански окръг**

Този окръг заема пространството от горната част на водосбора на р. Янтра до западната граница на страната. Характеризира се с изключително голямо видово и растително разнообразие и с добре застъпени реликтни и ендемични (български и балкански) видове, каквито са терциерните реликти - силиврякът (*Haberlea itiodopaensis*) и сръбската рамонда (*Ramondaserbica*), растящи по сенчестите скали предимно в горите, водният габър (*Ostrya carpini flora*), турската леска. На сухи терени почти в целия окръг се срещат маклен (*Acer monspessulanum*) и мизийски бук, под чийто склоп на места расте масово реликтният вид лавровишния и др. В окръга се наблюдават ендемичните видове -от илирийскитефлорни елементи: велчево плюскавиче (*Silene velchevii*), български ерантис (*Eranthis bulgaricus*), стефчова тлъстига (*Sedum steftscho*), нейчев зановец (*Chamaecytisusneicheffii*), пъстър минзухар (*Crocusreticulatus*), а от македоно-тракийскитефлорни елементи: родопска люцерна (*Medicago rhodopaea*), *Chamaecytisus frivaldskyanus*, родопски скален копър (*Seseli rhodopaeum*), дегенов скален копър (*S. degenii*), хилядолистен воден морач (*Oenanthe millefolium*), както и редица балкански ендемити.

- **Троянско-Търновски район**

Той е един от най-интересните райони не само за окръга, но и за страната. Тук се срещат по-голямата част от реликтните и ендемичните елементи, характерни за окръга - силиврякът, водният габър, двата вида зановец, а също и двата вида порезници.

- **Мездренски район**

Обхваща територията между Тетевен (горното течение на р. Вит) и с. Краводер на р. Ботуня (западно от Враца). Преобладават смесени гори от цер и благун, но се срещат и ксеротермни гори от космат дъб и смесени гори от космат дъб с келяв габър. На мястото на по-силно деградирани гори са формирани храсталаци от драка и вторични гори от келяв габър с преобладаване на мъждрян и маклен. На по-влажни северни склонове са разпространени гори от обикновен горун, на места с обикновен габър, полски клен и сребролистна липа. В този район е разпространен българският ендемит - велчево плюскавиче.

- **Белоградчишки район**

Заема пространството между Врачанска планина и западната граница на страната - Връшка чука. Растителността е изключително разнообразна, в повечето случаи преобладава ксеромезофитна растителност с доминиране на обикновен горун, обикновен габър и мизийски бук с примеси от реликтния дървесен вид турска леска и др. На припечните склонове и билните части на варовитите хълмове (мергели и варовици) преобладават ксеротермни силно разредени и деградирани гори от маклен, мъждрян и келяв габър. В този район се срещат терциерният реликт рамонда (*Ramonda serbica*) по повърхността на скалите предимно в сенчести гористи места и ендемичният вид български ерантис (*Eranthis bulgaricus*) на хълма Връшка чука.

• Централнобалкански окръг

Този окръг се характеризира с изключително разнообразна флора и растителност. Най-високите части на Стара планина се отличават с алпийска и аркто-алпийска флора и растителност с доминиране на качулатата гъжва (*Sesleriacomosa*), броловидна власатка (*F. airoides*), скалната полевица (*Agrostis rupestris*), извитата острица (*Carex curvula*), триделната дзука (*Juncus trifidus*). В субалпийския пояс в миналото са преобладавали храстови фитоценози, най-вече на клека (*Pinus mugo*), зелената елша (*Alnus viridis*), силезийската върба (*Salix silesiaca*), защитения вид миртолистен рододендрон (*Rhododendron myrtifolium*). Вторично са се разпространили съобщества на сибирската хвойна (*Juniperus sibirica*), боровинки (*Vaccinium myrtillus*, *V. vitis idaea*, *V. uliginosum*) и тревни съобщества на мощната власатка (*Festuca valida*), обикновената полевица (*Agrostis capillaris*), картъла (*Nardus stricta*), виолетовата метлица (*Bellardiachloa violacea*) и др. В този пояс е разпространена и торфищна растителност с доминиране на острици (*Carex sp. div.*), пушици (*Eliophorum sp. div.*), сфагнови мъхове (*Sphagnum sp. div.*) и др., а на места и ендемичният вид старопланинска иглика (*Primula frondosa*). Иглолистният пояс, който не е непрекъснат навсякъде, е изграден от смърч (*Picea abies*), по-рядко от бял бор (*Pinus sylvestris*), отчасти и от ела (*Abies alba*). Запазени са и гори от балканския ендемит бяла мура (*Pinus peuce*). Под иглолистните гори или под алпийската и субалпийската, храстова и тревна растителност са буковите гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и мизийски бук (*Fagus sylvatica ssp. moesiaca*), в които са запазени рефугиуми храсталаци на лавровишния (*Laurocerasus officinalis*). По-ниско са разпространени габъррови и горунови гори с редица реликтни видове като турска леска (*Corylus colurna*), воден габър (*Ostrya carpinifolia*), силивряк (*Haberlea rhodopensis*). В този окръг растат около 50 вида балкански ендемити, включително палео- и неоендемити. От тях български ендемити са общо 18 вида – стефчова тлъстига (*Sedum steftsco*), червеникав дебелец (*Sempervivum erytreum*), балканска шипка (*Rosa balcanica*), балканска теменуга (*Viola balcanica*), балканска камбанка (*Campanula moesiaca*), български порезник (*Seseli bulgaricum*), старопланинска иглика (*Primula frondosa*), *Festuca balcanica ssp. balcanica*, фривалдска микромерия (*Micromeria friwaldskyana*), влакнесто подрумиче (*Anthemis sancti-johannis*), българска мишовка (*Minualtra bulgarica*), ахтарово шапиче (*Alchemilla achtarovii*), юмрукчалсо шапиче (*A. jumrukczalica*), звездоцветно шапиче (*A. asteroantha*), грациозно шапиче (*A. gracillima*) и хилядолистен воден морач (*Oenanthe millefolia*). За окръга са характерни

също така балканската власатка с два подвида (*Festuca balcanica* ssp. *balcanica* и *F. balcanica* ssp. *neichevii*), балканска ръж (*Secale montanum*) и др. Ендемичен за този окръг е българският подвид жешля (*Acer heldreichii* ssp. *bulgarica*).

○ **Тетевенско-Твърдишки район**

Обхваща най-високите части от източния дял на Средна Стара планина - между горното течение на Стара река при местността Вратник и Шипченския проход южно от Габрово. Растителността е сравнително разнообразна. Доминират гори от обикновен и мизийски бук с подлес от лавровишня и ксеромезофитни гори от обикновен горун, обикновен габър, често смесени с явор (*Acer pseudoplatanus*), шестил (*A. platanoides*), планински ясен (*Fraxinus excelsior*) и др.

○ **Троянско-Калоферски район**

Заема най-високите части на Стара планина (вр. Ботев, 2376 м) от Шипченски проход до най-горното течение на р. Бели Осъм. В този район растителната покривка е най-разнообразна и изграждащите я флорни елементи са най-много. Тук най-добре е изразена алпийската и аркто-алпийската растителност на Стара планина. Среща се миртолистният рододендрон (*Rhododendron myrtifolium*), характерни са формациите на качулатата гъжва, рилската и броловата власатка, скалната полевица, извитата острица и др. Тук сравнително най-разпространена е иглолистната растителност и буковите гори с един от най-представителните участъци с вечнозелен подлес от лавровишня. В този район се срещат голяма част от ендемичните видове, типични за окръга: звездоцветно шапиче (*Alchemilla achtarovii*), юмрукчалско шапиче (*A. jumrukczalica*, *A. asteroantha*), балканската теменуга (*Viola balcanica*), старопланинска иглика (*Primula frondosa*), български порезник (*Seseli bulgaricum*), *Micromeria friwaldskyana* и др.

○ **Златишко-Тетевенски район**

Заема територията от Рибаришкия проход до Златишкия проход с най-високия връх Вежен (2198 м), където е единственото находище в Стара планина на бяла мура (*Pinus peuce*). Тук растителността също е разнообразна. Има алпийски елементи, субалпийски групи от клек, смърчови гори, гори с ела, а буковите гори на места също са с подлес от лавровишня.

● **Западнобалкански окръг**

Този окръг обхваща територията от горното течение на р. Малки Искър до Белоградчишкия проход на западната ни граница. В този окръг е налице и алпийска растителност, изградена от формации на качулата гъжва, бролова власатка, скална полевица и др., както и субалпийска растителност от клек, зелена елша, силезийска върба, вторични формации от сибирска хвойна, боровинки, връшняк и др., както и тревни формации от мощна власатка, картъл, обикновена полевица и др. Сравнително добре е представена и иглолистната горска растителност от формацията на смърча и

буковия пояс от формацията на обикновения и мизийския бук в по-ниските части на планината, където на места са разпространени и обикновения горун, обикновения габър, яворът, жешлята или планинския явор и др. В Искърския пролом и Врачанската планина са налице и ксеротермни фитоценози, най-вече от келяв габър, мъждрян, на места от маклен и др. В изграждането на растителната покривка в този окръг участват и редица балкански (около 35 вида) и български ендемити като червеният дебелец (*Sempervivum erythraeum*), ковачевият зановец, балканската теменуга (*Viola balcanica*), балканската камбанка (*Campanula moesiaca*), кентрантусът (*Kentranthus kellereri*), българската къпина (*Rubus oblongoobovatus*).

○ **Етрополски район**

Обхваща сравнително малка територия между Златишкия проход и Витиня, т.е. Етрополската планина с най-висок вр. Баба (1787 м) и рида Билото южно от с. Трудовец. Характеризира се с букови гори от обикновен и мизийски бук, обикновен горун, смесени гори от горун и габър, бреза (*Betula pendula*) и др.

○ **Ржано-Мургашки район**

Заема пространството между Витиня и Искърския пролом, като включва Ржана планина, Голяма планина, Мургаш (вр. Мургаш, 1687 т) и източната част на Софийска планина. Растителната покривка е сравнително разнообразна с преобладаване на мезофитни гори, изградени от формацията на бука и мизийския бук, както и от ксеромезофитни гори от обикновен габър и обикновен горун. На места са се формирали вторично и ксеротермни гори с доминиране на келяв габър или с преобладаване на мъждрян, също така на благун и цер.

○ **Врачански район**

Заема Врачанска планина (1482 м). Характеризира се с разнообразна растителност с преобладаване на букови гори - обикновен и мизийски бук, а по южните склонове и ксеротермни гори с доминиране на келяв габър. В този район се среща и българският ендемит кентрантус, разпространен по сипейни участъци, където формира свои фитоценози.

○ **Кознишко-Комски район.**

Обхваща Козница, Понор и Берковска планина с най-висока точка вр. Ком (2016 м), В този район е разпространена фрагментарно алпийска растителност от качулатата гъжва, броловата власатка, скалната полевица и др., както и субалпийска растителност от клек, зелена елша, силезийска върба и вторични храсталаци от сибирска хвойна, боровинки (черна, червена и синя), мечо грозде (*Arctostaphylos uva-ursi*) и тревни формации от мощна власатка, картъл, а по-рядко и кафява власатка (*Festuca paniculata*). Срещат се и торфища със съответна торфищна растителност от острици - острата (*Carex acute*), черната (*C.nigra*), звездовидната (*C. echinata*), пушици, сфагнови мъхове и др.,

включително насекомоядните - балканската петлюга (*Pinguicula balcanica*), много рядко и кръглолистната росянка (*Drosera rotundifolia*) в местността „Боище“ под вр. Ком. Тук са налице и иглолистни гори от смърч и ела и най-вече гори от обикновен бук, а по-ниско и мизийски бук, габърви и горунови гори. Над Берковица има реликтни гори от кестен (*Castanea sativa*). В този район се срещат и ендемичните видове - българска къпина и вилмотиево сграбиче.

○ **Миджурски район**

Обхваща Чипровска, Св. Николска и Язова планина с най-висока точка вр. Миджур (2168 м). Растителната покривка е твърде разнообразна. По най-високите места е налице тревна растителност, богата на алпийски флорни елементи като качулатата гъжва, мъхнатия овесец (*Avenula versicolor*), синя боровинка (*Vaccinium uliginosum*) и други, и по-ограничено - клек, зелена елша. Западно от вр. Миджур доста голям масив е покрит с иглолистни гори (резерват Чупрене) от смърч, на места примесени с ела и бук, по-ниско и гори от горун и габър. По билните части се е настанила тревна растителност от светлика (*Luzula luzoloides*), къдравата овесина (*Lerchenfeldia flexuosa*) и защитеният вид нарцисовидна съсънка (*Anemonenarcisiflora*). На много места се среща и защитеният от закона жълт крем (*Lilium jankae*).

● **Средногорски окръг**

Този окръг заема Същинска и Ихтиманска Средна гора. Растителната покривка е изградена от мезофитни горски екосистеми на обикновения и мизийския бук и ксеромезофитни горски екосистеми на обикновения габър и обикновения горун. Само за по-ниските части са характерни и ксеротермни гори от благун с цер, а на места вследствие на деградационни и ерозионни процеси са възникнали и вторични горски ценози с преобладаване на келяв габър, както и вторични тревни ценози с доминиране на обикновената полевица. В този окръг се срещат следните балкански и български ендемити: българската мишовка (*Minuartia bulganca*), родопско омайниче (*Geum rhodopaeum*) и влакнестата самодивска трева (*Peucedanum vittijugum* ssp. *minutifolium*). Средна гора е убежище (рефугиум) и на терциерния реликт силивряка (*Haberlea rhodopaensis*).

○ **Същинско-средногорски район**

Преобладават мезофитни горски екосистеми от бук - обикновен и мизийски, и ксеромезофитни горски екосистеми с доминиране на обикновен горун и обикновен габър, а само по периферията на района, на по-малка височина се срещат и ксеротермни горски екосистеми с преобладаване на благун и цер.

○ **Ихтиманско-Средногорски район**

Той има сравнително по-разнообразна растителна покривка с доминиране на ксеромезофитна горска растителност от обикновен габър и обикновен горун,

ксеротермни горски екосистеми главно от благун и на места смесени с цер. По-слабо са застъпени мезофитни фитоценози с доминиране на бук. В някои части на горите са се появили вторични ксеротермни горски ценози с преобладаване на келяв габър.

- **Софийски окръг**

Този окръг обхваща Софийското поле, южните подножия на Западна Стара планина до границата със Сърбия, Вискяр, района Граово, хълмовете Голо бърдо и Черна гора, Земенска и Конявска планина. Окръгът се характеризира с изключително разнообразна флора и растителност, което се дължи най-вече на разнообразните едафични условия - силикатен и варовит терен, разнообразен мезоклимат под влияние на различни изложения. В окръга се срещат мезофитна крайречна горска и тревна (ливадна) растителност, ксеротермна горска, храстова и тревна, главно степна растителност. Тук са разпространени 35 балкански и 9 български ендемита - пъстрият минзухар, урумовият карамфил (*Dianthus urumoffii*), грудковидната тлъстига (*Seclum tuberiferum*), българската мишовка, вилмотиановото клинавче, променливоцветната камбанка (*Campanula versicolor*) и урумовото лале.

- **Софийски район**

Заема цялото Софийско поле и южните склонове на Софийска планина и Мургаш. В миналото Софийското поле е било заето от мезофитни горски екосистеми с доминиране на дръжкоцветния дъб и полския бряст, а по настоящем земите в голяма степен са селскостопански, с естествена мезофитна тревна растителност (ливади). Южните склонове и по-сухите равнинни места са били покрити от ксеротермни горски екосистеми с преобладаване на благун, по-рядко цер, а по-високо по склоновете са преобладавали гори от горун. Днес по-голямата част от южните склонове са покрити с ксеротермна тревна растителност с доминиране на белизма, луковична ливадина, валезийска власатка (*Festuca valesiaca*) и др. В района са разпространени българските ендемити - пъстрият минзухар, урумовият карамфил, грудковидната тлъстига и вилмотиановото клинавче.

- **Чепънско-Завалски район**

Простира се върху територията на запад от Софийското поле до границата със Сърбия и Завалска планина. Растителната покривка в миналото е била горска, изградена от габър и горун, а на северните склонове са се формирали мезофитни фитоценози от мизийски бук. Върху варовитите терени на южните склонове са преобладавали гори с доминиране на косматия дъб, а заравнените места са били покрити с гори от дръжкоцветен дъб. Сега по-голямата територия представлява селскостопанска земя, а хълмовете, непригодни за селско стопанство, са покрити с тревни екосистеми (пасища), като на силикатните терени преобладават формациите на садина, белизмата и луковичната ливадина. На варовити терени са развити калцифилни тревни формации с доминиране на стоянова власатка (*Festuca stojanovii*), валезийска власатка, обикновена мрежеста овсига (*Bromus riparius*), гребеновидния (*Agropyron cristatum*) и брандзовия

житняк, белия пелин (*Artemisia alba*), планинското подъбиче (*Teucrium montanum*), усукания игловърх (*Alyssum tortuosum*), голоосилестото коило (*Stipa capillata*), еспарзетовото сграбиче (*Astragalus onobrychis*), а на места и ниския (степен) див бадем и др. В този район се срещат и българските ендемити - българската мишовка и урумовото лале, бодливиямиск (*Juhneatzar-ferdinanclii*).

- **Витошки окръг**

Този окръг обхваща планините Витоша, Лозенска, Плана, Верила и Люлин. Растителната покривка е твърде разнообразна. В най-високата част (Черни връх, 2290 т) са налице алпийски и аркто-алпийски елементи като качулатата гъжва, боровата власатка, скалната полевица и други видове, които заедно с ценозите на синята боровинка (*Vaccinium uliginosum*) формират и фитоценози с алпийски характер. Ясно изразен алпийски пояс обаче не е формиран. В повечето случаи алпийските растения образуват фитоценози и с видове от субалпийския пояс, например с мощната власатка, разпространена главно в този пояс. Субалпийският пояс е по-добре очертан, но потенциалната му растителност, която е била от клек, е почти унищожена и на нейно място се е формирала вторична растителност от сибирска хвойна, боровинки и тревни формации от мощна власатка и др. Иглолистният пояс е представен фрагментарно от формацията на смърча, а в по-ниските райони на Плана - от формациите на белия бор. По-добре е развита формацията на бука, която заема най-големи пространства в окръга. По-слабо е представена ксеромезофитната растителност от горун, габър и най-слабо, в най-ниските участъци, е представена фрагментарно от ксеротермната растителност с преобладаване на благуна и цера. В окръга съществуват 50 вида балкански ендемити и няколко вида български ендемити, каквито са рилската класица (*Alopecurus riloensis*), разперената светлика (*Luzula glabrata ssp. deflexa*), българската мишовка, урумовият карамфил и българското вятърче (*Jasione bulganca*).

- **Витошки район**

Заема територията на Витоша. Растителността е твърде разнообразна, изградена от алпийски и аркто-алпийски флорни елементи, от субалпийски елементи, които изграждат субалпийския растителен пояс - без основния потенциален елемент клека, но с вторична храстова и храстова растителност от сибирска хвойна, боровинки, мечо грозде и тревна растителност от мощна власатка, картъл и др. До голяма степен се е запазила торфената растителност в резервата „Торфено бранище“, изградена от острици, пушици, включително сфагнови мъхове. В по-ниските части са налице естествени смърчови, букови, горуннови, габъррови и смесени гори от горун с цер, горун с габър, явор, хиркански явор, планински ясен и др. Най-ниско, по южните и югозападните склонове, има ксеротермни гори с доминиране на благун и др. На Витоша са запазени и гори от бреза. Запазени са и терциерни реликти като бялата мура, глациални реликти като лапландската върба (*Salix lapponum*) и др. На Витоша се срещат над 50 вида балкански и няколко вида български ендемити, споменати по-горе.

○ **Лозенски район**

Заема Лозенска планина. Преобладава горска растителност от горун, габър и смесена от горун и габър, отделни петна от мизийски бук и ксеротермни гори от благун на места с цер, както и вторична растителност от келяв габър. Съхранена е иглолистна растителност от бял бор, заемаща твърде малка площ.

○ **Плански район**

Обхваща Плана и Самоковското поле по поречието на р. Палакария. Основната растителна покривка е изградена от букови и бялборови гори и по-слабо от горунови гори. Сравнително голяма територия е заета от вторични ценози, изградени от леска (*Corylus avellana*). В Самоковското поле в миналото вероятно са били разпространени иглолистни гори или гори от дръжкоцветен дъб, а сега в района на р. Палакария са налице главно влажни ливади и обработваеми земи.

○ **Верилски район**

В него доминират букови и горунови гори, но се срещат и вторични гори от трепетлика. В южния край на района има ксеротермни гори от благун, заемащи неголяма площ. Част от горите са превърнати в ксеромезофитни тревни ценози (пасища).

○ **Люлински район**

Заема планината Люлин. Преобладават букови гори, малки площи от горун и смесени гори от горун с габър. Незначителна част е заета с ксеротермни гори от благун и вторична растителност с доминиране на келяв габър (*Carpinus orientalis*).

2. Долнодунавска провинция

• **Крайдунавски окръг**

Този окръг заема територията от Тутракан до границата със Сърбия, с прекъсване преди Видин. Характеризира се с почти безлесно пространство, използвано за земеделски житни култури и лозя. Нарядко се срещат остатъци от съществуващи в миналото гори, с главно участие в тях на цер и виргилиев дъб, по-рядко от космат дъб. На места са формирани вторични горски съобщества с доминиране на келяв габър или мъждрян и др. Поради наличието на карбонати в лъса и карбонатни черноземи при деградацията на горите някъде са запазени и много храсталаци с преобладаване на смрадлика. На безлесните участъци вторично са формирани и тревни формации с доминиране на садина, белизма, луковична ливадина и др. Тук важни степни елементи са монпелийската камфорка (*Camphorosma monspeliaca*), руското вълмо (*Salsola ruthenica*), теснолистният божур (*Paonia tenuifolia*), нисък бадем (*Amygdalus nana*), дунавския зановец (*Chamaecytisus danubialis*), драка (*Paliurus spina-christi*), източната

ведрица (*Fritillaria orientalis*), превара висока (*Scutellaria altissima*), бодливата руница (*Phlomis herba-ventis ssp.pungens*), лежащо еньовче (*Galium humifusum*).

○ **Новоселски район**

Само на отделни места са се запазили остатъци от ксеротермни гори с доминиране на мъждрян или храстови съобщества от зановец.

○ **Златийски район**

Заема площ западно от Лом и на изток до долното течение на р. Вит. В миналото горите са били от виргилиев и космат дъб. Понастоящем има остатъци от гори с доминиране най-често на мъждрян, по-рядко на цер и космат дъб. На места са налице и изкуствени насаждения от акация (*Robiniapseudoacacia*). Тук са характерни степните видове монпелийска камфорка (*Camphorosma monspeliaca*), пиротензов очиболец (*Potentilla pirotensis*), дунавския зановец (*Chamaecytisus danubialis*).

○ **Никополски район**

Заема площ от долното течение на р. Вит до долното течение на р. Янтра. Тук на значителни площи са засадени акациев култури. В този район има повече остатъци от унищожените в миналото ксеротермни гори от мъждрян, както и ксеромезофилни гори с доминиране на сребристолистната липа, а край р. Огоста - гори и от дръжкоцветен дъб, полски бряст, мекиш и др

От степните елементи тук достигат добруджанско коило (*Stipa lessingiana*), монпелийска камфорка (*Camphorosma monspeliaca*), дунавски зановец (*Chamaecytisusdanubialis*), различно сграбиче (*Astragalus varius*), също така българският ендемит ковачев зановец, който е от групата на илирийските флорни елементи.

○ **Русенски район**

Заема територии между долното течение на р. Янтра и Тутракан. Тук, особено между Русе и Тутракан, са налице повече остатъчни гори с доминиране на цер, космат дъб, келяв габър, липа и др. От флорните елементи се среща българският ендемит ковачев зановец и степни елементи като добруджанско коило (*Stipa lessingiana*), монпелийска камфорка (*Camphorosma monspeliaca*), дунавският зановец, кримска какула (*Salvia scabiosifolia*) и др.

● **Добруджански окръг**

Този окръг заема крайграничната зона от Тутракан почти до брега на Черно море. В окръга се срещат български и балкански ендемити, най-вече македоно-тракийските флорни елементи (17 вида) и 2 вида илирийски балкански ендемити. Най-голяма е групата на степните флорни елементи (20 вида): добруджанско коило (*Stipa*

lessingiana), волжки горицвет (*Adonis wolgensis*), поповото прозорче (*Potentilla emiliopopii*), синьосинкавото сграбиче (*Astragalus glaucus*), *Onobrychis tanaitica*, драка (*Paliurus spina-christi*), висока превара (*Scutellaria altissima*), източна превара (*S. orientalis*), бодлива руница (*Phlomis herba-ventissp. pungens*), лежащо еньовче (*Galium humifusum*), пясъчна метличина (*Centaurea arenaria*), разклонена ракитовица (*Tamarix ramosissima*), пясъчна самодивска трева (*Peucedanum arenarium*) и др.

От македоно-тракийските флорни елементи балкански ендемити са: *Allium trachypus*, източната ведрица (*Fritillaria pontica*), хаарбахиевото сграбиче (*Astragalus haarbachii*), кинжаловидно сграбиче (*A. giadatus*), спрунерово клинавче (*A. spruneri*), тъполистна калугерка (*Nonea obtusifolia*), *N. atra*, родопски скален копър (*Seseli rhodopaeum*), лопен яйцевиднолистен (*Verbascum ovalifolium*), диекиановия лопен (*V. dieckianum*, *V. humile*), македонска какула (*Salvia ringens*), византийския балдаран (*Chaerophyllum byzantinum*), както и 4 български ендемита - нежна метличина (*Centaurea gracilentia*), хилядолистен воден морач (*Oenanthe millefolia*), влакнеста самодивска трева (*Peucedanum vitijugum*), тракийско омразниче (*Onosma thracica*). Илирийските балкански ендемити са само 2 вида – жълт зановец (*Chamaecytisus jankae*) и антериковидно варниче (*Asyneuma anthericoides*). Два вида са евксински - полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*) и коленчато диво жито (*Aegilops geniculata*).

○ **Силистренски район**

Заема територията от гр. Тутракан до 10-15 км източно от Силистра. Характеризира се с ксеротермни остатъчни гори с доминиране на космат дъб, цер и вторични гори от келяв габър, а на места има остатъци и от липови гори или смесени с горун, габър и др.

2.5.2. ФАУНА- АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФАУНАТА НА ТЕРИТОРИИТЕ, ПОПАДАЩИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Територията на България е разположена в две зоогеографски подобласти – Евросибирска и Средиземноморска. Разнообразния релеф и климат са причина за формиране на богата и многообразна фауна, която има характерни особености. Според Георгиев (1982) в България се разграничават седем зоогеографски района, четири от които се отнасят към Средиземноморската подобласт и три към Евросибирската подобласт. Фауната в разглеждания район попада в три района – Дунавски, Старопланински и Рило-Родопски район.

• **Дунавски район**

Обхваща територията на Дунавската равнина, Лудогорието и южната част от Добруджанското плато (без крайбрежието му). Повечето видове във фауната тук са евросибирски и европейски елементи. Сред останалите преобладават видове с холарктично и палеарктично разпространение. Пример в това отношение са паяците, сред които почти липсват средиземноморски видове. Континенталният климат е

причина за по-голямото разнообразие на животински групи като земноводните, докато влечугите са доста по-бедно представени. Ендемити сред надземната фауна почти липсват, докато при подземната са установени 2 балкански и 4 български ендемита. Добруджанската фауна може да бъде отнесена главно към степния фаунистичен комплекс, който тук се характеризира с цяла серия от типични степни елементи (многоножки, скакалци, бозайници). Гнездящите птици имат най-голямо сходство с тези от Черноморското крайбрежие - 85,6%. Тук средиземноморските птици са най-слабо представени в сравнение с другите зоогеографски райони, като видовете със северен тип на разпространение са над 4 пъти повече от видовете с южен тип на разпространение.

- **Старопланински район**

Включва територията на Стара планина, Предбалкана и Средна гора. Тук фауната е също с преобладаващо евросибирско и европейско разпространение, докато средиземноморските видове са много по-малко: в Западна Стара планина насекомоядните бозайници от първата категория са 81%, докато от втората са само 11 %. Даже в такива ниски и сравнително по-топли участъци като Искърския пролом гнездящите птици от първата категория са 60%, от втората - 19%, докато при пеперудите процентното съотношение е съответно 53 и 35%. Палеарктичните и евросибирските видове имат значителен превес над средиземноморските във всички височинни пояси на района. В пояса на дъба полутвърдокрилите насекоми (Heteroptera) от първата категория са 78%, в пояса на бука те са вече 97% и в пояса на смърча достигат 100%. Средиземноморските видове от същата група насекоми в трите пояса са съответно 18%, 3% и в последния пояс те напълно липсват.

Във високите части на Централна Стара планина досега са установени 33 вида реликтни безгръбначни, повечето от които имат глациален произход.

Като цяло този район е много богат на ендемити. Техният брой сред безгръбначните в Западна Стара планина е 197, а в Централна Стара планина - 193 вида и подвида. В надземната фауна повече ендемити има сред охлювите, многоножките, скакалците и бръмбарите. В този район подземната фауна е най-богато представена в България. Сред тях има 11 балкански и 109 български ендемита, а по състав е в най-близко сходство с фауната на Рило-Родопския район. Причина за последния факт е най-вероятно планинският произход на древната пещерна фауна, която се е формирала във високите планински масиви на Балканския полуостров. Изключително голямо е сходството и между гнездящите птици от тези два района: тук то достига 90,3% и причината за това се крие най-вече в силно изразения планински облик на тези високопланински райони.

Във фауната на района се срещат и значителен брой карпатски елементи (напр. някои охлюви, стоножки, скакалци и др.), каквито липсват в останалата територия на България. Това се дължи на палеогеографските връзки между Старопланинската верига и Карпатите.

- **Рило-Родопски район**

В Дунавския район за басейново управление спадат части от планините Рила, Витоша и Люлин, а също така и разположените между тях котловини и долинни понижения. Тук евросибирските и европейските видове преобладават значително над средиземноморските. В по-северните планини (Витоша, Люлин) видовете от северен тип на разпространение са повече от видовете с южен тип. Птиците във фауната на Витоша от тези два типа са съответно 62 и 7%, а във фауната на Люлин - 65 и 5%. Евросибирските и европейските видове от установените там гризачи са 75%, а средиземноморските - само 19%. На север това южно влияние постепенно намалява и в околностите на Трън почти изчезва.

Рило-Родопският район е с най-много реликтни безгръбначни. В Рила те са 96 вида, а във Витоша - 85. Повечето от тях са глациални реликти, като всички са типични аркто-алпийски елементи. Най-голям брой от тях са установени в Рила - 39 и във Витоша - 18. Значителен е броят и на редките видове безгръбначни: във Витоша са около 300, а в Западните Родопи - 25. Интересен е и фактът, че по отношение на гнездящите птици като цяло в този район процентът на евросибирските видове е най-голям за цяла България - 27,7%.

Характерна отличителна черта на района е неговият висок ендемизъм. Докато при пеперудите той е на ниво подвид, то при охлювите и бръмбарите е на подродово и родово ниво. Най-много ендемични безгръбначни са познати от Рила - 225 вида и подвидове и от Витоша - 145. При надземните представители на сухоземните мокрици (Oniscoidea) ендемизмът е само 5%, докато при бръмбарите-бегачи от *Trechinae* е над 50%. По отношение на ендемитите сред подземната фауна районът е на второ място в България: балканските ендемити са 6, а българските - 28.

Водосборът на р. Дунав се характеризира с най-богата на видове ихтиофауна в Евопа (Карапеткова, Живков, Александрова-Колеманова, 1993; Kotellat & Freyhof, 2007). Според Карапеткова, Живков, Александрова-Колеманова (1993) това се дължи, както на факта, че реката пресича по-голямата част от територията на Европа, така и на близостта на Дунавския водосбор със Сибир. В ихтиофауната на р. Дунав преобладават понтико-каспийските видове и бореално-атлантическите реликти, по-малък дял заемат дунавските видове и средиземноморските мигранти. Басейнът на р. Дунав е център на видообразуване и има изключително значение за опазване на ихтиофауната на Европа.

От 78 местни вида риби, обитаващи р. Дунав, в нашата акватория се срещат 66 (Kotellat & Freyhof, 2007). Броят на видовете от ихтиофауната на Дунавския водосбор представлява 70% от сладководните риби на България и 39% от нашата ихтиофауна. Проходните риби в акваторията на р. Дунав са 14. Броят на ендемитите в Дунавския водосбор е 7, от които 6 вида риби са ендемити на Балканския полуостров - кеслерова кротушка (*Romanogobio kessleri*), черна мряна (*Barbus petenyi*), голям щипок (*Cobitis elongata*), струмски щипок (*Cobitis strumicae*), балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*), български щипок (*Sabanejewia bulgarica*) и един вид - главочът от река Вит (*Cottus haemi*), е ендемит за България. Във водоемите от Дунавския водосбор за

обогаляване на базата за стопански и любителски риболов са внесени за 5 чуждоземни вида. Нежеланите инвазивни видове за водосбора на Дунав са 4 – слънчева рибка (*Lepomis gibbosus*), псевдоразбора (*Pseudorasbora parva*), гамбузия (*Gambusia holbrooki*) и *Perccottus glenii*. В рибовъдните стопанства в Дунавския регион се използват за отглеждане още 6 чужди вида.

В Червената книга на България са включени 10 вида риби от Дунавския регион. Защитени от Закона за биологичното разнообразие са 21 вида, които са включени в Приложение № 2. Други 10 вида, в т.ч. всички есетрови, малката дунавска скумрия, голямата дунавска скумрия и др. са в ограничен режим на ползване, съгласно Приложение 4 на Закона за биологичното разнообразие.

Голямото видово богатство на дунавските притоци се дължи на разнообразния релеф и климатични условия. Реките имат ясно изразени три зони редуващи се от планинска, предпланинска и равнинна. Планинската зона е местообитанието на речната пъстърва. На границата и с предпланинската зона се появяват главочите (*Cottus gobio*, *C. haemusi*), лещанката (*Phoxinus phoxinus*), черната мряна (*Barbus petenyi*), кротушките (*Romanogobio kessleri*, *R. uranoscopus*, *R. vladycovi*) и речният кефал (*Squalius cephalus*), щипоците (*Cobitis strumicae*, *Sabanejewia balcanica*), гулешът (*Barbatula barbatula*). В тази смесена зона са правени опити за интродукция на липан (*Thymallus thymallus*) и на американска пъстърва (*Oncorhynchus mykiss*).

В предпланинската зона някога най-голяма численост са имали кефалът и скобарът (*Chondrostoma nasus*), но понастоящем доминира черната мряна (Карапеткова, Живков, Александрова-Колеманова, 1997). В тази зона с по-голяма численост се срещат още говедарката (*Alburnoides bipunctatus*), уклеяката (*Alburnus alburnus*) и кротушките. Средната зона на Дунавския водосбор се различава съществено от тази в Егейския, тъй като мряната, кефалът, скобарът и морунажът, основните видове в тази зона, на юг от Стара планина са заменени със средиземноморски видове от същите родове, представляващи ендемити за Балканския полуостров.

В долната зона на Дунавските притоци се наблюдава навлизане на бореално-атлантически и дунавски видове от р. Дунав, като бяла мряна (*Barbus barbus*), мъздруга (*Leuciscus idus*), распер (*Aspius aspius*), платика (*Abramis brama*), речно попче (*Neogobio kesslerii*) и др. Характерни за тази зона са също шаранът (*Cyprinus carpio*), сребристата каракуда (*Carassius gibelio*), сомът (*Silurus glanis*) и щуката (*Esox lucius*).

В сравнение с ихтиофауната на р. Дунав, българските му притоци имат много по – беден видов състав (Карапеткова, Живков, Александрова - Колеманова, 1997). Българският участък от р. Дунав попада изцяло в долната зона на реката и се характеризира с изключително богатство на видове. Тук се срещат едни от най-ценните видове у нас, като рибите от сем. Есетрови (*Acipenseridae*), сомът, шаранът, дунавската скумрия (*Alosa immaculata*), бялата риба (*Sander lucioperca*), щуката (*Esox lucius*) и др.

В ихтиофауната на Дунавския водосбор присъстват общи за цялата страна сладководни видове риби, но голяма част от видовете се срещат единствено в този водосбор и го

различават съществено от останалите водосборни региони. Река Дунав е единствената река у нас, където запасите позволяват и е разрешен стопанския риболов. Числеността на много видове риби в р.Дунав, обаче, в последните десетилетия е драстично намаляла.

Ихтиофауната на стоящите водоеми на Дунавския регион в повечето случаи е формирана в резултат на зарибителни мероприятия. Видовият ѝ състав не се отличава съществено от този на стоящите водоеми в другите водосборни зони. Тук присъстват стагнофилни и фитофилни видове, в.т.ч. и интродуцирани. За разлика от Южна България, обаче, маришкият кефал, вардарският скобар и маришкият морунаш в Дунавския водосбор са заменени от бореално-атлантическите - речен кефал, скобар и морунаш (*Vimba vimba*).

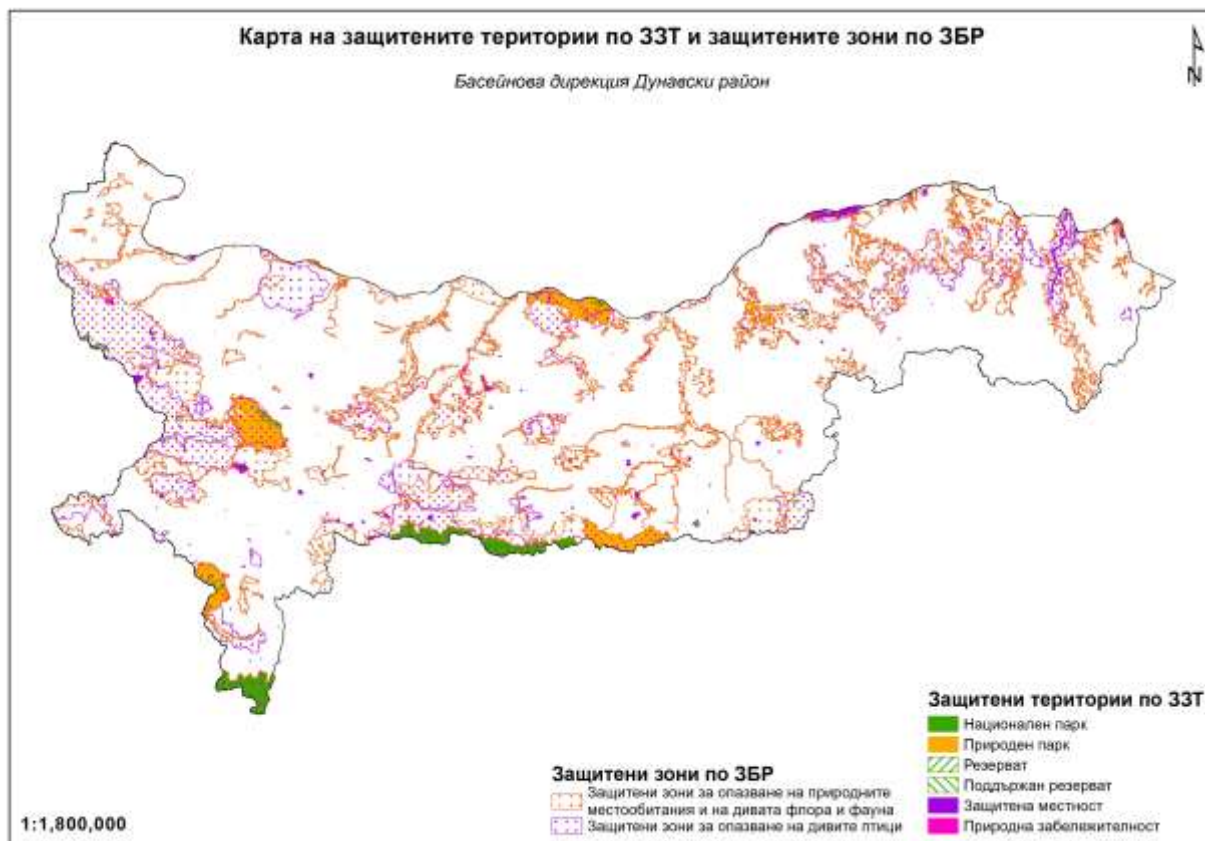
Видовият състав на заливните крайдунавски водоеми зависи от количеството и вида на от навлезлите за размножаване риби.

Дунавският регион се отличава с най-голямо видово разнообразие на земноводни в България - 18 вида земноводни. Три вида са характерни само за Дунавската равнина. Това са дунавският гребенест тритон (*Triturus dobrogicus*), добруджанският тритон (*Triturus dobroticus*), зелената водна жаба (*Rana esculenta*) и обикновената чесновница (*Pelobates fuscus*). Два вида са глациални реликти - алпийският тритон (*Triturus alpestris*) и сирийска чесновница (*Pelobates syriacus*).

Освен тези видове към опашатите земноводни в Дунавския регион спадат още - дъждовникът (*Salamandra salamandra*), обикновения малък тритон (*Triturus vulgaris*), големия тритон (*Triturus cristatus*) и големият гребенест тритон (*Triturus karelinii*). От безопашатите земноводни тук се срещат голямата водна жаба (*Rana ridibunda*), планинската водна жаба (*Rana temporaria*), жабата дървесница (*Hyla arborea*), горската дългокрака жаба (*Rana dalmatina*), жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*), червенокоремната бумка (*Bombina bombina*), зелена крастава жаба (*Bufo viridis*) и кафявата крастава жаба (*Bufo bufo*).

Всички земноводни са с висок природозащитен статус и попадат в едно от Приложения II и III на Бернска конвенция. Голяма част от тях са защитени и от Закона за биологичното разнообразие. В Червената книга на България попадат двата глациални реликта - алпийският тритон и сирийската чесновница. В Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие са включени 5 вида - добруджанският тритон (*Triturus dobrogicus*), големия тритон (*Triturus cristatus*), големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*), жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*), червенокоремната бумка (*Bombina bombina*), а в Приложение 4 на същия закон са включени трите вида водни жаби.

2.5.3. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие, екосистемите и естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа.

Към защитените територии (съгласно глава трета от Закона за защитените територии - ЗЗТ) в Дунавския район, които включват опазване на местообитания на животински и растителни видове, се отнасят 2 бр. национални паркове (голяма част от национален парк "Рила", част от национален парк "Централен Балкан"), 5 природни парка, 16 бр. резервати, 8 бр. поддържани резервати, 205 бр. защитени местности, 114 бр. природни забележителности.

Защитените територии в България се отнасят към следните категории:

Национални паркове

За национални паркове се обявяват територии, в чиито граници не попадат населени места и селищни образувания и които включват естествени екосистеми с голямо разнообразие на растителни и животински видове и местообитания, с характерни и забележителни ландшафти и обекти на неживата природа. Националните паркове се управляват с цел поддържане разнообразието на екосистемите и защита на дивата

природа, опазване и поддържане на биологичното разнообразие в екосистемите, предоставяне на възможности за развитие на научни, образователни и рекреационни дейности, както и за създаване на предпоставки за развитието на туризъм, екологосъобразен поминък на населението и други дейности.

В националните паркове се забраняват:

- строителство, освен на туристически заслони и хижи, водохващания за питейни нужди, пречиствателни съоръжения, сгради и съоръжения за нуждите на управлението на парка и обслужването на посетителите, подземни комуникации, ремонт на съществуващите сгради, пътища, спортни и други съоръжения;
- производствени дейности, с изключение на поддържащи и възстановителни дейности в горите, земите и водните площи;
- извеждане на голи сечи;
- използване на изкуствени торове и други химични средства;
- внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове;
- паша на кози, както и пашата в горите извън ливадите и пасищата;
- събиране на билки, на диворастящи плодове и на други растения и животни на определени места;
- събиране на вкаменелости и минерали, увреждане на скални образувания;
- нарушаване на естественото състояние на водни площи, водни течения, техните брегове и прилежащи територии;
- дивечоразвъдна дейност и ловуването, освен при регулиране на числеността на животинските видове;
- спортен риболов и риборазвъждане на определени места;
- замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци;
- бивакуване и палене на огън извън определените места;
- намеса в биологичното разнообразие;
- събиране на редки, ендемични, реликтни и защитени видове, освен за научни цели;
- други дейности, определени със заповедта за обявяване на защитената територия и плана за управление.

В Дунавския район за бесейново управление попадат части от два Национални парка:

2.5.3-1 Национални паркове, попадащи на територията на Дунавския район за басейново управление

Национален парк	Обявен със заповед
Централен Балкан	№ 843 от 31.10.1991 г.
Рила	№ 114 от 24.02.1992 г.

Национален парк „Рила“: Той е обявен като „народен парк“ със Заповед № 114 от 24.02.1992 г. на министъра на околната среда. Прекатегоризиран е в „национален парк“ със Заповед № РД-397 от 15.10.1999 г. на министъра на околната среда и водите. Заема площ от 81046,0 ha. Той е най-големият национален парк в България и един от най-големите европейски паркове. В парка има 4 резервата – „Парангалица“ с площ 1509 ha, „Централен Рилски“ с площ 12393,7 ha, „Скакавица“ с площ 70,8 ha и „Ибър“ с площ 2248,6 ha. Всички резервати в България съответстват на I-ва категория защитени територии, съгласно Международния съюз за защита на природата (IUCN). Част от резерватите включени в Национален Парк Рила са обявени като биосферни резервати по програмата „Човек и биосфера“ на ЮНЕСКО.

Национален парк „Централен Балкан“: Обявен е като „народен парк“ със Заповед № 843 от 31.10.1991 г. на министъра на околната среда, прекатегоризиран в „национален парк“ със Заповед № РД-396 от 15.10.1999 г. Площта му е 71669,5 ha. Близко една трета от територията на парка заемат 9-те природни резервата. В Дунавския район за басейново управление влизат резерватите – „Боатин“ 1597,2 ha, „Пеещи скали“ с площ 1465,7 ha, „Северен джендем“ с площ 1610 ha, „Стенето“ с площ 3578,8 ha и „Царичина“ с площ 3418,7 ha, „Козята стена“ с площ 604,3 ha. От 2003 год. Паркът е член на на Европейската мрежа от защитени територии PAN Parks, от 2005 год. защитава и поддържа пълния PAN Parks сертификат, а от 2006 год. е приет във федерацията на Европейските паркове EUROPARKS.

Природни паркове:

За природни паркове се обявяват територии, включващи разнообразни екосистеми с многообразие на растителни и животински видове и на техните местообитания, с характерни и забележителни ландшафти и обекти на неживата природа.

Природните паркове се управляват с цел поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях, предоставяне на възможности за развитие на научни, образователни и рекреационни дейности, устойчиво ползване на възобновимите природни ресурси при запазване на традиционни форми на поминък, както и осигуряване на условия за развитие на туризъм.

За разлика от националните паркове, в границите на природните паркове може да има населени места, селищни образувания и курорти, както и да се осъществяват производства и дейности, които не замърсяват околната среда.

В природните паркове се забраняват:

- извеждане на голи сечи във високостеблени гори, с изключение на тополовите, а в издънкови гори – с площ по-голяма от 3 ha;

- внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове;
- паша на кози освен на определени за това места;
- събиране на вкаменелости и минерали, увреждане на скални образувания;
- замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци;
- бивакуване и палене на огън извън определените места;
- добив на полезни изкопаеми по открит метод;
- добив и първична преработка (обогаляване) на метални полезни изкопаеми чрез прилагане на химични и химико-бактериологични методи и цианиди;
- дейности и строителство, които не са разрешени със заповедта за обявяване на парка, плана за управление на парка и устройствените и техническите планове и проекти;
- събиране на редки, ендемични, реликтни и защитени видове, освен за научни цели;
- добив на ресурси от морето чрез драгиране и тралиране;
- други дейности, определени със заповедта за обявяване на защитената територия и с плана за управление.

В Дунавския район за басейново управление попадат пет Природни парка или части от тях:

Таблица 2.5.3-2. Природни паркове, попадащи на територията на Дунавския район за басейново управление

Природен парк	Обявен със Заповед/Постановление
Русенски Лом – целия парк	№ РД- 567/26.02.1970 г.
Персина – целия парк	№ РД- 684/04.12.2000 г.
Врачански Балкан – целия парк	№ 1449 от 21.12.1989 г.
Витоша – частично попада	Постанавление № 15422 от 27.10.1934 г.
Българка – частично попада	№ РД- 775/09.08.2002 г.

Природен парк „Българка“: Паркът е обявен със заповед №РД-775 от 09.08.2002 г. на министъра на околната среда и водите, с цел опазване, възстановяване и подържане на буковите екосистеми и ландшафти, характерни за Централна Стара планина, флората, фауната и културно-историческото богатство на района. Обхваща обща площ от 21772,2 ха. Разположен е върху билните части и северните скатове на Шипченска и Тревненска планини и части от прилежащия им Предбалкан. Територията включва изворите на река Янтра и основните притоци в горната ѝ част. Паркът обхваща част от

землищата на населените места, разположени в границите на общините Габрово, Трявна и Мъглиж. В площта му попада и язовир “Хр. Смирненски”.

Природен парк „Витоша“: Той е първият парк в България и на Балканския полуостров. Обявен е една година след Лондонското определение за национални паркове. През 1936 г., под влияние на Съюза за защита на природата – инициатор и за обявяването му, е изготвена и обнародвана Наредба – закон за защита на родната природа, според която паркът не е вече национален, а народен. По инициатива на Съюза за защита на родната природа високата част на планината – владение на държавата, е обявена за Народен парк – Протокол № 6/02.02.1933 г. на Постоянния горски съвет и постановление III А-15422/1934 г. на Министерство на земеделието и държавните имоти. Към датата на обявяване, общата му площ е 6 410 ха и се състои от три главни части:

- **иглолистен резерват** (бранище) – 759,9 ха, образуван от естествени смърчови насаждения, примесени с бял бор, бяла мура, клек, бреза;
- **торфен резерват** (бранище)– 166 ха, включващ и вододайната зона на Софийския водопровод;
- **останалата част** на парка има площ 5 502,3 ха.

Понастоящем площта на парка е 27079,11 ха. В границите му попадат резерватите „Бистришко бранище“ и „Торфено бранище“.

Природен парк „Врачански Балкан“: Обявен като „народен парк“ със Заповед № 1449 от 21.12. 1989 г., прекатегоризиран в „природен парк“ със заповед № РД-934/22.07.2003 г. на министъра на околната среда и водите. Обхваща обширна територия в Северозападна България и почти цялата Врачанска планина.

Границите на ПП „Врачански Балкан“ обхващат землищата на с. Миланово, с. Дружево и с. Оплетня от община Своге. От община Вършец границите на Парка достигат до землищата на с. Горно и Долно Оризино, с. Стояново, с. Горна Бела речка и Долна Бела речка. От община Враца обхваща землищата на селата Лютаджиик, Бели Извор и с. Павловче. Границите на ПП достигат и с. Главаци, с. Краводер, които са част от община Криводол. И от административните граници на община Мездра парка обхваща селата Люти брод, с. Зверино и с. Елисейна.

Територията на природния парк, простираща се на площ от 28 804 хектара, е богата на животински и растителни видове. В Червената книга на България (списък със застрашени, изчезващи и изчезнали биологични видове, живеещи на територията на страната) попадат 57 вида висши растения от установените на територията на парка. От тях 8 вида са с категория “застрашен от изчезване”, като например люспестото изгравниче (*Asplenium lepidum* C.Presl) и дълголистната урока (*Bupleurum longifolium* L.).

В природния парк преобладават дъбовите и буковите гори. В него има над 180 вида птици, 157 от които са защитени от Закона за биологичното разнообразие. В парка

гнездят черният щъркел (*Ciconia nigra*), скалният орел (*Aquila chrysaetos*), зеленият кълвач (*Picus viridis*) и др. От бозайниците се срещат сърна, дива котка, язовец, видра, черен пор и др. На територията на „Врачански Балкан“ могат да бъдат видени над 170 водопада, като от тях целогодишно вода имат 17.

Природен парк "Персина": Обявен със Заповед № РД - 684 от 04.12.2000г. на министъра на околната среда и водите и е един от най-младите природни паркове в България. Разположен е на територията на три дунавски общини: Никопол, Белене и Свищов, с обща площ от 21 762,2 ха. Дирекцията на парка се намира в гр. Белене, малък, китен град на р. Дунав в плодородната Свищовско-Беленска низина.

Природен парк "Персина" е уникален за България и е единствен по българското поречие на р. Дунав. Обявяването му цели съхранението и възстановяването на крайдунавски влажни зони, като особено се набляга на запазване естественото състояние на многобройните острови, влизащи в границите на парка - островните групи на Никопол - 4 острова и на Белене - известният Беленски дунавски архипелаг (БДА), състоящ се от 19 острова, пет от които са румънски. БДА е с обща дължина около 18 км. Тук се намира и най-големият български и четвърти по големина в Европа дунавски остров - о. Персин (о. Белене), дал името на Природния парк. Неговата дължина е 15 км, а на ширина достига до 6. Уникалността и голямата значимост на тази островна група стана причина на 24.09.2002 г. да бъде обявено за Рамсарско място, което е най-голямото по площ в България - 6898 ха. Най-важният тип екосистеми в парка са заливаемите крайдунавски гори и вътрешни блата.

Природен Парк „Русенски Лом“. Паркът носи името на река Русенски Лом - последният десен приток на Дунав. Обявен е със заповед № 567 от 26.06.1970 г. на министерство на горите и горската промишленост ДВ 30/14.04.1970, впоследствие прекатегоризиран в природен парк със Заповед № РД-794 от 19.08.2002 г. на министъра на околната среда и водите. Обхваща поречието на реките Мали, Черни и Бели Лом, с обща дължина от 42 км. През 1986 г. Комитета по опазване на околната среда към Министерския съвет внася предложение за разширение на територията, като по този начин територията на парка става 3259,8 ха. Районът на парка се характеризира с множество пещери и други карстови образувания. Смята се, че днешната Дунавска равнина преди около 120 млн. години е представлявала дъно на воден басейн. Когато той престава да съществува на територията му остават много утаени варовикови скали. За териториите с варовикова основа е характерно изключително разнообразие на биологичния свят.

Трябва да се отбележи, че защитените територии от други категории, попадащи в границите на природните паркове, запазват режимите си, определени със заповедта за обявяването им.

Резервати:

За резервати се (известни още под наименованието строги резервати) обявяват образци от естествени екосистеми, включващи характерни и/или забележителни диви

растителни и животински видове и местообитанията им. Те са изключително държавна собственост и в тях се забранява всякаква човешка дейност.

Резерватите се управляват, за да бъдат запазени естествения им характер, генетичните ресурси, естествените местообитания и популациите на защитени редки, ендемични и реликтни видове. В тях се провежда научна и образователна дейност и екологичен мониторинг. Те служат и за развитие на мрежа от представителни за България и Европа екосистеми и застрашени местообитания.

В резерватите се забраняват всякакви дейности, с изключение на тяхната охрана, посещения с научна цел, преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел, събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите, потушаване на пожари и санитарни мероприятия в горите, увредени вследствие на природни бедствия и каламитети. Санитарните дейности в резерватите се извършват с разрешение от МОСВ, издадено след положително научно становище от БАН и положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.

Резерватите съответстват на I-ва категория защитени територии, съгласно Международния съюз за защита на природата.

На територията на Дунавския район за басейново управление броя на резерватите е 16 бр.:

Резерватите съответстват на I-ва категория защитени територии, съгласно Международния съюз за защита на природата (IUNC).

3.5.2-3. Резервати, попадащи на територията на Дунавски район за басейново управление

Резерват	Обявен със заповед/Постановление
Бели Лом	№ 393/12.05.1980 г. на КОПС
Бистришко бранище	№ 15422/27.10.1934 г на МНС и заповед № 106/24.01.1968 г. на МГТП
Боатин	№285/12.06.1948 г.
Бяла крава	№ 508/28.03.1968 г. на МГТП
Врачански карст	№ 854/10.08.1983 г. на КОПС
Горната кория	№ 508/28.03.1968 г. на МГТП
Еленова гора	№ 2200 от 30.08.1961 г.
Китка	№ 1106/02.12.1981 г. на КОПС
Козя стена	№ 1048/22.12.1987 г. на КОПС
Милка	№ 849/28.03.1948 г.
Пеещи скали	№ 502/11.07.1979 г. на КОПС
Северен Джендем	№ 995/30.09.1983 г. на КОПС
Стенето	№ 214/05.04.1979 г. на КОПС
Царичина	№ 4942/18.07.1949 г.
Чупрене	№ 358/09.02.1973 г. на МГОПС
Торфено бранище	Постановление № 16362/01.10.1935 и

	заповед № 60 от 212.08.1980 г. на КОПС
--	---

Поддържани резервати:

За поддържани резервати се обявяват екосистеми, включващи редки и/или застрашени диви растителни и животински видове и местообитанията им. Поддържаните резервати са изключителна държавна собственост и се управляват с научни и образователни цели и/или екологичен мониторинг. Те се различават от останалите резервати по това, че в тях може да се извършват дейности, насочени към поддържането на природния им характер, възстановяването на популации на растителни и животински видове и опазването на генетичните ресурси.

В поддържаните резервати се забраняват всякакви дейности, с изключение на:

- тяхната охрана;
- посещения с научна цел;
- преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел;
- събирането на семенен материал, на диви растения и на животни с научна цел или за възстановяването им на други места;
- провеждане на поддържащи, направляващи, регулиращи или възстановителни мерки.

На територията на Дунавския район за бесейново управление Поддържаните резервати са 8 :

Поддържан резерват	Обявен със заповед/Постановление
Ибиша	№ 794 от 10.08.1984 г. на КОПС
Персински блата	№ РД- 1106/02.12.1981 г. на КОПС
Савчов чаир	№ 508 от 28.03.1968 г. на МГПП
Сини бряг	№ 508 от 28.03.1968 г. на МГПП
Дервиша	Постановление № ЗП-2-13427 от 23/10.1948 на МЗГ
Сребърна	Постановление № 11931/20.09.1948 г. и заповед № 581/28.06.1993 г. на МОС
Училищна гора	№ 4019 от 06.12.1963 г.
Хайдушки чукар	№ 508 от 28.03.1968 г. на МГПП

Защитени местности:

За защитени местности се обявяват територии с характерни или забележителни ландшафти, включително такива, които са резултат на хармонично съжителство на

човека и природата; местообитания на застрашени, редки или уязвими растителни и животински видове и съобщества.

Защитените местности се управляват с цел запазване на компонентите на ландшафта, опазване, поддържане или възстановяване на условия в местообитанията, отговарящи на екологичните изисквания на видовете и съобществата - обект на защита; предоставяне на възможности за научни изследвания, образователна дейност и екологичен мониторинг; предоставяне на възможности за туризъм и за духовно обогатяване. На територията на Дунавския район за бесейново управление Защитените местности са 205 бр.:

Защитена местност	Обявен със заповед/Постановление
Агликина поляна	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Алдомировско блато	№ 506 от 09.05.1989 г. на КОПС
Аномир	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Батиловец	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Батошевски манастир	№ 357 от 09.02.1973 г. на МГОПС
Бачище	№ 753/13.08.1981 г. на КОПС
Бежаново	№ РД-846 от 18.08.2004 г. на МОСВ
Беликата	№ 754/13.08.1981 г. на КОПС
Белокравищница	№ РД-511 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Блатата край с. Долни Богров	№ 1065/24.11.1993 г. на МОС
Блатото край с. Малък Преславец	№ РД- 310/10.04.1986 г. на КОПС
Богданов дол	№ РД- 283/04.05.1979 г. на КОПС
Боженци	№ 4526/17.11.1975 г. на МГОПС
Божур поляна	№ РД- 1573/02.09.1968 г. на МГГП
Божур поляна	№ РД-315 от 30.05.2006 г. на МОСВ
Божурите	№ РД- 534/25.09.1978 г. на КОПС
Божурлука	№ РД- 3039/03.10.1974 г. на МГОПС
Боров камък	№ 342 от 17.05.1979 г. на КОПС
Борованска могила	№ 316 от 20.02.1961 г. на ГУГ
Бостанчетата	№ РД- 1141/15.12.1981 г. на КОПС
Брестнишко бранище	№ РД- 97/13.03.1978 г. на КОПС
Букова гора	№ РД-528 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Букова усойна	№ 3700/29.12.1972 г. на МГОПС
Булин дол	№ РД- 233/04.04.1980 г. на КОПС
Бялка	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Валога	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Варените	№РД-198/19.03.1981 г. на КОПС
Веждата	№ РД-151 от 21.02.2003 г. на МОСВ
Вековна дъбова гора	№ РД- 1187/19.04.1976 г. на МГОПС
Вековна церова гора	№РД- 17/08.01.1981 г. на КОПС
Вида	№ 2344 от 26.05.1971 г. на МГОПС
Висока могила	№ РД-504 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Вола	№ 1171 от 24.09.1951 г. на УГС
Вран камък	№ РД-259 от 17.07.1995 г. на МОС
Врана	№ РД-1027 от 28.01.2001 г.на МОСВ
Връшка чука	№ РД- 1022/04.11.1986 г.на КОПС

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

Вълчитрънската гора	№ 23 от 30.01.1978 г. на КОПС
Вятърница	№ РД-16 от 12.01.2012 г. на МОСВ
Гарван	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Гарваница	№ РД- 468/30.12.1977 г. на КОПС
Гарвански блата	№ РД- 856/06.08.1985 г. на КОПС
Генджов орман	№ 2808 от 10.10.1962 г. на КГГП
Гола бара	№ РД- 2109/20.12.1984 г. на КОПС
Голият връх	№ 356 от 05.02.1966 г. на КГГП
Горната кория	№ 1141 от 15.12.1981 г. на КОПС
Горунчето	№ 345 от 17.05.1979 г. на КОПС
Главите	№ РД1510 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Гущерът	№ РД- 1187/19.04.1976 г. на КОПС
Данева могила	№ 413/10.05.1982 г. на КОПС
Дебелата кория	№ РД-240 от 07.06.1996 г. на МОС
Дедерица	№ 2107/20.12.1984 г. на КОПС
Демир капия	№ 2344 от 26.05.1971 г. на МГОПС
Дервента	№ 2344 от 26.05.1971 г. на МГОПС
Десеткар	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Джолюнгол	№РД- 1/05.01.1982 г. на КОПС
Дойчов остров	№ РД-919 от 28.12.2007 г. на МОСВ
Драгоица	№ 1050 от 22.12.1987 г. на КОПС
Драгово присое	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Драгойчев камък	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Дренето	№ 779 от 19.10.1979 г. на КОПС
Дреновица	№ 356 от 05.02.1966 г. на КГГП
Дряновски манастир	№ 357 от 09.02.1973 г. на МГОПС
Дъбовете	№ РД-956 от 25.07.2003 г. на МОСВ
Дългата бара – паметника	№ РД- 97/13.03.1978 г. на КОПС
Еленина бара	№РД- 1120/02.07.1968 г.на МГГП
Елешнишки манастир	№ 3718 от 28.08.1975 г. на МГОПС
Елията	№ 282 от 10.04.1981 г. на КОПС
Естествено находище на кримска какула	№ РД-91 от 16.02.2006 г. на МОСВ
Железарци	№ 345 от 17.05.1979 г. на КОПС
Железни врата	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Злиевци	№ 2194 от 12.12.1968 г. на МГГП
Игликина поляна	№ 448 от 25.04.1984 г. на КОПС
Извора Тенев баир	№ 853 от 10.08.1983 г. на КОПС
Кайкуша	№438/02.08.1978 г.на КОПС
Кайлъка	№ 3700/29.12.1972 г. на МГОПС
Калимок– Бръшлен	№РД- 451/04.07.2001 г. на МОСВ
Калугерски град – Тополите	№РД-2109/20.12.1984 г. на КОПС
Каракуз	Постановление 1171 от 24.09.1951 г. и заповед № 798 от 23.10.1992 г. на МОС
Катината	№РД-468/30.12.1977 г. на КОПС
Керсенлик	№ РД-422 от 18.06.2007 г. на МОСВ
Киселец	№РД-1187/19.04.1976 г. на КОПС
Китката	№РД-425/18.05.1987 г. на КОПС
Китката	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Китката –вековна гора	№РД-206/23.03.1981 г. на КОПС
Козлодуй	№ 913 от 08.04.1972 г. на МГОПС
Коджакуру	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

Кореник	№ 2344 от 26.05.1971 г. на МГОПС
Колчаковската кория	№ 416 от 12.06.1979 г. на КОПС
Комитските дупки	№158 /04.03.1985 г. на КОПС
Комплекс Алеко-Телика	№РД-784/04.08.2004 г. на МОСВ
Копрен, Равно буче, Даяница, Калиманица	№3751 от 30.11.1973 г. на МГОПС
Коридорите	№ РД-404 от 07.07.2008 г. на МОСВ
Коритата	№РД-407/07.05.1982 г. на КОПС
Корлук	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Косово	№ 2344 от 26.05.1971 г. на МГОПС
Костина	№ 356 от 05.02.1966 г.на КГГП
Кочумина	№РД-2109/20.12.1984 г. на КОПС
Криваците	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Лале баир	№ РД-937 от 20.12.2011 г. на МОСВ
Лакатнишки скали	№407 /09.02.1966 г. на КГГП
Лафтин	№РД-2109/20.12.1984 г. на КОПС
Лесопарка	№ РД-1302 от 30.12.2005 г. на МОСВ
Лещака	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Липака	Постановление № 1171 от 24-09.1951 г. и заповед № РД-1080 от 21.08.2003 г. на МОСВ
Лисец	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Лозница	№ РД-845 от 18.08.2004 г. на МОСВ
Ломия	№ РД-520 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Лъгът	№РД-16/08.01.1981 г. на КОПС
Лъгът Дръмката	№РД-1422/24.06.1969 г. на МГГП
Люляката	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГГП
Люляците	№ 852 от 10.08.1983 г. на КОПС
Мадарски скални венци	№ РД-535 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Манастирска кория	№717/30.07.1987 г.на КОПС
Малък канагьол	№ РД-1153 от 23.11.2005 г.на МОСВ
Манастирското	№158/04.03.1985 г. на КОПС
Манастир св. Троица	№ 913 от 08.04.1972 г. на МГОПС
Марашка кория	№ 416 от 12.06.1979 г. на КОПС
Марков бук	№ РД-506 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Медвенски карст	№ РД-420 от 18.06.2007 г. на МОСВ
Мешовата гора	№ 328 от 08.05.1992 г. на МОС
Меджит Табия	№ 2194 от 12.12.1968 г. на МГГП
Мехченица – Йововци	№ 345 от 17.05.1979 г. на КОПС
Микренска усойна	№ 4090 от 25.11.1971 г. на МГОПС
Миджур	№ РД-136 от 23.02.2009 г. на МОСВ
Могилата	№ 4051 от 29.12.1973 г. на МГОПС
Мухалница	№328/08.05.1992 г. на МОС
Мющерека	№ РД- 1187/19.04.1976 г. на МГОПС
Находище на обикновен сладник	№ РД-1635/27.05.1976 г. на МГОПС
Находище на блатно секирче	№ РД-647 от 15.08.2013 г. на МОСВ
Находище на българска гърлица	№ РД-831 от 14.11.2011 г. на МОСВ
Находище на българска гърлица – с.Караманово	№ РД-300 от 29.03.2013 г. на МОСВ
Находище на български сърпец	№ РД-880 от 26.11.2012 г. на МОСВ
Находище на гигански живовляк	№ РД-644 от 15.08.2013 г. на МОСВ
Находище на пролетно ботурче	№РД- 879/25.11.1980 г. на КОПС
Находище на ружеvidна	№ РД-34 от 16.01.2013 г. на МОСВ

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

поветица	
Находище на турска леска	№РД- 656/13.09.1979 г. на КОПС
Находище на уехтрицова урока	№ РД-19 от 11.01.2013 г. на МОСВ
Находище на хвойна в м.Лъгът	№РД- 16/08.01.1981 г. на КОПС
Находище на червен божур	№РД- 534/25.09.1978 г. на КОПС
Невида	№ РД-508 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Николински кладенец	№РД- 2109/20.12.1984 г. на КОПС
Орлова могила	№РД- 197/19.03.1981 г. на КОПС
Орлова скала	№ 333 от 16.05.1991 г. на МОС
Орлите	№ РД-519 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Ормана	№ 104 от 14.02.1980 г. на КОПС
Орниците	№РД- 468/30.12.1977 г. на КОПС
Остров Кутово	№ РД-291 от 10.04.2007 г. на МОСВ
Остров Малък Борил	№РД- 908/13.10.2005 г. на МОСВ
Остров Пожарево	№РД -260/17.07.1995 г. на МОС
Острови Близнаците	№ РД-928 от 28.12.2007 г. на МОСВ
Падините	№ РД-526 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Палаза	№РД- 1187/19.04.1976 г. на МГОПС
Паметника	№ 3962 от 20.12.1973 г. на МГОПС
Пантата	№1634/27.05.1976 г. на МГОПС
Парника	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГТП
Пеликаните	№ 1 от 03.01.1983 г. на КОПС
Пещерите	№ 4526/17.11.1975 г. на МГОПС
Персин	№ РД-284 от 03.04.2012 г. на МОСВ
Персин изток	№ 1106 от 02.12.1981 г. на КОПС
Петка Балкан	№ 215 от 05.04.1979 г. на КОПС
Петко бунар	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГТП
Пипра – Калето	№ 23 от 30.01.1978 г. на КОПС
Плавала	№РД- 1187/19.04.1976 г. на МГОПС
Пожара	№ 22 от 08.01.1981 г. на КОПС
Преображенски манастир	№РД- 3039/03.10.1974 г. на МГОПС
Раковишки манастир	№ 3718 от 28.08.1975 г.на МГОПС
Река Веселина	№ РД-359 от 04.05.2012 г. на МОСВ
Речка	№170/16.02.1990 г. на МОС
Рибарниците	№ 1145 от 16.12.1981 г.на КОПС
Рибарници Орсоя	№ 170/16.02.1990 г. на МОС
Римският мост	№ 3718 от 28.08.1975 г. на МГОПС
Розмаринолистна върба	№ РД-646 от 15.08.2013 г. на МОСВ
Романия	№1634/27.05.1975 г. на МГОПС
Росица	№ РД-847 от 18.08.2004 г. на МОСВ
Русалка	№924/24.10.2005 г. на МОСВ
Сая Кулак	№ 345 от 17.05.1979 г. на КОПС
Слона	№ 333 от 16.05.1991 г. на МОС
Соколски манастир	№ 357 от 09.02.1973 г.на МГОПС
Сопот	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГТП
Старият дъб	№939/22.07.1988 г. на КОПС
Столища	№РД- 689/22.07.1987 г. на КОПС
Студеният кладенец	№25/09.01.1989 г. на КОПС
Тараклъка	№ РД- 468/30.12.1977 г. на КОПС
Тепето	№ 924 от 14.10.1987 г. на КОПС
Тракийски клин	№ 433 от 04.06.2012 г. на МОСВ
Трескавец	№4526/17.11.1975 г. на МГОПС

Турията	№ 357 от 09.02.1973 г. на МГОПС
Турченица	№РД- 1120/02.07.1968 г. на МГТП
Урвич	№ 2081 от 24.07.1962 г.
Урумово лале	№ 853 от 10.08.1983 г. на КОПС
Усойната	№ 4090 от 25.11.1971 г. на МГОПС
Хайдут дере	№ 257 от 25.02.1969 г. на МГТП
Хълмчето	№ 183 от 06.02.1968 г. на МГТП
Хърсов град	№ 2344 от 26.05.1971 г. на МГОПС
Чакърови поляни	№ 3718 от 28.08.1975 г. на МГОПС
Черният рът	№РД- 760/13.08.1981 г. на КОПС
Чешмата	№РД- 9713.03.1978 г. на КОПС
Червения бряг	№ 1187 от 19.04.1976 г. на МГОПС
Черковното бранище	№ 2122 от 21.01.1964 г. на КГТП
Чолашки орман	№ РД- 3039/03.10.1974 г. на МГОПС
Чупренски буки	№ РД-509 от 12.07.2007 г. на МОСВ
Шумата	№ 3962 от 20.12.1973 г. на МГОПС
Шумнатица – сива чапла	№ 924 от 14.10.1987 г. на КОПС
Щърка	№РД- 468/30.12.1977 г. на КОПС
Юперска кория	№ РД- 3702/29.12.1972 г. на КОПС

В защитените местности се забраняват дейности, противоречащи на изискванията за опазване на конкретните обекти, предмет на защита като: ново строителство, геологопроучвателни и кариерни дейности, извеждането на голи сечи в горските насаждения, бивакуване и палене на огън извън определените за това места, използване на пещерите за подслон на домашни животни, алпинизъм и делтапланеризъм и др.

Голяма част от защитените местности се припокриват частично или напълно със Защитените зони по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици.

Природни забележителности:

За природни забележителности се обявяват характерни или забележителни обекти на неживата природа, като скални форми, скални разкрития с научна стойност, земни пирамиди, пещери, понори, водопади, находища на вкаменелости и минерали, пясъчни дюни и други, които са с изключителна стойност поради присъщата им рядкост, представителност, естетичност или които имат значение за науката и културата.

Природните забележителности се управляват с цел запазване на техните естествени особености и се обявяват с прилежаща територия, необходима за опазването им. В природните забележителности се забраняват дейности, които могат да нарушат тяхното естествено състояние или да намалят естетическата им стойност. Мерки за опазване, укрепване и възстановяване на природните забележителности се допускат само с разрешение на МОСВ, съгласувано със собствениците на природните забележителности и други заинтересовани институции. На територията на Дунавския район за басейново управление Природните забележителност са 114:

Природна забележителност	Обявен със
--------------------------	------------

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

	заповед/Постановление
Александрийска гора	№ 656 от 13.09.1979 г.
Арборетума	№ 581 от 26.09.1981 г.
Бабин пласт – вековна дъбова гора	№ 853 от 10.08.1983 г.
Белоградчишки скали	№ 998 от 27.01.1949 г. и № 601 от 01.07.1987 г.
Божите мостове	№ 378 от 05.02.1964 г.
Боровия камък	№ 1187/19.04.1976 г.
Братия	№ 4020 от 06.12.1963 г.
Виканата скала	№ 995 от 21.04.1971 г.
Водопад Водния скок	№ 233/04.04.1980 г.
Водопад Бановски скок на р.Буковски дол	№ 3796/11.10.1965 г.
Водопад Бръмбар скок	№ 3796/11.10.1965 г.
Водопад Варовитец	№ 3796/11.10.1965 г.
Водопад Кая бунар	№ 995 от 21.04.1971 г.
Водопад Коман	№ 3796/11.10.1965 г.
Водопад Костен камък	№ 3796 от 11.10.1965 г.
Водопад Котлите	№ 1141 от 15.12.1981 г.
Водопад Момин скок	№ 3796 от 11.10.1965 г.
Водопад Петров церак	№ 407/07.05.1982 г.
Водопад Синия вир	№ 3796 от 11.10.1965 г.
Водопад Скакля	№ 3796 от 11.10.1965 г.
Водопад Скока	№ 1799/30.06.1972 г.
Водопад Скока на р.Белилката	№ 1635/27.05.1976 г.
Водопад Чавча	№ 1427/13.05.1974 г.
Водопади Казаните	№ 707 от 09.03.1970 г.
Водопадът на р. Мийковска	№ 1427/13.05.1974 г.
Водопадът на р.Стакевска	№ 1187/19.04.1976 г.
Водопадът край с.Гложене	№ 707/09.03.1970 г.
Вратцата	№ 378 от 05.02.1964 г.
Гардата	№ РД-106 от 02.02.2010 г.
Гинината пещера	№ 1427/13.05.1974 г.
Голашката пещера	№ 1141 от 15.12.1981 г.
Големият юг	№ 3702/29.12.1972 г.
Грохотака	№ 750/13.08.1981 г.
Деветашка пещера	№ РД -238/07.06.1996 г.
Дервентската пещера	№ 534 от 25.09.1978 г.
Дрянков хълм	№ 83 от 08.02.1991 г.
Дуршин водопад	№ 282/04.05.1979 г.
Езерото Биляковец	№ 233/04.04.1980 г.
Елака	№ 448 от 25.04.1984 г.
Заского	№ 1141/15.12.1981 г.
Каньона на р.Негованка	№ 880 от 25.11.1980 г.
Калето – тектонски гребен	№ 708 от 07.04.1961 г.
Карстов извор Златна Панега	№ 3384 от 08.12.1966 г.
Капиновски водопад	№ 3796/11.10.1965 г.
Карстово ждрело Чернелка	№ 1422/21.06.1969 г.
Кози дол	№ 751 /13.08.1981 г.
Купените	№ 3702/29.12.1972 г.
Кътинските пирамиди	№ 927 от 12.04.1962 г.
Леви и Десни сухи печ - пещери	№ 1187/19.04.1976 г.

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

Мамула – скално образувание	№ 707/09.03.1970 г.
Маарата	№ РД- 418/14.11.1995 г.
Мраморна пещера	№ 995/21.04.1971 г.
Мусина – пещера	№ 1799/30.06.1972 г.
Находище на терциерни /тортонски/ вкамелост	№ 1799 от 30.06.1972 г.
Находище на окременени стъбла и пънове от вековна иглолистна гора от сем. Таксодиеви в м. Ташковото	№ 1187 от 19.04.1976 г.
Находище на окременени стъбла и пънове от вековна иглолистна гора от сем.Таксодиеви в м.Калето	№ 1187 от 19.04.1976 г.
Опански баир	№ 1422/24.06.1969 г.
Орлов камък- Червената стена	№ 3702/29.12.1972 г.
Острата канара	№ 1141/15.12.1981 г.
Острата скала	№ РД- 309/10.04.1986 г.
Пещера Банковица от Карлуковски карстов комплекс	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Бачо Киро	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Венец в м. Чукара	№ 995/21.04.1971 г.
Пещера Говедарника	№ 1799 от 30.06.1972 г.
Пещера Горния парник	№ 378 от 05.02.1964 г.
Пещера Гълъбарника	№ 1799 от 30.06.1972 г.
Пещера Долния парник	№ 378 от 05.02.1964 г.
Пещера Духлата	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Елата	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Леденика	Постановление № 2057 от 28.11.1960 г.
Пещера Лястовица	№ 1120 от 02.07.1968 г.
Пещера Магурата	№ 666 от 03.05.1960 г.
Пещера Мишин камък	№ 2634 от 21.09.1962 г.
Пещера Моровица	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Нанин камък	№ РД-238 от 07.06.1996 г.
Пещера Проходна от Карлуковски карстов комплекс	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Проходна от Карлуковски карстов комплекс	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Понора	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Разбитица	№1422/24.06.1969 г.
Пещера Самуилица 1 и Самуилица 2	№ 1799 от 30.06.1972 г.
Пещера Свирчовица от Карлуковски карстов комплекс	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Орлова чука	№ 2810/10.10.1962 г.
Пещера Съева дупка	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Топля	№ 1899 от 30.06.1972 г.
Пещера Темната дупка	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Темната дупка от Карлуковски карстов комплекс	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Пещера Хайдушка дупка от Карлуковски карстов комплекс	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Понорите	№ 75 от 09.02.1981 г.
Ритлите	Постановление № 9733/27.05.1938 г. и заповед №

	1449 от 21.12.1989 г.
Рушова пещера от Карлуковски карстов комплекс	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Седемте престола	№ 3384 от 08.12.1966 г.
Сакарджа	№ 4020 от 06.12.1963 г.
Скален венец в м.Мъхнатите скали	№ 689/22.07.1987 г.
Скален мост Седларката	№ 1799/30.06.1972 г.
Скалната църква	№ 1634/27.05.1976 г.
Скалните кукли в м. Пладнището	№ 3702/29.12.1972 г.
Скално образувание Вратата	№ 1049 от 22.12.1987 г.
Скално образувание Декилиташ	№ 707 от 09.03.1970 г.
Скално образувание Джуглата	№ 2810 от 10.10.1962 г.
Скално образувание Костадин тепе	№ 1635 от 27.05.1976 г.
Скално образувание Куклите	№ 1799 от 30.06.1972 г.
Скално образувание Мамула	№ 707 от 09.03.1970 г.
Скално образувание Пещерата	№ 1049 от 22.12.1987 г.
Скално образувание Червеница	№ 3039 от 03.10.1974 г.
Скално образувание Чуклите	№ 1427 от 13.05.1974 г.
Скални образувания в м.Срупаница	№ 535 от 25.09.1978 г.
Студенец	№ 1799/30.06.1972 г.
Урвич	№ 2344 от 26.05.1971 г.
Фосилно находище на Баденската фауна	№ 689/22.07.1987 г.
Хайдушката пещера	№ 1635/27.05.1976 г.
Хайдушки водопади	№ 995/21.04.1971 г.
Черти град	№ 755/13.08.1981 г.
Черната скала	№ 1427 от 13.05.1974 г.
Юруковото	№707/09.03.1970 г.

Като приложение към настоящата ЕО е изготвена Оценка за съвместимост на ПУРБ, в която е направено описание на защитените зони, природните местообитания, видовете и техните местообитания, целите на управление на национално и международно ниво, съгласно Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони. В оценката за съвместимост на ПУРБ е направена оценка на съществуващите въздействия, които могат да въздействат негативно върху предмета и целите на опазване на защитените зони, заедно с предвидените в плана дейности, данните за които са предоставени от БДДР.

2.5.4. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И ИНВАЗИВНИ ВИДОВЕ

Дунавския район на басейново управление е съставен от 9 оръга съгласно геоботаническото райониране на страната. Част от тези окръзи са интензивни земеделски и промишлени центрове, които са силно повлияни и изменени биотично, докато в други земеделието и промишлеността не са толкова добре развити и биологичното разнообразие е запазено в значителна степен.

Една от най-критичните заплахи за околната среда в глобален мащаб е загубата на биологично разнообразие. Под влияние главно на човешките дейности, в днешно време

видовете изчезват от 100 до 1000 пъти по-бързо от нормалното. В последните десетилетия почти всички екосистеми и биоразнообразието, което е част от тях, са подложени на влиянието на редица негативни фактори като разрушаване на местообитания, замърсяване, свръхексплоатация и промени в климата.

На европейско ниво ключовите индикатори за оценка на степента на загуба на биологично разнообразие са разработени в рамките на инициативата SEBI 2010 (Streamlining European 2010 Biodiversity Indicators). Това е набор от 26 индикатора, част от които проследяват директно състоянието и тенденциите на компонентите на биологичното разнообразие, докато други отразяват заплахи за биоразнообразието, устойчиво ползване, екосистемни услуги, финансиране, информиране на обществеността. За оценка на биологичното разнообразие в България са използвани само някои от тях.

Един от важните ключовите индикатори е:

(SEBI 1 – Обилие и разпространение на избрани видове)

Общата тенденция за периода 2005 – 2010 г. за всички ключовите видове птици, включително и водозависимите е намаление на числеността със 17%, което е с 3% повече спрямо предходната оценка за периода 2005–2009 г. Предходната оценка показва общо намаляване на индекса на птиците които обитават земеделските земи с 9%, докато настоящата показва допълнително намаляване до 16%. Предходната оценка показва положителна тенденция на състоянието на горските видове птици, но при настоящата тя е отрицателна с намаляване от 7% (Фиг. 2.5.4-1).

Настоящата оценка включва шестгодишен период (2005 – 2010 г.) и резултатите се основават на реални наблюдения на птици в пробни площадки с размер 1x1 km. В посочения период са регистрирани 204 вида: 49% от общия брой видове, регистрирани в страната ни. Събраната информация достига за оценка на състоянието само на 38 вида. Според класификацията на Общоевропейската схема за мониторинг на обикновените видове птици, оценяваните видове се разделят на три групи според обитаваната среда: земеделски земи, гори и „други“ типове среда. От оценените 38 вида, 44,7% обитават земеделските земи, 26% са горски видове и 29% обитават други типове местообитания.

Фиг. 2.5.4 -1 Тенденция на индекса на обикновените видове птици за България (базова година 2005=100%)

Сред видовете обитаващи земеделските земи с най-значителни отрицателни тенденции са пъдпъдъкът (–48%), обикновеният скорец (–41%), червеногърбата сврачка (–36%) и папунякът (–29%). Увеличава се числеността единствено на голямото белогушо коприварче (126%). Само един от видовете, обитаващи горите, е с положителна тенденция на популацията: гривякът (73%). Два от видовете са умерено намаляващи (сойка –30%; авлига–33%), а останалите имат неопределена тенденция, основно поради липса на информация. В третата категория (видове обитаващи „други“ типове среда) е най-високият брой силно намаляващи видове: черният бързолет (–66%), сивата врана (–61%) и домашното врабче (–42%). Те са сред най-застрашените видове в настоящата оценка.

Намаляването на индекса за състоянието на популациите на птиците е признак за влошеното състояние на тези видове. Необходимо е целенасочено и успешно прилагане на агро-екологичните мерки в селските стопанства и въвеждане на по-адекватни стандарти за поддържане на добро екологично състояние на земеделските земи. Нужно е повишено внимание към влиянието на някои практики като премахването на храстите, изправянето на речните корита, строителството на диги и разораването на пасищата.

(SEBI 7 – Защитени територии по националното законодателство)

Индикаторът показва промяната на броя и общата площ на защитените територии по националното законодателство в България с течение на времето. Този индикатор може да бъде представен съгласно IUCN категория, по биогеографски регион и страна.

Обявяването на защитени територии е пряк отговор на загубата на биоразнообразие и следователно този индикатор показва отговорността за опазване на биоразнообразието и намаляване на загубата му. Индикаторът се базира на изчерпателни данни за всички официално обявени защитени територии в България. Според националното законодателство (Закон за защитените територии) защитените територии в страна са 6 категории, съответстващи на категориите на защита според IUCN- национални паркове, резервати, поддържани резервати, природни паркове, защитени местности и природни забележителности.

Наблюдава се тенденция към увеличаване на площта на защитените територии, като за периода 1991 – 2010 г. тя се е увеличила повече от два пъти. Промяната на броя на защитените територии е представена за периода 2004 – 2010 г., тъй като не може да се направи сравнимост на данните от предишните години, поради факта че след 2002 г. са заличени голям брой исторически места, чиито характеристики не отговарят на критериите за категоризация по Закона за защитените територии. За част от историческите места се констатира наличие на елементи от дивата природа и те са прекатегоризирани съответно в защитени местности или природни забележителности.

(SEBI 10 – Инвазивни чужди видове за Европа)

Този индикатор е представен от два компонента: нарастване на броя на чуждите видове, които потенциално могат да станат инвазивни, за определен период от време (от 1900 г.) и списък на най-вредните инвазивни чужди видове.

Оценката на тенденцията в числеността се прави за 10-годишни интервали (от 1900 г.) по главни екосистеми [сухоземни, сладководни, морски] и по биологични групи [гръбначни животни, безгръбначни животни, първични продуценти (висши растения, мъхове, водорасли) и гъби]. Списъкът с най-вредните инвазивни чужди видове, застрашаващи биологичното разнообразие се прави на базата на два критерия:

1. видове, които имат сериозно вредно влияние върху биологичното разнообразие съгласно експертна оценка и **2.** видове, които освен сериозно вредно влияние върху биологичното разнообразие могат да повлияят негативно и върху човешките дейности, здраве и/или икономически интереси. Този списък служи като инструмент за приоритизиране на управлението и други дейности, включително и като механизъм за ранно предупреждение.

Съгласно определението на Конвенцията за биологичното разнообразие и IUCN: чужди видове са видове, подвидове или по-ниски таксони интродуцирани извън тяхното естествено минало или настоящо разпространение (вкл. всякакви части, гамети, семена, яйца и др., чрез които могат да оцеляват и следователно да се размножават), докато инвазивни чужди видове са чужди видове, чието интродуциране и/или разпространение е заплаха за биологичното разнообразие и/или екосистемните услуги, човешкото здраве и социално-икономическите ценности.

Появата на чужди видове — животни, растения, гъби или микроорганизми — на нови места невинаги е причина за безпокойство. Въпреки това значителна част от чуждите

видове могат да се превърнат в инвазивни видове и да окажат сериозно неблагоприятно въздействие върху биологичното разнообразие и свързаните екосистемни услуги, както и да доведат до друго социално и икономическо въздействие, което следва да бъде предотвратено. Като чужди се определят около 12 000 вида в околната среда в Европейския Съюз и в други европейски държави, от които приблизително 10 — 15 % се считат за инвазивни.

Инвазивните чужди видове представляват една от основните заплахи за биологичното разнообразие и свързаните екосистемни услуги, особено в географски и еволюционно изолирани екосистеми. Рисковете, причинени от тези видове, могат да нараснат поради увеличаващите се в световен мащаб търговия, транспорт и туризъм и поради изменението на климата.

Заплахата за биологичното разнообразие и свързаните екосистемни услуги, породена от инвазивните чужди видове, приема различни форми, като например сериозно въздействие върху местните видове и структурата и функцията на екосистемите чрез промяна на местообитанието, хищничество, конкуренция, предаване на болести, замяна на местни видове в голяма част от ареала и генетични последици чрез хибридизация. Освен това инвазивните чужди видове могат да окажат и значително неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве и икономиката. Само живи екземпляри или части от тях, които могат да се възпроизвеждат, представляват заплахата за биологичното разнообразие и свързаните екосистемни услуги, човешкото здраве и икономиката.

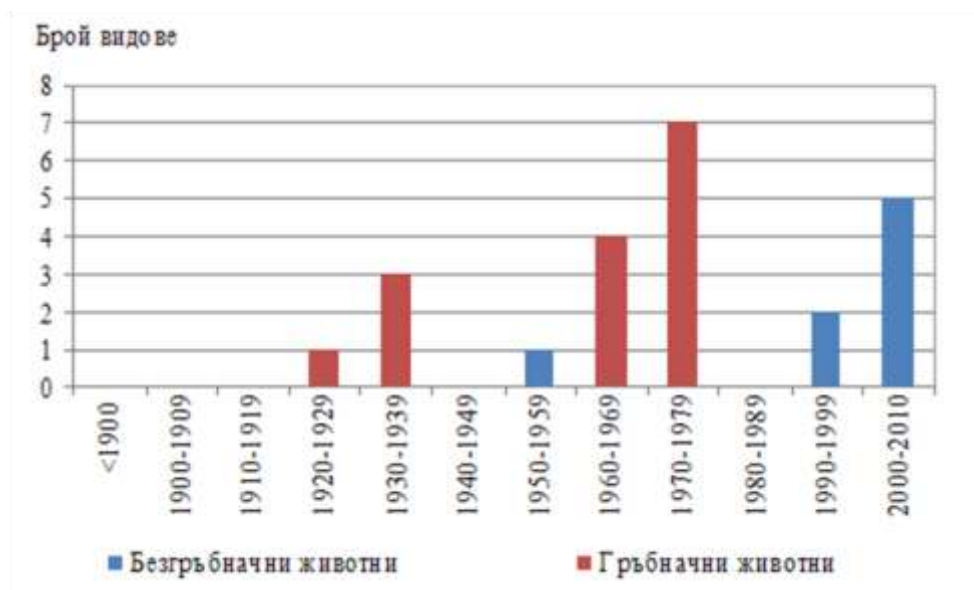
Мерките за управление на инвазивните видове следва да избягват всякакво неблагоприятно въздействие за околната среда, както и за човешкото здраве. Следва да бъдат използвани несмъртоносни методи и всички предприети действия следва да свеждат до минимум въздействието върху нецелевидове.

Трансграничното сътрудничество, по-специално между съседни държави, и координацията между държавите членки на ЕС, особено в рамките на един и същ биогеографски регион на Съюза, следва да бъдат укрепвани, за да спомогнат за ефективното прилагане на настоящия регламент.

Инвазивните чужди видове обикновено причиняват вреди на екосистемите и намаляват тяхната устойчивост. Следователно следва да бъдат предприети пропорционални възстановителни мерки за укрепване на устойчивостта на екосистемите на инвазии, за възстановяване на причинените щети и за подобряване на природозащитния статус на видовете и техните местообитания в съответствие с директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, на екологичното състояние на вътрешнотериториалните повърхностни води.

Най-уязвими за навлизането и натурализирането на чужди видове са създадените от човека местообитания (изоставени обработваеми площи, крайпътни места, жп-линии, урбанизирани места, сметища), следвани от крайречните местообитания. Често създадените от човека местообитания подпомагат натурализирането и размножаването на чуждите видове, които след това преминават и в природните местообитания.

Фиг.2.5.4-2 Кумулативен брой чужди видове животни, представени в сладководните екосистеми

Тъй като Дунавският басейн е силно уязвим към инвазивни видове поради директната връзка с други големи водни тела, то следва да се подхожда много внимателно към този вид риск. Река Дунав е изложена на интензивна колонизация от инвазивни видове и разпространенето им в северозападна и югоизточна посока. Необходимо е постоянно да се подновява и прецизира информацията за тези видове.

В защитените Натура 2000 зони не трябва да се допускат нови негативни промени както в хидроморфологичните характеристики, така и в разпространението на инвазивни биологични видове. Наложително е да се проучи по-подробно тяхното въздействие върху природозащитния статус на защитените зони по Натура 2000.

Очакват се резултатите след приключване дейностите по изпълнение на научно-приложна разработка „Актуализиране на типологията и класификационната система за оценка на повърхностните водни тела категории „река”, „езеро” и „преходни води”, които ще дадат информация за наличието на инвазивни видове (флора и фауна) в повърхностните води в Дунавския район. Планира се да бъдат разработени програми за проучвателен мониторинг за картиране на разпространението и оценка на натиска на тези видове върху екологичното състояние на повърхностните води. Резултатите от цитираната научно-приложна разработка ще могат да се използват за разработване и изпълнение на проучвателен мониторинг, с цел определяне на реки или участъци от реки - зони за естествено размножаване на рибни видове, които да бъдат защитени от хидроморфологичен натиск.

Проучването на неустановените източници на натиск, редуциране на ефекта върху екосистемите от водовземанията за различни цели, както и проучване на разпространението на инвазивни биологични видове и тяхното въздействие върху екологичното състояние (потенциал) на водните тела, са действия с позитивен ефект върху състоянието на водите.

2.5.5. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Съгласно Решенията на Министерски съвет, с които са приети списъците на защитените зони от мрежата „Натура 2000“ окончателните граници на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна се определят със заповедите за обявяването им, след съобразяването им с актуалните имотни граници от Картата на възстановената собственост (КВС)/Кадастралните карти (КК).

При определянето на границите на защитените зони вносителите са използвали картографска основа (топографски карти в мащаб 1:100 000), а не цифровата ортофото карта и КВС/КК (в мащаб 1:5 000). Поради тази причина за целите на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза Г“ (наричан по-долу за краткост проект „Картиране – Фаза Г“) и за постигане на по-голяма точност е извършена корекция на част от защитените зони спрямо имотните граници по КВС/КК.

Тъй като в момента е в ход подготовката на проекто-заповедите за обявяване на защитените зони за опазване на природните местообитания и в рамките на този процес границите на защитените зони се отлагат по имотни граници в мащаб 1:5 000, с което установеното разминаване се отстранява, с оглед на плановия период на ПУРБ за целите на настоящата оценка са ползвани коригираните граници на защитените зони.

Спрямо тези граници в териториалния обхват на ДРБУ попадат изцяло или частично следните защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000 по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

Таблица 2.5.5.1 Защитени зони, попадащи изцяло или частично в ДРБУ

Код на ЗЗ	Наименование на ЗЗ	Тип ЗЗ
BG0000263	Скалско	SCI
BG0000519	Моминбродско блато	SCI
BG0000507	Делейна	SCI
BG0000524	Оризището	SCI
BG0000529	Мартен - Ряхово	SCI
BG0000165	Лозенска планина	SCI
BG0000171	Лудогорие - Боблата	SCI
BG0000213	Търновски височини	SCI
BG0000182	Орсоя	SCI
BG0000527	Козлодуй	SCI
BG0000530	Пожарево - Гарван	SCI
BG0000576	Свищовска гора	SCI
BG0000377	Калимок - Бръшлен	SCI
BG0000169	Лудогорие - Сребърна	SCI
BG0000214	Дряновски манастир	SCI
BG0000199	Цибър	SCI
BG0000239	Обнова - Караман дол	SCI
BG0000166	Врачански Балкан	SCI
BG0000181	Река Вит	SCI
BG0001042	Искърски пролом - Ржана	SCI
BG0000233	Студена река	SCI
BG0000216	Емен	SCI
BG0000247	Никополско плато	SCI

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

BG0000396	Персина	SCI
BG0000569	Кардам	SCI
BG0000570	Изворово - Краище	SCI
BG0000314	Ребро	SCI
BG0000336	Златия	SCI
BG0000340	Цар Петрово	SCI
BG0000180	Боблата	SCI
BG0000523	Шишенци	SCI
BG0000190	Витата стена	SCI
BG0000572	Росица - Лозница	SCI
BG0000516	Черната могила	SCI
BG0000528	Островска степ - Вадин	SCI
BG0000534	Остров Чайка	SCI
BG0000593	Билерниците	SCI
BG0000601	Каленска пещера	SCI
BG0000594	Божия мост - Понора	SCI
BG0000532	Остров Близнаци	SCI
BG0000533	Острови Козлодуй	SCI
BG0000335	Карабоаз	SCI
BG0000525	Тимок	SCI
BG0000334	Остров	SCI
BG0000231	Беленска гора	SCI
BG0000487	Божите мостове	SCI
BG0000322	Драгоман	SCI
BG0000106	Хърсовска река	SCI
BG0000173	Островче	SCI
BG0000211	Твърдишка планина	SCI
BG0001307	Плана	SCI
BG0000517	Портитовци - Владимирово	SCI
BG0000339	Раброво	SCI
BG0000498	Видбол	SCI
BG0000521	Макреш	SCI
BG0000500	Войница	SCI
BG0000611	Язовир Горни Дъбник	SCI
BG0001014	Карлуково	SCI
BG0000497	Арчар	SCI
BG0000618	Видима	SCI
BG0001036	Български извор	SCI
BG0000615	Деветашко плато	SCI
BG0001037	Пъстрина	SCI
BG0000608	Ломовете	SCI
BG0000616	Микре	SCI
BG0000275	Язовир Стамболийски	SCI
BG0000107	Суха река	SCI
BG0000374	Бебреш	SCI
BG0000522	Видински парк	SCI
BG0000232	Батин	SCI
BG0001389	Средна гора	SCI

BG0001040	Западна Стара планина и Предбалкан	SCI
BG0001017	Кървав камък	SCI
BG0000313	Руй	SCI
BG0001043	Етрополе - Байлово	SCI
BG0000117	Котленска планина	SCI
BG0000168	Лудогорие	SCI
BG0000308	Верила	SCI
BG0000624	Любаш	SCI
BG0000617	Река Палакария	SCI
BG0000631	Ново село	pSCI
BG0000627	Конунски дол	pSCI
BG0000279	Стара река	SCI
BG0000280	Златаришка река	SCI
BG0000281	Река Белица	SCI
BG0000282	Дряновска река	SCI
BG0000432	Голяма река	SCI
BG0000503	Река Лом	SCI
BG0000508	Река Скът	SCI
BG0000509	Цибрица	SCI
BG0000518	Въртопски дол	SCI
BG0000609	Река Росица	SCI
BG0000613	Река Искър	SCI
BG0000614	Река Огоста	SCI
BG0000610	Река Янтра	SAC
BG0000266	Пещера Мандрата	SCI
BG0000526	Долно Линево	SCI
BG0000605	Божкова дупка	SAC
BG0000587	Варкан	SAC
BG0000269	Пещера Лястовицата	SAC
BG0000591	Седларката	SAC
BG0000552	Остров Кутово	SAC
BG0000113	Витоша	SPA&SCI
BG0000240	Студенец	SPA&SCI
BG0000241	Сребърна	SPA&SCI
BG0002018	Остров Вардим	SPA&SCI
BG0000494	Централен Балкан	SPA&SCI
BG0000399	Българка	SPA&SCI
BG0000495	Рила	SPA&SCI
BG0001493	Централен Балкан - буфер	SCI
BG0000237	Остров Пожарево	SPA
BG0000332	Карлуковски карст	SPA
BG0002001	Раяновци	SPA
BG0002004	Долни Богров - Казичене	SPA
BG0002005	Понор	SPA
BG0002006	Рибарници Орсоя	SPA
BG0002007	Остров Ибиша	SPA
BG0002008	Остров до Горни Цибър	SPA

BG0002009	Златията	SPA
BG0002017	Комплекс Беленски острови	SPA
BG0002024	Рибарници Мечка	SPA
BG0002029	Котленска планина	SPA
BG0002030	Комплекс Калимок	SPA
BG0002031	Стената	SPA
BG0002039	Хърсовска река	SPA
BG0002048	Суха река	SPA
BG0002053	Врачански Балкан	SPA
BG0002062	Лудогорие	SPA
BG0002064	Гарванско блато	SPA
BG0002065	Блато Малък Преславец	SPA
BG0002067	Остров Голя	SPA
BG0002070	Рибарници Хаджи Димитрово	SPA
BG0002074	Никополско плато	SPA
BG0002083	Свищовско-Беленска низина	SPA
BG0002085	Чаиря	SPA
BG0002088	Микре	SPA
BG0002089	Ноевци	SPA
BG0002090	Берковица	SPA
BG0002091	Остров Лакът	SPA
BG0002095	Горни Дъбник - Телиш	SPA
BG0002096	Обнова	SPA
BG0002101	Мещица	SPA
BG0002102	Деветашко плато	SPA
BG0002104	Цибърско блато	SPA
BG0002110	Априлци	SPA
BG0002111	Велчево	SPA
BG0002112	Руй	SPA
BG0002114	Рибарници Челопечене	SPA
BG0002109	Васильовска планина	SPA
BG0002084	Палакария	SPA
BG0002002	Западен Балкан	SPA
BG0002025	Ломовете	SPA
BG0002128	Централен Балкан буфер	SPA

Забележка: Оцветените зони са с промяна на границите.

Целите на опазване на защитените зони по Директива за местообитанията са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на

популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Целите за опазване на защитените зони по Директива за птиците са:

- Опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици, предмет на опазване в зоната, за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние.
- Възстановяване на местообитания на видовете птици, предмет на опазване в зоната, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Природните местообитания и видовете, които са предмет на опазване в горепосочените зони и могат да бъдат засегнати от прилагането на предвидените в ПУРБ мерки, са разгледани в следващия раздел при оценката на въздействията върху тях.

2.6. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Материалните активи в контекста на Плана за управление на речните басейни 2016-2021г. се разглеждат като дълготрайни материални активи, свързани с предвижданията на ПУРБ – това са материални активи с екологично предназначение. Анализът на настоящата ситуация, извършен за целите на Плана за управление на речните басейни 2016-2021г. включва наличност и движение на съоръженията, инсталациите и оборудването, необходими за опазване и възстановяване на околната среда по направления - за водните ресурси, въздуха, земята, обезвреждането на отпадъци, защита от шума.

Основната дейност на Басейновата дирекция е свързана с издаване на разрешителни за водоползване и заустване на води във водни обекти и осъществяване на контрол върху водите и водните тела чрез използване на материалните активи (съоръжения на язовири и реки, пътища, инфраструктура, водоснабдителни и канализационни системи, ВЕЦ - ове и др.) прилежащи към тези обекти.

На територията на Дунавския район за басейново управление има изградени 346 язовира. По значимите от тях са по поречията на реките западно от Огоста (яз. Рабиша, яз. Полетковци, яз. Кула и др.) По Поречието на Огоста (яз. Огоста, яз. Дъбника и др.). По поречието на р. Искър (яз. Искър, яз. Огняново, яз. Панчарево и др.). По поречието на р. Вит (яз. Сопот, яз. Горни Дъбник и др.). По поречието на р. Янтра (яз. Ал. Стамболийски, яз. Йовковци и яз. Ястребино и др.) По поречието на Русенски Лом (яз. Бели Лом, яз. Баниска и др.) и по поречието на р. Дунав (яз. Аспарухов вал и яз. Антимово). От всички изградени язовири на територията на басейновата дирекция 50 са пред-аварийно състояние, а други се нуждаят от подобрения.

В 74 от всички 256 ВТ има издадени разрешителни за ВЕЦ. Действащи ВЕЦ има в 44 водни тела. По-голямата част от разрешителните, които все още не са реализирани, са издадени преди влизане в сила на първия ПУРБ (2010 – 2015г.).

В териториалния обхват на БДДР попадат, 133 агломерации с нас 2 000 е.ж, от които 42 на брой са с над 10 000 е.ж., а 91 на брой от 2 000 до 10 000 е.ж. В около 35% от населените места с над 2 000 е.ж. не е изградена канализационна мрежа. От всички агломерации с над 2 000 е.ж. в 54 липсва изградена канализационна мрежа, а в

останалите има частично изградена, а само в 3 населени места канализацията е напълно изградена.

Съществуват и материални активи, чието състояние оказва индиректно влияние върху обхвата на ПУРБ, а именно:

- Недостатъчно развита ВиК инфраструктура в агломерациите с над 10 000 екв.ж. на (ПСОВ, ПСПВ, ВиК мрежа) водеща до влошаване състоянието на водните ресурси.
- Не изградена или не работеща оптимално мониторингова мрежа за водите.
- Липса на достатъчно ефективни защитни съоръжения (за предотвратяване на риска от наводнения) в някои населени места.

2.7. ОТПАДЪЦИ

Понастоящем на територията на Басейнова дирекция – Дунавски район са изградени следните регионални депа (Монтана, Видин, Велико Търново, Севлиево, Враца, Оряхово, Русе, Силистра, Разград, Плевен, Костинброд, София – „Садината“, Омуртаг, Троян, Ловеч, Антоново, Горна Малина, Габрово, Луковит, Никопол, Ботевград, Левски (Никопол)).

Предстоят да бъдат изградени 3 регионални депа в община Златица (включващо общините Златица, Пирдоп, Чавдар, Антон, Челопеч, Мирково и Копривщица), община Бяла – Борово (общини Бяла, Борово, Две могили и Ценово, както и общините Опака и Полски Тръмбеш).

През 2015г. на територията на област Видин е преустановена експлоатацията на общински депа за битови отпадъци на следните общини: Белоградчик, Димово, Кула, Ружинци и Чупрене. Преустановена е и експлоатацията на депото за строителни отпадъци в гр. Видин, намиращо се в Южна промишлена зона. За област Враца през предходната година са закрити и рекултивирани 34 бр. нерегламентирани сметища в 23 населени места. В област Велико Търново в резултат на пускането в експлоатация на регионалното депо с прекратена експлоатация са 5 общински депа – Велико Търново, Горна Оряховица, Стражица, Елена и Златарица, които не покриват изискванията за екологосъобразно обезвреждане на отпадъци. На територията на област Ловеч с преустановена експлоатация са четири общински депа – Кнежа, Ловеч, Летница, Угърчин. С въвеждането в експлоатация на "Регионално депо за отпадъци - село Стожер" се преустановява експлоатацията на депата в община Добрич, община Добричка и община Тервел. С изграждането на Регионална система за управление на отпадъците в регион Габрово се преустановява експлоатацията на депата в община Габрово и община Трявна. След въвеждането в експлоатация на регионално депо за битови отпадъци в регион Плевен е прекратена експлоатацията на общински депа Плевен, Долни Дъбник, Долна Митрополия, Гулянци, Искър и Пордим. С изграждането на регионална система за управление на отпадъците в регион Левски

(Никопол) се прекратява експлоатацията на депата в община Левски, Никопол, Свищов, Павликени и Белене.

Депа с преустановена експлоатация през 2015 г., осъществена рекултивация – местоположение и площ на депата

През 2015г. е извършена и приета техническа рекултивация на общинските депа:

„Рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Козлодуй”;

„Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Оряхово”;

„Рекултивация на старо сметище на гр. Мездра”;

„Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина”.

Рекултивацията на закритите общински депа на Община Козлодуй, Община Оряхово и Община Бяла Слатина са финансирани от ПУДООС по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.”, а този на Община Мездра е финансиран по Постановление №19 на Министерския съвет от 07.02.2014г.

През 2015 г. е извършена техническа рекултивация на общинските сметища на гр. Ветово – 2 броя, всяко с площ от 10 дка, гр. Исперих – 25 дка, гр. Борово – 20,7 дка, гр. Цар Калоян – 40,2 дка, с. Айдемир – 35 дка и с. Калипетрово – 12 дка от община Силистра През 2015 г. стартира рекултивацията на старото градско сметище на гр. Русе, което е на площ от почти 300 дка, както и рекултивацията на клетка 1 на Регионално депо-Русе. Почти всички общини в региона, където има все още nereкултивирани стари общински сметища са разработили проекти за тяхното закриване.

По отношение на строителните отпадъци на територията на областта се констатира липсата на специализирани депа и съоръжения за тяхното третиране. На регионалното депо в гр. Видин е изградена инсталация за третиране на строителни отпадъци. На територията на РИОСВ Враца има две депа за строителни и инертни отпадъци: депото на община Враца и депото на община Мездра. Регионалните депо в гр. Русе, Силистра и Разград също приема инертни, неопасни и опасни отпадъци. На регионалното депото в Русе се експлоатира мобилна инсталация за раздробяване и сепариране по фракции на строителните отпадъци. Получените материали се реализират на пазара като продукти за повторно влагане в строителството.

Столична община също има разположена инсталация за третиране на строителни отпадъци в кв. Враждебна.

В землището на с. Леденик функционира депо за обезвреждане на строителни отпадъци на Община В.Търново. В гр. Севлиево на изграденото регионално депо за ТБО има възможност за обезвреждане на строителни отпадъци за общините Севлиево, Сухиндол и Дряново. На Регионално депо за отпадъци Габрово и Регионално депо Велико Търново също има възможност за обезвреждане чрез депониране на строителни отпадъци.

В останалите общини строителните отпадъци постъпват за депониране на общинските и регионалните депа.

Подобен е проблемът и с недостатъчния брой депа и съоръжения за третиране на опасни отпадъци. Генерираните болнични отпадъци от дейността на лечебните заведения се предават за последващо третиране на лица, имащи разрешение за транспортирането им, до съответната инсталация за обезвреждане, съгласно сключен договор. На територията на София–град има изграден инсинератор за болнични отпадъци, който обезврежда отпадъците от района.

Сметосъбирането и сметоизвозването на територията на Басейновата Дирекция се организира от общините, към които принадлежат населените места. Голям процент от населението на градовете е обхванато от системата на сметосъбиране и сметоизвозване, докато за селата този процент е значително по–нисък, като на някои места такава система все още не е въведена.

Таблица 2.7-1. Отпадъци и техните местонахождения

БАСЕЙНОВА ДИРЕКЦИЯ ДУНАВСКИ РАЙОН			
РЕГИОНАЛНИ ДЕПА	ЧЛЕНУВАЩИ ОБЩИНИ	СТЕПЕН НА ИЗГРАДЕНОСТ	РЕКУЛТИВИРАНИ СМЕНИЩА
Ботевград	Ботевград	изградено	в процес на рекултивиране
	Етрополе		в процес на рекултивиране
	Правец		
Борово/Бяла	Бяла	в процес на изграждане	Не е рекултивирано
	Борово		Не е рекултивирано
	Две могили		Не е рекултивирано
	Ценово		Не е рекултивирано
	Полски Тръмбеш		Не е рекултиварано
	Опака		Не е рекултивирано
Велико Търново	Велико Търново	изградено	Рекултивирани депа в гр.Дебелец и гр.Килифарево. Проект за рекултивиране на депо в с.Шереметя
	Горна Оряховица		проект за рекултивация

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

	Лясковец		Не е рекултивирано
	Елена		проект за рекултивация
	Златарица		проект за рекултивация
	Стражица		проект за рекултивация
Видин	Видин	изградено	Рекултивирано
	Белоградчик		проект за рекултивация
	Бойница		
	Кула		проект за рекултивация
	Макреш		използвано депо Димово
	Грамада		проект за рекултивация
	Димово		проект за рекултивация
	Ново село		Няма информация
	Ружинци		проект за рекултивация
	Чупрене		Няма информация
	Брегово		Няма информация
Враца	Враца	изградено	рекултивирано
	Мездра		рекултивирано
Габрово	Габрово	изградено	Предстои рекултивация
	Трявна		Предстои рекултивация
Горна Малина	Горна Малина	изградено	Проект за рекултивация
	Елин Пелин		Проект за рекултивация
Антоново	Антоново	изградено	Предстои рекултивация
Костинброд	Костинброд	изградено	рекултивирано
	Своге		Проект за рекултивация

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

	Божурище		Проект за рекултивация
	Годеч		Проект за рекултивация
	Сливница		Проект за рекултивация
	Драгоман		рекултивирано
Самоков (Костенец)	Самоков	изградено	Предстои рекултивация
	Костенец		Предстои рекултивация
	Долна Баня		Предстои рекултивация
	Ихтиман		Предстои рекултивация
Ловеч	Ловеч	изградено	Проект за рекултивация
	Летница		Проект за рекултивация
	Угърчин		Проект за рекултивация
Никопол (Левски)	Никопол	изградено	Предстои рекултивация
	Свищов		Предстои рекултивация
	Павликени		Предстои рекултивация
	Белене		Предстои рекултивация
	Левски		Предстои рекултивация
Луковит	Луковит	изградено	Предстои рекултивация
	Червен бряг		Предстои рекултивация
	Ябланица		Предстои рекултивация
	Роман		Предстои рекултивация
Монтана	Монтана	изградено	Проект за рекултивация
	Криводол		Проект за рекултивация
	Бойчиновци		Проект за рекултивация
	Берковица		Проект за рекултивация
	Лом		Проект за рекултивация
	Чипровци		Проект за рекултивация
	Георги Дамяново		Проект за рекултивация
	Брусарци		Проект за рекултивация
	Медковец		Проект за рекултивация
	Вършец		Проект за рекултивация

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

	Якимово		Проект за рекултивация
	Вълчедръм		Проект за рекултивация
Оряхово	Оряхово	изградено	рекултивирано
	Козлодуй		рекултивирано
	Мизия		Проект за рекултивация
	Хайредин		Проект за рекултивация
	Борован		Проект за рекултивация
	Бяла Слатина		рекултивирано
	Кнежа		Проект за рекултивация
Плевен	Плевен	изградено	Предстои рекултивация
	Пордим		Предстои рекултивация
	Долна Митрополия		Предстои рекултивация
	Долни Дъбник		Предстои рекултивация
	Гулянци		Предстои рекултивация
	Искър		Предстои рекултивация
Русе	Русе	изградено	Проект за рекултивация
	Ветово		рекултивирано
	Иваново		Проект за рекултивация
	Сливо поле		Проект за рекултивация
	Тутракан		Проект за рекултивация
Разград	Разград	изградено	Проект за рекултивация
	Лозница		Проект за рекултивация
	Кубрат		Проект за рекултивация
	Исперих		рекултивирано
	Завет		Проект за рекултивация
	Самуил		рекултивирано
	Цар Калоян		рекултивирано

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

Севлиево	Севлиево	изградено	Проект за рекултивация
	Дряново		Проект за рекултивация
	Сухиндол		Проект за рекултивация
Силистра	Силистра	изградено	Проект за рекултивация
	Ситово		Проект за рекултивация
	Кайнарджа		Проект за рекултивация
	Главиница		Проект за рекултивация
	Дулово		Проект за рекултивация
	Алфатар		Проект за рекултивация
Столична община	Столична община		Проект за рекултивация
Троян	Троян	изградено	рекултивирано
	Априлци		рекултивирано
Търговище	Попово	изградено	Проект за рекултивация
Шумен	Венец	изградено	Проект за рекултивация
	Нови Пазар		проект за рекултивация
	Каолиново		Проект за рекултивация
	Хитрино		Проект за рекултивация

Съществуващите проблеми, произтичащи от дейностите, свързани с управлението на отпадъците и водещи до замърсяването на повърхностните и подземни води и влошаването тяхното, количествено и качествено състояние са:

- Наличието на голям брой нерегламентирани сметища. По информация на РИОСВ, разположени в обхвата на Басейнова Дирекция – Дунавски район, всяка година се почистват голям брой от сметищата, но се появяват нови такива на други места;
- Нерегламентираното изхвърляне на отпадъци от строителство и разрушаване на неподходящи за целта места, формирайки незаконни сметища по поречието на реките и язовирите;

- Част от депата не отговарят на изискванията на Наредба №6/2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа, с което се създава опасност за замърсяване на повърхностните и подземни води;

2.8. ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ПУРЪ

На територията на Басейновата дирекция се намират предприятия, класифицирани по реда на глава седма, раздел I от ЗООС, с нисък и висок рисков потенциал, описани в следващата :

Таблица 2.8-1. Предприятия с висок и нисък рисков потенциал

Оператор	Рисков потенциал	РИОСВ	Басейнова дирекция	Код на повърхностно водно тяло в близост до предприятията	Наименование на повърхностно водно тяло	Екологично състояние на повърхностно водно тяло	Химично състояние на повърхностно водно тяло
„Айкон“ ООД, гр. София - „Складова база за минерални торове“, гр. Монтана	висок	РИОСВ Монтана	Дунавски район	BG1WO600R015	р. Лом от вливане на р. Нечинска бара до устие	добро	добро
„ОМВ България“ ООД, гр. София – Петролен терминал на „ОМВ България“ ООД, пристанище „Екопетролиум-Видин (Тайфун)“, гр. Видин, Южна Промислена Зона	нисък	РИОСВ Монтана	Дунавски район	BG1DU000R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Олимекс“ ООД, гр. Видин за Инвестиционно предложение (ИП) „Цех за екстракция на кюспе със складове за кюспе и шпрот, парова централа и резервоар за съхранение на олио“, с. Покрайна, община Видин	нисък	РИОСВ Монтана	Дунавски район	BG1DU000R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Видекс“ АД, гр. София - Завод „Миджур“, с. Горни Лом, община Чупрене, област Видин	висок	РИОСВ Монтана	Дунавски район	BG1WO600R1612	р. Лом от РВ "р. Горни Лом" до вливане на р. Краставичка при Горни	добро	добро

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

					Лом		
„Видекс Инженеринг“ ЕАД - "Складова база Ливадски дол"	висок	РИОСВ Монтана	Дунавски район	BG1OG70 0R005	р. Шугавица от извор до вливане в р. Огоста при Долно Белотинци	добро	неизвестно
„Литекс“ АД - Петролна база „Литекс“, гр. Левски, община Левски, област Плевен	нисък	РИОСВ Плевен	Дунавски район	BG1OS130 R1115	р. Осъм от вливане на р. Ломя при Левски до вливане на р. Мечка при Дебово; вкл. приток - р. Мечка	умерено	добро
„Литекс“ АД, гр. София, Газохрани лище-Литекс“, гр. Ловеч	нисък	РИОСВ Плевен	Дунавски район	BG1OS700 R1001	р. Осъм от вливане на реките Черни Осъм и Бели Осъм при Троян до вливане на р. Берница при Александров о, вкл. притоците - Команска, Суха, Дрипля и Берница	умерено	добро
„Рафинерия Плама“ АД, гр. Пловдив- „Рафинерия Плама“ АД, гр. Плевен, Западна индустриална зона, в землището на с. Търнене и с. Дисевица, общ. Плевен	нисък	РИОСВ Плевен	Дунавски район	BG1VT307 R1007	р. Вит от вливане на р. Каменка при Бежаново до вливане на р. Тученица при Опанец, вкл. приток р. Бара след язовир Горни Дъбник	лошо	добро
„Топлофикация Плевен“ ЕАД, гр. Плевен	нисък	РИОСВ Плевен	Дунавски район	BG1VT200 R008	р. Тученица от извор до вливане в р. Вит при Опанец	лошо	добро

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЪ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„Бент Ойл“ АД, гр. София – Петролна база, гр. Плевен	нисък	РИОСВ Плевен	Дунавски район	BG1VT307 R1007	р. Вит от вливане на р. Каменка при Бежаново до вливане на р. Тученица при Опанец, вкл. приток р. Бара след язовир Горни Дъбник	лошо	добро
„МЕТЕКНО БЪЛГАРИЯ“ АД, гр. Плевен за предприятие – „Завод за производство на панели“, гр. Плевен	нисък	РИОСВ Плевен	Дунавски район	BG1VT200 R008	р. Тученица от извор до вливане в р. Вит при Опанец	лошо	добро
„Литекс“ АД за „Петролна база Сомовит“, с. Сомовит, община Гулянци, област Плевен	нисък	РИОСВ Плевен	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Б-Контакт“ ООД, гр. Бяла, област Русе	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1YN13 0R1029	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие	умерено	добро
„Джи Ти Ей Петролеум“ ООД, гр. Бяла – Петролна база „Джи Ти Ей Петролеум“, гр. Бяла	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1YN13 0R1029	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие	умерено	добро
„Еко България“ ЕАД, гр. София – „Складово стопанство за втечен въглеродороден газ пропан-бутан и техните смеси“, гр. Разград	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DJ900 R1016	р. Топчийска от извор до вливане в р. Дунав	неизвестно	неизвестно
„Ф+С-Агро“ ООД, гр. Русе	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„Инакем Солюшънс“ ООД, гр. Русе- предприетиеза търговия и дистрибуция на течни химични вещества и минерални торове - „Инакем Солюшънс“ ООД, гр. Русе	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Инса Ойл“ ООД, гр. Раковски за предприетие с нисък рисков потенциал – „Инса Порт“ ЕООД, гр. Русе	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Оргаким“ АД, гр. Русе, Западна промишлена зона	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1RL120 R1013	р. Русенски Лом от вливане на реките Черни Лом и Бели Лом до устие	умерено	добро
„Оргаким Резинс“ АД, гр. Русе, Западна промишлена зона	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1RL120 R1013	р. Русенски Лом от вливане на реките Черни Лом и Бели Лом до устие	умерено	добро
„Органика България“ ЕООД, с. Батишница, област Русе	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1RL200 R1005	р. Баниски Лом след язовир Баниска до вливане в Черни Лом, вкл. приток р. Куруканарка	умерено	неизвестно
„Ромпетрол България“ ЕАД, гр. София – Петролен Терминал „Ромпетрол България“, гр. Русе	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Сакса“ ООД, гр. Нови Искър - „Депозит за светли нефтопродукти - Сакса“, гр. Русе	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„999-Ив. Асенов“ ЕООД	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1YN13 0R1029	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие	умерено	добро
„Булмаркет ДМ“ ООД, гр. Русе – „Складово стопанство за газ пропан-бутан и светли горива“, Гара Бяла, гр. Бяла, област Русе	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1YN13 0R1029	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие	умерено	добро
„Булмаркет ДМ“ ООД, гр. Русе – „Складово стопанство за пропан-бутан“, имоти ПИ 711 и ПИ 712 на гр. Бяла, област Русе с оператор „Булмаркет ДМ“ ООД, гр. Русе	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1YN13 0R1029	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие	умерено	добро
„Булмаркет ДМ“ ООД, гр. Русе за – „Терминал за съхранение на втечен природен газ (LNG)“, гр. Русе	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Топливо“ АД, гр. София – „Складово стопанство за съхранение на пропан-бутан“, гр. Русе	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1RL120 R1013	р. Русенски Лом от вливане на реките Черни Лом и Бели Лом до устие	умерено	добро
„ДМВ“ ЕООД, гр. Русе – за „Петролна база“, гр. Мартен	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Лукойл България“ ЕООД, гр. София – „Пласментно снабдителска база Русе“, гр. Русе	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЪ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„Полисан“ АД, гр. Русе	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Петър Караминчев“ АД, гр. Русе – „Складово стопанство за дизелово гориво и втечен газ пропан-бутан“, гр. Русе, местност „Пухлево дере“	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Сафик-Алкан Химснаб“ ЕАД, гр. Русе	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Фибран-България“ АД, гр. София – „Фибран-България“ АД, гр. Русе, Източна промишлена зона	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Бореалис Л.А.Т. България“ ЕООД, гр. София – „Складова база за съхранение на минерални торове“, с. Долна Студена, община Ценово, област Русе	висок	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1YN13 0R1029	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие	умерено	добро
„Глоуб Индъстрис“ ЕООД - „Цех за производство на мек порест пенополиуретан“, с. Батишница, община Две Могили, област Русе	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1RL200 R1005	р. Баниски Лом след язовир Баниска до вливане в Черни Лом, вкл. приток р. Куруканарка	умерено	неизвестно
„Русе Кемикълс“ АД	нисък	РИОСВ Русе	Дунавски район	BG1RL120 R1013	р. Русенски Лом от вливане на реките Черни Лом и Бели Лом до устие	умерено	добро

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„Акт Лоджистик“ АД, с. Казичене за предприятие - „Логистичен склад“, с. Казичене, община Столична, район Панчарево, област София	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS600 R1016	р. Стари Искър от вливане на р.Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при Световрачен е	лошо	добро
„Аурубис България“ АД, гр. Пирдоп	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG3MA80 0R173	р. Златишка от извори до гр. Златица (Кору дере - ПБВ)	добро	неизвестно
„Елаците - Мед“ АД, с. Мирково за предприятие–Обогатителен комплекс на „Елаците-Мед“ АД, с.Мирково, Софийска област	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG3MA80 0R166	р. Смолска и р. Буновчица от вливането на р. Мирковска до устие	добро	неизвестно
„Елаците - Мед“ АД, с. Мирково – Взривна фабрика към Рудодобивен комплекс „Елаците-Мед“ АД, гр. Етрополе, Софийска област	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS200 R1443	р. Малък Искър до вливане на р. Суха при Етрополе без 6 бр зони питейни обхващащи речни водохващания: Кози дол; Кози дол 1 и 2; Влайковица; Стайков дол; Данчов дол; Черешовица; Драгостин	много лошо	не достига добро състояние
„Финтех“ ООД, гр. София – склад към фирма „Финтех“ ООД, с. Равно поле, общ. Елин Пелин	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS600 R1016	р. Стари Искър от вливане на р.Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при Световрачен е	лошо	добро
„Лукойл България“ ЕООД, гр. София – „Технологична Помпена Станция „Ихтиман“, гр. Ихтиман	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG3MA80 0R162	р. Мътивир и притоци	умерено	неизвестно

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„Ойролог“ ЕООД, гр. София “Склад за препарати за растителна защита”, гр. София - „Ойролог“ ЕООД	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS135 R1726	р. Искър след язовир Панчарево, до вливане на р. Владайска	неизвестно	добро
„ОМВ България“ ООД, гр. София – Петролен терминал „Илиянци“, кв. „Илиянци“, п-л III, кв. 7, „НПЗ Илиянци – запад II част“, гр. София	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS135 R1426	р. Искър от вливане на р. Владайска до вливане на р. Батулийска при Реброво	много лошо	не достига добро състояние
„Сакса“ ООД, гр. София – „Петролна база-Сакса“, гр. Нови Искър, кв. „Курило“, УПИ IV-531, к.л. Б-15-3-Г, ПИ пл. № 531	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS135 R1426	р. Искър от вливане на р. Владайска до вливане на р. Батулийска при Реброво	много лошо	не достига добро състояние
„Технопанел“ ЕАД, гр. София	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS600 R1016	р. Стари Искър от вливане на р.Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при Световрачен е	лошо	добро
„Топлофикация София“ ЕАД, гр. София– Отоплителна централа „Люлин“, гр. София, гара Волюак	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS400 R012	р. Блато от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър, вкл. притоците - Сливнишка и Костинбродска	лошо	добро
„Топлофикация София“ ЕАД, гр. София– Отоплителна централа „Земяне“, гр. София, ул. „Костенец“ № 5, район „Красно село“	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS500 R1010	р. Владайска от Владая до вливане в р. Искър, вкл. притоците - Перловска, Суходолска и Слатинска	много лошо	не достига добро състояние

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„Топлофикация София“ ЕАД, гр. София – ТЕЦ „София Изток“, гр. София	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS135 R1726	р. Искър след язовир Панчарево, до вливане на р. Владайска	неизвестно	добро
„Топлофикация София“ ЕАД, гр. София – ТЕЦ „София“, гр. София, ул. „История Славянобългарска “ № 6, р-н Сердика	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS500 R1010	р. Владайска от Владая до вливане в р. Искър, вкл. притоците - Перловска, Суходолска и Слатинска	много лошо	не достига добро състояние
„Лукойл България“ ЕООД, гр. София – „Пласментно снабдителна база Илиянци“, гр. София	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS135 R1426	р. Искър от вливане на р. Владайска до вливане на р. Батулийска при Реброво	много лошо	не достига добро състояние
„Еко България“ ЕАД, гр. София - „Складова база за светли горива и пропан-бутан“, гара Яна, район Кремиковци, гр. София	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS600 R1016	р. Стари Искър от вливане на р.Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при Световрачен е	лошо	добро
„Газтрейд“ АД, гр. София – „Складова база за пропан-бутан Костинброд“, землището на гр. Костинброд, Софийска област	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS400 R012	р. Блато от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър, вкл. притоците - Сливнишка и Костинбродс ка	лошо	добро
„СИНЕРГОН ПЕТРОЛЕУМ“ ЕООД, гр. София – „Складово стопанство и пълначен завод за газ пропан-бутан“, район Кремиковци	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS400 R012	р. Блато от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър, вкл. притоците - Сливнишка и Костинбродс ка	лошо	добро

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„Летище София“ ЕАД, гр. София – „Летище София“ ЕАД, гр. София	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS600 R1016	р. Стари Искър от вливане на р.Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при Световрачен е	лошо	добро
„Летище София“ ЕАД, гр. София – „Летище София“ ЕАД, гр. София	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS600 R1016	р. Стари Искър от вливане на р.Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при Световрачен е	лошо	добро
„ОПТИМА ГАЗ“ ООД, гр. София за Инвестиционно предложение (ИП) за изграждане на „Складово стопанство за безакцизен газ пропан-бутан с обем до 400 м3“, с. Горни Богров, район Кремиковци, община София	нисък	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS600 R1016	р. Стари Искър от вливане на р.Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при Световрачен е	лошо	добро
„Видекс Инженеринг“ ЕАД, гр. София з - „Склад за взривни материали Чора“, кв. Сеславци, район Кремиковци, гр. София	висок	РИОСВ София	Дунавски район	BG1IS600 R1016	р. Стари Искър от вливане на р.Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при Световрачен е	лошо	добро
„Крис ойл 97“ ЕООД, гр. Каспичан	нисък	РИОСВ Шумен	Дунавски район	BG2PR567 R011	р.Провадийс ка - от гр. Каспичан до с. Невша	лошо	добро
„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, гр. Козлодуй	висок	РИОСВ Враца	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силиста	умерено	не достигащо добро

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„НИКАС“ ООД, гр. София - „Складова база за съхранение на взривни вещества за граждански цели“, с. Лиляче, община Враца	нисък	РИОСВ Враца	Дунавски район	BG1OG60 0R007	р. Въртешница от извор до вливане в р. Ботуня при Криводол	умерено	добро
„Булгартрансгаз“ ЕАД, гр. София – „Подземно газово хранилище Чирен“, с. Чирен, община Враца	висок	РИОСВ Враца	Дунавски район	BG1OG40 0R1219	р. Рибене от извор до вливане на приток при Лесура вкл. язовир Трикладенци	отлично	неизвестно
„ДМВ“ ООД, гр. Русе з–„Петролна база Враца“, гр. Враца	висок	РИОСВ Враца	Дунавски район	BG1OG60 0R007	р. Въртешница от извор до вливане в р. Ботуня при Криводол	умерено	добро
„Камибо“ ООД, гр. Враца – ТП „Хименерго“, гр. Враца	висок	РИОСВ Враца	Дунавски район	BG1OG60 0R007	р. Въртешница от извор до вливане в р. Ботуня при Криводол	умерено	добро
„Газтрейд“ АД, гр. София– „Складова база за пропан-бутан“, гр. Горна Оряховица, област Велико Търново	висок	РИОСВ Велико Търново	Дунавски район	BG1YN70 0R1017	р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш	умерено	добро
„Идеал Стандарт – Видима“ АД, гр. Севлиево – „Завод за производство на санитарна арматура“, работна площадка Севлиево	висок	РИОСВ Велико Търново	Дунавски район	BG1YN40 0R1003	р. Росица от вливане на р. Видима до язовир Александър Стамболийски, вкл. приток р. Чупарата	умерено	добро
„Свилоцел“ ЕАД, гр. Свищов, област Велико Търново– „Свилоцел“ ЕАД, гр. Свищов, област Велико Търново	нисък	РИОСВ Велико Търново	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

„Сиби“ ООД, гр. Севлиево	нисък	РИОСВ Велико Търново	Дунавски район	BG1YN40 0R1003	р. Росица от вливане на р. Видима до язовир Александър Стамболийски, вкл. приток р. Чупарата	умерено	добро
Държавна Агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“, гр. София с Териториална дирекция „Държавен резерв“, гр. Велико Търново – „Петролна база Поликраище“, община Горна Оряховица, област Велико Търново	висок	РИОСВ Велико Търново	Дунавски район	BG1YN40 0R1112	р. Росица от вливане на р. Негованка при Ресен до вливане в р. Янтра	добро	добро
„Идеал Стандарт – Видима“ АД, гр. Севлиево - „Завод за производство на санитарна арматура – Работна площадка Градница“, с. Градница, община Севлиево, област Габрово	нисък	РИОСВ Велико Търново	Дунавски район	BG1YN40 0R1631	р. Видима от Дебнево до вливане на р.Граднишка при Градница	неизвестно	неизвестно
„Свилоза Ярн“ ЕООД, гр. Сливен за предприятие с висок рисков потенциал - „Свилоза Ярн“, гр. Свищов	висок	РИОСВ Велико Търново	Дунавски район	BG1DU00 0R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерено	не достигащо добро
„Континвест“ ООД, гр. София - „Складова база Континвест“, гр. Горна Оряховица	нисък	РИОСВ Велико Търново	Дунавски район	BG1YN70 0R1017	р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш	умерено	добро

„Паралел“ ЕООД, гр. Севлиево	висок	РИОСВ Велико Търново	Дунавски район	BG1YN40 0R1003	р. Росица от вливане на р. Видима до язовир Александър Стамболийски, вкл. приток р. Чупарата	умерено	добро
„Тедива“ ООД, гр. Добрич – „Тедива“ ООД, гр. Добрич	нисък	РИОСВ Варна	Дунавски район	BG1DJ200 R013	р. Добричка от извор до вливане в р. Суха	лошо	добро
„Топливо“ АД, гр. София – „Складово стопанство за пропан-бутан“, гр. Добрич	висок	РИОСВ Варна	Дунавски район	BG1DJ200 R013	р. Добричка от извор до вливане в р. Суха	лошо	добро

На база на събраната и синтезирана информация, се налага изводът, че всяко от описаните предприятия, в рамките на своята дейност и при наличието на аварийна ситуация би представлявало риск за водния обект, който е в обсега на предприятието. Необходими са мерки, които да водят до предотвратяване на замърсяването на речните басейни в случай на авария и/или инцидент.

2.9. ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ: ШУМ, ВИБРАЦИИ, ЛЪЧЕНИЯ И ДРУГИ

Шум

В страната е изградена и функционира Национална система за контрол, ограничаване и снижаване на шума в населените места като основен управленски инструмент за проследяване и превенция на неблагоприятните здравно-екологични ефекти от разпространението и въздействието на фактора „шум“. ИАОС поддържа и актуализира база данни с измерванията на акустичното натоварване, които са за:

- Нивото на шума по границата на промишления източник в dB(A);
- Нивото на шума в мястото на въздействие - най-близката жилищна или обществена сграда в dB(A);

Стойностите се отчитат за различните периоди от денонощието, в които предприятието работи (дневен период – от 7 до 19 часа, вечерен период – от 19 до 23 часа , нощен период - от 23 до 7 часа).

В системата на Министерство на здравеопазването се извършва мониторинг и чрез оперативната мрежа на Националната система са всички РИОКОЗ. Те проследяват нивото на шума в населените места в 727 бр. пунктове за мониторинг в 36 града - 27 областни и градовете: Ботевград, Самоков и Своге от Софийска област, Горна Оряховица и Свищов от област Велико Търново, Попово и Омуртаг от област Търговище.

Шумът в околната среда е нежелан или вреден външен звук, причинен от човешка дейност, в т.ч. шумът, излъчван от транспортните средства от автомобилния, железопътния, водния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността, както и от локални източници на шум.

При продължително излагане на шум е установено че той влияе на почти всички органи и системи на човешкия организъм, и оказва вредното си въздействие, като причинява:

- **на централната нервна система** - нервна преумора, психични смущения в паметта, раздразнителност;
- **на вегетативната нервна система** - усилен тонус, който може да доведе до редица сърдечни, циркулаторни и други прояви;
- **на сърдечно-съдовата система** – изменения в сърдечния ритъм (тахикардия), и промени, които водят до повишаване на артериалното налягане;
- **на дихателната система** – изменение на респираторния ритъм;
- **на ендокринната система** – изменение на количеството на кръвната захар, повишаване на основната обмяна, задържане на вода в организма.

Според извършените проучвания в областта, въздействието на нивата на шума се разделят на следните групи:

- шум, чието ниво е над 120 dB(A) се счита, че поврежда слуховите органи;
- шум с ниво 100 – 120 dB(A) за ниските честоти и 80 – 90 dB(A) за средните и високите честоти може да предизвика необратими изменения в органите на слуха и при трайно излагане да доведе до болестно състояние;
- шум с ниво 50 – 80 dB(A) затруднява разбираемостта на говора;
- шум с нива около 50 – 60 dB(A), оказват вредно влияние върху нервната система на човека и смущават неговия труд и почивка.

Съгласно Наредба № 6 от 26 Юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Обн. ДВ. бр. 58 от 18 Юли 2006 г.), граничните стойности на нивата на шум в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях са посочени в следващата таблица:

Таблица 2.9 -1. Граничните стойности на нивата на шум в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях

Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях		Таблица № 2 от прил.№2 към чл.5 на Наредба 6		
		Еквивалентно ниво на шума в dB(A)		
		ден	вечер	нощ
1.	Жилищни зони и територии	55	50	45
2.	Централни градски части	60	55	50
3.	Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
4.	Територии, подложени на въздействието на релсов железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
5.	Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	55
6.	Производствено-складови територии и зони	70	70	70
7.	Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
8.	Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
9.	Зони за научноизследователска и учебна дейност	45	40	35
10.	Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

Резултатите от провеждания мониторинг на шума в населените места и анализът на данните показва, че най-много пунктове попадат в шумовия диапазон 63-67 dBA и 68-72 dBA.

Положителен факт е липсата на пунктове в населените места, попадащи в диапазона 78-82 dBA и преминаването на 14 от контролните пунктове в диапазона 73-77 dBA.

Неблагоприятно е подчертаното задържане на високите шумови нива от диапазона 68-72 dBA в градовете Русе, Велико Търново, Враца и Габрово. Това означава утвърждаване на утежнена акустична обстановка в урбанизираната среда, която би могла да се свърже с възникването на здравен риск. Във връзка с голямата плътност на

застрояване и гъстота на обитаване София остава лидер по рискова шумова експозиция на населението.

Основните мероприятия, които се препоръчват на общините, са свързани с подобряване организация на транспорта, пътната инфраструктура, начина на застрояване и организация на териториите, създаване и поддържане на "тихи зони" и зони, подлежащи на усилен шумова защита, прилежащи към детските, здравните и учебните заведения, жилищата и местата за отдих. Това са дейности, зависещи от доброто управление на градската среда и които са изцяло в прерогативите на общинските ръководства. не установява наднормени нива на шума

➤ Електромагнитни полета

Електромагнитните полета са комбинация от невидими **електрически и магнитни полета** със заряд. Генерират се от природни явления, както и от човешки дейности, главно от употребата на електричество.

Повечето електромагнитни полета, създадени от човека, променят посоката си на специфична честота, варираща от **високи радиочестоти (РЧ)** – като тези, използвани от мобилните телефони, през **средни честоти (СЧ)** – като тези, генерирани от компютърните екрани и **изключително слаби честоти (ИСЧ)** – като тези, генерирани от електрическите проводници.

Терминът **статичен** се използва за полета, които не се променят с времето. Статичните **магнитни полета** се използват за снемане на медицински изображения и се генерират от уреди, използващи **прав ток**.

Излагането на електромагнитни полета причинява незабавни биологични ефекти, ако полетата са достатъчно силни. Ефектите варират от стимулиране на нерви и мускули до загряване на тъканите на тялото в зависимост от честотата. За предпазване от тези влияния са създадени норми за излагане на електромагнитни полета.

➤ Радиочестотни полета

Радиочестотните полета имат множество приложения в модерните комуникации. Най-разпространените източници са **мобилни телефони, безжични телефони, локални безжични мрежи и радиопредавателни кули**. Медицинските скенери, радарните системи и микровълновите печки също използват радиочестотни полета. Радио честотите варират от 100 kHz до 300 GHz.

Когато човешкото тяло е изложено на радиочестотни полета, то натрупва енергия с течение на времето. Колко радиочестотна енергия натрупва човек всекидневно не е известно, тъй като излагането зависи от много фактори, особено разстоянието на източниците. Силата на полето бързо намалява с увеличаване на разстоянието, което означава, че човек натрупва повече енергия от устройство, което използва

отблизо - мобилен телефон в ръката, например, отколкото от по-силен източник, като радиопредавателна кула, който обаче е доста по-отдалечен.

➤ Радиационен гама фон

Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама - фон се състои от 26 локални мониторингови станции, измерващи мощността на дозата. Станциите са разположени по цялата територия на страната, работят в непрекъснат режим и изпращат данни в централната станция в ИАОС.

По данни на ИАОС, Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон не е регистрирала стойности на радиационния гама фон, различни от естествените. Не се наблюдавана тенденция за повишаване на обемната специфична активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух. При наблюдението на радиационното състояние на необработваеми почви не са констатирани надфонове стойности на специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди. Повърхностните водни течения и басейни в страната са в добро радиационно състояние

2.10. НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Демографски характеристика

Дунавският район за басейново управление обхваща 38% от територията на България и е най-големият в страната. В него живее 44% от общото население на страната.

Като административно-териториален обхват Дунавския район за басейново управление на водите покрива изцяло или частично 18 области на България, 126 общини и 2278 населени места, включително столицата на страната- гр. София, която е най-бързо растящият икономически център на България. Административен център на района е град Плевен. Населените места в Дунавски район за басейново управление на водите са разнообразни по своите характеристики-големина, население, промишленост, миграция, здравни индикатори.

Демографските тенденции при населението в Дунавски район следват характерните процеси за страната като цяло, предвид и факта, че то е 44% от населението ѝ и голяма част от него е съсредоточено в големите градове на територията на района.

Към 31 декември 2014 г. населението на България е 7 202 198 души и е намаляло с 43479 души или 0,6% и представлява 1.4% от населението на Европейския съюз и нарежда страната ни на 16-о място по брой на населението, непосредствено след Австрия (8 507 хил. души) и преди Дания (5 627 хил. души). Броят на населението на района спада с националния темп. Възрастовата структура съвпада с националната.

Продължава процесът на остаряване на населението. В края на 2014 г. лицата на 65 и повече навършени години са 20.0% от населението на страната. Процесът на остаряване е по-силно изразен сред жените, отколкото сред мъжете. В регионален аспект делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в областите Видин (27.9%), Габрово (26.7%) и Ловеч (25.6%). Най-нисък е делът на възрастното население в област София (столица) - 16.5% . Процесът на остаряване се проявява както в селата, така и в градовете, като в градовете средната възраст на населението е 42.1 години, а в селата - 46.0 години.

Към 31.12.2014 г. **децата до 15 години са 998 196, или 13.9% от общия брой на населението**, като спрямо 2013 г. този дял се увеличава с 0.2 процентни пункта, а спрямо 2001 г. - с 1.1 процентни пункта. Относителният дял на населението под 15 години за района е най-висок в област Сливен - 18.0% и най-нисък в област Габрово - 11.3%.

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разпределението на населението по населени места в края на годината е резултат от неговото естествено и механично движение, а така също и от административните промени в селищната структура на страната. Към края на 2014г. населените места без население са 164. Най-голям брой населени места без население има в областите Габрово и Велико Търново - съответно 61 и 57. Най-малка по брой на населението е област Видин, в която живеят 93 361 души, или 1.3% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 1 316 557 души (18.3%).

Дунавският район е сравнително по- урбанизиран. Делът на градското население през 2008г. е 74,5% и тенденцията е постепенно да нараства до 79% през 2027г. За сравнение тези числа за страната са съответно 70,7% и 74,2%. Макар и да увеличава относителния си дял, градското население намалява, но с по- нисък темп от този за страната. Обратно, селското население има по- нисък дял и намалява с по- бързи темпове. Селищата в района намаляват с по- бърз темп и това се дължи изцяло на селата. По статистически данни през 2008 г. за района е характерно сравнително по- голямата концентрация на население в едно селище, т.е. средният брой на населението в едно селище е по- голям от този за страната- 1692 души, при 1574 души за страната. Прогнозата е тази тенденция да се запази и през 2027г. като в едно селище от района се очаква средно 2049 жители при 1649 жители в селище за страната.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция. През 2014 г. в страната броят на живородените се увеличава с 1 007 деца, или с 1.5%, в сравнение с предходната година.

В регионален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен - 12.4‰, София (столица) - 10.5‰, а области с раждаемост, по-ниска от средната за страната са Габрово (6.6‰) и Видин (7.0‰).

Броят на починалите през 2014 г. общо за страната е 108 952 души, а коефициентът на обща смъртност - 15.1‰. С най-висока смъртност в страната са областите Видин - 22.2‰, и Монтана - 21.3‰, следвани от Враца (19.3‰) и Ловеч (19.1‰). Девет са областите със смъртност, по-ниска от общата за страната, като най-нисък е този показател в област София (столица) - 11.7‰.

През 2014 г. в страната са починали 517 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност е 7.6‰. В регионален аспект през 2014 г. коефициентът на детска смъртност е под средния за страната за област Габрово - 1.3‰. Най-висока стойност на коефициента на детска смъртност е регистрирана в област Сливен (15.4‰), следвана от Силистра (12.0‰). По-висок от общия за страната и със стойности над 10.0‰ е коефициентът на детска смъртност в областите София и Видин - по 10.6‰.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. След 1990 г. демографското развитие на страната се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението. През 2014 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на страната е намаляло с 41 367 души.

Намалението на населението, измерено чрез коефициента на естествения прираст, е минус 5.7‰. През 2014 г. всички области в страната имат отрицателен естествен прираст. С най-малки по стойности коефициенти на отрицателен естествен прираст са областите София (столица) (-1.2‰), Сливен (-2.5‰). С най-голямо намаление на населението вследствие на високия отрицателен естествен прираст е област Видин - минус 15.2‰, следвана от областите Монтана (-12.8‰) и Габрово (-11.6‰). Над минус 10.0‰ е и естественият прираст в областите Плевен, Враца и Ловеч.

Здравни показатели на населението

Анализирани са двата най-информативни здравни показатели - **заболеваемост** и **болестност**.

Заболеваемост е общият броят на регистрираните нови случаи на заболявания при първичната медицинска помощ за 1 година, **болестност** - общият брой регистрирани стари и нови случаи през годината.

Здравните показатели на населението в Дунавския район за басейново управление на водите се различават по своите характеристики за различните градове. На територията на Дунавския район се намират доста разнообразни по своите характеристики населени места (градове), което определя еднотипността в здравните показатели.

Могат да се оформят две групи населени места – със заболяемост над средната за страната и с такава под средната за страната.

По-голямата част от градовете и районите около тях са с висока заболяемост, значително над средната за страната – това са Русе (на второ място в страната), Враца (на трето място след Русе), Габрово, Плевен, Монтана, София-град и В.Търново.

По данни на Националния раков регистър годишно у нас се откриват около 35 000 нови случая на злокачествени тумори. Заболеваемостта от рак у нас расте средно с 4-5 % годишно. Наблюдават се териториални различия в броя на новооткритите регистрирани злокачествени новообразувания на 100 000 население. Най- висока е заболяемостта в областите Плевен, Русе, а най- ниска в София (област) и Разград.

Статистическите данни за хоспитализирана заболяемост за периода 2005-2013г. показват, че броят на хоспитализираните случаи нараства общо, както и основно, във възрастовите групи над 18г. Най- голям е броят на хоспитализираните над 65 г.в. (52 614,2 / 100 000), следва групата на децата от 0 до 17 г. (26 159.7 / 100 000) и най- ниска е във възрастовата група 18- 64 г.в. (25 058.9 / 100 000)- два пъти по- ниска от тази над 65г.възраст.

В структурата на хоспитализираните случаи по класове болести в ДР за басейново управление на водите водещо място през 2013 г. заемат болестите на органите на кръвообращението, дихателната система, храносмилателната система, пикочо-половата система, новообразувания, бременност, раждане и послеродов период, травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини. При лица от 0-17 години водещи са болести на дихателната система (34.9%), някои състояния, възникващи през перинаталния период; някои инфекциозни и паразитни болести; травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини. Сравнително високият относителен дял на хоспитализираните случаи при децата по повод фактори, влияещи върху здравето състояние на населението и контакта със здравните служби, е резултат от отчитането на здравите живородени деца към този клас. Сред лицата на възраст 18 - 64 години най-голям е дялът на хоспитализираните поради бременност, раждане и послеродов период (11.2%), болести на органите на кръвообращението (10.7 %), болести на храносмилателната система, болести на пикочо-половата система, новообразувания, болести на дихателната система. Водещи заболявания в структурата на хоспитализираните болни над 65-годишна възраст са болестите на: органите на кръвообращението (25%), храносмилателната система, новообразуванията и дихателната система.

Посочените данни определят разглеждания район като рисков по отношение на човешкото здраве – за голяма част от района здравните показатели на населението са по-лоши от средните за страната.

Основният фактор за формиране на населението е икономическото състояние на домакинствата в района, екологичната обстановка, нивото на потребление, услугите, здравето и пр. Основната движеща сила е икономическият растеж, който отново зависи от основните сектори, които са земеделие, промишленост и туризъм.

Демографската характеристика на района е свързана със сегашното и бъдещото потребление главно на питейна вода, тъй като преобладаващата част на консумацията на питейна вода се отнася за населението. Потреблението на питейна вода в определена степен следва динамиката на населението, разбира се не пряко, тъй като питейна вода се ползва и за производствени нужди, туризъм, селско стопанство и от други потребители, имащи непроизводствен характер (бюджетни, здравни и учебни учреждения, търговия, противопожарни нужди и т.н.).

Състоянието на околната среда, в т.ч. на водите, е от съществено значение за здравния статус на населението. Затова устойчивите решения по отношение качествата на водите в района, предотвратяване на необратимите щети върху околната среда и населението са съществен елемент в общата стратегия за подобряване на демографията и здравето на населението.

2.11. РАЗВИТИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Предполаганото развитие на компонентите и факторите на околната среда без прилагане на ПУРБ на ДРБУ е представено в таблицата по-долу:

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ПУРБ на ДР 2016 – 2021 г.
Атмосферен въздух	Не се очаква значителна промяна (положителна или отрицателна) в състоянието на атмосферния въздух при сценарий без прилагане на ПУРБ на ДР.
Климат	Не се очаква значителна климатична промяна (положителна или отрицателна) при сценарий без прилагане на ПУРБ
Повърхностни води	Съществуващите значими проблеми по отношение на качеството и управлението на водите ще окажат многопосочно неблагоприятно въздействие не само върху околната среда, но и върху обществото. Сами по себе си тези проблеми ще продължат да съществуват, а във времето ще се задълбочават. Това важи с особена сила за водните тела, които към момента не са постигнали добро екологично състояние/потенциал и химично състояние, а именно – за тези в умерено, лошо, много лошо или в риск. Повърхностните води няма да се приведат в съответствие с изискванията, определени с РДВ, няма да бъдат постигнати стандартите и целите за зоните за защита на водите, определени в законодателството на Европейската общност.

Подземни води	При неприлагане на ПУРБ ще се запази и/или влоши химичното и количественото състояние на подземните води, т.е. няма да се осъществи подобряване и възстановяване на водните тела; няма да се осъществят дейностите по ограничаване на въвеждането на замърсители в подземните води; няма да се постигнат стандартите и целите за защитените територии. Всички проблеми, касаещи количествата и качествата на подземните води и констатирани в екологичната оценка ще продължат да съществуват и ще се задълбочават, което има дегенеративен характер с тенденция към влошаване на състоянието на водите, което ще рефлектира върху човешкото здраве. Чистата, здравословна и правилно функционираща водна среда предоставя на обществото редица ползи, като например чиста вода за домакинствата и индустрията. Значимите проблеми в управлението на водите могат да влошат качеството на водната среда, респективно да намалят ползите, които обществото извлича от нея.
Почви	Неприлагането на Плана за управление на речните басейни в Дунавски район ще се отрази неблагоприятно върху околната среда. Въздействието върху почвите ще бъде отрицателно и причинено от непречистените води от населението и индустрията; от инфилтратата от нерегламентираните депа за битови отпадъци, в резултат на интензивно земеделие и прекомерно използване на препарати за растителна защита, от замърсяване на почвите и околните терени при добива на минерални и инертни материали, от проявите на ерозия, от наводнения и ще затрудни опазването на водите от замърсяване.
Население и човешко здраве	Тъй като съществуват наболели проблеми със замърсяването на водите в Дунавски район, ако не се приложи ПУРБ качеството на водите няма да се приведе в съответствие с европейските изисквания, при което няма да се създадат условия за подобряване на здравното състояние на населението. Недоброто качество на водите са неблагоприятен фактор по отношение потреблението им за битови нужди; повишен е рискът от заболяемост на населението, свързана със състава на водите; създават се пречки за осигуряване на добро качество на живот на населението и за здравословни условия на живот, което от своя страна ще бъде предпоставка за повишен здравен риск при населението. Неприлагането на ПУРБ ще затрудни осъществяването на мерки за намаляване на замърсяването на водите от различни източници (промишленост, селско стопанство, битови дейности и пр.), което ще се отрази неблагоприятно върху здравното състояние на населението.

	Без прилагането на ПУРБ няма да се подобри качеството и безопасността на отпадъчните води (като резултат от неизграждането на нови пречиствателни съоръжения). Отпадъчните води в района като цяло са замърсени с някои тежки метали, които са рисков фактор за злокачествени заболявания сред населението, особено децата; за вродени аномалии при новородените, за сърдечно-съдови заболявания. Без прилагане на ПУРБ негативните процеси по отношение здравното състояние на населението ще се задълбочат. Близостта и достъпът до много водни ресурси в Дунавския район допринасят съществено за градската регенерация, създават условия за отдых и рекреация, съдействат за по-здравословен начин на живот. Прилагането на ПУРБ е необходимо за реализиране на тези условия.
Ландшафт	Неприлагането на Плана за управление на речните басейни в Дунавския район би имало негативно влияние върху околната среда, поради нарушаването и замърсяването на ландшафтните компоненти от: 1. създаването на нови типове антропогенни и промишлени ландшафти, замърсени от човешката дейност и с неблагоприятно визуално-естетическо въздействие; 2. замърсяване на почвите и водните обекти от битово-фекални води; 3. замърсяването от нерегламентираните сметища; 4. замърсявания от депата (битови и строителни отпадъци), 5. преки нарушения и замърсяване на ландшафтните компоненти в резултат от строителните дейности за изграждане на ПСОВ и канализационни системи 6. изграждане на регионални депа за битови отпадъци 7. ремонт на хидротехническите съоръжения 8. изграждане на кариери за добив на инертни материали и др.
Биологично разнообразие	Неприлагането на ПУРБ ще доведе до намаляване на природозащитния статус на природни местообитания , видове и техните местообитания, опазвани в защитените територии и защитените зони от Натура 2000, както и до значителни отрицателни въздействия върху биологичното разнообразие, флората и фауната, опазвани извън тях. Неприлагането на ПУРБ ще възпрепятства постигането на целите на обявяване на защитените зони от Натура 2000.
Материални активи	Не се очаква промяна (положителна или отрицателна) в състоянието на материалните активи при сценарий без прилагане на ПУРБ на ДР.
Вредни физични фактори	Не се очаква промяна (положителна или отрицателна) в състоянието на вредните физични фактори при сценарий без

	прилагане на ПУРБ на ДР.
Отпадъци	Без прилагането на ПУРБ на ДР се очаква отрицателна промяна по отношение състоянието и управлението на отпадъците поради остарели, формални и неприложими механизми на контрол в до сегашния планов период.
Предприятия с висок и нисък рисков потенциал	Без прилагането на ПУРБ на ДР се очаква отрицателна промяна по отношение състоянието и управлението на предприятията с висок и нисък рисков потенциал поради остарели, формални и неприложими механизми на контрол в до сегашния планов период.

3. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ

ПУРБ и програмата от мерки са насочени към подобряване на състоянието на повърхностните и подземни водни тела и видно от направения анализ в т.6 от настоящия доклад, при реализирането му не се очакват значими отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве. Представената информация по отношение на чувствителните територии има описателен характер и представлява кратка характеристика, както следва:

3.1. ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ ЗА ВОДОЧЕРПЕНЕ ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ ЧОВЕШКА КОНСУМАЦИЯ

Повърхностни води

В ДРБУ към 2015 година има 119 открити речни водохващания от ПВТ (реки и язовири), които се използват за питейно битово водоснабдяване. В проекта на ПУРБ 2016-2021г. при актуализацията на границите на ПВТ са определени и границите на зоните за защита на води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води. В резултат са очертани малки водни тела, във водосбора на които попадат едно или повече водохващания от повърхностни води. Водосборът на водно тяло „язовир”, предназначен за ПБВ, се очертава по регламентирана граница на пояс III на определената му санитарно-охранителна зона. Изключение прави водното тяло, в което влиза язовир „Искър”, предназначен за ПБВ. Границите на ВТ и пояс III на СОЗ около язовира се разминават, тъй като последната обхваща част от водосбора на река, вливаща се в язовира, която е самостоятелно водно тяло. В този случай зоната за защита на повърхностни води, предназначени за ПБВ, съответства на цялата територия на СОЗ на язовир Искър, но попада в две водни тела.

В резултат от извършената актуализация на регистъра на зоните за защита на повърхностни води, предназначени за ПБВ, от 66 броя в първия план, за следващия период са определени 72 зони, представляващи повърхностни водни тела категория „река“ или „езеро“.

При преразглеждане на границите на повърхностните водни тела, речните водохващания в голямата си част поотделно или от общ водосбор бяха обособени като

самостоятелни водни тела. На територията на БДДР има новосъздадени 63 повърхностни водни тела категория река и 7 – категория езеро, водите на които се ползват за пиене. Изградената мрежа за мониторинг на повърхностни води на територията на Дунавски РБУ включва 143 пункта за физикохимичен и микробиологичен мониторинг в зони за защита на повърхностни води, предназначени за пиене. В определените 72 зони за защита попадат 119 броя водохващания от повърхностните водни тела категория „реки” и 7 броя от силно модифицирани водни тела (язовири). За някои от последните са определени санитарно-охранителни зони. На база данните от мониторинга е актуализирана оценката на състоянието на зоните за защита за води предназначени за пиене за 2014 година. В добро състояние са оценени 71 от всичките 72 зони за защита на повърхностни води, предназначени за ПБВ. Като не достигаща добро състояние е определена само една зона с код BG1DSWIS1109 - РВ "Каменно здание" на р. Перловска. В ПУРБ 2016-2021 мерките, насочени към зоните за защита на питейните води, са свързани с дейностите, застрашаващи качеството на водата. С цел недопускане на негативни въздействия върху териториите, определени за водочерпене за човешка консумация, е предвидена допълваща мярка „Прилагане на Правилата за добра земеделска практика за водни тела определени като зони за защита на водите предназначени за питейно водоснабдяване в райони, в които е установен риск от замърсяване с нитрати“. Прилагането на мярката ще осигури запазването на чистотата и качеството на водите за питейно-битови цели.

Подземни води

Опазването на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, се осъществява чрез определяне на зони за защита на питейните води в изпълнение на чл. 119, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗВ, които включват:

- Всички водни тела, които се използват за питейно-битово водоснабдяване и имат средно денонощен дебит над 10 m^3 или служат за водоснабдяване на повече от 50 човека;
- Водните тела, които се предвижда да бъдат използвани за питейно-битово водоснабдяване.

В ПУРБ 2016-2021г. при актуализацията на регистъра на зоните за защита на подземни води, предназначени за ПБВ, всичките 50 на брой подземни водни тела са определени като зони, в изпълнение на чл. 119 от ЗВ.

Наредба № 3 от 16.10.2000 г. регламентира условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди. С тази наредба се определят условията и реда за проучване, проектиране, учредяване, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от подземни води. Санитарно-охранителните зони осигуряват: 1. физическа охрана на водоизточника и/или съоръжението; 2. защита срещу постъпване на замърсители във

водоизточниците; 3. гарантиране на проектното количество и качеството на водите във водовземните съоръжения за срока на действие на разрешителното за водоползване; 4. запазване на водоизточника в състояние, позволяващо ползването му за питейни цели от бъдещите поколения.

Няма специфични изисквания за Изискванията за качество на подземни води, използвани за ПБВ, но стандартите за качество на подземните води, се регламентирани с т от:

- Наредба № 1 от 10 октомври 2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води напълно съответстват на изискванията - добро химично състояние по отношение на основни физико-химични показатели и специфични параметри;на
- Наредба № 9 от 16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели - изискванията по Приложение № 1 по отношение на основни физико-химични показатели и специфични параметри.

Териториите, в които ще се извършат Ппредвидените с ПУРБ до 2021 дейности и мерки ще бъдат изпълнени в и които вероятно ще са засегнати от тях обхващат водосборните области на ПВТ.територията, разположена над тези подземни водни тела. Териториите, които ще бъдат значително засегнати ще са онези подземни водни тела, които са в лошо състояние.

В следствие на прилагане на ПУРБ няма да бъдат значително засегнати териториите на санитарно охранителните зони и буферните зони определени около водовземните съоръжения, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, определени за водочерпене за човешка консумация.

При реализация на планираните мерки ще се предотврати влошаването или ще бъде подобро състоянието на подземните води в тези райони.зоните за защита.

3.2 ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ С ЦЕЛ ОПАЗВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИ ЗНАЧИМИ ВОДНИ ВИДОВЕ

В ПУРБ 2010 – 2015г. на територията на ДРБУ не са определяни зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми. Съгласно изискванията на Закона за рибарството и аквакултурите (ЗРА), Наредба № 4/20.10.2000г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми и на базата на утвърден от МОСВ Списък на стопански ценни видове риби и други водни организми, при актуализацията на ПУРБ са определени такива зони.

При актуализация на регистъра на зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми в Дунавски РБУ съгласно изискванията на съществуващата нормативна база, са определени речни участъци и рибностопански обекти, в които се забранява извършването на риболов. Понастоящем в ДРБУ такива са 39 броя зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

3.3. ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ВОДИ ЗА РЕКРЕАЦИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОПРЕДЕЛЕНИТЕ КАТО ЗОНИ ЗА КЪПАНЕ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 2006/7

Съгласно изискванията на ЗВ като зони за отдих и водни спортове, включително зони с води за къпане са определени водни тела които ще бъдат опазвани за тези цели. На територията на ДРБУ има определена една зона за къпане - „Язовир Пчелина 2” с код BG3242661710017001, която се запазва и при актуализацията на регистъра на тези зони.

3.4. ЗОНИ, ЧУВСТВИТЕЛНИ КЪМ БИОГЕННИ ЕЛЕМЕНТИ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ЧУВСТВИТЕЛНИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 91/271/ЕИО И ЗОНИ, ОБЯВЕНИ КАТО УЯЗВИМИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 91/676/ЕИО

Основните източници на замърсяване на водите с биогенни елементи са селското стопанство и отпадъчните води от бита, както и някои отрасли на промишлеността.

3.4.1. ЧУВСТВИТЕЛНИ ЗОНИ

"Чувствителна зона" е водоприемник, който се намира в, или има риск да достигне до състояние на евтрофикация. Такива зони се определят с цел защита на повърхностните води от повишаване съдържанието на биогенни елементи в тях. Съгласно Наредба № 6/9.11.2000г. се определят емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти. Чувствителните зони в повърхностните водни обекти в ДРБУ са:

- р. Дунав, от границата при с. Ново село до границата при гр. Силистра;
- Всички водни обекти във водосбора на р. Дунав на територията на Р България.

Процентно изразеното съотношение на заемащата площ дава значителен превес на чувствителните зони (83%) спрямо нечувствителните (17%).

3.4.2. УЯЗВИМИ ЗОНИ

Уязвимите зони се определят съгласно изискванията на Наредба № 2/13.9.2007г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници. Наредбата регламентира условия и изисквания, насочени към предотвратяване и намаляване на замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници, чрез:

- определяне на водите, които са замърсени, и на водите, които са застрашени от замърсяване (съдържание на нитрати с концентрация, по-голяма от 50 мг/л), отчитайки физико-химичните и природните характеристики на водите и почвите;
- определяне като уязвими зони на районите в страната, в които чрез просмукване или оттичане водите се замърсяват или могат да бъдат замърсени с нитрати от земеделски източници и които допринасят за замърсяването.

На база актуализация на регистъра на уязвимите зони (съгласно действаща към момента Заповед № РД 146/25.02.2015г.на МОСВ за определяне на нитратно уязвимите зони) почти половината от площта на водосборите в ДРБУ се определя като уязвима (46%).

В Приложение 3.3.1, Раздел 3 на ПУРБ 2016-2021 е представен актуализирания регистър на нитратно уязвимите зони, съгласно Заповед № РД 146/25.02.2015 г. на министъра на ОСВ. Нитратно уязвимата зона в ДРБУ е изобразена на Карта 3.3.1, Раздел 3.

3.5. ЗОНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ЧУВСТВИТЕЛНИ С ЦЕЛ ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ, ПРИ КОИТО ПОДДРЪЖКАТА ИЛИ ПОДОБРЯВАНЕТО НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВОДИТЕ Е ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ОПАЗВАНЕТО ИМ, ВКЛЮЧИТЕЛНО СЪОТВЕТНИТЕ ОБЕКТИ ПО “НАТУРА 2000”, ОПРЕДЕЛЕНИ СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 92/43/ЕИО И ДИРЕКТИВА 79/409/ЕИО.

Национална екологична мрежа (НЕМ) включва:

- **Защитени зони**, като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000, в които могат да участват защитени територии. Обектите на Натура 2000 са зони, обявени съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 79/409/ЕИО относно опазването на дивите птици;
- **Защитени територии**, които не попадат в защитените зони - предназначени са за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи. Съгласно Закона за защитените територии (ЗЗТ), те биват: национален парк, природен парк, резерват, поддържан резерват, природна забележителност и защитена местност.

3.5.1. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, ОБЯВЕНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ И БИОЛОГИЧНИ ВИДОВЕ, В КОИТО ПОДДЪРЖАНЕТО ИЛИ ПОДОБРЯВАНЕТО НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВОДИТЕ Е ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ТЯХНОТО ОПАЗВАНЕ

Защитените зони от НЕМ „Натура 2000“ за опазване на типовете природни местообитания и местообитания на видовете растения и животни (без птици) – **от 112 броя** в първия план, при актуализацията намаляват на **100 броя** (с включени 3 нови зони).

Защитените зони от НЕМ „Натура 2000“ за опазване на местообитания на птици и на територии, в които по време на размножаване, линееене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици – **от 49 броя** в първия план се увеличават на **52 броя** (с включени 5 нови зони).Промяната на броя на тези зони е на база прилагане на нов национален подход, при който са идентифицирани или не местообитания и

биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.

3.5.2. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ, ОБЯВЕНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ И БИОЛОГИЧНИ ВИДОВЕ, В КОИТО ПОДДЪРЖАНЕТО ИЛИ ПОДОБРЯВАНЕТО НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВОДИТЕ Е ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ТЯХНОТО ОПАЗВАНЕ

В ДРБУ са определени **164 броя защитени територии (ЗТ)** обявени по **ЗЗТ**, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване. Те включват национални и природни паркове, резервати, поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности. Целта за обявяване на тези ЗТ е опазване на видове или местообитания, които са свързани с опазване на водите. Площта на защитените територии, свързани с опазване на водозависими видове и местообитания в ДРБУ обхваща **2%** от общата площ на ДРБУ.

За да се гарантира опазването на зоните за защита на водите се планират мерки, свързани с допълнителна защита, произтичаща от специалния статут на зоните за защита на водите и целят запазване или подобряване на състоянието на зоната и на водите, които са важен фактор за зоната. Необходимо е уточнението, че в ПУРБ 2016-2021 са предвидени мерки за всеки тип зони за защита на водите. Така мерките, насочени към зоните за защита на питейните води, са свързани с дейностите, застрашаващи качеството на водата. Предвидени са мерки, които са необходими за управление на тези рискове. Така напр. недопускане на нови негативни промени в хидроморфологичния режим (причинени от ВЕЦ, изземване на наносни отложения от язовири, нови водовземания и др.) във водните тела, определени като или попадащи в зони за защита на водите, както и изграждане на допълнителни пунктове за мониторинг в Зоните за защита на водите

4. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

4.1. ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ

4.1.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Въз основа на Националния Доклад за Състоянието и Опазването на Околната Среда от 2016 г., основан на бюлетините за нивата на основните замърсители на атмосферния въздух от 2014 г., на територията на ДР се установяват превишения на ПДК за следните замърсители на атмосферния въздух:

- ФПЧ_{10} – засегнати са всички области на района, но най-големи са превишенията на нормата във Видин, Монтана, Плевен и Ловеч. Там концентрациите са най-значителни през студеното полугодие, когато не рядко достигат 200-300%. От метеорологична гледна точка неблагоприятни фактори за задържането на ФПЧ_{10} в атмосферата са честите случаи на скорости на вятъра под 1.5 m/s, повече от 3 дни без валеж, инверсни

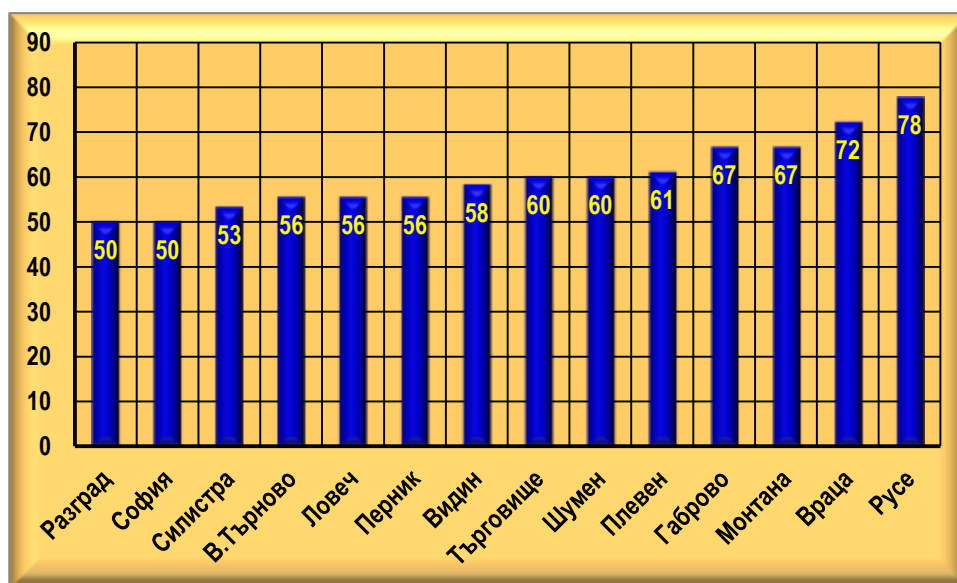
състояния на атмосферата, мъгли, димка. През летните месеци метеорологични предпоставки за задържане на ФПЧ_{10} в атмосферата са редките валежи и сухата подложна повърхност на неподдържани терени. Сезонните различия в съдържанието на ФПЧ_{10} в атмосферата могат да бъдат свързани с емисиите от изгаряне на твърди и течни горива от битовото отопление, паровите централи, местни отоплителни котли.

- $\text{ФПЧ}_{2.5}$ – наблюдават сенеголеми превишения над допустимата норма в Перник, София и Русе, където е налице тенденция на намаление на концентрациите на $\text{ФПЧ}_{2.5}$ за периода 2011-2014 г.

- ПАВ – 5 от 7-те пункта в страната с превишаващи нормата концентрации са на територията на ДР - гара Яна, София/Павлово, Монтана, Плевен и Перник. Във времеви аспект, в Монтана се наблюдава тенденция на повишаване на концентрациите на ПАВ за 2013-2014 г.

Концентрациите на всички останали наблюдавани замърсители на атмосферата (серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид, бензен, тежки метали – олово, кадмий, никел, арсен) са под ПДК на територията на ДР.

Климатичният потенциал за самоочистване на атмосферния въздух в областните градове на ДР се оценява най-общо като средно, или над средно благоприятен (по скала за балова оценка с три степени: благоприятна – 3, средно благоприятна – 2 и неблагоприятна - 1). Най-добри по отношение на възможностите за самоочистване на атмосферната среда са климатичните условия в Русе, Враца, Монтана и Габрово – съответно 78, 72% и по 67% от максимално възможното. С най-нисък потенциал за самоочистване е въздушната среда в София и Разград – 50% (фиг.4.1-1).

Фиг.4.1-1. Климатичен потенциал за самоочистване на атмосферата от замърсители(%) в областните градове на Дунавски басейнов район

4.1.2. КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ

От климатичните явления, проявяващи се на територията на ДР, с директно неблагоприятно влияние по отношение на състоянието на водите, са: екстремно високите температури, вкл. т.нар. горещи вълни, сушите, проливните валежи, интензивните валежи, параметрите на снежната покривка и снеготопенето.

Те допринасят съответно за повишаване на температурата, особено на повърхностните води и свързаните с това промени на техния флористичен и фаунистичен свят, повишаване на изпарението от водните тела, осушаването им, възникването на наводнения.

В наши дни средните месечни температури в извънпланинската част на района през най-топлия месец са около 22-23 °С, средните максимални над - 30 °С, а абсолютните максимални – на 40 °С. Сушите в ДР се случват средно до около 12 пъти годишно, със средна продължителност около 16 дена. Проливните извалявания в различни части на ДР варират от 2-3 до 7-10 пъти в годината.

Глобалните климатични промени се проявяват на територията на България, вкл. и на ДР чрез тенденция към затопляне, намаляване на годишната амплитуда между максималната и минималната температура на въздуха, увеличаване на честотата на екстремни метеорологични явления, увеличаване на случаите с проливни валежи, увеличаване на броя на дни с гръмотевични бури и градушки в по-хладни месеци - през април и септември, увеличаване на броя на засушаванията, намаляване на дебелината на снежната покривка, ускоряване на снеготопенето.

Понастоящем отклонението на средната годишна температура спрямо средната за периода 1961-1990г. е в рамките на 0.7-0.8, 0.9-1.0, 1.1-1.2, 1.3-1.4 и 1.5-1.6 °С, съответно за различните области на територията на ДР (фиг.1-9 от приложение 4). Предвижда се затоплянето в страната през 2050 г. да бъде с 0.75-1.5 °С според най-оптимистичния сценарий (RCP2.6) и с 2.5-3.5 °С според най-песимистичния сценарий (RCP8.5). През 2070г. нарастването на температурата се предвижда да бъде още по-значимо – с 1.5-2.5 °С според оптимистичния сценарий и с 3.5-4.5 °С според песимистичния сценарий. В края на XXI век очакваните промени на температурата на въздуха са показани на фиг. 1-8 от прил.4.

По отношение на годишните валежни суми, настоящите отклонения спрямо периода 1961-1990г. за територията на ДР, са в границите на 131-140, 141-150, 151-160, 161-170, 171-180 и 181-190 мм, съответно за различните области в района (фиг.1-10 от прил.4). Оптимистичният сценарий не превижда съществени промени на годишните валежни суми към 2050-2070 г. Песимистичният сценарий, обаче, предвижда към този времеви хоризонт редуциране на валежите със 100-200 мм. Очакваните промени в количеството на валежите към края на XXI век са показани на фиг. 1-8 от прил. 4. Според този сценарий ще настъпят промени и в режима на валежите - те ще намаляят през вегетационния период, но ще нарастнат през студения сезон.

4.2.ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

4.2.1.ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С КОЛИЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ

- Неравномерно естествено разпределение на оттока в реките, както в рамките на една година, така и по отделни години, което предполага необходимост от преразпределението му за нуждите на икономиката в многогодишен аспект.
- Недостиг на вода и засушаване – в пряка връзка с тенденциите за изменение на климата. Повишена уязвимост на региона от засушаване и суши, екстремни температури, горещи вълни и наводнения.
- Намаляване или изчерпване капацитета на водоизточниците.

Водоснабдяване

- Въпреки отсъствието на данни за воден стрес (стойностите на WEI+ са под 10% за периода 2003-2013 г.), липсата на изградени обеми за съхранение на повърхностните води в няколко речни басейна обуславя сезонния и/или целогодишен воден режим в отделни малки населени места. Наблюдава се тенденция за увеличаване на населението на воден режим в Дунавски район, като същото остава по-високо от средногодишните стойности за страната.
- Прогнозата за повишаване на потребността от вода за населението е с реалистични измерения - повишава се търсенето на вода за определени населени места и/или сектори на икономиката, което не може да се покрие с наличния капацитет на водоизточниците.
- Неоправдана свръхексплоатация на водоизточниците, което обуславя много високия дял на загубите на вода по пътя до потребителите.
- Значително нарастване на дела на водите за напояване, използвани в страната (нарастване с 55% за периода 2000 - 2011г.).

Наводнения

- Отчита се увеличена честота на екстремните метеорологични и климатични явления: топлинни вълни, поройни дъждове и суши, а с това и необходимостта от ограничаване на тяхното разрушително действие. Наводненията като естествени природни явления не могат да бъдат избегнати. В същото време обаче, наводнения в резултат от неправилно управление на водохранилища в значителна степен те могат да бъдат прогнозирани и предотвратявани.

4.2.2.ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ

- **Заустяване на** частично пречистени или **непречистени отпадъчни води** от агломерации и неправилно съхранявани битови отпадъци, промишленост, животновъдство и земеделски дейности, вкл. неправилна употреба и/или съхраняваните торове и препарати за растителна защита. Около 35% от населените места с над 2 000 е.ж. в ДРБУ са без изградена канализационна мрежа. Макар, че става въпрос предимно за малки селища с ниска степен на индустриализация, те са потенциален дифузен източник на замърсяване на повърхностните води в ДРБУ, като са възможни

замърсявания от промишлени дейности, вкл. нефтопродукти, неорганични съединения и тежки метали. Последици от тези дейности е еутрофикацията на повърхностните води.

- **Замърсяване със специфични вещества** – заустване на частично пречистени или непречистени отпадъчни води от промишлеността, вкл. и в канализационните мрежи на населените места; неправилна употреба и/или съхраняваните торове и препарати за растителна защита; неправилно съхранявани производствени отпадъци.
- **Замърсяване с опасни (приоритетни) вещества** – заустване на частично пречистени или непречистени отпадъчни води от промишлеността, вкл. и в канализационните мрежи на населените места; неправилна употреба и/или съхраняваните торове и препарати за растителна защита; неправилно съхранявани производствени отпадъци; отлагания на атмосферни замърсители във водите. Последиците върху повърхностните води са преки и се изразяват във влошаване на качеството им, негативно повлияват състава/характеристиките на водните популации/местообитания.
- **Нерегламентирани сметища** за битови отпадъци, включително и в границите на заливаемите тераси на реките.
- За някои водни тела състоянието по химични показатели - БПК, амониев азот, фосфати и общ фосфор е незадоволително. Незадоволително е и екологичното състояние/потенциал.
- Генерираните при корабоплаването отпадъци създават сериозни проблеми за околната среда. Те са носители на потенциален риск за съдържание на опасни вещества, които при изпускането им могат да бъдат опасни за водните екосистеми.

4.2.3. ХИДРОМОРФОЛОГИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ И ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

- Хидроморфологичните изменения – водовземане (вкл. изграждане на водовземни съоръжения), изграждане на ВЕЦ, съоръжения за защита от наводнения, корабоплаване (за р. Дунав.) – водят до изменение на кислородния режим, количеството биогенни замърсители, промяна на температурния режим, влошаване на биологични елементи за качество (най-засегнати в това отношение са поречията на реките Искър, Янтра, Огоста, Осъм и Вит).

Изграждането на МВЕЦ поражда редица проблеми във водните екосистеми, изразяващи се в:

- Нарушаване на непрекъснатостта на реката чрез изградените баражи - бариери за свободното движение на мигриращите видове (основно риби);
- Силно вариране на водното ниво след водохващането, в много по-голям диапазон от естественото дневно изменение на нивото в дадения участък;
- Силно намаляване на речния отток в участъка между водохващането и заустването (за деривационни МВЕЦ) - в някои сезони се наблюдава спадане на оттока под екологичния минимум;
- Образуване на завирен участък (задбаражно езеро) - намаляване скоростта на течението, отлагане на наноси; заблатяване на дъното; развиване на гнилостни процеси и намаляване на кислородното съдържание във водата.

- Възпрепятстване на естествения пренос на наноси и седименти - вдълбаване на речното корито и ерозионни процеси след водохващането.
- Възпрепятстване на миграцията – намаляване на популациите и нарушаване на крайбрежните екосистеми както и намалено самопречистване на водите.

4.2.4.ИНФОРМАЦИОННИ ПРОБЛЕМИ

- Наличните данни не са с необходимото качество (пълнота, формат);
- В начален етап е прилагането на математическо моделиране за оценка на въздействието на отделните източници, вкл. на кумулативния ефект;

Данни и информация

- Частични (непълни) данни от количествения мониторинг на повърхностните води по водни тела – непълно изпълнение на планираната програма за хидрометричен мониторинг;
- Данни за необходимия екологичен отток (Q_{swbeco} , в m^3/g) във връзка с оценка на състоянието на ПВТ;
- Затруднения при обмена на информация и координация между институциите;
- Липсва информация за точния брой и площта на нерегламентираните сметища, за количеството и вида на депонираните отпадъци, както и за качеството и количеството замърсени води, които по директен или индиректен път биха постъпили във ВТ.
- Липсва пространствена база данни с информация за натиска от селското стопанство (обработваеми площи; прилагани торове и ПРЗ);
- Липсва пространствена база данни с информация за не-закрити/нерекултивирани общински депа за отпадъци;
- Липсва пространствена информация за стари/изоставени промишлени обекти;

Други установени проблеми при управлението на водите в Дунавски район

- Инвазивни неместни видове - Дунавският басейн е силно уязвим към инвазивни видове поради директната връзка с други големи водни тела. Река Дунав е изложена на интензивна колонизация от инвазивни видове и разпространенето им в северозападна и югоиточна посока.
- Необходимост от адаптиране към климатичните изменения поради значителното им влияние върху повърхностните и подземните води, вкл. количеството и качеството на наличните и достъпни водни ресурси.

4.3.ПОДЗЕМНИ ВОДИ

4.3.1.КОЛИЧЕСТВЕНО СЪСТОЯНИЕ

Оценка на натиска от водовземане

Натискът от водовземането от подземни води в Дунавски район е определен в съответствие с разработен единен национален подход. Определени са актуализирани разполагаеми ресурси на подземните водни тела

Натискът от водовземане е определен като значим, когато експлоатационният индекс е над 40% (за цялото ПВТ или за частта от него), определен по модула на разполагаемите ресурси на ПВТ и площта на ПВТ в района. Оценката на натиска от водовземане показва, че от 50 броя подземни водни тела, 9 броя ПВТ са подложени на значим натиск (Таблица 2.3.3.2, Раздел 2, ПУРБ 2016-2021), както и съответно 41 броя ПВТ не са подложени на натиск, като в 25 броя ПВТ са определени 61 броя участъци, които са подложени на значим натиск от водовземане - Приложение 2.3.3.2, Раздел 2, ПУРБ 2016-2021.

За 4 броя ПВТ е определен експлоатационен индекс от 30% до 40%, на територията на които има райони със значим натиск (Таблица 2.3.3.3, Раздел 2, ПУРБ 2016-2021).

В Приложение 4.2.3.1.2 на ПУРБ 2016-2021 г. е представена оценката на натиска от водовземане от подземни водни тела по движещи сили в две таблици, като в едната черпените водни количества са в l/s, а в другата - в m³/год. Черпените годишни водни количества са сравнени с годишните стойности на разполагаемия ресурс. От две ПВТ няма черпени водни количества.

Натиск от климатични изменения

В ПУРБ до 2021 е описано и разгледано влиянието на климатичните изменения върху подземните води.

Черпенето на подземните води може да предизвика промяна на водните нива, с последствия като привличане на солени или замърсени води, неблагоприятни въздействия върху състоянието на свързаните повърхностни води или екосистеми, загуба на местообитания (напр. влажни зони), неблагоприятни въздействия върху питейно-битовото водоснабдяване на населението. Промяната в нивата на подземните води може да бъде и в резултат на климатичните промени (намаляване на валежите, повишена температура). Натискът от изменение на климата е оценен на база сценариите за изменение на валежите върху зоната на подхранване (разкритата част) на подземните водни тела. На тази база е оценено изменението на ресурсите (подхранването на ПВТ).

Оценката на риска ПВТ да не постигнат добро количествено състояние е извършена по всички тестове, показващи дали съществува риск да бъде влошено състоянието на подземните водни тела по който и да е от критериите за добро количествено състояние, като в резултат от прилагане на теста „баланс разполагаеми ресурси-черпене“ е установено, че от 50 броя ПВТ на територията на Дунавския район за басейново управление на риск са подложени 13 броя ПВТ.

В актуализирания ПУРБ всички ПВТ (100 %) са оценени в добро количествено състояние.

4.3.2. ХИМИЧНО СЪСТОЯНИЕ

Натиск върху подземните води

Рискът за непостигане на екологичните цели се обуславя от наличието на натиск от човешка дейност върху подземните водни тела.

Процесът на анализ на антропогенния натиск включва идентифициране на източниците и оценка на антропогенния натиск, вкл. потенциалните му въздействия върху подземните води.

При анализа на антропогенния натиск, въздействащ върху качеството (химичното състояние) на подземните водни тела основните видове източници на натиск са:

Натиск от точкови източници на замърсяване

Анализирани са значимите точкови източници на замърсяване на подземните водни тела, които са подробно описани в ПУРБ 2016-2021 г.

След обработка на наличната информацията за всички точкови източници е установено:

- В риск да не постигнат добро състояние поради натиск само от точкови източници са оценени 2 бр. подземни водни тела- подземно водно тяло „Порови води в Кватернера - Айдемирска низина“ с код BG1G0000QAL012 и подземно водно тяло „Порови води в Кватернера - р. Вит“ с код BG1G0000QAL018;

- Основните движещи сили на замърсяване при ПБТ „Порови води в Кватернера - Айдемирска низина“ са зауствания на БОВ-12 бр. и нерагламенетирани сметища - 8 бр., докато при ПБТ „Порови води в Кватернера - р. Вит“ основният натиск, оказващ неблагоприятно въздействие върху доброто състояние в случая е причинен от складовете за пестициди-14 бр. и зауствания на В О В -10 бр. При 5 бр. подземни водни тела няма регистриран нито един значим точков източник на замърсяване.

В Дунавски РБУ няма случаи на пряко отвеждане на замърсители в подземните води.

Дифузни източници

В ПУРБ 2016-2021 са определени следните значими дифузни източници на замърсяване на подземните водни тела: селско стопанство, населени места без изградена канализация, участъци за добив на подземни богатства и др.

След направения анализ на дифузния натиск върху всяко подземно водно тяло е установено, че:

- 32 бр. подземни водни тела (64%) са оценени като натоварени от дифузни източници;

- Основната движеща сила, пораждаща дифузно замърсяване е земеделието, поради силно развитата селско стопанска дейност в Дунавски РБУ. Друг значим източник на замърсяване се явяват населените места без изградена канализация;

- В 9 бр. подземни водни тела (18%) площта, засегната от дифузно замърсяване, надвишава 90 % от разкритата площ на водното тяло. Основната движеща сила, причиняваща този значим натиск, също е земеделието.

На база приложения подход за оценка на риска е установено, че от 50 подземни водни тела в Дунавския РБУ: 28 подземни водни тела (56%) са оценени „в риск“ за непостигане на целите поради дифузни източници на натиск, в т. ч. оценените в риск на база данни от мониторинг и 7 подземни водни тела (14%) са оценени „в риск“ за непостигане на целите поради точкови източници на натиск; в т. ч. оценените в риск на база данни от мониторинг.

Получените резултати от оценката на химичното състояние показват, че от 50 подземни водни тела (ПВТ) попадащи на територията на ДР, 22 тела са оценени в „лошо“ химично състояние. За подземните води в обхвата на БДДР идентифицираните вещества с установени концентрации над стандартите за качество и праговите стойности са: нитрати, фосфати, амоний, хром, желязо и манган.

Зони за защита на водите

На база данните от проведения мониторинг е изготвена оценка на състоянието на зоните за защита за води предназначени за пиене за 2014 година. Оценката е извършена на база утвърдения национален подход за оценка състоянието на подземните води. Оценката на състоянието на зоните за защита на подземните води е представена в Приложение 4.3.2.1, Раздел 4 на ПУРБ-Проект 2016-2021г.

На база приложения подход резултатите от направената риск оценка на химичното състояние показват, че от 50 подземни водни тела попадащи на територията на БДДР: 28 подземни водни тела (56%) са оценени „в риск“ за непостигане на целите поради дифузни източници на натиск, в т. ч. оценените в риск на база данни от мониторинг и 7 подземни водни тела (14%) са оценени „в риск“ за непостигане на целите поради точкови източници на натиск; в т. ч. оценените в риск на база данни от мониторинг.

Значими проблеми в управлението на водите, определени в ПУРБ 2016-2021

Басейнова дирекция Дунавски район е изготвила преглед на значимите проблеми в управлението на водите в Дунавски район през м. ноември 2014 г. като етап от актуализирането на ПУРБ.

Промени в качеството на подземните води

Анализът на резултатите от мониторинга на подземните води на територията на Дунавския речен басейн показва като по-значими замърсяванията с нитрати, фосфати, амоний, желязо и манган.

Като значими източници на замърсяване могат да бъдат определени всички съществуващи обекти, които е възможно да емитират замърсяващи вещества към подземните води. По значимите, от които са: дифузно замърсяване от селскостопански дейности; дифузно замърсяване от населени места без или с частично изградена канализация; точково замърсяване от Депа за отпадъци /сметища; точково замърсяване

от индустрията; точково замърсяване от ББ-кубове; точково замърсяване от ГПСОВ и заустване на битови отпадъчни води и други замърсявания.

Промени в количеството на подземните води

С изпълнението на изискванията на Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, от 2013 г. в БДУВДР ежесечно се определят свободните водни количества по подземни водни тела, което е основа за извършване на преценка на заявените водовземания с наличните водни количества. Това довежда до откази за издаване на разрешителни от ПВТ и отрицателни становища по инвестиционните предложения. Във връзка с освобождаване на водни количества и недопускане на отрицателен месечен баланс на ПВТ е извършено и продължава да се извършва преразглеждане на издадените разрешителни за водовземане от подземни води и отнемане изцяло или частично на водни количества.

4.4. ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ

Съществуващи екологични проблеми по отношение на земните недра, свързани с Плана за управление на речните басейни в Дунавски район не се констатираат.

Съществуващите екологични проблеми по отношение на почвите, свързани с Плана за управление на речните басейни в Дунавски район, могат да са в резултат на: замърсявания на почвите от точкови източници, замърсяване на почвите от дифузни източници, и други нарушения на почвите.

Управлението (инвентаризацията) на локалните почвени замърсявания (площи със замърсена почва) е поетапен процес и приключва с предприемане на релевантни мерки за въздействие, при които негативни ефекти към околната среда и човешкото здраве са отстранени и потенциалните увреждания са минимизирани.

Замърсяването на почвите от точкови източници води до следните проблеми:

- **Замърсяване на почвите и околните до водоприемника терени**, главно с амониев азот, нитритен азот и фосфати, както и общото органично натоварване, отразено по БПК₅ в количества, превишаващи индивидуалните емисионни ограничения в резултат от остарели и амортизирани ПСОВ и канализационни системи, които директно заустват във ВТ; В канализираните населени места, които са предимно с над 10000 е.ж. инфраструктурата често е с различна степен на износеност, поради което дифузното замърсяване, резултат от течовете може да бъде съществено /значимо. Преди да се пристъпи към набиеляването на конкретни мерки е наложително да се направи приблизителна оценка на замърсителите, които постъпват в почвите и околните до водоприемника терени, както и във водите на повърхностното водно тяло, което приема тези води. Като основни вещества замърсители попаднали във водите на приемника, с произход от населените места са различните форми на азот и фосфор, както и общото органично натоварване, отразено по БПК₅, ХПК, неразтворени вещества и рН.

- **Замърсяване на почвите и подземните води нерегламентирано депониране на твърди битови отпадъци**

Една от причините за замърсяване на почвите е изграждането и експлоатацията на сметища, обслужващи населените места, както и нерегламентираното депониране на твърди битови отпадъци край населените места. Замърсяването на почвите и подземните води от инфилтратите от депонирани отпадъци, при които липсва долен изолиращ екран е главно с амониев и нитратен азот и тежки метали.

- **Замърсяване на подземните водни тела и почвите около тях с отпадъчни води от промишлените обекти които нямат канализационна система или тя е амортизирана**

Не всички промишлени производства, макар и съоръжени с ПСОВ, са в добро експлоатационно състояние, за да пречистват ефективно и да не допускат превишения на индивидуалните си емисионните норми на заустване на отпадъчните си води. Не са редки случаите при аварии да се допускат залпови изпускания на непречистени отпадъчни води, което води до влошаване на химичното и екологично състояние на повърхностните и подземните водни тела и замърсяване на почвите около мястото на заустване с някои приоритетни вещества и специфични замърсители, съдържащи се в отпадъчните води като манган, мед, арсен, цинк, кадмий, нефтепродукти и др.

- **Замърсяване на почвите при неправилната експлоатацията на рудници, мини и производствени площадки**

Рудодобивът причинява „значително“ антропогенно въздействие върху геоложката основа и „значително“ до „опасно“ въздействие върху подземните и повърхностните води. След провеждане на ликвидация на рудодобивните участъци въздействието върху почвите и подземните води остава „значително“ до „опасно“.

Въздействието върху повърхностните води, водоприемниците от хидрографската мрежа, в която са находищата - и след тях, варира от „незначително“ през „с ниска степен над допустимото“ до „значително“ и „опасно“. Въздействието върху геоложката основа, подземните и повърхностните води е със значителен териториален обхват, дълготрайно и непрекъснато. Наложително е прилагането на мероприятия за намаляване на негативното въздействие върху околната среда при рудодобива там, където то е със „значителна“ и „опасна“ степен. Поради необходимостта от значителни финансови средства за реализиране на подходящи мерки, през следващите години негативното въздействие ще продължава.

Освен техногенното замърсяване на почви, води, а оттам - по хранителната верига и на растения и животни, рудодобивната дейност в района е довела до отчуждаване на земи от селскостопанския фонд, горските територии и населени места, до нарушаване на баланса на земите от различните фондове, нарушаване на естествените релефни форми и ландшафта чрез формирането на техногенни форми (котловани, табани/насипища и/или хвостохранилища);

Замърсяването на почвите от дифузни източници води до следните проблеми:

• **Замърсяване на земеделски площи, третирани с азотни и фосфорни торове и препарати за растителна защита**

Земеделските земи се третират широко с изкуствени торове и ПРЗ. Сроковете на торене на културите трябва да бъдат съобразени с редица условия. По-ранното внасяне на торовете не води до усвояването им от растенията, които са в относителен покой и те попадат чрез вътрепочвения хоризонтален и вертикален отток в подземните води, което е причина за тяхното замърсяване, най-често с нитрати, но и с други разтворими форми на торовете. Дъждовните води и тези от системите за поливане подпомагат миграцията им в почвите, подземните и повърхностните води. Основното натоварване, което се свързва с тези източници, са биогенните елементи азот и фосфор и специфичните химични замърсители (приоритетни и опасни вещества). Под въздействие на тези дифузни източници са предимно ПВТ разположени в равнините райони.

Пестицидите се употребяват в широк мащаб и се считат за важна част в съвременните системи за отглеждане на реколти, главно поради директните ползи, главно икономически, които те създават в полза на фермерите. резултат на тези натоварвания се идентифицират изменения на местообитанията на видовете (хабитатите), замърсяване на водите с приоритетни вещества, увеличаване съдържанието на биогенни и органични вещества във водите и други като хлориди, сулфати, калций, магнезий, желязо, манган, феноли, нефтепродукти, цинк, мед, хром, арсен, цианиди и др. В тази връзка активните съставки на ПРЗ са основна част от заложените вещества в програмите за мониторинг на приоритетни и опасни вещества. Като слабо място бихме посочили практически липсата на дори приблизителна информация за количествата, периодичността и точните площи на третиране. МЗХ не поддържа база данни за вида на използваните ПРЗ (по вида на активното вещество), но следи стриктно присъствието на пестициди на пазара.

С цел предотвратяване опасното въздействие на пестицидите както върху човешкото здраве, така и върху околната среда, Европейската комисия одобри нова стратегия, която има цел да подобри начина, по който пестицидите се използват в ЕС и е насочена към:

- забрана на широк спектър от опасни пестициди;
- прилагане на интегриран подход при прилагането на пестициди;
- засилване на биологичния контрол върху продукцията;
- развитие на биотехнологии.

В случая за крайбрежните повърхностни водни тела е по-точно да се използва „пространства“ вместо ограничаването само до „земи“ тъй като тук се включва и използването на речните пространства за корабоплаване (вкл. пристанища с различно предназначение), дейности по добиване и експлоатация на нефт и газ, промишлен риболов, отглеждане на аквакултури и др. типично дейности, които представляват значителен източник на дифузно замърсяване.

От наземно базираните източници най-големи са селскостопанската дейност, речния и градски вток както и физическото увреждане на бреговата зона чрез строителство. Селскостопанското земеползване е основен източник на дифузни замърсители на повърхностните и подземни води, а речния отток и дъждовете довеждат замърсителите с различен произход до повърхностните крайбрежни водни тела. Анализът и оценката на ползване на пространствата в крайбрежната зона ще помогне за обективна и адекватна оценка на влиянието на дифузните източници върху екологичното състояние на бреговата зона.

- **Замърсяване на почвите в резултат от интензивното отглеждане на животни, компостиране и използване на органичен тор**

Животновъдството и използването на животински тор са друг източник на дифузно замърсяване на почвите и повърхностните води. Перманентното замърсяване от тази дейност се свързва предимно с отделянето на биоразградими органични вещества и натоварване с биогенни елементи (азот и фосфор) на почвите. Фермите за отглеждане на животни въздействат върху качествените и количествени показатели на повърхностните води по пътя на повърхностния отток чрез дъждовните води от откритите площадки на фермите, образуваните битово-фекални води и водите от измиването на помещенията. При спазване изискванията на Правилника за добри земеделски практики дифузното замърсяване на повърхностните води, предизвикано от животновъдството може да бъде сведено до възможния минимум.

- **Замърсяване на почвите от стари складове за препарати за растителна защита**

Складовете за пестициди и ПРЗ са потенциални източници на дифузно замърсяване на почвите и повърхностните и подземни води със специфични химични замърсители (приоритетни и опасни вещества), имайки предвид, че голяма част от тях са неохраняеми и /или са в лошо състояние. Контролът по използването по предназначение и състоянието на складовете за пестициди и ПРЗ се осъществява от РИОСВ, подразделения на МОСВ по региони.

- **Замърсяване на подземните води и почви в резултат от минната дейност, неправилната експлоатация на хвостохранилищата, дифузно натоварване на подземните води и почвите в резултат от замърсяване от амортизирани съоръжения от рекултивирани хвостохранилища**

В България площите, засегнати от минното дело и депа за производствени отпадъци формират 0,29 % от територията на страната, засегнатите от промишлеността и енергийното производство – 0,59 %, а 1,86 % са физически унищожените почви за изграждане на транспортните мрежи (пътни, въздушни, плавателни и др.)

Освен техногенното замърсяване на почви, води, а оттам - по хранителната верига и на растения и животни, добивната дейност в страната е довела до отчуждаване на земи от селскостопанския, горските територии и фонд населени места, до нарушаване на баланса на земите от различните фондове, нарушаване на естествените релефни форми

и ландшафта чрез формирането на техногенни форми (котловани, табани/насипища и/или хвостохранилища). Дифузните източници на замърсяване като приключили дейността си мини, стари табани, хвосто-и шлаго-хранилища от минната или други индустрии се явяват източник на замърсяване на почвите, повърхностните и подземни води с тежки метали, специфични замърсители от различните видове индустрия. При оценката на натоварването би следвало да бъдат взети под внимание както депонираните количества, така и възможните замърсители и поведението им в почвата и водната среда.

Всички посочени антропогенни въздействия водят до нарушаване на функциите на екосистемите и до ограничаване на екосистемните услуги: продуктивни (промени в хранителните нива на почвите и на повърхностните води; денитрификация; опасност от заблатяване/дрениране; ерозия на почвата; уплътняване на почвите от тежка механизация; замърсяване с тежки и/или редки метали и токсични елементи), регулиращи (водоохранни, промяна в нивото и качеството на подземните води); поддържащи (средообразуващи - загуба на земни ресурси; формиране на табани; свличания на скални маси; денудационни процеси; промяна в морфологията на земната повърхност и речните течения; запрашаване от трафика; културни (загуба на културни и исторически ценности, пораждат се конфликти при ползването на земите, разрушават се зони за рекреация). Налице е заплахата за биоразнообразието.

Други нарушения на почвите:

- Нарушения на почвите в следствие на интензивен натиск на населението в района; (увеличаването на концентрацията на населението в градовете, засилената антропогенизация и застрояване на района);
- Нарушения на почвите вследствие изменение на морфологията на водните тела, образуване на езера вследствие удълбочаване в определения участък на речното корито или крайречната зона, деформации на речното легло, изменение очертанията на бреговете, увеличаване на образуването на утайки и наноси, унищожаване на почвите в крайречните територии, унищожаване на местообитанията на речните екосистеми. Създаване на условия за ерозия на речните легла и брегове. Всички тези нарушения са вследствие на изземване на инертни материали от речните корита;
- Нарушаване на почвите в крайречните територии вследствие изменение на морфологията на водните тела, ширината и дълбочината на речното корито.
- Нарушения и замърсяване на почвите при построяването на язовири, чрез които става регулиране на оттока;
- Ерозиране на почвите вследствие неправилна експлоатация и поддръжка на хидротехническите съоръжения, и вследствие неправилното изсичане и оголване на терените или на неправилен добив на инертни материали;
- Заливане на прилежащите земи, преовлажняване и замърсяване с органична материя при наводнения;

- Нарушаване на почвите вследствие недобре стопанисваните и експлоатирани водовземни съоръжения на подземни води и съоръжения в лошо състояние.

4.5. ЛАНДШАФТ

Както бе посочено по-горе в текста, териториите, попадащи в границите на БДДР, са много разнообразни от гледна точка на тяхната ландшафтна структура и визуалното им въздействие. Оценка за тяхното състояние и характеристики е трудно да бъде обобщена, като се има предвид, че в България няма приета специализирана нормативна база за това. Обобщено може да се каже, че основните проблеми, свързани със състоянието на ландшафтите, са следните:

- Липса на нормативна база - В момента единственият нормативен документ в България, който регламентира опазването и управлението на ландшафтите е Европейската конвенция за ландшафта. Необходимо е законово да се регламентират дейностите по опазване и устойчиво управление на ландшафтите.
- Влиянието на различните замърсители (изкуствени торове и препарати в селското стопанство, тежки метали, пожари, естествени природни процеси - наводнения и др.) върху почвите, растителността, природните местообитания и местообитанията на видовете, опазвани в защитени територии и зони, и други територии със специфична устройствена защита;
- Влиянието на различните стопански дейности, свързани със създаване на нови типове антропогенни, техногенни, промишлени, селищни и комуникационни ландшафти, с които се променя визуално-естетическото въздействие и естественото състояние на природните ландшафти.
- Замърсяването на ландшафтите, вследствие реализация на различни планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които значително се увеличиха в последните години. При изграждането на ПСОВ и канализационни системи, деривации, изграждане на язовири, депа за отпадъци, земни лагуни, изграждане на ВЕЦ/МВЕЦ, изграждане на речни прагове и други хидротехнически и хидромелиоративни съоръжения за укрепване на речното легло, замърсяване на почвите и водните обекти от битово-фекални води се нанасят щети на ландшафтните структури, които не винаги се отстраняват и оставят трайни следи върху тях.
- Наличието на естествени и изкуствено предизвикани ерозионни процеси, вкл. завишаване мътноста на реките в някои участъци и количеството на твърдия отток, вследствие на нерегламентирани дейности, свързани с различни видове строителни дейности – хидроенергийно строителство, пътно, курортно и т.н.

Съществуващо състояние и проблеми

- Проблем с опазване на ландшафтите в района е замърсяването на почвите, растителността, местообитанията с тежки метали, изкуствени торове и препарати за растителна защита, миграция на замърсителите по хранителните вериги, увреждане на компонентите на ландшафтите при пожари, наводнения, от инфилтратата на нерегламентирани сметища.
- Проблем за опазване на ландшафтите в Дунавския район е нарушаване и замърсяване на съществуващите ландшафти при антропогенизацията и създаване на нови типове антропогенни, техногенни, промишлени, селищни и комуникационни ландшафти. Те имат неблагоприятно визуално-естетическо въздействие, заместват естествените ландшафти и се увеличават като площи с всяка следваща година.
- Проблемите за опазване на ландшафтите в района са свързани с наличието на ерозионни процеси и необходимостта от минимизиране на мътността на реките и количеството на твърдия отток. Укрепването и залесяването на ерозираните склонове ще предпази почвите и ще подобри състоянието на екосистемите. Напояването и наторяването с изкуствени торове на земеделските земи в района, трябва да бъдат съобразени с изискванията за опазване на почвите от ерозия, химично замърсяване и предотвратяване на миграцията на замърсителите по хранителните вериги.

Проблемите с опазване на ландшафтите в района и изискванията за увеличаване на техния потенциал са свързани не само с необходимостта да бъдат рекултивирани нарушените площи при експлоатацията на сметищата, кариерите и миннодобивните дейности, но и да се разшири залесителната дейност и провеждането на противоерозионни мероприятия в районите, които са ерозирани или застрашени от ерозия. Разностранното хидроенергийно, пътно и курортно строителство следва да бъде съобразено със запазване на визуално-естетическото въздействие и екологично равновесие в екосистемите в района.

4.6.БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА

4.6.1.ФЛОРА

Съществуващите екологични проблеми по отношение на флората са следните:

- Унищожаване на естествената растителност и природните местообитания в защитените територии и защитените зони, водещи до промени в екосистемите, вследствие на различни урбанистични дейности, в резултат на които се променят характеристиките им – започват процеси на фрагментация, сукцесия, изместване на местни видове от чуждоземни и/или инвазивни такива и др.
- Замърсяване и унищожаване на крайречните и водните екосистеми, вследствие замърсяване на водните обекти с отпадъчни води от дейността на различни ПСОВ и канализационни системи, работещи в нерегламентиран порядък.

- Замърсяване на природните местообитания, промяна на биоразнообразието в екосистемите, в резултат от земеделски дейности в отделните райони при ползването на различни торове и препарати за растителна защита;
- Унищожаване и/или замърсяване на естествена растителност и природни местообитания, вследствие на нерегламентирани горскостопански дейности, добивни дейности от речни корита, вкл. корекции на речни корита, депониране на отпадъци и др;
- Промяна в биоразнообразието, унищожаване на естествена растителност и природни местообитания, вследствие на различни природни процеси – наводнения, каламитети, снеголоми, ветровали и др.

4.6.2.ФАУНА

Съществуващите екологични проблеми по отношение на фауната, са следните:

- Унищожаване местообитания на животинските видове, промени в екосистемите, в следствие на различни урбанистични дейности. Последствията могат да бъдат унищожаване или промени в плътността на популациите, безпокойство на животинските видове, унищожаване на места за гнездене, хранене, почивка и др.
- Унищожаването на места за гнездене, храна и почивка на животински видове, интродуциране на не-местни видове, вследствие замърсяване на водните обекти с отпадъчни води, зауствани от остарелите и амортизирани ПСОВ и канализационните системи зауствани във водните обекти без необходимото пречистване.
- Дифузно замърсяване на местообитанията на видовете, мигриране на замърсителите по хранителните вериги и промяна на биоразнообразието в екосистемите, в резултат от интензивното земеделие в районите, при ползването на различни торове и препарати за растителна защита и др.
- Унищожаване на местообитания на видове, вкл. места за гнездене, в резултат на нерегламентирани горскостопански дейности.
- Унищожаване или намаляване на плътността на популациите, намаляване на видовото разнообразие, безпокоене и прогонване на животни и птици, места за гнездене и намаляване на биоразнообразието в резултат от създаването и наличието на нерегламентирани сметища.
- Промяната в биоразнообразието, фрагментация на местообитанията на видовете, вкл. нарушаване на местообитания на застрашени и редки видове, места за гнездене,

унищожаване на отделни животни, вследствие извличането на минерали в района на речните басейни;

- Преки въздействия при строителство - унищожаване на местообитания на видове, безпокойство и прогонване на животински видове, унищожаване на местата за гнездене и промяна на биоразнообразието.
- Промяна в биоразнообразието на крайречните територии, вследствие унищожаване на част от животинските популации, места за гнездене и промяна в състава на екосистемите при наводнения и други природни бедствия.
- Влошаване на условията на живот на хидробионтите поради замърсяване на водните обекти от различни добивни дейности и др.
- Промяна на биоразнообразието поради хидростроителство и превръщане на водите от течащи в стоящи. Фрагментация на популациите на ендемични видове на Балканския полуостров.
- Унищожаване на местата за размножаване на видове от фауната при корекция на реките.
- Замърсяване на водоемите с инсектициди, използвани за борба с комарите, което въздейства негативно на ихтиофауната.

4.6.3. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

По-важните екологични проблеми в защитените територии са следните:

- Унищожаване или замърсяване на естествената растителност и местообитанията на видовете в следствие на нерегламентирани горскостопански дейности, добивни дейности от речни корита, депониране на отпадъци и др.
- Промяна в биоразнообразието и унищожаване на естествената растителност, в следствие на различни природни процеси – наводнения, каламитети, снеголоми, снеговали, ветроломи, ветровали и др.
- Замърсяване и унищожаване на крайречните и водните екосистеми, в следствие на замърсяване на водните обекти в следствие от дейността на различните ПСОВ и канализационни системи, работещи в нерегламентиран порядък.
- Промяна в естественото състояние на биоразнообразието в защитените територии, поради строителство вкл. хидростроителство, рекреация и др. дейности свързани с отдиха и туризма.

4.6.4. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

По важните екологични проблеми в защитените зони са анализирани и описани в Доклада за оценка на степента на въздействие на ПУРБ в Дунавски район, който е неразделна част от ДЕО.

4.7.КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

В териториите, предмет на ПУРБ има обекти на световното културно наследство – Боянската църква, Ивановски скални църкви, Свещарска гробница, вписани в Списък на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО, национално значими паметници, като Скобелев парк музей, Средновековен град Червен, Средновековна крепост „Хисаря“, крепостта „Баба Вида“, множество църкви, археологически останки - Античен град „Улпия ексус“, праисторическо селище пещера „Орлова чука“, Античен гран „Нове“ и много други образци на историческото и културно наследство, включително и свързани с водата съоръжения. Всички тези обекти имат връзка с културните и визуални въздействия в района на речния басейн и могат да бъдат определени още и като важни социални и икономически активи.

Археологическите останки са чувствителни към промените в качеството на водата, водните нива, замърсяването и използването на химикали при земеползването. Археологическите обекти от национално значение са защитени със закон като описани паметници.

4.8.ОТПАДЪЦИ И ТЕХНИТЕ МЕСТОНАХОЖДЕНИЯ

Съществуващите проблеми, произтичащи от дейностите, свързани с управлението на отпадъците и водещи до замърсяването на повърхностните и подземни води и влошаването тяхното, количествено и качествено състояние са:

- Наличието на голям брой нерегламентирани сметища. По информация на РИОСВ, разположени в обхвата на Басейнова Дирекция – Дунавски район, всяка година се закриват голям брой от сметищата, но се появяват нови такива на други места;
- Нерегламентираното изхвърляне на отпадъци от строителство и разрушаване на неподходящи за целта места, формирайки незаконни сметища по поречието на реките и язовирите;
- Голяма част от депата не отговарят на изискванията на Наредба № 6/2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа, с което се създава опасност за замърсяване на повърхностните и подземни води;

4.9.МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

По отношение на материалните активи собственост на Басейнова дирекция Дунавски район идентифицираните проблеми нямат пряко отношение към обхвата и изпълнение на дейностите на ПУРБ.

Проблеми съществуват с материалните активи прилежащи към водните обекти (хидротехнически съоръжения, преливници, кули, изпускатели, прагове и др.) поради не доброто им техническо състояние, а на някои места с липсата им.

Други материални активи, които оказват влияние върху водните обекти и се определят като създаващи екологични проблеми са лошото състояние на съществуващите хидромелиоративни съоръжения, остарелите водоснабдителните и канализационни мрежи, сметищата за отпадъци, депата за отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания, пътищата и инфраструктурата.

4.10.НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

За Дунавски район се оформят 3 основни групи значими антропогенни замърсявания на водите, които имат отношение към населението и човешкото здраве:

- 1.Органично (биогенно) замърсяване** (от градски отпадъчни води, селскостопанска дейност и др.) – нитрати, БПК 5, азот, фосфор.
- 2. Замърсявания на водните тела с тежки метали** (общ хром, арсен, никел, олово) и повишени нива на желязо. Замърсяването е свързано с производствените дейности, включително и замърсявания от старируднични дейности, както и с недоброто пречистване на индустриалните отпадъчни води.
- 3. Други замърсители** – нитрати (от неорганичен произход), органични съединения (детергенти, нефтопродукти). Нивата на пестицидите в последната година са в рамките на нормата.

Влияние на замърсяването на водите върху здравето на населението

Биологичното замърсяване на водата е причина за разпространението на различни бактериални, вирусни и паразитни заболявания. Осигуряването на епидемична безопасност на водата е от съществено значение за намаляване на случаите на стомашно-чревни заболявания, свързани с консумираната вода.

Влиянието върху организма на води с повишено съдържание на тежки метали (характерните за района са хром, арсен, никел и олово и желязо) е свързано с разпространението на някои хронични заболявания.

Замърсяването на водите с хром има канцерогенен риск за населението. Във високи концентрации той има токсично и канцерогенно действие.

Арсенът е типична протоплазмена отрова – оказва влияние върху тъканното дишане и окислителните процеси чрез инхибиране на ензимните системи. Съдържащият се в питейните води арсен е основен източник на неорганичен арсен за организма, но във високи дози предизвиква рак на кожата.

Оловото е кумулативна отрова, може да се натрупа в организма и да предизвика отравяния, при които се поразяват централната нервна система, бъбреците, хемопоезата и др.

Характерните тежки метали, които се срещат като замърсители във водите на Дунавски район за управление на водите имат канцерогенен ефект, затова възможната роля на **водния фактор** във възникването на злокачествени заболявания не е изключена, ако в питейните водите се намират химични елементи с доказан канцерогенен ефект.

Високото съдържание на желязо влошава органолептичните качества на водата – придава ѝ жълтеникав цвят, помътнява, променя вкуса ѝ. Такава вода не е пригодна за битови и стопански нужди, а и в нея се развиват специфични микроорганизми – алги, които могат да запушат водопроводните тръби.

При взаимодействие на нитратите с алифатни и ароматни амини се образуват нитрозамини – силни канцерогени. Някои нитрозамини имат мутагенен (предизвикват мутации) и тератогенен (малформации в ембриона) ефект.

Детергентите поддържат в разтворено състояние канцерогенните полициклически ароматни съединения (както във водата, така и в организма), с което улесняват тяхното усвояване от организма.

Съществуващите екологични проблеми в района, имащи отношение към ПУРБ в аспект население и човешко здраве (т.е. въздействие от населението върху водния тел), са свързани с точково и с дифузно замърсяване (натоварване) на водите от промишлеността, селското стопанство и битовите дейности, което влошава химичните и биологичните им качества, водоснабдяването на хората и създава здравен риск за населението.

Влияние на шума върху човешкото здраве

Шумът атакува почти всички органи и системи на човешкия организъм, като се проявява главно в четири насоки:

1. Психологично въздействие: раздразнение, влияние върху работоспособността, въздействие върху речевата разбираемост и умствените способности.

2. Физиологично въздействие:

а) Върху слуховия орган.

б) Върху функциите на отделни органи и системи:

- сърдечно съдовата система – учестяване на сърдечния ритъм, промени, които водят до повишаване на кръвното налягане

- дихателната система – изменения на респираторния ритъм
- храносмилателна система – забавяне пасажа на храната и различни по степен и вид увреждания на стомаха
- ендокринна система – изменение количеството на кръвната захар, повишаване на основната обмяна, задържане на вода в организма, вестибуларна система, процесите на обмяната

в) Върху организма като цяло и в частност върху висшата нервна дейност (нервна преумора, психични смущения и нестабилност, смущения на паметта, раздразнителност) и вегетативната нервна система (усилен тонус, който може да доведе до редица сърдечни, циркулаторни и други прояви).

3. Въздействие върху съня – смущаването на нощната почивка не дава възможност за възстановяване на работоспособността и постепенно довежда организма до състояние на преумора.

4. Загуба на слуха в резултат на продължително влияние на шум с висока интензивност.

Действието на фактора шум е най-отчетливо изразен в урбанизираните райони с население над 100 000 жители. Шумовото им натоварване зависи както от интензитета на шума, така и от продължителността на неговото въздействие.

5. ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДРБУ, И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ В ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2016-2021 Г.

5.1. ЕКОЛОГИЧНА НАСОЧЕНОСТ НА ПУРБ

Екологичната насоченост на ПУРБ 2016-2021 е в съответствие с целите при управление на водите, заложи в Директива 200/60/ЕС (РДВ) и се обуславя от целите за опазване на околната среда, насочени към предотвратяване на влошаването и постигане на добро количествено и качествено състояние/потенциал на подземните и повърхностните води.

На база отчитане на извършените промени при актуализация на границите на повърхностните водни тела, оценки на екологично и химично състояние на актуализираните водните тела, вкл. определяне на показатели с отклонения от СКОС, и отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им, е извършена актуализация на целите за опазване на околната среда на повърхностните води. Сред основните цели е посочено „Запазване на добро екологично и химично състояние за водните тела в добро екологично и химично състояние“. За повърхностните водни тела в по-ниско от добро екологично състояние/ добър екологичен потенциал и/или химично състояние, е акцентирано върху възстановяване

на доброто състояние. Целта е насочена към подобряване на водите, където е необходимо, със стремеж към постигане на най-малко добър екологичен статус.

Ключов момент за поддържането на балансирано функциониране на водните екосистеми е постигане на целите за зоните за питейно-битово водоснабдяване. За тези от тях, определени в категория А1 или А2 целта е „Поддържане и предотвратяване влошаване състоянието на повърхностните води за пиене“, а за онези от категория А3 – „Достигане на стойност по показател/показатели с отклонения, съответстващ на стандарта за качество на повърхностни води за пиене най-малко за категория А2“.

Екологичните цели за зоните за отдых, водни спортове и/или за къпане са съобразени със стандартите за качество по показателите за оценка на състоянието им, включени в нормативните актове за съответния тип повърхностни води. Целите за опазване на околната среда на зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, както и тези за опазване на околната среда на зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми, се интегрират с регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води. Поради това специфични екологични цели за тези зони не са определени.

По отношение на защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се приемат като цели за опазване на водите в защитените територии и защитените зони, обявени за опазване на водозависими видове и местообитания. Поради това, за тези зони на територията на ДРБУ не са определяни специфични екологични цели.

За да се гарантира изпълнението на заложените цели е направен критичен анализ и оценка на степента на изпълнение на целите за околна среда от ПУРБ 2010- 2015 г. по отношение на екологичното и химично състояние към 2015г. за всички повърхностни водни тела в ДРБУ. Изследвани и проучени са източниците на замърсяване за повърхностните водни тела, планирани са действия и определени точно мерките за възстановяване на екологичното и химичното състояние на тези води.

В съответствие с поставените цели са разработени екологосъобразни Програми от мерки, всяка от които е насочена към решаването на конкретно съществуващ екологичен проблем. В ПУРБ 2016-2021 са допълнени неизпълнените от предходния планов период мерки. Нов подход при разработване на ПоМ е, че информацията за всяка индивидуална мярка е отнесена към конкретно повърхностно водно тяло, едновременно с това и към определените движещи сили, а именно: урбанизация, селско стопанство, енергетика – ВЕЦ, аквакултури, защита от наводнения, горско стопанство, индустрия, туризъм и рекреация, транспорт, изменение в климата и други. ПоМ са представени за консултации със заинтересованите министерства и ведомства, а това от своя страна осигурява широка институционална и обществена ангажираност и гарантира пълнота, обективност и критичен анализ на представените мерки.

От изложеното може да се обобщи, че проведените конструктивни мероприятия, (в т. ч. междинния преглед на значимите проблеми (натиск и въздействие, мониторинг и оценка на състоянието), промените във водното законодателство по време на първия планов период, както и заложените бъдещи екологосъобразни дейности, произтичащи от актуализацията на целите и разработването на програми от мерки, са насочени към опазване и съхранение на водите и техните качества, подобряване на състоянието и устойчивото използване на водните ресурси.

Преглед на изпълнението на програмите от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда от първия ПУРБ

В ПУРБ 2016-2021 е направена оценка на степента на изпълнение на целите от първия план и анализ на причините за непостигането им с оглед на това да бъдат надградени и прецизирани мерките за новия планов период (2016-2021г.).

Оценката е извършена за 256 актуализирани повърхностни водни тела, като към 2015 г. 113 ПВТ са постигнали екологичната цел за добро състояние; 60 повърхностни водни тела са определени в изключение от постигане на екологичните цели, в т. ч. 52 ВТ - с удължен срок за етапно постигане на екологичните цели и 8 ВТ - с определени по-малко строги екологични цели; 50 повърхностни водни тела са в неизвестно състояние; 33 повърхностни водни тела не са постигнали екологичната цел.

Съгласно изискванията на ЗВ, три години след утвърждаване на ПУРБ мерките трябва да бъдат приведени в действие и да се изпълняват. Преглед на изпълнението на ПоМ за постигане на целите в ПУРБ 2010 – 2015г. е извършен през 2012 г. Изготвен и публикуван е Междинен доклад за напредъка по изпълнението на включените в първия план ПоМ, в който напредъкът в изпълнението на мерките е представен в три степени „не е започнало, в процес на изпълнение и завършено изпълнение”.

Актуализация на програмите от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда

Актуализацията на Програмата от мерки е изготвена в отговор изискванията и съгласно чл. 157, ал. 1, т. 8 от ЗВ. В Раздел 7, Приложение 7.1.2, е представен Списък от мерки в Дунавски район за басейново управление, в който всяка една мярка е отнесена към една, а в някои случаи – към няколко ПоМ. При актуализация на ПоМ за постигане на целите за опазване на околната среда в ДРБУ е преразгледан списъкът с мерки от ПУРБ 2010 – 2015г. Планираните за новия планов период мерки са избрани от единен каталог, разработен на национално ниво. Те са насочени към източниците на точков, дифузен и/или хидроморфологичен натиск, натиск от водовземане и климатични изменения, както и за намаляване/ смекчаване/ предотвратяване на въздействието от натиска и включват:

- регулаторни режими, свързани с водовземане и ползване на водите;
- превантивни дейности за запазване и подобряване на доброто състояние, вкл. предпазване от влошаване състоянието на повърхностните и подземните води, и зоните за тяхната защита;

- дейности, свързани с подобряване на мониторинга на водните тела и зоните за тяхната защита;
- дейности, свързани за подобряване на методологичната осигуреност.

Най-общо, мерките в разработения национален каталог от мерки са разделени по типове, съответстващи на типовете основни мерки, съгласно чл.156н от Закона за водите. За всяка мярка са определени действията с които мярката ще се реализира, като действията се определят в 2 основни вида – инвестиционни и административни. Първите са свързани с изграждане, модернизация, реконструкция и поддръжка на инфраструктурни обекти, с цел опазването на околната среда и постигането на екологичните цели. Административните мерки са насочени към осъществяването на контролни дейности и мониторинг върху опазването на водите, както и мерки, които имат обучителен характер и са свързани с природосъобразно изпълнение на различни дейности. Тези мерки се изпълняват в рамките на нормативно определените процедури които се прилагат от съответните държавни институции и местни власти. Всяка ПоМ включва основни, а при необходимост и допълващи мерки (чл. 156м от ЗВ). Следва да се отбележи, че при актуализацията им са отчетени въведените изисквания в ЗВ през периода на прилагане на първия ПУРБ 2010 – 2015г.

ПоМ 2016-2021 има значително сходство с тази от предходния планов период, както по отношение на съдържанието, така и по използвания минималистичен подход. Новото в нея е, че информацията за всяка индивидуална мярка е отнесена към конкретно водно тяло, и едновременно с това и към определените движещи сили по схемата: *„източник на натиск – водно тяло - констатирано въздействие – планиране на екологични цели и ПоМ*. Мерките са насочени към значимите източници на натиск, чието въздействие е в основата на констатираните значими проблеми при управление на водите в ДРБУ.

Актуализираната Програма от мерки от ПУРБ на ДРБУ за периода 2016-2021 г. година включва основни мерки (в т.ч. и тези, които не са изпълнени в първия планов период), а при необходимост и допълващи (допълнителни) мерки за случаите, когато цялостното прилагане на основните мерки не е достатъчно за постигане на целта: „добро състояние до 2021г.”.

Основните мерки осигуряват изпълнението на минималните задължителни изисквания по отношение на нормативната обезпеченост на предвидените дейности. **Допълващите** мерки са от различен характер, прилагат се към основните мерки и са предназначени за постигане на целите за опазване на околната среда. **Допълнителни** мерки се планират, когато данните от мониторинга или други данни показват, че целите за опазване на околната среда за дадено водно тяло не могат да бъдат постигнати чрез предвидените мерки и/или в поставения срок (чл. 156о от ЗВ).

Повърхностни води

В ПУРБ 2016-2021 г. за ДРБУ са разработени следните Програми от мерки, които предвиждат конкретни **дейности**, чрез които ще се постигне подобряване или запазване на състоянието на повърхностните водни тела (по програми):

Програма от мерки за намаляване на замърсяването от точкови източници чрез изграждане/доизграждане на канализационни системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места

Мерките, предвидени за изпълнение в тази програма са свързани с изграждане, реконструкция или модернизация на ГПСОВ за селища с различен брой население (2000-10000 и над 10000 ЕЖ); Изграждане на нова и/или реконструкция или модернизация на съществуваща канализационна мрежа. Този тип мерки са насочени към намаляване на натиска от органични замърсители, азот, фосфор и микрозамърсители от точкови източници от градски отпадъчни води.

Програма от мерки за намаляване на замърсяването от точкови/дифузни източници чрез закриване на депа, които не отговарят на изискванията на екологичното законодателство, вкл. мониторинг и контрол

Мерките, предвидени за изпълнение в тази програма са свързани със закриване на общинските депа за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания на екологичното законодателство; закриване и рекултивация на депа за производствени отпадъци; изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни и отпадъчни води в района на депа за неопасни отпадъци;

Програма за намаляване/смекчаване на хидроморфологичния натиск и запазване и подобряване на екологичното състояние на повърхностните водни тела

Мерките, предвидени за изпълнение в тази програма са свързани с оценка на ефективността на изградени рибни проходи; почистване на обема на язовира от наноси и затлачване; изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатост на реките; изграждане на устройства за измерване на водното количество след съоръжения за водовземане или за регулиране на оттока; осигуряване на минимално-допустимия отток в реките след съоръжения за водовземане или регулиране на оттока; реконструкция на бентове/прагове (чрез намаляване на височината или дължината им) за осигуряване миграцията на рибите.

Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на подземните води

Мерките предвидени за изпълнение в тази програма са свързани с преразглеждане на издадените разрешителни с цел постигане на целите за водното тяло; забрана за издаване на разрешителни за изграждане на защитни и/или други съоръжения в повърхностни водни тела, които препятстват подхранването на подземните води от реката, с което се засягат вече разрешени водовземания от подземни води; прилагане на добри земеделски практики за торене и съхранение на торове; контрол на използването на пестициди в райони на подземни водни тела, формирани в карстови водни

хоризонти, разкриващи се на повърхността; забрана за депониране на приоритетни вещества, както и други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води.

Програма от мерки за опазване на зоните за защита на водите

Мерките, предвидени за изпълнение в тази програма са свързани с прилагане на правила за добри земеделски практики за водни тела, определени като зони за защита на водите предназначени за питейно водоснабдяване в райони, в които е установен риск от замърсяване с нитрати; забрана за издаване на разрешителни за водовземане за ВЕЦ в зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; забрана за стопански и любителски риболов в зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; забрана за издаване на разрешителни за водовземане за ВЕЦ в зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; проучване разпространението на инвазивни биологични видове и тяхното въздействие върху екологичното състояние. Мерките са насочени към дейностите, застрашаващи качеството на водата. Предвидените са мерки, необходими за управление на тези рискове.

Мерки в ПУРБ, имащи значение за постигане и на целите в ПУРН

Част от мерките, включени в списъка от мерки за ДРБУ, са приложими и за постигане на целите при управление на риска от наводнения, респ. целите на ПУРН. Това са мерки, които са насочени към намаляване на неблагоприятните последици от наводненията върху околната среда, вкл. върху водите като един от компонентите на околната среда, чрез намаляване и недопускане на замърсяване и влошаване на състоянието на водите и на зоните за защита на водите в резултат от наводнения.

Пример за такива мерки са: забрана за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци, строителство на животновъдни ферми, строителство на стопански и жилищни постройки, миене и обслужване на транспортни средства и техника, засаждане на трайни насаждения с плитка коренова система изхвърляне на отпадъци в крайбрежните заливаеми ивици и прилежащите земи на водохранилищата; забрана за нарушаване на естественото състояние на леглата, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици; намаляване на проводимостта на речните легла, включително чрез баражи и прагове, без съответното разрешително; използване на речните легла като депа за отпадъци, земни и скални маси; извършването на строежи над покритите речни участъци; съхраняването или складирането на материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения; възстановяване на речни корита и стари меандри (ре-меандриране); залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове; повишаване капацитета на корито в средните и долни части на реките чрез преместване на диги и др.

Подземни води

Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на подземните води

Мерките предвидени за изпълнение в тази програма са свързани с преразглеждане на издадените разрешителни с цел постигане на целите за водното тяло; забрана за издаване на разрешителни за изграждане на защитни и/или други съоръжения в повърхностни водни тела, които препятстват подхранването на подземните води от реката, с което се засягат вече разрешени водовземания от подземни води; прилагане на добри земеделски практики за торене и съхранение на торове; контрол на използването на пестициди в райони на подземни водни тела, формирани в карстови водни хоризонти, разкриващи се на повърхността; забрана за депониране на приоритетни вещества, както и други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води.

Актуализация на програмите от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда

При актуализация на ПоМ за постигане на целите за опазване на околната среда в ДРБУ е преразгледан списъкът с мерки от ПУРБ 2010 – 2015 г. Планираните мерки са избрани от единен каталог от мерки, разработен на национално ниво.

Актуализираният списък на мерки за ДРБУ съдържа 180 мерки за постигане на планираните екологични цели на подземните води и на зоните за тяхната защита. Включените мерки са насочени към:

- Източниците на точков, дифузен натиск, както и на натиск от водовземане и климатични изменения;
- Намаляване (смекчаване) предотвратяване на въздействието от натиска.

При планиране на мерките по водни тела е приложен подход, който отчита взаимовръзките движеща сила - натиск - въздействие - състояние - екологични цели – мерки. По-долу са описани отделните стъпки при прилагане на подхода, като са представени варианти в зависимост от състоянието на водните тела, а именно:

-

За водни тела, за които съществува риск да не постигнат добро състояние;

За всяко водно тяло се определят елементите/показателите, по които има непостигане на критериите за добро състояние - СКОС или праг на замърсяване за всеки елемент/показател за поотделно и за всеки от критериите за добро количествено състояние на ПВТ.

Определят се потенциалните източници на натиск, които биха могли да предизвикат такова въздействие.

Сравняват се определените потенциални източници на натиск (потенциалните причинители на констатираните въздействия) с определените конкретни източници на натиск, съгласно паспортите на водните тела, след което: в случай на потвърждение на причинителя (съвпадение на възможен и констатиран източник на натиск) се пристъпва към избор на мерки; в случай на разминаване се проверява пълнотата на информацията за реалния натиск, както и информацията от мониторинга.

Извършен е избор на конкретни мерки по водни тела.

- За водни тела, които са в добро състояние;

Извършва се преглед на изпълнение на критериите за добро състояние - стойностите на отделните елементите/показателите по отношение на СКОС и прагове на замърсяване и критериите за количествено състояние. Проверява се дали има елемент/показател със стойности, близки до СКОС/прага на замърсяване и/или с негативна тенденция или има предпоставки за създаването на риск за количественото състояние на ПВТ..

Анализирант се отделните конкретни източници на натиск, съгласно паспортите на водните тела.

Анализирант се приложените мерки от първия план - степен на прилагане и екологичен ефект. Преценява се необходимостта от нови мерки с оглед запазването на доброто състояние на водното тяло.

Мерките се избират съобразно планираните програми, като изборът на мерки се базира основно на констатирания натиск.

Програма от мерки за намаляване на замърсяването от точкови източници чрез изграждане/доизграждане на канализационни системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места е дадена в Приложение 7.2.2, Раздел 7, ПУРБ 2016-2021.

Програма от мерки за намаляване на замърсяването от точкови/дифузни източници чрез закриване на депа, които не отговарят на нормативните изисквания на екологичното законодателство, вкл. мониторинг и контрол е дадена в Приложение 7.2.3, Раздел 7, ПУРБ до 2021.

Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на подземните води е дадена в Приложение 7.2.6, Раздел 7, ПУРБ до 2021. Тя включва мерки за: запазване на доброто количествено състояние на подземните водни тела; постигане и запазване добро химично състояние на подземните водни тела и ефективно управление и предотвратяване влошаването на състоянието на подземните води.

Програма от мерки за опазване на зоните за защита на водите е дадена в Приложение 7.2.7, Раздел 7, ПУРБ до 2021, включваща мерки за опазване на: зоните за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване; зоните за защита, в които водите са чувствителни към биогенни елементи и др.

Заложените мерки в ПУРБ 2016-2021 няма да доведат до вероятни значителни въздействия върху трансгранични подземни водни тела.

5.2. ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДРБУ, И НАЧИНЪТ, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ В ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2016-2021 Г.

Целите за опазване на околната среда на европейско равнище са дефинирани в следните основните стратегии, програми и планове:

- **Стратегия „Европа 2020“.**

Целта на Стратегията е насочени към реализиране на усилията на ЕС за опазване на околната среда, намаляване на емисиите и предотвратяване на загубата на биоразнообразието, закрила на здравето и благосъстоянието на хората, като същевременно се зачитат естествените ограничения на нашата планета.

Мерките в ПУРБ за втория планов период са насочени към реализиране на усилията на ЕС за опазване на околната среда, намаляване на емисиите и предотвратяване на загубата на биоразнообразието и закрила на здравето и благосъстоянието на хората, като същевременно зачита естествените ограничения на нашата планета. ПУРБ 2016-2021г. не влиза в противоречие с целите и пътя на реализиране на Стратегията „Европа 2020“.

- **Стратегия на ЕС за биологично разнообразие до 2020 г. Стратегически план за биологичното разнообразие 2011г.- 2020 г.**

Основна цел на Стратегията и стратегическия план е да се предприемат ефективни и спешни мерки за спиране на загубата на биологично разнообразие, за да се гарантира до 2020 г. устойчивостта на екосистемите, които да продължат да предоставят жизненоважни услуги, осигурявайки по този начин разнообразието на живота на планетата и допринасяйки за благосъстоянието на човечеството и премахването на бедността. Усилията са насочени към намаляване на натиска върху биоразнообразието, възстановяване на екосистемите, устойчиво използване на биологичните ресурс. Цели се ползват, произтичащи от използването на генетичните ресурси да се разпределят по справедлив и равнопоставен начин; да се осигуряват достатъчно финансови средства, да се подобри капацитетът, да се отчитат въпросите и ценностите на биоразнообразието, ефективно да се прилагат подходящите политики, а вземането на решения да се основава на солидни научни изследвания, и на превантивния подход.

Изборът на мерки и включването им в ПУРБ 2016-2021г. са съобразени с изискванията на Директивите за птиците и местообитанията за предотвратяване на бъдеща загуба на местообитания и видове и за възстановяване на биоразнообразието в ЕС, поддържане и подобряване състоянието на екосистемите и техните услуги (чрез внедряване на зелена инфраструктура в устройственото планиране) и борба с инвазивните чужди видове.

ПУРБ 2016-2021г. не влиза в противоречие с целите и пътя на реализиране на Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2020г.

- **План за опазване на водните ресурси на Европа до 2020 г. (Blueprint).**

Планът определя целта и пътя за развитие на политиката на ЕС в областта на водите. Формулира стратегически подходи за осигуряване на достатъчно количество и качество на водата, необходима за хората, икономиката и околната среда. Представя проблемите, свързани със замърсяването на водите, водочерпенето за земеделски цели и за енергопроизводство, земеползването и последиците от изменението на климата.

- **Пътна карта за ресурсно ефективна Европа, ЕС**

Пътната карта е основен стратегически документ при програмирането и подготовката на документите за усвояване на фондовете от ЕС за периода 2014-2020 г. Документът съдържа предложенията на ЕК за бъдещи рамки и изисквания, с които да се подобрява ресурсната ефективност на ниво ЕС, както и за отделните държави-членки.

- **Стратегия на ЕС за адаптация към измененията на климата и Бяла Книга за адаптация към климатичните изменения и други.**

Общата цел на Стратегията за адаптация е да допринесе за повишаване на устойчивостта на Европа спрямо изменението на климата. Това означава повишаване на степента на готовност и способност да се реагира на последиците от изменението на климата на местно, регионално, национално и европейско равнище, разработване на съгласуван подход и подобряване на координацията. Приоритет и отговорност на Комисията е включването на мерки за адаптация в политиките и програмите на ЕС, така че действията на ЕС да бъдат „устойчиви срещу изменението на климата”.

Тези насоки вече са включени в законодателството, в сектори като морски води, горско стопанство и транспорта и във важни инструменти на политики в областта например на вътрешните води, биоразнообразието и миграцията и мобилността.

Внесени са законодателни предложения за включване на мерки за адаптация в селското и горското стопанство, морското пространствено планиране и интегрираното управление на крайбрежните зони, енергетиката, предотвратяването и управлението на риска от бедствия, транспорта, научните изследвания, здравеопазването и околната среда.

На национално ниво Министерство на околната среда и водите е предприело начални стъпки към разработването на Национална стратегия за адаптация (НСА). Разработването на НСА е поетапно и цели формулиране на конкретни мерки, които да дадат цялостния облик на стратегическите действия, които да намалят уязвимостта на страната ни от последиците на изменението на климата.

- **Стратегия на Европейския съюз за Дунавския регион**

Опазването на ОС в Дунавския регион поставя акцент върху възстановяването и поддържането качеството на водите, запазването на биоразнообразието, заобикалящата

среда и качеството на въздуха и почвите в района и върху управлението на рисковете за околната среда. Управлението на водите включва както качеството така и количеството им и се свързва с намаляване на замърсяването с биологични и други опасни вещества и елиминирането им. Ключово значение за Стратегията е анализът на рисковете и предизвикателствата и готовността на страните от Дунавския регион за бързо реагиране и решаване на възникналите проблеми в синхрон помежду си.

- **План за управление на международния речен басейн на р. Дунав (DRBMP)**

Планът е изготвен с участието на всички страни от Дунавския басейн под координацията на Международната комисия за опазване на река Дунав в изпълнение на изискването на РДВ за осигуряване на координирано управление на водите от басейна на р. Дунав. За изпълнението на Плана е изготвена Програма от мерки, приета от всички страни.

- **План за управление на риска от наводнения в международния речен басейн на р. Дунав (DFRMP)**

Планът е изготвен в съответствие с изискванията на Директива 2007/60/ЕС (Директивата за наводненията) под координацията на Международната комисия за опазване на река Дунав и с участието на всички страни в Дунавския басейн. Планът акцентира върху мерките с трансграничен ефект при съблюдаването на принципа на солидарност съгласно Директивата за наводненията.

Ключов документ, чрез който се осигурява финансирането и оперативното изпълнение по линия на Структурните фондове на ЕС за периода 2014 – 2020 г., е **Оперативната програма „Околна среда 2014 – 2020 г”**. Главната стратегическа цел на Оперативната програма е подобряването, запазването и възстановяването на естествената околна среда и развитие на екологичната инфраструктура. Специфичните цели на програмата включват опазване и подобряване състоянието на водните ресурси, намаляване на количеството депонирани битови отпадъци, подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания от мрежата Натура 2000, повишаване защитата на населението от наводнения, превенция и намаляване риска от свлачища. Реализирането на тези цели ще доведе до подобряване качеството на живот на населението в страната и до повишаване на възможностите за инвестиции в икономиката. Мерките свързани с превенция и управление на риска от наводнения и свлачища ще допринесат за запазване икономическото състояние на региона чрез създаване на устойчивост при бедствия и предотвратяване отрицателните последици в резултат от наводнения/свлачища, както и за защита човешкото здраве. Планираните инвестиции се очаква да имат пряк принос във връзка с изменението на климата, по-конкретно за намаляване уязвимостта по отношение на последиците от изменението на климата.

Изпълнението на целите, заложи в ОП „ОС” 2014-2020 г в областта на опазване на водите ще бъдат гарантирани чрез финансиране на инвестиции, заложи в приоритетни оси 1 *Води* и 4 *Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища*, за подготовка и изпълнение на Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) и Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН), вкл. на групи мерки от програмите към тях, както и за ограничаване на отрицателните последици от

наводненията и сушите (инвестиции за подобряване управлението на риска от наводнения) и за подобряване на водната ефективност.

Необходимо е да се отбележи, че разработените основните насоки, дейности и мерки в проекта на ПУРБ 2016 - 2021г. са в съответствие със специфичните цели, разписани за двата ключови приоритета. Те са насочени към: опазване и подобряване състоянието на водните ресурси; подобряване оценката на състоянието на водите; повишаване защитата и готовността за адекватна реакция на населението при наводнения; повишаване защитата на населението от свлачищни процеси.

Посочените по-горе стратегически документи, разработени на Европейско ниво са транспонирани в ключовите национални документи, посветени на опазване на водите в България.

Целите на опазване на околната среда **на национално ниво** са формулирани приоритетно в следните национални стратегии, програми и планове:

1. Националната програма за развитие: България 2020 г.

Националната програма за развитие: България 2020, приета с Решение № 1057 от 20.12.2012 г. на Министерския съвет, е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Програмата е дългосрочен национален програмен документ за развитието на Република България, базата за програмирането на стратегически документи във връзка с изпълнението както на националните политики, така и на политиките на ЕС. Националната програма за развитие: България 2020 дефинира пълния комплекс от действия на държавата в областта на социално-икономическото развитие, като същевременно определя мястото на мерките за постигане на националните цели, чието реализиране е заложено в Националната програма за реформи, Конвергентната програма и всички действащи стратегически и програмни документи

Таблица 5.1. Връзка и съответствие на Националната програма за развитие: България 2020 с ПУРБ

Национална програма за развитие: България 2020	ПУРБ в ДРБУ за периода 2016-2021 г.
Основна цел на програмата е постигането на качествен и балансиран дългосрочен икономически растеж. Целта в областта на околната среда е	За постигане на целите и приоритетите в областта на опазване на околната среда по региони, адаптиране към климатичните промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси, са предвидени мерки във връзка с: - Подобряване качеството и ефективността на водоснабдителните услуги за бизнеса и населението в регионите и доближаване до европейските стандарти в тази област;

насочена към изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението. Развитието на техническа инфраструктура за опазване на околна среда е в съответствие с прилагането на принципите на устойчивото и интегрирано развитие. Приоритетно създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси ще подпомогне постигането на устойчиво развитие на районите и общините в страната за подобряване на техническата инфраструктура във воден сектор, ефективно управление на отпадъците, предотвратяване на негативните последици от изменение на климата, опазване, поддържане и възстановяване на	- Устойчиво управление на водните ресурси по региони, чрез изграждане и модернизиране на канализационни системи и пречистване на отпадъчни води; - Превенция на риска от наводнения, бедствия и аварии на територията на регионите; - Предотвратяване и адаптиране към негативните последици от изменението на климата върху водните ресурси и екосистемите; - Доизграждане на националната система за ранно предупреждение и оповестяване на регионално и местно ниво с цел своевременно информирание и повишаване ефективността на защита на населението при бедствия и аварии, защита от наводнения и технологични рискове, както и въвеждане на единна радиосистема за взаимодействие и координация; - Технически и технологични мероприятия за водоснабдяване и за изграждане на нови и реконструкция на съществуващи водоснабдителни мрежи, подобряване техническото състояние на водопроводни системи и изграждане на пречиствателни станции за питейни води за подобряване на водоснабдяването и качествата на питейните води; - Технически и технологични мероприятия за изграждане на канализационни системи и пречиствателни станции за отпадъчни води в населени места над 2000 е.ж. Изграждане на биологично стъпало на пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерации над 10 000 е.ж; - Оценка на необходимостта от вода в средносрочен и дългосрочен план за различни икономически сектори. Оценка на икономическото въздействие от изменението на климата върху различни икономически сектори; - Планирани са мероприятия за борба с абразията и ерозията, включващи укрепване на свлачища и ограничаване на добива на инертни материали от речните корита, провеждане на дейности, ограничаващи ерозията в речните тераси, вследствие на добив на инертни материали.
--	---

биологичното равновесие.	
-----------------------------	--

2. Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020г.

Третият Национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г. предвижда конкретни мерки за намаляване на емисиите парникови газове във всички сектори, като тези мерки са съобразени с политиката на страната в областта на изменението на климата и съответно с потенциала на националната икономика за редукия на емисиите. Общият ефект от предвидените мерки ще гарантира изпълнение на поетите ангажименти и постигане на правно обвързващите за страната ни европейски цели.

Най-голям дял в общите емисии на парникови газове в страната има сектор „Енергетика“. Политиките и мерките по този сектор са свързани с по-чисто производство на електрическа енергия от съществуващите въглищни централи, преход към по-нисковъглероден електроенергиен микс, усъвършенстване на системата за централно топлоснабдяване, ускорено въвеждане на децентрализирано производство на енергия, развитие на нисковъглеродни мрежи за пренос и разпределение на електрическа енергия и природен газ. Прилагането на заложените мерки в този сектор ще доведе до намаление на емисиите на ПГ в сектора с 13,8% към 2020 г., спрямо базов сценарий без прилагане на мерки.

В сектор “Бит и услуги” мерките са насочени преди всичко към повишаване на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници. Прогнозираното намаление на емисиите в този сектор при прилагане на заложените в Плана мерки е 22% за 2020 г.

В сектор „отпадъци“ мерките са свързани с намаляване на количествата генерирани отпадъци, при обезвреждането на които се образуват парникови газове и прилагането на методи за улавяне на биогаза от депонирането на отпадъците и от ГПСОВ. Мерките са съсредоточени основно в подсектора „Депониране на отпадъци“, който е с най-голям дял в нивата на емисии. Очакваните редукиции след прилагане на заложените в Плана мерки се равняват на 36,4% спрямо емисиите по базов сценарий.

Сектор „Транспорт“ е един от най-големите емитери на ПГ, бележещ постоянен растеж. Най-значителни емитери на парникови газове са личните автомобили, следвани от тежкотоварните. Основните мерки в сектора са насочени към оптимален баланс в използването потенциала на различните видове транспорт и са обособени в четири приоритетни оси: намаляване на емисиите от транспорта; намаляване на потреблението на горива; диверсификация на превозите; информиране и обучение на потребителите. Прилагането на заложените допълнителни мерки в сектора ще доведат до намаление на емисиите на ПГ с 11,3% спрямо тези в базовия сценарий (без прилагане на мерки).

В сектор селско стопанство мерките са свързани от една страна с повишаване на знанията на земеделските стопани относно прилагане на подходящи практики, водещи до намаляване на емисиите от сектора и въвеждането на такива практики като

насърчаване на използването на подходящи сеитбообороти, особено с азот-фиксиращи култури, насърчаването на екстензивното пасищно отглеждане на животните, а от друга с техническото обезпечаване на земеделските стопанства за обработване на почвата/стърнищата, биологичната рекултивация с характерни за района тревни видове на деградиралите земеделски земи. За намаляване на емисиите от животновъдния сектор е важно да се изградят и подобрят съоръжения за съхранение и прилагане на оборски тор, да се въведат нисковъглеродни практики за преработка на оборски тор, например компостиране, преработка в биогаз в анаеробни условия. Насърчаването на екстензивното животновъдство и поддържането на оптимална гъстота на животинските единици в зависимост от природните, климатични и почвени условия осигурява добро екологично състояние на ливадите и пасищата и поддържане на постоянна тревна покривка, което води до съхраняване на запасите от въглерод в почвите.

Мерките в сектора „земеползване, промяна в земеползването и горското стопанство“ са насочени към усвояване на незалесени площи за залесяване, залесяване на изоставени земеделски земи, голи, ерозирани и застрашени от ерозия територии, извън горските, към влажните зони и тяхното съхраняване и опазване, към нормативната база за регулиране на промените в предназначението на земите, към възстановяване и поддържане на ползащитните пояси, извършване на нови противоерозионни залесявания и др.

Общият ефект от изпълнението на Третия Национален План за Действие по Изменението на Климата и приетите в него мерки по сектори, изразен в очаквано намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г., се оценява на 44,832 млн. тона CO₂екв.

Таблица 5.2. Връзка и съответствие на Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020г. с ПУРБ

Стратегически цели	ПУРБ в ДРБУ за периода 2016-2021 г.
Стратегическа цел: Основната стратегическа цел е очертаване на рамката на действие в борбата с изменението на климата за периода 2013-2020 г., и насочване на усилията на страната към действия, водещи до намаляване отрицателното въздействие на климатичните промени и изпълнение на поетите ангажименти.	- В ПУРБ е извършена задълбочена оценка за влиянието на климатичните промени върху повърхностните и подземните води. Очаква се, че заложените мерки са достатъчно гъвкави за адаптиране към изменените климатични условия: Предотвратяване влошаването на екологичното състояние на повърхностните води и количественото състояние на подземните води в резултат от изменението на климата, в процеса на издаване на разрешителни; - Повишаване на достоверността на оценката на екологичното състояние на повърхностните води и на количественото състояние на подземните води в условия на климатични изменения; - Обезпечаване на производствените процеси с необходимото количество вода за работа в условия на продължителни засушавания; - Повишаване на влагозадържането в СОЗ в условия на

	продължителни засушавания; - Оптимизиране на хидрологичния режим след язовирите; - Ограничаване ползването на вода в пресъхващ тип реки и др. - За постигане на стратегическата цел в ПУРБ са определени и мерки за намаляване на риска от наводнения, като тези мерки ще имат синергичен ефект с мерките заложи в ПУРН. Примери за такива са възстановяване на връзката между разливните зони и реките, на меандрите, както и на влажните зони. Те могат да намалят или забавят пиковите на наводненията надолу по течението и едновременно с това могат да подобрят качеството на водите и тяхното наличие, да спомогнат за опазването на животинските местообитания и за увеличаване устойчивостта към изменението на климата.
--	--

3. Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България за периода 2013-2022 г.

Обща цел на плана е да осигури основа за планирането и изпълнението на дейности по опазване и устойчиво управление на най-значимите влажни зони в България в изпълнение на националните приоритети по отношение на опазването на биологичното разнообразие.

Периодът на действие на Плана е 10 години (2013–2022г.). Териториалният обхват на Плана включва приоритетно 11-те влажни зони, които към момента са в списъка на Рамсарската конвенция. В описателната част са разгледани подробно и влажните зони, които не са в този списък, но за които има информация, че покриват един или повече от критериите за обявяване или имат голям потенциал за опазване и възстановяване.

Таблица 5.3. Връзка и съответствие на Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България за периода 2013-2022 г. с ПУРБ

Стратегически цели	ПУРБ в ДРБУ за периода 2016-2021 г.
Стратегическа цел: Осигуряване на основа за планиране и изпълнение на дейности по опазване и устойчиво управление на най-значимите влажни зони в България.	За постигане на стратегическата цел, в ПУРБ са предвидени мерки свързани със <i>създаване и възстановяване на влажни зони</i>: - Ограничаване на корекциите на течението, пресушаването на крайречни влажни зони, изсичането на крайречната растителност, брегоукрепване с насипи от строителни материали и земна маса; - Забрана за добив на инертни материали; - Възстановяване на естествената крайречна растителност; - Оводняване на влажни зони и др.

	Въздействието върху влажните зони като цяло ще бъде с комплексен положителен характер, тъй като реализирането на ПУРБ е в съответствие със заложената стратегическа цел в Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България и се очаква да доведе до подобряване общото им състояние.
--	--

4. Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г.

В стратегията са актуализирани и представени основните цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, като същевременно са включени и предложения за изпълнението и финансирането на политиките за постигане на тези цели за период от десет години.

Таблица 5.4. Връзка и съответствие на Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г. с ПУРБ

Стратегически цели	ПУРБ в ДРБУ за периода 2016-2021 г.
Стратегически цели: 1. Съответствие: ВиК отрасълът отговаря на националните/европейските изисквания. 2. Устойчивост: ВиК отрасълът е еколого-съобразен, финансово и технически жизнеспособен. 3. Социална поносимост: Цените на ВиК услугите са социално поносими за потребителите.	За постигане на стратегическите цели, в ПУРБ са предвидени мерки насочени към постигане на добро качество на повърхностните и подземните води: - Забрана за сечи, с изключение на санитарни и отгледни сечи, във водосбора на водохващания от повърхностни води, предназначени за питейно битово водоснабдяване; - Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа и ПСОВ за населени места и/или производствени отпадъчни води зауствани във водни обекти и др. - В ПУРБ са предложени и мерки, свързани с възвръщаемостта на разходите и ефективността при използване на ресурсите - например мерки за намаляване на загубите на вода във водоснабдителните мрежи. Реализирането на гореизброените мерки от ПУРБ ще е в съответствие със заложените цели в Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България, в резултат на което се очаква подобряване на общото състояние на ВиК сектора в страната.

5. Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България 2037 г.

Стратегията очертава цялостната визия за водния сектор, включваща управлението на водните ресурси, производството на електроенергия от водноелектрически централи, защитата на населението от наводнения, както и управлението на дейностите по напояване, водоснабдяване и канализация, което изисква по-активна роля на държавните институции при развитието и управлението на сектора. Освен това в Стратегията са конкретизирани отговорностите на различните институции при подготовката и изпълнението на отрасловите стратегии и планове.

Таблица 5.5. Връзка и съответствие на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България 2037 г. с ПУРБ

Стратегически цели	ПУРБ в ДРБУза периода 2016-2021 г.
Стратегически цели: 1. Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване. 2. Запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води. 3. Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс. 4. Намаляване на риска от щети при наводнения.	За постигане на стратегическите цели, в ПУРБ са предвидени мерки насочени към <i>използване на водните ресурси на басейново равнище, съобразявайки се с НСУРВС</i>: Рехабилитация, модернизация, доизграждане и изграждане на нови ПСОВ, други съоръжения за пречистване и дезинфекция на питейни води, водовземни съоръжения и на водопроводни връзки между различни зони на водоснабдяване, с цел привеждане на качеството на питейната вода в съответствие с европейското и национално законодателство; Изграждане, рехабилитация и реконструкция на ПСОВ и канализация за населени места с над 2 хил.е.ж.; Провеждане на ежегодни кампании за пестенето на вода от населението и бизнеса през 2016-2021 г., които да стимулират пестенето на вода и др. Прилагането на изброените мерки от ПУРБ като цяло ще имат комплексно положително въздействие върху водите и ще допринесе за изпълнението и на заложените стратегически цели в Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България.

Основа на новата политика във водния сектор се предвижда да бъде планирането на мерките, което да се осъществява както на териториален принцип, така и по отношение развитието на отделните водностопански отрасли, оказващи услуги за населението и бизнеса в страната.

6. Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г.

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България е

налице значителен потенциал за предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Таблица 5.6. Връзка и съответствие на Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г. с ПУРБ

Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г.	ПУРБ в ДРБУ за периода 2016-2021 г.
Основните цели на плана са свързани с: 1. Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване. 2. Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда. 3. Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда. 4. Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.	За постигане на стратегическите цели, в ПУРБ са предвидени мерки и дейности, насочени към закриване и рекултивация на общински депа за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания; контрол при проектирането, изграждането и експлоатацията на съоръженията за третиране на отпадъци; закриване на нерегламентирани сметища или депа и др. Въздействието върху водите като цяло ще бъде с комплексен положителен характер, тъй като реализирането на ПУРБ ще е в съответствие със заложените основни цели в Национален план за управление на отпадъците и се очаква да доведе до подобряване общото състояние на повърхностните и подземните води в България.

7. Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012 г. - 2020 г.

Стратегическата цел на плана е намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда от устойчивите органични замърсители. В плана е направена оценка на състоянието, вкл. наличието, пускането на пазара, производството и вноса, управлението и мониторинга на УОЗ, информационните системи и др. Част от

залежалите устойчиви органични замърсители - пестициди, които по същество са опасни отпадъци, са предмет на подробни анализи и мерки в плана. Именно залежалите пестициди са пресечната точка на двата плана, които предвиждат идентични мерки за решаване на проблема и по-конкретно износ извън страната за окончателно обезвреждане.

Таблица 5.7. Връзка и съответствие на Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012 - 2020 г. с ПУРБ

Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012 - 2020 г.	ПУРБ в ДРБУ за периода 2016-2021 г.
Основна стратегическа цел на плана е намаляване на риска за здравето на хората и околната среда от вредното въздействие на УОЗ, а основната цел е подобряване на системата за управление на УОЗ, която ще бъде постигната чрез редица оперативни цели.	Изпълнението на мерките, предвидени в Актуализирания Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България ще подпомогне изпълнението на мерките, заложи в ПУРБ за подобряване на химичното и екологичното състояние на водните тела. ПУРБ като цяло ще има комплексно положително въздействие върху водите и ще допринесе за изпълнението и на заложените цели в Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители.

8. Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 – 2020 г., приета с Протокол № 48.1 на МС от 27.11.2013 г.

Това е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на дългосрочно и устойчиво управление на жизнен и продуктивни многофункционални гори и нарастваща конкурентоспособност на горския сектор като основа за по-добър жизнен стандарт, особено в планинските и селските райони. Стратегическият документ отразява европейски и национални политики, свързани с горите и горския сектор в България, основни принципи, анализ на състоянието на горския сектор в Република България, визия, мисия и цели, приоритети и мерки, източници на финансиране за постигане целите на Стратегията и мониторинг за нейното изпълнение.

Таблица 5.8. Връзка и съответствие на Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 – 2020 г. с ПУРБ

Националната стратегия за развитие на горския сектор в	ПУРБ в ДРБУ за периода 2016-2021 г.
---	--

Република България за периода 2013 – 2020 г.	
Стратегически цели: 1. Осигуряване на устойчиво развитие на горския сектор чрез постигане на оптимален баланс между екологичната функция на горите и тяхната способност дългосрочно да предоставят материални ползи и услуги; 2. Засилване на ролята на горите за осигуряване на икономически растеж на страната и по-равномерно (балансирано) териториално социално-икономическо развитие; 3. Увеличаване на приноса на горския сектор в зелената икономика.	За изпълнението на целите заложи в Стратегията, в ПУРБ се предвиждат мерки насочени към: -биологично укрепване на бреговете; -залесяване на бреговете и заливаемите тераси; -залесяване на водосбора с подходящи местни видове; -залесяване на голите площи във водосборната зона на язовирите.

Най-значимите предизвикателства пред горския сектор през последните години са свързани с ефекта от климатичните промени и управлението на горите за адаптирането им към измененията на климата, съхраняването и поддържането на биологичното и ландшафтното разнообразие в горските територии, опазването на горите от природни бедствия, пожари и незаконни действия, разделянето на стопанските от контролните функции в държавните гори извършените институционални промени, насочени към укрепване на неговата жизнеспособност.

Предпоставка за устойчиво развитие на горските територии са регламентираният със Закона за горите три нива на горско планиране - национално, областно и местно, отразени съответно в Национална стратегия за развитие на горския сектор и в Стратегически план за развитие на горския сектор, в областните планове за развитие на горските територии и горскостопански планове и програми.

9. Програма за изграждане на канализационни системи до 2023 г.

Програмата е изготвена от МОСВ и по същество представлява Програма за прилагане на европейската Директива за градски отпадъчни води (Директива 91/271/ЕИО). Докладвана е пред ЕК на 12 септември 2014 година и е с период на действие от началото на 2014 г. до края на 2023 г.

Таблица 5.9. Връзка и съответствие на Програмата за изграждане на канализационни системи до 2023 г. с ПУРБ

Програма за изграждане на канализационни системи до 2023 г	ПУРБ в ДРБУ за периода 2016-2021 г.
Стратегическа цел: Прилагане на изискванията на европейската Директива за градски отпадъчни води (Директива 91/271/ЕИО). Директивата се отнася за събирането, пречистването и изливането на градски отпадъчни води, както и пречистването и изливането на отпадъчни води, произхождащи от някои промишлени отрасли.	Приложените в ПУРБ мерки, свързани с изграждане на канализационни системи и модернизиране на пречиствателни станции за отпадъчни води напълно хармонизират с изискванията на Програмата. Разписаните мерки са в съответствие с целите, заложиени в ПУРБ, целящи подобряване на качествата на водите и постигането на добро екологично състояние.

Програмата съдържа:

За всички агломерации в България с 2000 или повече ЕЖ – причини за несъответствието им с изискванията на директивата; предвидени мерки с цел постигане на съответствие с член 3 (канализационни системи и индивидуални/други подходящи системи); дати или очаквани дати на приключване на подготвителните мерки, на започване и завършване на строителните работи за канализационна система или на друга подходяща система; прогнозни разходи за инвестицията; европейски фонд, по който се планира да се извърши инвестицията; друга полезна информация.

Политиката по опазване на водите, начертана в изброените европейски и национални документи кореспондират с целите и приоритетите, заложиени в ПУРБ 2016-2021 г. Сравнителният анализ на другите национални стратегии, програми и планове, също показват съответствие, еднопосочност в планирането и припокриване с целите и мерките, разписани в ПУРБ в Дунавския басейн. Посоченото гарантира опазване на водните ресурси, запазване/подобряване качествата на водите и съхранение на водните екосистеми в РБългария.

6. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ВКЛЮЧИТЕЛНО БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ, МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ, КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ

Оценката на въздействието върху компонентите и факторите на околната среда е извършена чрез матричен подход, като са използвани символи за определяне на степените на значимост на въздействието на ПУРБ 2016-2021г. със следното значение.

Таблица 6-1 Степени на значимост на въздействие на ПУРБ

Оценка	Въздействие
++	Значително положително
+	Незначително положително
0	Няма въздействие
-	Незначително отрицателно
-	Значително отрицателно
?	Няма достатъчно информация, поради ниска степен на подробност на предвижданията
(*)	Допълнителното означение, индикиращо че последствията от въздействията са само по време на реализацията на дейностите или мерките

В използваната матрица за оценка на въздействието по отношение на всеки компонент и фактор на околната среда (т.6.1-1.-6.1-9) са оценени вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици, които се очакват при реализирането на Програмата от мерки на ПУРБ и нейните предвиждания.

Под таблиците за всеки компонент и фактор на околната среда, в т.ч. за човешкото здраве, са изведени обобщени прогнози за очакваното кумулативно въздействие в резултат на реализирането на ПУРБ.

6.1 ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ

В табл.6.1-1 е показано очакваното благоприятно и/или негативно въздействие върху атмосферните фактори от реализирането на целите на плана.

**Табл.6.1-1. Матрица за оценка на въздействието по отношение на компонентите
атмосферен въздух&климат**

№	ПоМ на ПУРБ 2016-2021	Въздействия							
		вторични	кумулятивни	едновременни	краткосрочни	средносрочни	дългосрочни	постоянни	временни
1.	Програма от мерки за намаляване на замърсяването от точкови източници чрез изграждане/доизграждане на канализационни системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места	+ -	+ 0	+ -	0 +	+ 0	+ 0	0 0	0 -
2.	Програма от мерки за намаляване на замърсяването от точкови/дифузни източници чрез закриване на депа, които не отговарят на нормативните изисквания на екологичното законодателство, вкл. мониторинг и контрол	+	+	+	+	+	+	0	+
3.	Програма от мерки за намаляване/смекчаване на хидроморфологичния натиск и запазване и подобряване на екологичното състояние на повърхностните водни тела	+	+	+	+	+	+	+	+
4.	Програма от мерки за запазване и подобряване на състоянието на повърхностните води	+ -	+ 0	+ -	0 +	+ 0	+ 0	0 0	0 -
5.	Програма от мерки за запазване и подобряване на състоянието на подземните води	+	+	+	+	+	+	+	+
6.	Програма от мерки за опазване на зоните за защита на водите	+ -	+ 0	+ -	0 +	+ 0	+ 0	0 0	0 -
7.	Мерки в ПУРБ, имащи значение за постигане на целите и на ПУРН	+	+	+	+	+	+	+	+
8.	Мерки, свързани с адаптацията към климатичните промени	+	+	+	+	+	+	+	+

6.2. ВОДИ

6.2.1 ПОВЪРНОСТНИ ВОДИ

Съгласно чл. 156м от ЗВ, за постигане на основните и специфични цели в ПУРБ са набелязани основни и допълващи мерки, които целят като краен резултат положителен ефект върху водните тела. Ако бъдат изпълнени, мерките предвидени в ПУРБ 2016-2021 г. ще доведат до добро състояние на повърхностните и подземни води и значително ще подобрят управлението на водните ресурси с цел осигуряване на необходимото количество и качество за битови и промишлени нужди.

Програмите от мерки (ПоМ) за опазване и възстановяване на водите в ДРБУ са разработени на база анализ на текущото състояние на повърхностните и подземните води в района за басейново управление, преглед на антропогенното въздействие и идентифицираните значими проблеми при управление на водите. Съществен момент е актуализацията на необходимите мерки, а именно – съобразени и отчетени са въведените изисквания в ЗВ през периода на прилагане на първия ПУРБ 2010 – 2015г. В същото време, мерките са насочени към източниците на натиск, чието въздействие е в основата на констатираните значими проблеми при управление на водите.

Актуализираният списък на мерки за ДРБУ е насочени към източниците на точков, дифузен и/или хидроморфологичен натиск, както и на натиск от водовземане и климатични изменения, и целят намаляване/ смекчаване/ предотвратяване на въздействието от натиска. Предвиждат се:

- регулаторни режими, свързани с водовземане и ползване на водите;
- превантивни дейности за запазване и подобряване на доброто състояние, вкл. предпазване от влошаване състоянието на повърхностните и подземните води, и зоните за тяхната защита;
- дейности, свързани с подобряване на мониторинга на водните тела и зоните за тяхната защита;
- дейности, свързани за подобряване на методологичната осигуреност.

Конкретните дейности по осъществяване на част от предвидените мерки включват: изграждане на пречиствателни станции за отпадъчни води (на населени места и промишлени предприятия; изграждане на канализационни системи, закриване и рекултивация на нерегламентирани сметища и възстановяване на терени, замърсени с отпадъци, както и изграждане на нови регионални депа за отпадъци, които ще окажат непосредствено влияние върху намаляване на замърсяването на околната среда и водните тела в частност. Негативни въздействия биха могли да се очакват предимно:

- в периода на строителство/реализация на инвестиционни проекти свързани с гореизброените дейности, както и при реализиране на някои мерки от ПУРБ, при неспазване на добри технологични практики и нормативните изисквания и условия за реализация на инвестиционни предложения на терени в Защитени зони от НЕМ «Натура 2000».

Тези отрицателни въздействия ще бъдат преки, краткотрайни и обратими, с ограничен териториален обхват - в обсега на площадките на съответните инвестиционни обекти.

Повърхностни води

Матрица за оценка на въздействието

Таблица 6.2.1 – 1 Матрица за оценка на въздействието върху повърхностни води

№	Мерки за постигане на целите	Въздействия							
		вторични	кумулятивни	едновременно	краткосрочни	средносрочни	дългосрочни	постоянни	Времени
1	Мерки за намаляване на замърсяването от точкови източници чрез изграждане/доизграждане на канализационни системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места	+	++	+	-	0	++	+	-
2	Мерки за намаляване на замърсяването от точкови/дифузни източници чрез закриване на депа, които не отговарят на нормативните изисквания на екологичното законодателство, вкл. мониторинг и контрол	+	++	+	0	0	++	++	0
3	Мерки за намаляване/смекчаване на хидроморфологичния натиск и запазване и подобряване на екологичното състояние на повърхностните водни тела	+	++	+	-	0	++	+	-

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

4	Мерки за предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества; ефективно управление и предотвратяване влошаването на екологичното и химично състояние на повърхностните води	+	++	+	0	0	++	++	0
5	Мерки за опазване на зоните за защита на водите, вкл. предназначения за питейно-битово водоснабдяване; с води за къпане; нитратно уязвими и чувствителни зони; за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; защитени територии и зони от НЕМ „Натура 2000“.	+	++	+	0	0	++	++	0
6	Мерки в ПУРБ, имащи значение за постигане и на целите в ПУРН, насочени към намаляване на неблагоприятните последици от наводненията, вкл. върху водите като компонент на околната среда	+	++	+	0	0	++	++	0

Реализацията на ПУРБ 2016-2021 г. в Дунавски район може да окаже **отрицателни краткосрочни и временни последици** върху повърхностните води само при строителните дейности за реализиране на целите и мерките заложи в ПУРБ, в някои случаи и в периода на експлоатация (аварийни ситуации и др.). В дългосрочен аспект, при реализиране на целите и мерките за постигане и запазване на доброто състояние на водите, могат да се очакват **постоянни положителни последици** върху повърхностните водни тела.

6.2.2. ПОДЗЕМНИ ВОДИ

Таблица 6.2.2-1. Матрица за оценка на въздействието върху подземните води

№	Мерки за постигане на целите	Въздействия							
		вторични	кумулятивни	едновременни	краткосрочни	средносрочни	дългосрочни	постоянни	временни
1	ЕФЕКТИВНО И УСТОЙЧИВО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВОДИТЕ								
	▪ Контрол за спазване на изискванията за измерване на водното ниво и черпените количества подземни води; ▪ Контрол за спазване на изискванията за оборудване на съоръженията за водовземане от подземни води с устройства за измерване на водното ниво; ▪ Оборудване на водовземни съоръжения със запамятаващи устройства за измерване на водните нива в зони със значим натиск от водовземане и др.	++	+	0	0	++	++	++	0
2	ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ЗАМЪРСЯВАНЕТО СЪС СПЕЦИФИЧНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ И ПРИОРИТЕТНИ ВЕЩЕСТВА ОТ ТОЧКОВИ И ДИФУЗНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ЗАМЪРСЯВАНЕ								
	▪ Забрана за депониране на приоритетни вещества, както и други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води и др.	++	+	+	0	+	++	++	0
3	ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ОРГАНИЧНОТО ЗАМЪРСЯВАНЕ ОТ ТОЧКОВИ И ДИФУЗНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ЗАМЪРСЯВАНЕ								
	▪ Провеждане на проучвания за установяване източника на замърсяване (антропогенен/природен).	++	++	+	0	+	++	++	0
4	ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ПРОМЕНИ В КОЛИЧЕСТВОТО НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ ПОСРЕДСТВОМ РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДОВЗЕМАНИЯТА ОТ ПОДЗЕМНИ ВОДИ И РЕГУЛИРАНЕ НА ИЗКУСТВЕНОТО ПОДХРАНВАНЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ ИЛИ УВЕЛИЧАВАНЕ РЕСУРСИТЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДНИ ТЕЛА	++	++	0	0-	+	++	++	0

№	Мерки за постигане на целите	Въздействия							
		вторични	кумулятивни	едновременни	краткосрочни	средносрочни	дългосрочни	постоянни	временни
	- Изграждане на пунктове за количествен мониторинг; - Оборудване на съоръженията за водовземане от подземни води със стационарно монтирани във водовземното съоръжение устройства за измерване на водното ниво; - Прилагане на процедура по ОВОС, при водовземане от водни тела в които черпенето надвишава 60% от разполагаемите ресурси на подземното водно тяло; - Забрана за добив на подземни богатства в района на водовземане за питейно-битово водоснабдяване на населението, без да е доказано с конкретни проучвания и изследвания, че с добивната дейност не се понижава нивото на подземните води и няма опасност от влошаване на качеството им - Забрана за издаване на разрешителни за водовземане, когато е налице риск от понижаване на водното ниво в пунктове от мрежата за мониторинг на количественото състояние на подземните водни тела и др.								
5	ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ПРОМЕНИ В КАЧЕСТВОТО НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ								
	- Ликвидиране на съоръжения за подземни води, смесващи подземни води с различно качество и причиняващи влошаване на състоянието на подземното водно тяло или част от него; - Контрол при изграждането на съоръжения за подземни води за недопускане на смесването на подземни води от различни водни тела с различно качество; - Ограничаване на водовземането в района на интрузии на морски води; - Забрана за добив на подземни богатства в района на водовземане за питейно-битово водоснабдяване на населението, без да е доказано с конкретни проучвания и изследвания, че с добивната дейност не се понижава нивото на подземните води и няма опасност от влошаване на качеството им и др.	++	++	+	0	++	++	++	0
6	ОПАЗВАНЕ НА ЗОНИТЕ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ	++	++	++	0	+	++	++	0

№	Мерки за постигане на целите	Въздействия						
		вторични	кумулятивни	едновременни	краткосрочни	средносрочни	дългосрочни	постоянни
	- Прилагане на добри земеделски практики за торене и съхранение на торове; - Прилагане на добри земеделски практики за торене и съхранение на торове; - Разработване на програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването в уязвимите зони; - Извършване на контрол на задължително изпълнение на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони; - Контрол на използването на пестициди в райони на подземни водни тела, формирани в карстови водни хоризонти, разкриващи се на повърхността.							

ТИПОВЕ МЕРКИ

Ефективно и устойчиво използване на водите

Дейностите по изпълнение на този тип мярка са насочени към осигуряване на ефективно използване на водите и контрол за спазване на изискванията за оборудване на водовземни съоръжения за мониторинг

Предвидени са извършване на проверки за установяване на незаконно черпене на подземни води.

Всички мерки насочени към ефективното и устойчиво използване на водите са с положителен ефект.

Предотвратяване и намаляване на замърсяването със специфични замърсители и приоритетни вещества от точкови и дифузни източници на замърсяване

Всички мерки ще доведат до ограничаване на замърсяването и ще имат значително положително въздействие върху състоянието на подземните води.

Предотвратяване и намаляване на органичното замърсяване от точкови и дифузни източници на замърсяване

Мерките ще доведат до минимизиране на влошаване на състоянието на подземните водни тела от точкови и дифузни източници.

Мерките ще подпомогнат опазването на химичното състояние на водите.

Предотвратяване и намаляване на промени в количеството на подземните води посредством регулиране на водовземанията от подземни води и регулиране на изкуственото подхранване на подземните води за възстановяване или увеличаване ресурсите на подземните водни тела

В процеса на изграждане на съоръжения за мониторинг са възможни евентуални неблагоприятни въздействия върху земната основа и подземните води при неспазване технологията на сондиране и при възникване на аварийни инциденти. Негативните ефекти ще бъдат еднократни и временни и няма да доведат до трайно увреждане на елементите на околната среда.

Като цяло мерките за предотвратяване и намаляване на промени в количеството на подземните води са с положителен ефект.

Предотвратяване и намаляване на промени в качеството на подземните води

Мерките са насочени към предотвратяване на влошаването на химичното състояние на ПВТ.

Заложени са контролни и ограничителни дейности, които ще минимизират смесването на подземни води от различни водни тела с различно качество, интрузии на морски води и интрузии на други замърсени води.

Опазване на зоните за защита на водите

Дейностите по изпълнението на описаните мерки ще ограничат значително и ще доведат до премахване на замърсяването от земеделски източници върху подземните води.

Мерките ще доведат до опазването на подземните води и минимализират риска за човешкото здраве.

Мерките заложени в ПУРБ 2016-2021 и касаещи състоянието на подземните води са насочени към максимално и ефективно достигане на целите заложени в плана.

Съвкупността от мерки ще допринесат за по-задълбочено, точно, прецизно и отговорно управление, опазване, подобряване и запазване на състоянието на подземните водни тела в количествен и качествен аспект.

При изпълнение на предложените мерки в ПУРБ 2016-2021, като цяло се планира да се постигне положително въздействие върху количественото и качествено състояние на подземните води и компонентите на околната среда.

Дейностите за осъществяване на мерките, планирани за постигането на целите заложи в ПУРБ до 2021 няма да окажат негативно въздействие върху състоянието на трансграничните подземни водни тела.

КУМУЛАТИВЕН ЕФЕКТ

Реализирането на мерките, предвидени за постигане на целите за подземните води, заложи в ПУРБ 2016-2021 ще доведат до **положителен кумулативен ефект върху режима на подземните води.**

6.3.ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ

Наред с положителните въздействия, осъществяването на ПУРБ ще бъде съпроводено и от негативни въздействия върху почвите. Те се очакват предимно в периода на реализирането на инвестиционни проекти (изграждане и/или реконструкция на канализационни мрежи, изграждане на пречиствателни станции за отпадъчни води, на депа и инсталации за третиране на отпадъци и др.), ако не се спазват технологиите по изграждането.

Възможно е да се получат негативни въздействия също и по време на експлоатацията на изградените съоръжения, свързани с евентуални: аварии на изолационни екрани на депа и на инсталации за третиране на отпадъци, канализационни, пречиствателни и др. съоръжения; пътнотранспортни произшествия; природни бедствия (например земетресения, наводнения).

Тези отрицателни въздействия ще бъдат **преки, краткотрайни и обратими**, с ограничен териториален обхват и ниска степен в обсега на площадките на съответните инвестиционни обекти. Оценяват се като незначителни.

При изпълнение на предложените мерки в ПУРБ 2016-2021 се планира да се постигне положително въздействие върху и химическото състояние на повърхностните и подземните води.

В долната таблица е направен анализ и оценка на очакваните значителни въздействия от предвидените мерки за почвите. Тези въздействия включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици.

Таблица 6.3-1 Матрица за оценка на въздействието върху земните недра и почвите

№	Мерки за постигане на целите	Въздействия							
		вторични	кумулятивни	едновременни	краткосрочни	средносрочни	дългосрочни	постоянни	временни

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

1	Мерки, насочени към зауставянето на битови отпадъчни води	+	+	+	0	0	+	+	0
2	Мерки, насочени към индустриални източници на замърсяване; закриване и рекултивация на депа за производствени отпадъци;	+	+	+	0	0	+	+	0
3	Мерки, насочени към селското стопанство за прилагане на добри земеделски и фермерски практики	+	+	+	0	0	+	+	0
4	Мерки за предотвратяване или контрол внасянето на дифузни замърсители във водите	+	+	+	0	0	+	+	0
5	Мерки насочени към урбанизираните територии (закриване и рекултивация на нерегламентирани сметища)	+	+	+	0	0	+	+	0
6	Мерки, които са насочени към повече от една движеща сила (мерки свързани с преразглеждане на разрешителни)	+	+	+	0	0	+	+	0
7	Мерки, свързани с адаптация към климатичните промени	+	+	+	0	0	+	+	0

Наред с положителните въздействия, осъществяването на ПУРБ ще бъде съпроводено и от негативни въздействия върху почвите. Те се очакват предимно в периода на реализирането на инвестиционни проекти (изграждане и/или реконструкция на канализационни мрежи, изграждане на пречиствателни станции за отпадъчни води, на депа и инсталации за третиране на отпадъци и др.), ако не се спазват технологиите по изграждането.

Възможно е да се получат негативни въздействия също и по време на експлоатацията на изградените съоръжения, свързани с евентуални: аварии на изолационни екрани на депа и на инсталации за третиране на отпадъци, канализационни, пречиствателни и др. съоръжения; пътнотранспортни произшествия; природни бедствия (например земетресения, наводнения).

Тези отрицателни въздействия ще бъдат преки, краткотрайни и обратими, с ограничен териториален обхват и ниска степен в обсега на площадките на съответните инвестиционни обекти. Оценяват се като незначителни.

Кумулативен ефект е възможен в случай, че реализирането на Плана изисква трайно отнемане на площи във връзка с изпълнението на определени мерки и реализирани други ИП в разглеждания район, които също са свързани с промяна предназначението на земите. Всяко ИП, свързано с промяна предназначението на земите, подлежи на процедура по ОВОС / ЕО и още на най-ранен етап се предвиждат ограничителни мерки, които се изпълняват при реализацията му, при което кумулативният ефект се свежда до незначителен.

Кумулативен ефект може да се очаква и при замърсяване на почвите от замърсени води от бита и промишлеността в района.

6.4. ЛАНДШАФТ

Таблица 6.4.-1. Матрица за оценка на въздействието за компонент ландшафт

№	Цели	Въздействия							
		вторични	кумулятивни	едновременни	краткосрочни	средносрочни	дългосрочни	постоянни	временни
1	Предотвратяване влошаването и запазване на доброто състояние на водното тяло	0	-	0	-*	+	+	+	-*
2	Намаляване на заустванията и разпространението на биогенни замърсители до стойности за добър екологичен и химичен статус на водното тяло	0	-	0	-*	+	+	+	-*
3	Намаляване на заустванията на приоритетно опасни вещества до стойности за добър химичен статус на водното тяло	0	-	0	-*	+	+	+	-*
4	Намаляване на заустванията на специфични вещества до стойности за добър химичен статус на водното тяло	0	-	0	-*	+	+	+	-*
5	Намаляване на значимите морфологични изменения за подобряване на екологичния статус на водното тяло	0	-	0	-*	+	+	+	-*
	<i>Подземни води</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
1	<i>Екологични цели за количествен статус</i>	0	-	0	-*	+	+	+	-*
2	<i>Екологични цели за химичния статус</i>	0	-	0	-*	+	+	+	-*
	<i>Зони за защита на водите</i>	0	-	0	-*	+	+	+	-*

-* -допълнителното означение звездичка е показател, че последствията от въздействието е само време на строителните действия за реализиране на съответните мерки

Реализацията на Плана за управление на речните басейни в Дунавски район няма да окаже **вторични, едновременни въздействия** върху състоянието на ландшафтните компоненти.

От осъществяването на Плана могат да се очакват **дългосрочни, постоянни положителни последици** върху ландшафтите при реализиране на целите и мерките за “постигане на добро състояние на водите до 2015 г.”

Отрицателни краткосрочни и временни последици върху ландшафтите могат да се очакват само при строителните дейности за реализиране на целите и мерките заложи в ПУРБ в Дунавски басейн, които ще са обаче с временен и обратим характер и няма да окажат дългосрочни, постоянни отрицателни последици върху ландшафтите.

За достигане на цел: Постигане на добро екологично и добро химично състояние на повърхностните води отрицателни последици за ландшафтните компоненти се очакват при строителните дейности при изграждане (разширение) на комбинирани канализационни системи, модернизация на канализационните системи в съществуващите предприятия, изграждане на пречиствателни станции за битови отпадъчни води, ремонт на стари канализационни системи, поетапно изграждане на регионални депа, изграждане на дъждовна канализация в чертите на предприятията и ЛПСОВ, изграждане на пунктове за мониторинг на подземни води, изграждане на градски канализации за пречиствателни станции в малки и големи населени места, изграждане на утаяващи резервоари и сепаратори за третирането на дъждовни и снежни води в индустриалните райони, изграждане на вировете за зимуване на риби, изграждане на рибни проходи (байпасна връзка) при бентове, премахване на бентове.

За достигане на цел: Постигане на добро химично състояние и добро количествено състояние до 2015 г. на подземните води отрицателни последици за ландшафтите се очакват при строителните дейности при ремонт на стари канализационни системи, изграждане на дъждовна канализация в чертите на предприятията и ЛПСОВ, изграждане на градски канализации за пречиствателни станции в малки и големи населени места, изграждане на утаяващи резервоари и сепаратори за третирането на дъждовни и снежни води в индустриалните райони, реконструкция и модернизация на канализацията, изграждане на вировете за зимуване на риби, изграждане на рибни проходи (байпасна връзка) при бентове, изграждане (разширение) на комбинирани канализационни системи.

Кумулативен ефект е възможен в случай, че реализирането на Плана изисква трайно отнемане на площи във връзка с изпълнението на определени мерки и реализирани други Планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП) в разглеждания район, които също са свързани с промяна предназначението на земите. Всеки PPP или ИП, свързани с промяна предназначението на земите, подлежи на процедура по ОВОС / ЕО и още на най-ранен етап се предвиждат ограничителни мерки, които се изпълняват при реализацията им. Поради тези обстоятелства се очаква кумулативният ефект да бъде незначителен.

6.5. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА

На този етап, съгласно чл.119 б от Закона за водите за защитени територии и защитени зони, за които могат да бъдат определени специфични изисквания към състоянието на водите, следва да се има предвид следното:

- заповедите за обявяване, издадени по реда на Закона за защитените територии и Закона за биологичното разнообразие;
- влязъл в сила План за управление на защитена територия (ЗТ) и защитена зона (ЗЗ);
- влязъл в сила План за действие за опазване на растителен или животински вид;

За определяне на конкретна специфична екологична цел е необходимо идентифициране на параметрите, свързани с води и техните стойности, постигането на които определят благоприятното природозащитно състояние (БПС). Това са част от параметрите по критерии 3 и 4 от Методиката за определяне на БПС ¹. Тя се съдържа в докладите за видовете и природните местообитания, публикувана в Информационната система за защитените зони от Натура 2000 ².

За тези ЗТ и ЗЗ на територията на ДРБУ не са определени специфични екологични цели в ПУРБ, поради следните причини:

- В издадените заповеди за обявяване на ЗТ и ЗЗ, свързани с водозависими видове и природни местообитания не са определени стойности за БПС (регистъра на ЗТ и ЗЗ е наличен на интернет страницата на ИАОС)³.
- В докладите за водозависимите видове и природни местообитания, свързани с води, все още не са определени стойностите, постигането на които определят БПС.
- В наличните Планове за управление на ЗТ и ЗЗ не са определени цели, които имат отношение към състоянието на водите за съответния водозависим вид или природно местообитание, т.е. не могат да се взаимстват заложените цели.

След приключване на определянето на природозащитното състояние на природните местообитания и видове и определяне на стойности на параметрите за тяхното БПС, свързани с води, както и тяхното включване в разработваните планове за управление и планове за действие, ще могат да се определят специфични екологични цели и мерки за тяхното постигане.

Предстои да се извърши анализ кои стойности на тези параметри са по строги от изискванията на Наредба № Н-4 за характеристиките на повърхностните води за добро състояние на водите, за да се определят целите за опазване на околната среда на тези територии и зони.

На този етап регламентираните в Закона за водите цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се приема като цели за опазване на водите в ЗТ и ЗЗ, обявени за опазване на водозависими видове и природни местообитания.

¹ Проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза 1”

² Информационна система за защитените зони от Екологичната мрежа Натура 2000, <http://natura2000.moew.government.bg/>

³ ИАОС: <http://eea.government.bg/>

Не се очаква реализацията на Плана за управление на речните басейни в Дунавски район да окаже отрицателно въздействие върху биологичното разнообразие, опазвано в териториалния обхват на Басейнова дирекция Дунавски район. От осъществяването на Плана могат да се очакват предимно **положителни въздействия** върху флората и фауната.

Тези въздействия ще имат **дългосрочни и постоянни последици**.

Наред с положителните въздействия, осъществяването на ПУРБ ще бъде съпроводено и от негативни въздействия върху биологичното разнообразие, флората и фауната. Те се очакват предимно в периода на реализирането на инвестиционни проекти, планове, програми и инвестиционни предложения (изграждане и/или реконструкция на канализационни мрежи, изграждане на пречиствателни станции за отпадъчни води, на депа и инсталации за третиране на отпадъци, строителство на хидроенергийни и инфраструктурни съоръжения и др.), ако не се спазват технологиите по изграждането.

Възможно е да се получат негативни въздействия също и по време на експлоатацията на изградените съоръжения, свързани с евентуални: аварии на изолационни екрани на депа и на инсталации за третиране на отпадъци, канализационни, пречиствателни и др. съоръжения; пътнотранспортни произшествия; природни бедствия (например наводнения, каламитети, сукцесии, снеголоми, ветровали и др).

Тези отрицателни въздействия ще бъдат **преки, краткотрайни и обратими**, с ограничен териториален обхват и ниска степен в обсега на площадките на съответните инвестиционни обекти. Оценяват се като незначителни.

При изпълнение на предложените мерки в ПУРБ 2016-2021 се планира да се постигне положително въздействие върху химическото състояние на повърхностните и подземните води.

В долната таблица е направен анализ и оценка на очакваните значителни въздействия върху биологичното разнообразие, флората и фауната от прилагане на мерките в ПУРБ за постигането на добро състояние на повърхностните и подземните води.

Оценката на въздействието е направено в матрица в таблица 6.5-1

Таблица 6.5-1. Матрица на оценка на въздействието върху биологичното разнообразие, флората и фауната

№	Цели	Въздействия						
		вторични	кумулятивни	едновременни	краткосрочни	средносрочни	дългосрочни	постоянни
								временни

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

1	Предотвратяване влошаването и запазване на доброто състояние на водното тяло	0	-	0	_*	+	+	+	_*
2	Намаляване на заустванията и разпространението на биогенни замърсители до стойности за добър екологичен и химичен статус на водното тяло	0	-	0	_*	+	+	+	_*
3	Намаляване на заустванията на приоритетно опасни вещества до стойности за добър химичен статус на водното тяло	0	-	0	_*	+	+	+	_*
4	Намаляване на заустванията на специфични вещества до стойности за добър химичен статус на водното тяло	0	-	0	_*	+	+	+	_*
5	Намаляване на значимите морфологични изменения за подобряване на екологичния статус на водното тяло	0	-	0	_*	+	+	+	_*
	<i>Подземни води</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
1	<i>Екологични цели за количествен статус</i>	0	-	0	_*	+	+	+	_*
2	<i>Екологични цели за химичния статус</i>	0	-	0	_*	+	+	+	_*
	<i>Зони за защита на водите</i>	0	-	0	_*	+	+	+	_*

_* -допълнителното означение звездичка е показател, че последствията от въздействието е само време на строителните действия за реализиране на съответните мерки

Кумулативен ефект е възможен в случай, че реализирането на Плана изисква трайно отнемане на площи, загуба или фрагментация на природни местообитания и местообитания на видове в защитени територии и защитени зони, във връзка с изпълнението на определени мерки и реализирани други Планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП) в разглеждания район. Всеки PPP или ИП, свързани с промяна предназначението на земите в защитените територии и защитените зони, подлежи на процедура по ОВОС / ЕО и/или Оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони и още на най-ранен етап се предвиждат ограничителни мерки, които се изпълняват при реализацията им. Поради тези обстоятелства се очаква кумулативният ефект да бъде незначителен.

6.6. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Не се очаква реализацията на Плана за управлението на речните басейни в Дунавския район да окаже влияние върху културното наследство.

6.7. ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ПУРБ

Негативно въздействие се очква в случай на възникване на аварийна ситуация или инцидент, ако не се следват утвърдените аварийни планове и се допускат аварийни ситуации в следствие на неправилна експлоатация на инсталациите и съоръженията.

Проявата им е слабо вероятна поради регламентирания регистрационен, разрешителен и контролен механизъм, но въздействието в случай на възникване е с особено голям риск.

При изпълнение на предложените мерки в ПУРБ 2016-2021 се планира да се постигне положително въздействие и върху химическото състояние на повърхностните и подземните води.

6.8. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Таблица 6.8.-1 Матрица за оценка на въздействието на материалните активи

№	Цели	Въздействия							
		вторични	кумулятивни	едновременни	краткосрочни	средносрочни	дългосрочни	постоянни	временни
	Повърхностни води								
1	Предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела	0	0	0	–	0	+	+	–
2	Опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане на добро състояние на водите	0	0	0	–	0	+	+	–
3	Опазване и подобряване на качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води	0	0	0	–	0	+	+	–
4	Предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване на веднъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества	0	0	0	–	0	+	+	–

	<i>Подземни води</i>								
1	Запазване на добро количествено и химично състояние	0	0	0	–	0	+	+	–

Не се очаква реализацията на Плана за управление на речните басейни в Дунавски район да окаже въздействие върху материалните активи, собственост на Басейнова дирекция Дунавски район, тъй като тези активи не са обект на самия план.

От осъществяването на Плана могат да се очакват само **положителни въздействия** върху материалните активи, които не са собственост на Басейновата Дирекция, но водните обекти към които принадлежат, са обект на контрол от страна на Дирекцията.

Тези въздействия ще имат **дългосрочни и постоянни последици**.

При извършване на изкопни и строителни работи за различните обекти могат да възникнат **отрицателни въздействия** върху материалните активи, тъй като ще бъдат засегнати терените, върху които ще се строят тези обекти, като се очакват те да са с временни и краткосрочни последици, а не се очакват вторични, кумулативни и едновременни последици.

6.9.НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Като цяло набелязаните цели за подобряване качеството на повърхностните и подземни води в района ще имат изразено **положително** въздействиевърху населението и неговото здраве.

Предвид показателите на здравното състояние за голяма част от населението в района, изпълнението на поставените цели в ПУРБ е от особено значение за подобряване на средата за обитаване и за здравния им статус.

Голямото биологично и стопанско значение на водата я определя като жизнено важен фактор за здравето на населението, за благоустройство на населените места, за закаляване на организма, физкултура и спорт и всички ежедневни дейности.

Важно е да се отбележи, че подобряване на качествата на питейните води в България и тяхното правилно управление са важни елементи от **Националната здравна стратегия 2014-2020г.**

Постигането на набелязаните цели, свързани подобряването на качествата на питейните води, ще окаже **положително въздействие** върху населението, ще доведе до подобряване на здравния му статус (намаляване на здравния риск) , а също така ще се отрази на качеството на живот на хората – възможностите за отдих, почивка, рекреация.

Положителни са очакваните кумулативни и едновременни ефекти -въздействията на няколко от предложените цели както по отделно, така още повечезаедно, ще повлияят за подобряване на здравните и демографски показатели.

По отношение на **времето за въздействие** – **краткосрочно, средносрочно и дългосрочно**, при разглежданите показатели за населението и човешкото здраве е трудно да се установи и разграничи влиянието по периоди, предвид характера на тези показатели - мултифакторна обусловеност, бавно повлияване, трудно измерване, липса на стандартни единици за сравнение и норми, субективен характер и пр.

Затова влиянието върху населението и човешкото здраве, което се очаква е предимно в дългосрочен план – използване от населението на качествена питейна вода, трайно запазване на здравето на хората, задържане на населението в района, развитиена рекреацията и туризма (за населението като потребител, а и като работна заетост).

Ще се намали и сведе до минимум риска за здравето на населението в т.ч. чувствителните групи, чрез осигуряване на всеки гражданин с питейна вода постоянно, в достатъчно количество, с приемливи от всеки потребител органолептични качества и гарантирани микробиологични и химически показатели за качество, съответстващи на определените максимални стойности в националните нормативни актове.

Ще се предотврати и/или значително ще се намали заболяемостта от стомашно-чревни заболявания, както и други поражения върху здравето на децата чрез осигуряване на всяко дете с питейна вода постоянно, в достатъчно количество, с гарантирани микробиологични и химически показатели за качество, съответстващи на определените гранични стойности в националните нормативни документи и препоръките на СЗО, както и осигуряването на условия за подходяща хигиена за всички деца.

Очаква се влиянието на ПУРБ да е положително, както във временен, така и в постоянен аспект – ако се изпълнят предвидените цели и водите достигнат трайно високо качество и достатъчност по количество, с добро екологично и химично състояние, с добър екологичен потенциал, без замърсители в тях, то ефектите върху населението и човешкото здраве също ще бъдат трайни (постоянни).

Може да се каже, че като цяло прилагането на ПУРБ в Дунавски район за басейново управление на водите се очаква да има изразено благоприятно въздействие върху населението и неговото здраве.

Прилагането на ПУРБ е от особено значение, защото качествата на водите в района в момента не отговарят на европейските изисквания, съдържат много замърсители, които създават повишен здравен риск за населението. Изпълнението на поставените цели ще допринесе за подобряване статуса на населението, качеството му на живот и здравето състояние.

Затова значителното въздействие върху населението и човешкото здраве може да се определи като силно положително.

6.10. ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ- ШУМ, ВИБРАЦИИ, ЛЪЧЕНИЯ

Не се очакват ефекти, свързани с лъчения и радиация, т.к. в ПУРБ не се предвиждат дейности, свързани с такива въздействия.

Шумово натоварване се очаква при реализирането на отделни проекти като: за закриване на депа, неотговарящи на нормативните изисквания на екологичното законодателството; за изграждане на ПСОВ или на водоснабдителни и канализационни мрежи; на пътища и други.

Шумово натоварване се очаква само по време на строителството.

Кумулативно въздействие се очаква от наслагване на шума от транспорта по време на строителство с шума от други източници в района:

- промишлени – кариери, производствени предприятия;
- други обекти – железопътни и автомобилни.

6.11. ТРАНСГРАНИЧНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ДРУГИ ДЪРЖАВИ

В предходните подточки на т.VI от доклада за екологична оценка подробно и задълбочено е анализирана вероятността за въздействия върху околната среда и човешкото здраве при реализиране на ПУРБ 2016 - 2021 г.

1. Мерките разписани в ПУРБ е предвидено да се реализират единствено и само на територията на РБългария
2. Предвидените мерки ще доведат до положително, дългосрочно и дълготрайно въздействие върху качеството на повърхностните и подземни води
3. Предвидените административни и управленски мерки, ще доведат до дългосрочно и трайно подобряване на политиките свързани с управлението на речните басейни

Въз основа на направената оценка може да се обобщи, че с изпълнението на ПУРБ няма да се засягат територии на други държави и не се очаква значително въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави.

7. МЕРКИТЕ, КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ

Въз основа на резултатите от извършените анализи и оценки на вероятните значителни въздействия върху околната среда в резултат на реализирането на ПУРБ 2016 - 2021 г., в точката са препоръчани мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на Програмата от мерки върху околната среда и човешкото здраве, групирани в мерки за отразяване в окончателния вариант на програмата и мерки за изпълнение при прилагането на програмата.

Мерките, които предлагаме да бъдат разгледани, преценени и включени към Програмата от мерки в ПУРБ за втория планов период, са от различно естество. Някои от предложените мерки имат административен характер, други имат ограничителен и

забранителен характер, произтичащи от законодателството, както и по регламентирането на разрешителните режими.

При разработката на нормативни документи и законодателство в областта на ОС и управлението на водите и водните обекти е необходимо да бъде изграден ефективен механизъм за координация, партньорство и консултации, с цел да бъдат взети под внимание мненията и интересите на всички заинтересовани страни, както и включване на научните постижения в областта на ОС още на етапа на разработването и обсъждането на нормативните документи.

Необходимо е да се минимизира „пожелателния“ характер в голяма част от нормативните актове и предложените мерки чрез ясно разписани стимули и санкции при изпълнение или нарушение. В противен случай тяхната сила се снижава и голяма част от предвидените правилни постановки се обезсмислят.

7.1. МЕРКИ ЗА ОТРАЗЯВАНЕ В ОКОНЧАТЕЛНИЯ ВАРИАНТ НА ПУРБ

7.1.1. ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ

Въз основа на проучването за вероятните въздействия върху качеството на атмосферния въздух и параметрите на климата вследствие осъществяването на ПоМ на ПУРБ, не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

7.1.2. ВОДИ

7.1.2.1. Повърхностни води

В раздел 7 на проекта на ПУРБ 2016-2021 г. са представени програмите от мерки (ПоМ) за повърхностните води, като са разписани мерки за всички водни тела в ДРБУ. Те са разработени въз основа на Национален Каталог от мерки. В допълнение, на последващ етап БДДР предостави актуализирана ПоМ, в която са взети предвид и отразени направени по време на консултациите, нови предложения за мерки и/или премахнати някои от първоначално предложените мерки. Аналитичният преглед на ПоМ дава основание да бъдат представени по-долу допълнителни мерки за отразяване (т. 7.1.2.1) и съобразяване (т. 7.2.2.1) при изпълнението на ПУРБ 2016-2021.

Таблица 7.1.2.1 –1 Мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект/продължителност на ефекта	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
---	-------	--------------------------------	---	---

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

1.	Въвеждане на условия в разрешителните за спиране производството на хидроенергия при маловодие	Предотвратяване на осушаване на речни участъци и загуба на местообитания на воднозависими растителни и животински видове.	В дългосрочен аспект гарантирано подържане на режима на оттока, подобряване на екологичното състояние на повърхностните водни тела, предотвратяване на влошаването на състоянието на водите. Дългосрочен ефект.	Административна
2.	Прилагане на екологосъобразни практики, свързани с изграждането на изкуствени или където позволяват условията адаптиране на естествени влажни зони, като подходящ начин за допречистване на отпадъчни води -	Предотвратяване на замърсяването на водите.	Възстановяване на нативните условия на средата и подобряване на състоянието на водите. Дългосрочен ефект.	Административна, инвестиционна
3.	Прилагане на съвременни технологии и материали (с приоритет на биологично укрепване) при дейности, насочени към укрепване на речните брегове и корита, с цел защита от ерозия.	Необходимост от приоритетно използване на биологични материали при провеждане на укрепителните дейности.	Запазване в максимална степен на нативните условия на водната среда като местообитание за развитие на биотата. Дългосрочен ефект.	Инвестиционна
4.	Картиране на миграционните бариери и попълване на липсващите данни за част от речните участъци и изготвяне на график за премахването на нефункциониращите такива.	Предотвратяване на негативните промени в хидроморфологичните характеристики на средата.	Подобряване на условията на средата, оптимално функциониране на водните екосистеми, благоприятни условия за развитие и размножаване на ихтиофауната. Подобряване на състоянието на водните тела. Дългосрочен ефект	Административна

7.1.2.2. Подземни води

Таблица 7.1.2.2 –1 Мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект/продължителност на ефекта	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
1.	Подобряване на концептуалните модели на подземните водни тела	Подобряване на подхода за определяне на ресурсите на ПВТ	Подобряване планирането на мерките за мониторинг, защита и ползване на ПВТ.	Административна
2.	Изграждане на нови пунктове за мониторинг на подземни води в райони неповлияни от черпене – за оценка на средномногогодишното подхранване на подземните води	Подобряване на подхода за определяне на ресурсите на ПВТ	Подобряване планирането на мерките за мониторинг, защита и ползване на ПВТ	Административна, инвестиционна
3.	Недопускане реализацията на инвестиционни предложения, водещи до негативна промяна на състоянието на водните тела	Опазване на количествените и качествени показатели на ПВТ	Предотвратяване предпоставки за влошаване на състоянието на ПВТ.	Административна
4.	Отнемане на издадените разрешителни за водовземане на ПВТ или части от тях, в които е установено трайно понижение на водното ниво.	Опазване на количествените показатели на ПВТ	Предотвратяване предпоставки за влошаване на състоянието на ПВТ.	Административна

7.1.3. ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ

Въз основа на проучването за вероятните въздействия върху земните недра и почвите в следствие осъществяването на ПоМ на ПУРБ, не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

7.1.4. ЛАНДШАФТ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

7.1.5. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА

Както вече бе посочено по-горе в текста за ЗТ и ЗЗ на територията на ДРБУ, свързани с водозависимите видове и местообитания, не са определени специфични екологични цели в ПУРБ, поради следните причини:

- В издадените заповеди за обявяване на ЗТ и ЗЗ, свързани с водозависими видове и природни местообитания не са определени стойности за БПС.
- В докладите за водозависимите видове и природни местообитания, свързани с води, все още не са определени стойностите, постигането на които определят БПС.
- В наличните Планове за управление на ЗТ и ЗЗ не са определени цели, които имат отношение към състоянието на водите за съответния водозависим вид или природно местообитание, т.е. не могат да се взаимстват заложените цели.

След приключване на определянето на природозащитното състояние на природните местообитания и видове и определяне на стойности на параметрите за тяхното БПС, свързани с води, както и тяхното включване в разработваните планове за управление и планове за действие, ще могат да се определят специфични екологични цели и мерки за тяхното постигане.

Таблица 7.1.5.1. Мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ – биологично разнообразие, флора, фауна

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
---	-------	--------------------------------	---------------------------	---

1.	Провеждане на мониторинг на биологичното състояние на реките в участъците между водохващанията и съответното хидротехническо съоръжение ;	Опазване на ихтиофауната	Запазен благоприятен статус на видовете от ихтиофауната	Административна
----	---	--------------------------	---	-----------------

Предвижданията на ПУРБ да се съобразят с общите и специфични смекчаващи мерки, които ще доведат до предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от разглеждания ПУРБ върху защитените зони, посочени в доклада за оценка на степента на въздействие върху защитените зони (ДОСВ), който е неразделна част от настоящия доклад (ДЕО).

7.1.6. ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ПУРБ

Таблица 7.1.6. Мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ – предприятия с висок и нисък рисков потенциал

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
1	Участие чрез подготовка на инструкции и указания при провеждането на ежегодни тренировки и учения за изпълнение на външни аварийни планове от	Предотвратяване на замърсяването на речните басейни в резултат на възникване на голяма авария и/или инцидент	Ограничаване на рисковете за човешкото здраве и околната среда	административна

	кметовете на общини, на чиято територия са разположени предприятия с висок рисков потенциал.			
--	--	--	--	--

7.1.7. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

7.1.8. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

7.1.9. НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

7.2. МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ

7.2.1. ВЪЗДУХ, КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ

Препоръчваме следните мерки за прилагане при изпълнението на ПУРБ, с оглед компенсиране и предотвратяване на неблагоприятните въздействия от осъществяването на ПоМ на ПУРБ в ДР (табл.7.2.1-1):

Табл.7.2.1.-1. Мерки за съобразяване при изпълнение на ПУРБ – атмосферен въздух и климат

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект/продължителност на ефекта	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
----------	--------------	---------------------------------------	--	--

1	При изпълнение на всички проекти, свързани със структурни мерки от ПоМ да се поставят условия и да се осигурят механизми за контрол с цел ограничаване на неорганизираните емисии при ремонтни, строителни и транспортни дейности	Предотвратяване на риска от замърсяване на водите при влошени параметри на качеството на въздушната среда.	Опазване на чистотата на водните тела	Административна
---	---	--	---------------------------------------	-----------------

7.2.2. ВОДИ

7.2.2.1. Повърхностни води

По отношение на повърхностните води се препоръчват следните мерки за прилагане при изпълнението на ПУРБ:

Таблица 7.2.2.1-1 Мерки за съобразяване при изпълнение на ПУРБ – повърхностни води

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект/продължителност на ефекта	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
1	Провеждане на проучвателен мониторинг за определяне на зони в реки или участъци от реки, които да бъдат защитени от хидроморфологичен натиск, с цел естествено размножаване на рибни видове	Неблагоприятни въздействия върху един от задължителните БЕК - риби.	Създаване на благоприятна среда за развитие на рибните общества и подобряване на екологичния статус. Дългосрочен ефект.	Административна
2	Контрол по премахване на нерегламентирани сметища в близост до и в речни корита, които са причина за влошаване на състоянието на водите.	Регистрирани нерегламентирани сметища в близост до и в речни корита и временно пресъхнали дерета	Елиминиране на замърсителите и подобряване на състоянието на повърхностните води.	Административна

7.2.2.2. Подземни води

Табл. 7.2.2.2-1 Мерки за съобразяване при изпълнение на ПУРБ – Подземни води

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
4.	При изграждане на съоръжения за мониторинг да се спазва технологията на сондиране, с цел предотвратяване на аварийни ситуации и недопускане на ентруални неблагоприятни въздействия върху земната основа и подземните води.	Предотвратяване на риска от неблагоприятни въздействия върху земната основа и подземните води.	Опазване подземните води	Административна

7.2.3. ЗЕМНИ НЕДРА И ПОЧВИ

Таблица: 7.2.3.1. Мерки за съобразяване при прилагането на ПУРБ- почви

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
4.	При изпълнение на всички проекти, свързани със структурни мерки от ПоМ да се поставят условия за опазване и оползотворяване на хумусния слой и максимално използване на излишните земни маси	Предотвратяване на риска от унищожаване на хумусния слой и нарушаването на структурата на почвите	Опазване почвите	Административна

7.2.4. ЛАНДШАФТ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като тъй като не се очакват значителни въздействие по отношение на компонента, в резултат на прилагане на ПУРБ.

7.2.5. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФАУНА, ФЛОРА

Таблица: 7.2.5.1. Мерки за прилагане при изпълнение на ПУРБ-биологично разнообразие, флора и фауна

№	Мярка	Мотиви за прилагане на мярката	Очакван положителен ефект	Тип на мярката (административна, инвестиционна)
1	В случаи на проектиране на хидротехнически съоръжения, ВЕЦ/МВЕЦ и др. свързани с ползване на течащи води, да се осъществява едногодишен предварителен мониторинг на реките, в съответствие с указанията на съответния компетентен орган по околна среда.	Опазване на природни местообитания и видове от фауната	Запазен благоприятен статус	Административна
2	В случаи на констатиране заплахи от увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, вследствие проведения предварителен мониторинг във	Опазване на природни местообитания и местообитания на видове	Опазени природни местообитания и популации на видове	Административна

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

	връзка с проектиране на МВЕЦ/ВЕЦ, да не се допуска строителство на хидротехнически съоръжения			
3	Да не се допуска издаването на нови разрешителни за заустване на отпадъчни води в ЗЗ и ЗТ без изготвен доклад по ОВОС и постановено положително решение по него, в случаите когато заустването въздейства негативно върху стойностите на параметрите свързани с води определящи природозащитно състояние на воднозависимите видове и природни местообитания предмет на опазване в съответната защитена зона	Опазване на популациите на хидробионти	Запазена добра численост и оптимална плътност на популациите на тези видове	Административна
4	Да се подпомага възстановяването на запасите на редки и застрашени видове, чрез производство и внасяне на зарибителен материал от тези	Запазване числеността на видовете и поддържане на оптимална плътност на популациите.	Запазена численост и плътност на популациите	Инвестиционна

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРБ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

	видове, и да се обособят възпроизводствени зони в течащите и стоящите водоеми, в които да се забрани улова.			
5	Строителните работи на площадките да се извършват извън размножителния сезон, който за повечето животински видове е от април до юни, за да се избегне тяхното безпокойство	Опазване на видове от фауната	Запазени популации на видове от фауната	Административна
6	При рекултивационни и озеленителни дейности в районите на строителните площадки, да се използват местни видове, присъщи изцяло на прилежащата или близко разположена естествена територия.	Опазване естественото състояние на насажденията	Положително въздействие върху състоянието на новосъздадените насаждения за тяхната успешна аклиматизация и добро развитие в естествената природна среда.	Административна и инвестиционна

Предвижданията на ПУРБ да се съобразят с общите и специфични смекчаващи мерки, които ще доведат до предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от разглеждания ПУРБ върху защитените зони, посочени в доклада за оценка на степента на въздействие върху защитените зони, който е неразделна част от настоящия доклад

7.2.6. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента, в резултат на прилагане на ПУРБ.

Като препоръка при изпълнението на инвестиционните мерки от ПоМ на ПУРН следва да се има предвид синхронизирането им със Закона за културното наследство, а именно:

- когато при извършване на строителни и благоустройствени или селскостопански дейности, при търсене и проучване и добив на подземни богатства и при други дейности, свързани с въздействие върху земната повърхност, земната основа, земните недра и под вода, се открият структури и находки, които имат признаци на културни ценности, дейността се спира незабавно.
- Уведомява се кмета на съответната община, директора на регионалния музей и регионалния инспекторат по опазване на културното наследство по местонахождението на находката.
- Кметът на общината или оправомощено от него лице и регионалният инспекторат по опазване на културното наследство са задължени незабавно да дадат указания за изпълнение на аварийно-временно укрепване и определят срок за изпълнение.
- В 14-дневен срок от уведомяването, комисия, назначена от министъра на културата, предлага последващи действия и съставя протокол.
- След одобряване на протокола на комисията, министърът на културата дава задължителни предписания за необходимите дейности по проучване и опазване на структурите и находките.

7.2.7. МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

7.2.8. НАСЕЛЕНИЕ, ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Не се препоръчват допълнителни мерки, тъй като не се очакват значителни въздействия по отношение на компонента в резултат на прилагане на ПУРБ.

8. ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ, КАТО ТЕХНИЧЕСКИ НЕДОСТАТЪЦИ И ЛИПСА НА НОУ-ХАУ

В точката са представени мотивите за избор на алтернатива от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве.

1.1. Алтернативи

„Нулевата алтернатива“ представлява отказ от реализирането на ПУРБ на ДР и програмата от мерки към него.

„Атернатива 1“ е реализирането на ПУРБ на ДР и програмата от мерки към него, така както е разписан, без да се вземат предвид констатациите и препоръките на ДОСВ и ДЕО

и

„Алтернатива 2“ е реализирането на ПУРБ на ДР и програмата от мерки към него, като се вземат предвид констатациите и препоръките на ДОСВ и ДЕО.

Оценена е т. нар. „нулева алтернатива“, представляваща отказ от реализирането на проекта на ПУРБ за втория планов период. Оценката на „нулева алтернатива“, т.е. отказ от реализирането на ПУРБ 2016-2021 г., е направена в т.2.11 на ДЕО, където е анализирано развитието на компонентите и факторите на ОС без прилагането му. От оценките по компоненти на околната среда става ясно, че алтернативата е неприемлива, т.к. е възможно влошаване на екологичния потенциал на водните тела в резултат на неизграждане на нови ПСОВ, на нови канализационни мрежи, липсва на пречистване на отпадъчните води от индустрията и от другите установени за района дифузни източници на замърсяване на повърхностните и подземни води (депа за отпадъци, от ерозия на почвите, от използваните торове и препарати за растителна защита в селското стопанство, от стари минни дейности и т.н.). Това от своя страна ще е определящо за изпълнението на заложените приоритети и цели в национално значими стратегии, планове и програми - Националната програма за развитие: България 2020 г.; Оперативна програма «Околна среда 2014-2020г; Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България 2037 г.; Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020г и др.

В раздел 4 на доклада за екологична оценка на ПУРБ на ДР са изведени екологичните проблеми, имащи отношение към плана за управление на речните басейни. За екологосъобразно и адекватно решаването на идентифицираните проблеми, в ПУРБ 2016-2021 се поставят цели. Разписани са конкретни, релевантни мерки, които водят до осигуряване на високо ниво на опазване на околната среда и постигане на устойчивото ѝ развитие, както и постигане на добро състояние на водите във водните тела в района. Самото прилагане на ПУРБ и програмата от мерки към него ще допринесат за

подобряването на състоянието на компонентите на околната среда, което прави Алтернатива 1, приложима, но с възможност за надграждане и допълване с цел минимизиране на въздействията.

При извършването на оценката на въздействие на ПУРБ на ДР и ПоМ за плановия период 2016-2021, са установени допълнителни възможности за прилагане на смекчаващи мерки, които подробно и мотивирано са разписани в т.7 от ДЕО и в т. на ДОСВ. Оцененото въздействие на допълнителните мерки, налага изводът, че Алтернатива 2 - реализирането на ПУРБ на ДР и програмата от мерки към него, като се вземат предвид констатациите и препоръките на ДОСВ и ДЕО е предпочитана и препоръчителна алтернатива от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве.

1.2. Методи за извършване на екологичната оценка

Подходът на екипа при изготвяне на Екологична оценка на проекта на ПУРБ 2016-2021г. е съобразен с действащото законодателство в областта на управление на водите, отпадъците, екологичната мрежа Натура 2000, и екологичните цели, заложи в стратегическите документи на национално и европейско ниво и наличните указания, ръководства и препоръки за извършването на ЕО на национално и европейско ниво.

Основната цел на екологичната оценка е интегриране на въпросите на околната среда при подготовката на ПУРБ и осигуряването на високо ниво на опазване на околната среда и постигане на устойчиво развитие.

Основен подход, който е следван при изпълнението на поръчката, е изготвяне на документацията по ЕО при изпълнение на законовите и подзаконовите нормативни изисквания по ЕО, както и наличните указания, ръководства и препоръки за извършването ѝ на национално и европейско ниво.

Като **обща методологична база** се използва Ръководство на Европейската комисия за прилагане на Директива 2001/42/ЕС за оценката на въздействието на някои планове и програми върху околната среда (Commission's Guidance on the implementation of Directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment), публикувано на интернет страницата на Европейската комисия.

Целите, заложи в **Ръководството на Европейската комисия за прилагане на Директива 2001/42/ЕС** за оценката на въздействието на някои планове и програми върху околната среда, изискват извършването на анализи на директните и индиректни въздействия, водещи до увреждане на околната среда, оценка на екологичните показатели на водите на повърхностните и подземни води в разглеждания регион и предлагането на мерки за ограничаване на евентуалното въздействие върху компонентите и факторите на околната среда.

Екологичното състояние/потенциал е оценено чрез: състоянието на биологичните елементи за качество (БЕК) – за отлично, добро, умерено, лошо и много лошо

състояние; чрез състоянието на физико-химичните елементи за качество (ФХЕК - общи показатели и специфични замърсители) – за разграничаване на отлично, добро и умерено състояние и чрез хидроморфологичните елементи за качество – за разграничаване на отлично от добро състояние. При силномодифицираните и изкуствени водни тела вместо екологично състояние се определя екологичен потенциал (ЕП).

Основни методически документи, използвани от експертите, са:

1. Указания и методики на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет страницата на Комисията и на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите;
2. „Насоки за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата във фондовете за КП, ОСП и ОПР за периода 2014 – 2020 г.”, фаза „Програмиране на фондовете към Общата стратегическа рамка”, одобрени с Протоколно решение по т. 7 от Протокол № 8 от заседанието на Министерски съвет на Република България, проведено на 01.03.2013 г.;
3. „Указания за предварителна оценка” (Guidancedocumentonex-anteevaluation), януари, 2013, публикувано на интернет страницата на Европейската комисия;
4. Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България;
5. Ръководство за интегриране на изменението на климата и биоразнообразието в стратегическата екологична оценка Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment), 2013г., публикувано на интернет страницата на Европейската комисия.

За оценката на евентуалните въздействия върху околната среда и човешкото здраве е приложен матричен подход на оценка със степенуване на въздействията от значително отрицателно до значително положително. Подходът е описан подробно вт. 6.2 на доклада за ЕО.

6. В резултат от критичен преглед и анализ на проекта на ПУРБ и приложения матричен подход е изведена оценката на кумулативния ефект от потенциалните въздействия.

8.3. Трудности при събиране на необходимата информация за извършване на екологичната оценка на ПУРБ на ДР и програмата от мерки към него.

При събирането на информация екипът от експерти среща трудности при получаването на конкретна информация за текущото състояние на околната среда. Статистическата информация за текущото състояние на околната среда се обобщава и предоставя от НСИ и ИАОС за години назад, което не дава възможност в ДЕО, който трябва да бъде изготвен за ПУРБ Дунавски район за управление на водите (2016-2021),

да се отрази актуалната информация за състоянието на компонентите на ОС през 2014-2015 години.

9. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА БДДР

В Таблица 9.1 са предложени необходимите допълнителни мерки за наблюдение и контрол по време на прилагането на План за управление на речните басейни в Дунавски район за управление на водите за периода 2016-2021г.

№	Мерки за наблюдение и контрол	Индикатори по прилагане на мярката	Периодичност (срок)	Контролен орган
	1	2	3	4
	ВОДИ			
	I. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ			
	1	2	3	4
1.	Контрол на реконструкцията и модернизацията на водопроводните мрежи и съоръжения за осигуряване на достатъчно количество и с добро качество вода за питейно-битово водоснабдяване на населението и намаляване на загубите на вода.	Изградена нова/подменена водопроводна мрежа – екв. ж.;	Годишно или по утвърден график	ВиК, Общини,
		Дял на населението с обществено водоснабдяване - %;		МРРБ, НСИ, БДДР
		Водоизточници от подземни/повърхностни води – бр.;		МЗ, РЗИ
		Загуби по водопреносната мрежа - % общи		БДДР
		Дял на населението на режим, общо (% и бр. селища); сезонен - % и бр. селища; целогодишен - % и бр. селища;		НСИ
		Изградени съоръжения за пречистване на питейни води, до постигане на нормирано качество на водата - бр.;		МРРБ, НСИ, БДДР
		Дял на обслуженото население от ПСПВ - %		НСИ, МРРБ, БДДР

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЪ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

		Степен на пречистване: Едностъпална - брой и капацитет; Двустъпална - брой и капацитет; Изградени нови водовземания, осигуряващи алтернативно и/или допълнително водоснабдяване в райони, в които черпената вода от наличните съоръжения не отговаря на нормативните изисквания, бр.; Изградени/Учредени СОЗ – бр.;		
2	Контрол върху доизграждане на канализационната мрежа и осигуряване на подходящо пречистване на отпадъчните води за намаляване на замърсяването от населените места	Изграденост на канализационната мрежа - е.ж.;	Годишно или по утвърден график	МРРБ, Общини, ВиК,
		Ползваемост на канализационната мрежа - е.ж.;		Общини, ВиК,
		Нова канализационна мрежа- е.ж.;		Общини, ВиК,
		Изградени и въведени в експлоатация ГПСОВ - бр. и бр. обслужени е.ж.		РИОСВ, БДПР
3	Контрол по въвеждане и използване на водоспестяващи технологии и оборотни цикли в индустрията за намаляване нуждите от вода	Използвано водно количество от индустрията - хил.м ³ /год.;	При необходимост, преди откриване на производствена дейност	Собственик на предприятието,
		Предприятия с модернизация за спестяване на вода - бр.;		БДПР
		Обучение, кампании, срещи за използване на технологии, изискващи малко вода - бр.		МОСВ, РИОСВ

4	Контрол на изграждане и модернизиране на индустриални ПСОВ с цел намаляване на замърсяването с приоритетни и други замърсяващи вещества от индустрията.	Количество на отпадъчните води, зауствани във водните тела след ЛПСОВ на отделни обекти и предприятия замърсители – м ³ /год;	Годишно или по утвърден график	Собственик или структура, стопанисваща обекта, БДПР
		Годишен товар върху водните тела от заустваните отпадъчни води съгласно изискванията на разрешителните за заустване (съгласно провеждания собствен мониторинг), м ³ /год		РИОСВ, БДПР
5	Контрол върху прилагането на добри земеделски практики.	Животновъдни ферми, прилагащи изискванията на ДЗП извън нитратно уязвими зони (НУЗ) - бр. ферми;	Годишно или по утвърден график	МЗХ,
		Дял на фермите, изпълняващи програмата за предотвратяване и ограничаване на замърсяването в НУЗ - % от общия брой ферми в НУЗ;		Национална служба за растителна защита
		Използвани неорганични азотни торове - кг/год;		
		Използвани неорганични фосфорни торове - кг/год;		
		Използвани органични торове - кг/ИЗП;		
		Обучение на фермери и кампании- бр.;		
		Преобразувани земеделски земи в трайни или временни затревени площи, дка;		

		Развитие на биологично земеделие - дка/обща обработваема площ; Сертифицирани биологични производители – бр./общ бр. рег. земеделски производители.		
6	Контрол на регулирането на водното ниво и подобрения на морфологични изменения	Регулирани водни обеми в комплексните и значими язовири, хил. м³/год; Изградени или реконструирани рибни проходи - бр./год; Залесени речни брегове - км/год; Възстановени стари речни меандри - км/год; Изградени ХТС за борба с ерозия на бреговете - бр.; Възстановяване и рекултивация на речни корита – км МВЕЦ; Отказани процедури за МВЕЦ - бр.; Изградени ВЕЦ - бр.; Произведена енергия от МВЕЦ, хил. МВТ/ ч/г;	Годишно или по утвърден график	Собственик или структурата, стопанисваща обекта, РИОСВ, БДДР, МОСВ, ИАРА, ИАГ, Общини
7	Контрол върху провеждане на мониторинг на повърхностните и подземни води и зони за защита на водите за оценка състоянието на водните тела. Разширяване на мрежата за мониторинг с ПВТ, за които има данни за ново	Наблюдавани пунктове от програмите за мониторинг на повърхностни води – бр.; Извършени анализи за елементите за качество – биологични, физико-химични и хидроморфологични	Годишно или по утвърден график	БДДР, РИОСВ, ИАОС

	точково и/или дифузно замърсяване.	;		
		Наблюдавани пунктове за физикохимично и количествено състояние, включени в програмите за мониторинг на подземни води – бр.;		
		Извършени анализи за определяне на химичното и количествено състояние на подземни води - бр.;		
		Извършени оценки за актуализацията на химичното и количествено състояние на подземните води (бр. ВТ в добро състояние, бр. ВТ в лошо състояние, параметри обуславящи лошо състояние) - бр.		
8	Мониторинг на биологичното състояние на повърхностни води, засегнати от действащи ВЕЦ, вкл. в участъците между водохващането и ВЕЦ-а, както и между отделните ВЕЦ-ове, разположени в каскада.	Качество на повърхностните води: химическо и екологично състояние.	Годишно или по утвърден график	РИОСВ, ИАОС
9	Провеждане на периодични обследвания за инвазия на чужди видове, събиране на данни и разработване на планове за действие спрямо разпространението на чужди инвазивни видове	Брой обследвани инвазивни видове; Отклонение на стойностите на показатели за качество, водещо до влошаване на химичното и екологично състояние;	Периодично	МОСВ, БДДР, ИАОС, РИОСВ

**ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА ПУРЬ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА
БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ 2016-2021**

10	Оценка на ефективността от прилаганите основни и допълващи (допълнителни) мерки	Брой водни тела, достигнали „добро“ състояние.	В средата на плановия период (Междинен преглед) или годишно (при възможност)	МОСВ, ИАОС, БДДР
II. ПОДЗЕМНИ ВОДИ				
	1	2	3	4
1	Допълване и разширяване на мрежата за мониторинг на водни тела, за които има установено ново точково и/или дифузно замърсяване или неустановено състояние	Наблюдавани пунктове за качествено и количествено състояние, включени в програмите за мониторинг на подземни води — бр.; Анализиране на данните от извършени анализи за определяне на качествено и количествено състояние на подземни води - бр.;	Годишно или по утвърден график	Собственик или структурата стопанисваща обекта, РИОСВ, БДДР, МОСВ
ПОЧВИ				
1	Регистриране на застрашени и засегнати територии от свлачища, срутища, абразия и други, настъпили в следствие на въздействието на водите	Регистрирани свлачища и срутища и други неблагоприятни процеси за една година (бр);	Периодично	МОСВ, Общини
ОТПАДЪЦИ				
1	Намаляване на риска от стари замърсявания	Брой и площ на рекултивираните стари депа (сметища)	Периодично	БДДР, РИОСВ, ИАОС
2	Осъществяване на наблюдение и контрол на планове за мониторинг на рекултивираните депа (сметища)	брой извършени проверки, брой на несъответствия, брой и резултата от коригиращи действия	Периодично Годишно	БДДР, РИОСВ, ИАОС
3	Осъществяване на наблюдение и контрол на планове за мониторинг на действащите депа за обезвреждане на отпадъци.	брой извършени проверки, брой на несъответствия, брой и резултата от коригиращи действия	Периодично Годишно	БДДР, РИОСВ, ИАОС
БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ				
1	Мониторинг на инвазивни видове	Промяна в екологичното състояние на	Съгласно методика-периодично	ИАОС, МОСВ

		обследваните територии		
2	Обследване на засегнатите и унищожените ЗЗ и ЗТ, в следствие на нерегламентирани с приетите им режим дейности	Брой приети и изпълнени за тяхното отстраняване и/или минимизиране	При необходимост	РИОСВ, МОСВ
3	Оценка на ефективността на приетите мерки за възстановяване на засегнатите и/или унищожените природни местообитания на видовете в ЗЗ	Брой и площ на възстановените местообитания	Периодично	РИОСВ, МОСВ

Мерките, които са предложени в Таблица 9.1, се препоръчва да бъдат включени като част от цялостната система за наблюдение, контрол и оценка на прилагането на ПУРБ.

10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Докладът за ЕО е оформен като единен документ със съдържание, съгласно изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС и в съответствие със степента на детайлност на плана, като е съобразен със заключенията и предложенията от доклада за ОС.

На основата на извършената оценка, експертното обобщение е следното:

- Проектът на ПУРБ и програмата от мерки към него са насочени изцяло към подобряване и опазване качествата на повърхностните и подземни води в района и поддържане и възстановяване на доброто им екологично и химично състояние, както и за съхранение на водните ресурси и балансираното функциониране на водните екосистеми в териториалния обхват на Басейнова дирекция ДРУВ.
- Екологичната насоченост на ПУРБ 2016-2021 е в съответствие с целите при управление на водите, заложи в Директива 200/60/ЕС (РДВ) и се обуславя от целите за опазване на околната среда, насочени към предотвратяване на влошаването и постигане на добро количествено и качествено състояние/потенциал на подземните и повърхностните води
- Анализът на очакваното въздействие на Плана и заложените мерки спрямо „нулевата алтернатива“ показва, че предпочитано от гледна точка на въздействието върху ОС и човешкото здраве е реализирането на алтернатива 2 - реализирането на ПУРБ на ДР и програмата от мерки към него, като се вземат предвид констатациите и препоръките на ДОСВ и ДЕО.

- Проектът на ПУРБ и програмата от мерки към него не са в противоречие и са синхронизирани с целите за опазване на околната среда и човешкото здраве, включени в анализираните европейски и национални документи стратегически документи, планове и програми. Това гарантира опазване на водните ресурси, запазване/подобряване качествата на водите и съхранение на водните екосистеми в РБългария.
- Анализът и оценките на евентуалните въздействия върху околната среда и човешкото здраве дават основание да се твърди, че при изпълнението на ПУРБ – Дунавски район и програмата от мерки към него за периода 2016-2021г. не се очакват значителни отрицателни последици, не се значителен отрицателен кумулативен ефект както и значителни трансгранични въздействия върху околната среда и здравето на хората на територията на съседни държави
- На основа на извършения анализ на въздействията върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ПУРБ и програмата от мерки към него, с цел свеждане до минимум на евентуални отрицателни въздействия в ДЕО и ДОСВ са препоръчни мерки за отразяване в окончателния вариант на ПУРБ и мерки за прилагане при изпълнението на ПУРБ
- Препоръчани са индикатори за наблюдение и контрол, чрез които да се получи качествено и количествено проследяване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве по време на прилагането на ПУРБ;

Заклучението на експертите е, че разработения проект на ПУРБ за периода 2016-2021 година и програмата от мерки към него е предпоставка за постигане на интегрирано управление на водите на територията на ДР и ще окаже цялостно положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

11. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА

Приложение 1 – Списък на експертите, изготвили доклада

Приложение 2 – Справка за проведените консултации по обхвата на ДЕО

Приложение 3 – Становище на МОСВ по изготвеното задание за ДЕО

Приложение 4 – Задание за изготвяне на ДЕО

Приложение 5 – Картен материал

Приложение 6 – Нормативна уредба